

ČARGO ZMAGAL V ZAGREBU

Na odprtem plavalnem zimskem prvenstvu Zagreba so nastopili tudi plavalci Celulozarja iz Krškega. Najuspešnejši je bil Cargo, ki je zasedel na 400 metrov prvi mesto. Rezultati: 100 m kravl - 7. Turk 1:04,8; 15. Skafar 1:17,5; 400 m kravl - 1. Cargo 4:41,7; 200 m mešano - 6. Turk 2:50,2; 9. Skafar 3:07,4; 100 m prsno - 4. Preškar 1:40,4; 5. Babič 1:45,3; 100 m hrbtno - 4. M. Novak 1:26,8. L. HARTMAN

CENTRALA IN NOVE LINJE OBETAJO:

Nič več 'gluha' Sevnica

Mesto ob Savi je v petek dobilo novo telefonsko centralo, ki ima več zvez proti Krškemu

Koliko slabe volje, negotovanja in jeze so že povzročile telefonske zveze Sevnice, vedo samo tisti, ki jih morajo uporabljati. V kratkem času dobili zvezo, je bila ob telefonskih „konicah“ doslej prava sreča, zato s posebnim veseljem sporočamo novico, da so 5. februarja v Sevnici izročili namenu novo, avtomatsko telefonsko centralo s 400 priključki.

V Sevnici doslej meščan skorajda ni mogel več dobiti telefonske številke, zakaj stara centrala je imela le 160 priključkov, njih število pa se ni dalo več povečevati. Nova centrala (Nadaljevanje na 6. str.)

Po telefonu

V ponedeljek, 8. februarja, je bil v Kočevju sestanek z razgovorom o devalvaciji in stabilizaciji. Udeležili so se ga predstavniki občin Kočevja, Ribnica in Grosuplje, republiške zveze sindikatov in republiške konference SZDL, ki je sestanek sklical.

V Novem mestu je imel 9. februarja komite občinske konference ZK svojo 14. sejo. Na dnevnem redu je bila razprava o odnosih med Vladislavom Senčarjem in nekaterimi vodilnimi komunisti, o sporu v zdravstvenem domu in o notranjih odnosih v Mesno prehranbenem podjetju.

V Brežicah so 9. februarja odprli razstavo Prešernovih del in povabili na literarni večer književnika Toneta Pavčka, Branko Jurca in Leopolda Suhodolčana.

V Novem mestu bo ena izmed petih slovenskih žirij, ki bodo 20. februarja ocenjevale finalno tekmovanje devetih popevk. Najboljša bo zastopala Jugoslavijo na letošnji „Pesmi Evrovizije“.

(Pre)malo državljske zavesti

Tržaški tednik „Gospodarstvo“ je 5. februarja objavil uvodnik z naslovom „Tržaški trgovci so si oddahnili“, v katerem pravi med drugim: „V soboto so ... Jugoslavlani spet poplavalili Trst. Prišli so zopet z vlaki, avtobusi in avtomobili, posebno ljubljanski brzec, ki prihaja v Trst okrog 9. ure in odhaja zvečer, je bil natlačen. Kupei so se očitno otresli predvsem deviz (20.000 lir na osebo), ki so jih nabavili na potni list zadnje dni pred inflacijo pod vtisom glasu, „da se nekaj pripravljaja“. Seveda navadno teh 20 tisoč lir ni dovolj. Zraven je treha še kaj mark, dolarjev ali tudi šilingov.“

Tako tržaški časnik, ki nato med drugim dostavlja naslednje podatke:

„Kupčija na drobno z Jugoslavlani zopet teče. Stara navada je pač železna srajca in Jugoslavlani se težko odvadijo nakupom tostran meje ter kupujejo potrebne in nepotrebne reči. (Tako smo v soboto opazili preprosto gospodinjjo, ki je v Trstu kupila bukovo palico za metlo, ki je bila po vsej verjetnosti uvožena iz Jugoslavije.)“

(Nadaljevanje na 6. strani)

Oktober letos bo poteklo že 30 let od herojskega boja partizanov in komunistov Milana Majcna in Jančija Mevžlja, ki sta padla v neenakem spopadu z nemškimi zandariji, policaji in vojniki v Vodenikovi hiši v Murnicah pri Sentjanžu. Junakoma bodo v jeseni odkrili osrednji spomenik v Sentjanžu na Dolenjskem. Več o tem berite danes na 5. strani našega lista. — Na sliki: fotografija makete spomenika NOB v Sentjanžu, delo akadem. kiparja Stojana Batiča

V BREŽICAH BO KULTURNA SKUPNOST VZKLILA ŠE PRED POMLADJO

Včasih bo skupnost razširjen parlament

Gre za nenehno družbeno vrednotenje načrtov kulturnega razvoja in s tem povezano skrb, da se denar nalaga v tiste dejavnosti, ki so po merilih današnjega in jutrišnjega dne najbolj upravičene in potrebne

Posebna nagrada za novinarski krožek v Šentrupertu

30. januarja, dan pred zaključkom nagradnega natečaja „Tistega lanskega dne ...“, nas je med pošto pozdravila zajetna pošiljka novinarskega krožka z osnovne šole v Šentrupertu. Kar 16 zgodb in zgodbic so nam poslali prizadevni mladi pisci, ki jih njihov krožek že lepo vrsto let združuje v plemenitem urjenju pisanja v materinem jeziku. Priznati jim je treba, našim mladim prijateljem iz Šentruperta, da jim pisana beseda gladko in lepo teče! Vpliv učiteljev in branja lepih knjig je rodil dobre sadove. Skoraj vse izmed poslanih zgodb so vredne objave, dve izmed njih pa sta prišli v ožjo izbiro: Jožica Umek, učenka 5. razreda šentruperske šole, je dobila prvo nagrado v natečaju, nagrajena pa je tudi učenka Tončka Cimerman z iste šole.

Uredniški odbor našega domačega lista je zato sklenil, da nagradi še posebej novinarski krožek na osnovni šoli v Šentrupertu: poslali mu bomo 500 dinarjev, na pomlad pa bomo povabili večjo skupino članov in članice tega krožka v uredništvo v Novo mesto in v tiskarno v Ljubljano. Članom krožka ter prosvetnim delavcem, ki vodijo krožek v Šentrupertu, hkrati javno čestitamo in se jim zahvaljujemo za sodelovanje!

UREDNIŠTVO

Minili sta dve leti, odkar je prosvetno kulturni zbor republiške skupščine začel razpravljati, kako s sistemskimi rešitvami zagotoviti uspešen in nemoten razvoj slovenske kulture. Še pred dobrim letom je naša kultura in politična javnost dokaj zavzeto razpravljala o stanju in problemih kulturne tvorčnosti v republiškem središču in v občinah, v veselem pričakovanju novega leta pa sta zadnje dni preteklega leta sprejeta zakona, ki sistemsko urejata mesto in razvoj slovenske kulture, šla premalo zapažena mimo širše javnosti.

Zdi se, da ta ugotovitev lahko velja za naše nacionalno središče kot tudi za mnoge naše občine. Namen zakonov namreč ne bi bil uresničen, če bi menili, da njegove določbe urejajo samo finančni položaj delav-

cev v kulturi. Takšno gledanje bi zotilo in zavrglo načela samoupravnosti v kulturnem prizadevanju določene regije, ki jih je zakonodajalec imel v mislih pri pripravljanju in sprejemanju zakona. Na področje (Nadaljevanje na 8. strani)

Kaj je že res pomlad? Znanilec pomladi teloh (na sliki) se je te dni na Gorjancih že takole postavil (Foto: S. Dokl)

V POSLOVNEM LETU 1970:

Dolenjski gospodarski velikani

Lansko poslovno leto je bilo za dolenjske gospodarske organizacije prav gotovo uspešno. Med industrijskimi podjetji so se nekatera uvrstila celo med vodilne v svojih panogah, v izvozu — ta je po razvrednotenju dinarja postal še posebej pomemben — pa so celo na prvih mestih. To velja še posebej za novomeško Industrijo motornih vozil, Krko in Novoles.

In kakšne so posamezne številke iz lanskega poslovanja? Pregledali smo vrednost proizvodnje, izvoz in število zaposlenih. Rekorder je nedvomno In-

dustrija motornih vozil iz Novoga mesta, ki ima že več kot 3.000 delavcev. Po številu zaposlenih ji sledi novomeški Pionir s 1.985 delavci, Krka šteje 1.414 zaposlenih, Novoles 1.402. Združeno kmetijsko gozdarsko podjetje Kočevje 1.271, Djuro Salaj v Krškem

1.187, Lisca 1.123, Novoteks 1.110 in metliška Beti 1.082. Devet podjetij ima torej več kot 1.000 zaposlenih. V ribniški občini ima Inles 780 delavcev, v črnomaljski pa semiška Iskra 717 delavcev.

Po vrednosti proizvodnje je (Nadaljevanje na 3. strani)

OD 1. XI. 1970 DO 9. II. 1971
2323 novih!
 PRIRASTEK V ZADNJEM TEDNU: 122 novih naročnikov, od tega 24 novih iz novomeške občine, po 15 iz brežiške in krške občine, 12 iz sevniške občine itd. Stanje novih naročnikov in akcije v torek popoldne:

BREŽICE:	188
ČRNOMELJ:	114
KOČEVJE:	100
KRSKO:	317
METLIKA:	38
NOVO MESTO:	674
RIBNICA:	38
SEVNICA:	328
TREBNJE:	157
Razne pošte:	255
Inozemci:	114

Občinske ali republiške cene?

Cene živil v sosednjih občinah naj bi bile enake — Družba naj pove, koliko živil potrebuje in po kakšnih cenah jih je voljna kupovati

„Zakaj pri nas odkupujejo po nižjih cenah kot v sosednjih krajih?“ sprašujejo nekateri kmetje. „Zakaj so pri nas živila dražja kot v sosednjih občinah?“ negodujejo nekateri porabniki. To je posledica različnih občinskih politik. Nekateri občinske skupščine se bolj zavzemajo za proizvajalce, druge za porabnike živil.

Ali med splošnimi naporji za stabilizacijo gospodarstva ne bi kazalo spremeniti dosedanje prakse pri odobravanju cen najpomembnejših živil?

O tem je pred dnevi veliko razpravljalo gospodarski zbor zvezne skupščine. Po predlogu zveznega izvršnega sveta naj bi v resoluciji o družbeno ekonomski politiki bilo določeno, da bi cene mesa, mleka in drugih pomembnejših živil še naprej odobraval občinske skupščine. Upoštevat bi morale le merila, ki bi jih določali zvezni organi. V naši republiki pa je večina

občinskih skupščin že lani predlagala, naj bi cene najpomembnejših živil odobraval na vso Slovenijo republiški organi. Dokler to ne bo dovoljeno s predpisi, pa naj bi usmerjali določanje cen, da bi bilo manj razlik po občinah. Poslanci zveznega gospodarskega zbora so zahtevali, naj se z resolucijo določi, da cene najpomembnejših živil določajo in nadzorujejo republike. Končno pa so se z zastopniki zveznega izvršnega sveta na tisti seji sporazumeli, da bodo republiški organi določali merila za oblikovanje in kontrolo cen v dogovoru z občinskimi. Torej so se približali našim predlogom.

Občinske skupščine se ne bojijo, da bi s spremembo pri odobravanju cen bile prikrajšane pri svojih pravicah. Cene namreč ne morejo biti odvisne le od volje občinskih niti republiški organov. Kdorkoli jih bo odobraval ali določal, bo moral upoštevati, v kakšnih razmerah kmetovalci pridelujejo posamezna živila ter s kakšnimi stroški.

Nekateri kmetovalci — predvsem v Vojvodini — predlagajo, naj bi družba kar najbolj natančno ugotovila in odkrito povedala, koliko živil potrebuje in po kakšnih cenah jih je voljna odkupiti od pridelovalcev. Ugodne odkupne cene v začetku druge gospodarske reforme so v kratkem času tako pospešile kmetijsko proizvodnjo, da so se kmetovalci morali nekaj časa bolj ubadati z vprašanji, kako prodati kot kako pridelovati. Zdj pa nam spet primanjkuje veliko živil. Zemljišča gotovo ne dajejo manjših pridelkov kot pred leti, če so enako obdelana. Z boljšo obdelavo bi lahko pridelali še več. Kmetovalci pa se ne marajo mučiti za slabo plačilo. Raje iščejo dodatni zaslužek drugod. Če ga ne najdejo doma, so pripravljani iti v tujino. Tudi oni morajo meriti vrednost svojega dela z dohodkom kot drugi delovni ljudje.

Ameriški vojaki se ne menijo za napis na deski, ki opozarja pripadnike oboroženih sil Združenih držav Amerike, da ne smejo prek te točke v bližini južnovietnamsko-laoske meje. Vdor saigonskih sil v Laos ne bi bil mogoč brez izdatne podpore ameriške vojske. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Vojska saigonskega režima je vdrla v Laos. Ameriških kopenskih enot sicer ni v ekspedicijskem korpusu, ki je prešel južnovietnamsko-laosko mejo, kar pa ne pomeni, da armada Združenih držav Amerike ne sodeluje v tem vojnem pohodu. Brez nje bi invazija v Laos komaj bila mogoča, zakaj Američani so dali na voljo letalstvo in topništvo — zlasti brez prvega pa bi bile enote saigonske vojske dokaj manj sposobne za spopad kot so. Svet lahko samo obžaluje najnovejšo razširitev vojaških operacij v Indokini, toda kaj več v sedanjem trenutku ne more storiti. Zakaj so se napadci odločili za tak korak, zakaj sta se armadi dveh držav odločili za vdor na ozemlje tretje? Osnovni razlog — gledano kajpak s stališča Washingtona in Saigona — je želja, da bi presekali tako imenovano Ho Ši Minhovo pot in tako bistveno prizadejali osvobodilne sile v Južnem Vietnamu in deloma tudi v Kambodži. Ho Ši Minhova pot je nemara najbolj nevarna cesta na svetu, kajti čeprav prepeljejo po njej — če je verjeti ameriškim trditvam — na sto tisoče ton opreme, goriva, hrane in streliva, jo ne boste našli na nobenem zemljevidu sveta. Ta cesta, ki uradno ne obstoja, povezuje Severni Vietnam z Južnim, vmes pa gre prek laoskega in deloma tudi kambodškega ozemlja. Po njej se oskrbuje (čeprav to seveda ni edini vir) osvobodilno gibanje v Južnem Vietnamu z vsem, kar potrebuje dandanašnji armada za svoje operacije. Ta več sto kilometrov dolga pot je speljana skozi divje pragzdolove in prek strmih planinskih klancev ter je izvrstno kamuflirana in še bolje oskrbovana. Američani trdijo, da vozi po njej noč in dan (predvsem pa ponoči) okoli 5000 tovornjakov in več deset tisoč dvokoles. Slednja so pomembno transportno sredstvo, kajti partizani so ojačali kolesa tako, da so sposobna prepeljati tudi po 300 kilogramov tovora vsako. To sicer ni videti kdove kaj, toda če pomislite, da znese to že pri desetih kolesih tri tone, uporabljajo jih pa na tisoče — boste spoznali, da je moč tudi tako prepeljati ogromne zaloge. To so občutili že Francozi, ki so izgubili bitko pri Dien Bien Fuju v mnogocem prav zato, ker je tedanji poveljnik osvobodilne armade in sedanjí severnovietnamski general Džap tako prepeljal ogromen del potrebnih. Sedaj so se Saigonce odločili, da ta življenjsko pomembni dotok preprežijo — pa čeprav tako, da prekršijo suverenost Laosa. Pri tem trdijo, da oni itak niso prvi, ki to počnejo, kajti to so — samo na bolj prikrit način — storili pred njim že Severnovietnamci. (Američani niso mogli uničiti te poti, čeprav so doslej zmetali

Saigonce
v Laosu

umaknile iz Laosa, dokler ne dosežejo svojega cilja.

Nekdanji šef poljske Zdravne delavske partije Vladislav Gomulka je moral plačati ceno za izjemno težak položaj, v katerem se je znašla Poljska. Sedaj ni več član CK, skupaj z njim pa so izključili še nekatere njegove najozje sodelavce. To ocenjujejo v Varšavi kot nujnost, brez katere ni bilo moč misliti na konsolidacijo položaja, kaj šele na kakršnokoli izboljšanje.

Mir ob Suezju je zopet rešen — vsaj za mesec dni, za kolikor so podaljšali premirje. Kairo zahteva, da v tem obdobju vendarle najdejo ustrezno politično rešitev in trdijo, da ne bodo več pristali na podaljšanje premirja po izteku zadnjega roka.

Vladi SFRJ in Albanije sta se sporazumeli, da povišata svoji diplomatski predstavništvi na raven veleposlaništva. Doslej sta imeli le poslanštvi, po letu 1958 pa sta tudi posle poslaničja opravljala le odpravnik poslov. Jugoslavija ima sedaj veleposlanike v 84 državah. Odločitev kaže na izboljšanje odnosov med obema državama.

BELFAST — Potem ko je večer oklopni avtomobil povozil v Belfastu neko deklco, so bili večeraj v spopadu na severnem Irskem ranjeni še štirje otroci.

CATANZARO — Italijanska policija je večeraj aretirala štiri člane neofašistične organizacije iz kraja Strongoli, osumljene, da so sodelovali v teroristični akciji, med katero je en delavec izgubil življenje.

TELEGRAMI

BRUSELJ — Na fakulteti naravnih ved univerze v Bruslju je večer izbruhnil hud požar, ki so ga spremljale eksplozije. Ranjen ni bil nihče.

BERLIN — Včeraj je bila 14. seja veleposlanikov štirih velikih sil, posvečena berlinskemu vprašanju. Uradno sporočilo pravi, da veleposlaniki nadaljujejo razgovore in da se bodo čez 10 dni znova sestali.

MOSKVA — Prvi sekretar CK enotne socialistične partije Nemčije Walter Ulbricht je na povabilo CK KP SZ dopotoval na oddih v Moskvo.

NEW YORK — Zaradi kratkega stika v elektrarni je newyorška četrt Manhattan pred dnevi ostala več kot dve uri brez električne energije.

LOS ANGELES — Večja skupina mladincev je ponoči s kamenjem obmetavala policijsko postajo v Stanfordu v Kaliforniji in s tem protestirala zaradi ameriško-saigonske invazije na Laos.

BEograd — V zvezni skupščini so se večer začeli uradni politični razgovori med parlamentarnima delegacijama Avstralije in Jugoslavije. Gostujočo delegacijo vodi predsednik spodnjega doma avstralskega parlamenta William Aston.

BEograd — Državni sekretar za zunanje zadeve Mirko Tepavac se je sestel večeraj v Benetkah z italijanskim zunanjim ministrom Aldom Morom.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

POLITIČNO ZATIŠJE? O predvidenih spremembah ustave, gospodarskega in političnega sistema zadnjih štirinajst dni kaj malo pišemo, pa tudi 18. seja Centralnega komiteja ZK Slovenije je preložena za nedoločen čas, in zato se zdi, kot da je nastalo nekakšno politično zatišje. V resnici pa te dni teko zelo živahni pogovori o teh, za nas tako pomembnih, vprašanjih. Koordinacijska komisija, ki na Brionih pripravlja predloge za spremembo ustave, sedanjih še ne dokončno oblikovanih zamisli ni hotela objaviti, saj bi sicer — kot je pri nas v navadi — nastalo šest ali osem posamičnih konceptov, v vsaki republiki in pokrajini posebej, pa bi bilo dogovarjanje o skupnih zadevah otežkočeno. Kljub temu je znano, da se razgovori o spremembah političnega in ekonomskega sistema vodijo po poti, ki jo je začela prva konferenca Zveze komunistov Jugoslavije. Dokončno je izoblikovan predlog o predsedstvu SFRJ. Predsedstvo naj bi imelo 14 članov, po dva iz vsake republike in po enega iz obeh pokrajin. Njihov mandat bi trajal pet let, volile pa bi jih republiške skupščine. Za člane predsedstva ponovna izvolitev ne pride v poštev. Poleg predsedstva bo ostala tudi funkcija predsednika republike.

Skorajda zaključeni so tudi razgovori o federaciji kot zvezi samostojnih držav, ki se v federaciji združujejo zaradi skupnih interesov jugoslovanskih narodov in narodnosti. Republika bo verjetno posledje definirana kot zvezna država z veliko večjimi pristojnostmi, kot jih je imela doslej. Niso pa še povsem razčiščena nekatera vprašanja okoli ekonomskega sistema. Vse kaže, da bomo nov sistem gradili vsaj dve leti in ker je to dolgoročna naloga, bodo nekatere ekonomske funkcije za sedaj federaciji še ostale. Še zmeraj nekateri namreč razmišljajo o tem, da bi zveza razpolagala s posebnim investicijskim fondom, fondom za kompenzacije (nadomestitve) in skoraj gotovo je, da je načelo kotizacije, ki ga v Sloveniji zelo podpiramo, v tej prvi rundi, padlo v vodo. Podrobnosti bomo

verjetno zvedeli 23. februarja, ko bo seja predsedstva ZKJ.

DINAR NA PREIZKUŠNJI. Cene kljub še vedno veljavnemu odloku o zamrznitvi cen počasi a vztrajno rastejo. Industrijski proizvod so se minul mesec podražili za 1,2 % če jih primerjamo z decembrom lanskega leta. Najbolj so poskočile cene premogu, in sicer za 9,5 %, cene koks so bile večje celo za 67,1 %, tobaka za 4,7 %, tekstila za 4,1 % in gradbenega materiala za 1,9 %. Z 1,3 % so se povečale cene reprodukcijskemu materialu in izdelkom splošne potrošnje.

Najprej predlogi
— nato razprava

Ta teden pa lahko pričakujemo objavo višjih cen za električno energijo, poštne in telegrafске storitve, za naftne derivate in železniški transport. Kljub temu, da verjetno zvezna vlada ne bo ugodila zahtevkom v celoti, bo vendarle povišanje cen elektriki ali denimo naftnim derivatom, prav gotovo povzročilo verizno reakcijo. Pred tem dejstvom bi bilo nesmiselno zamizati, toda vprašanje je, do kam sprostiti cene. Devalvacija dinarja je namreč samo potrditev diagnoze, ki jo že dalj časa poznamo in priznanje nestabilnih razmer v jugoslovanskem gospodarstvu. Toda če bomo pustili, da se bodo cene povsem svobodno formirale, bomo zabredli v še hujšo zagato in socialne razlike, ki so pri nas že tako precejšnje, se bodo še povečale. Dinar bi zavoljo tega morali ponovno razvrednotiti. Tako bi izgubili še eno bitko za

ozdravljanje naše valute in našega gospodarstva.

BOLJŠI POGOJI ZA KMETIJSTVO. Nekateri so takoj po devalvaciji izračunali, da bo novi tečaj dinarja zelo ugoden za kmetijstvo. Točnejši izračuni pa so pokazali, da jugoslovansko kmetijstvo ni niti v boljšem niti v slabšem položaju kot pred tem ukrepom zveznega izvršnega sveta. Če je torej tako, so ugotovili direktorji 60 velikih kmetijskih gospodarstev na nedavnem sestanku v Novem Sadu, potem je treba pogoje za to, za Jugoslavijo še vedno izredno pomembno panogo, izboljšati. Izenačenje svetovnih in domačih cen in vzpodbujanje kmetijstva, bi zagotovilo, da nam nekaterih pridelkov ne bi bilo več treba uvažati. V načrtu je namreč, da bomo letos uvozili (!) za 150 milijonov dolarjev kmetijskih proizvodov. Vse to bi ob ugodnejših pogojih in razumno višjih cenah, lahko pridelali doma, tržne viške pa vnovčili za novih 10 do 170 milijonov dolarjev.

OGLASI ZA DELO V TUJINI — PREPOVEDANI! Zvezni svet za delo je dobil predlog za izdaj zakona, s katerim bi prepovedali oglaševanje za zaposlovanje v tujini. Do oglasov naj bi imeli pravico samo zavodi za zaposlovanje in zvezni biro za zaposlovanje. S tem drastičnim ukrepom naj bi preprečili prekupčevanje z delovno silo in odhajanje strokovnjakov v tujino. Delovna organizacija, ki bi prekršila zakon, bi bila kaznovana celo do višine milijona dinarjev!

Vprašanje je, če lahko s takim zakonom odhajanje strokovnjakov v tujino preprečimo. Ankete zadnjih petih let so namreč nesporno dokazale, da bi se večina strokovnjakov zaposlila v jugoslovanskih delovnih organizacijah, ali pa se vrnila v domovino, ko bi jim zagotovili dober zaslužek, ustrezna delovna mesta in primerne delovne pogoje. V tem grmu torej tiči zajec, ne pa v nekem administrativnem predpisu, ki se ga da na tisoč načinov izigrati.

Mokronog bo na pustno nedeljo, 21. februarja, spet en dan samostojna država, Cape Nassenfuss imenovana. In ker bo ta dan Cape, bo spet nekaj v zvezi z veseljem. V Mokronogu bo pristal astronaut Kurent, ki mu bodo izkazali veliko čast. Če lahko sklepamo po lanski prireditvi, bo maskarada tudi letos vredna ogleda. (Foto: Legan)

Sveti Valentin ima ključce od korenin — V Beli krajini so s pridom izkoristili lepo vreme v januarju in februarju in so že precej daleč z deli v vinogradih. Do Valentina bo torej vse nared, tako da bo lahko svetnik odvezal korenine. Na sliki: Pri Šukljjetovih v Bušnjih vasi so bili te dni tudi v vinogradu. (Foto: S. Dokl)

V ponedeljek, 8. februarja sta se nekaj minut pred drugo uro popoldne takole zagostila sredi pretesnega mostu čez Krko dva tovarnjaka. Zaradi tega je prišlo do nepopisne gneče: ob dveh, ko so ljudje z avtomobili odhajali z dela, tovarnjakov še niso razvozlati. Kolona čakajočih se je v tem času raztegnila čez ves Glavni trg (Foto: Splichal)

V POSLOVNEM LETU 1970:

Dolenjski gospodarski velikani

Industrija motornih vozil iz Novega mesta je po številu zaposlenih, vrednosti proizvodnje in izvozu na prvem mestu — Desetkrat po sto milijonov: doslej rekordno leto — Pregled naših velikanih

(Nadaljevanje s 1. strani)

prav tako na prvem mestu Industrija motornih vozil, ki je naredila za 423 milijonov dinarjev izdelkov. Tovarna zdravil Krka

je naredila za 285 milijonov, novomeški Pionir po še ne dokončanem izračunu okrog 240 milijonov, Djuro Salaj za blizu

217 milijonov, Betj za 125 milijonov, Novoteks za 122 milijonov, Lisca za skoraj 110 milijonov, Inles za 105 in kočevsko

KAKO VROČA JUHA?

Mesno prehrambeno podjetje

Bodo vodilni predstavniki novomeškega podjetja odstopili? — Poslovna politika začrtana tako, izvajana na drug način

Če bo držal slovenski pregovor, da se nobena juha ne poje tako vroča, kot se skuha, lahko še precej časa počakamo, preden bodo razrešili vse težave in vozle, ki so se zadnje čase spletli okrog novomeškega Mesnega prehranskega podjetja. Republiška centrala SDK je, kot smo obveščeni, po tem, ko je bila opozorjena na razmere v tem novomeškem podjetju, zbrala za več kot 70 strani gradiva. Takoj moramo povedati, da te knjige za zdaj v uredništvu še nismo videli.

Toda dejstvo, da predstavniki družbeno-političnih organizacij

novomeške občine po posebnem sestanku s predsednikoma delavskega sveta in poslovnega odbora podjetja podpisuje dokument, v katerem je točno napisano, da so bile metode direktorja samodrštvo, in ocenijo hkrati, da je bila poslovna politika podjetja napačna, dovolj zgovorno priča, da podjetje ni gospodarilo tako, kot bi moralo, in da tudi samoupravljanje ni bilo tako, kakršnega želimo v naši družbi.

V Dolenjskem listu smo že nekajkrat pisali o tem, kako Novo mesto potrebuje komunalno klavnico. Zdjaj se je izka-

zalo — čeprav potrdila ni, ker baje ni zapisnika delavskega sveta — da je delavski svet zahteval gradnjo namesto usmeritve v nakupe dislociranih obratov, da v podjetju očitno niso bili enotni. Eni so zahtevali tako poslovno politiko, drugi so delali drugače. Razumljivo je, da direktor sam ne more biti kriv za vse stvari: po bitki so kajpak vsi generali!

Res pa je, da podjetje politike, ki jo je začrtal delavski svet, ni poskušalo uresničiti! Novo mesto še vedno nima klavnice, nihče tudi uradno ni zaprosil za gradnjo.

Po logiki bi bilo, da vodstvo podjetja z direktorjem na čelu odstopi, če je imelo namesto samoupravljanja v podjetju samodrštvo, namesto ene poslovne politike drugo. Kako bo v primeru Mesnega prehranskega podjetja, bomo šele videli.

J. SPLICHAL

Davčna uprava pojasnjuje

Na članek, objavljen v 4. številki Dolenjskega lista pod naslovom „Samó v želji gremo po zadnji modí“, nam je davčna uprava iz Novega mesta poslala naslednje pojasnilo:

„Kdo je oproščen plačevanja prispevka oziroma davka iz osebnega dohodka iz kmetijske dejavnosti,

lahko preberemo v republiškem uradnem listu in Skupščinskem Dolenjskem listu. V 74. členu zakona o prispevkih in davkih občanov (Uradni list SRS 7/69) je določeno, da so prispevka od kmetijstva oproščeni lastniki zemljišč, katerih skupni letni katastrski dohodek ne presega 200 din.

V 7. členu občinskega odloka o prispevkih in davkih občanov (SDL 5/69) pa bomo, da so oproščeni prispevka od kmetijstva tudi zavezanci, katerih skupni letni katastrski dohodek ne presega 500 din, če jim je dohodek od kmetijstva edini vir za preživljanje. Prispevka od kmetijstva so oproščeni tudi zavezanci iz višinskih krajev, kjer so proizvodni, ekonomski in prometni pogoji še posebno slabi, če skupni letni katastrski dohodek teh zavezancev od neogodnih površin ne presega 2000 din. Katere kraje smatramo za višinske, je navedeno v istem členu odloka.

Iz objavljenega članka je bilo razbrati, da so bili kmetje s katastrskim dohodkom do 500 din in višinski s katastrskim dohodkom do 2000 din doslej oproščeni prispevka za zdravstveno zavarovanje, odslej pa ga bodo morali plačati. Iz citiranih členov zakona in odloka o prispevkih in davkih občanov vidimo, da so zavezanci oproščeni plačevanja prispevka oziroma davka iz osebnega dohodka iz kmetijstva, ne pa tudi prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetov (parafiskalnih prispevkov).“

DAVČNA UPRAVA ObS Novo mesto

Sejmišča

NA SEJMU V NOvem MESTU

8. februarja je bil v Novem mestu sejem, na katerem je bilo naprodaj 469 pujskov, prodali pa so jih 396. Za mlajše so zahtevali 170 do 250 din, za večje pa 260 do 550 din. Kupci so prišli tudi od drugod in ker je bilo precej povpraševanja, je cena malim pujskom malce poskočila.

PRODALI 536 PRAŠIČEV

Na sobotni sejem so v Brežice pripeljali 623 mladih prašičkov in 33 prašičev, starejših od 3 mesecev. Za mlade prašičke so zahtevali do 11 din za kg žive teže, prodali pa so 514 živali. Starejših prašičev so prodali 22, rejci so zahtevali do 8 din za 1 kg žive teže.

Novo v zadnjih dneh

KGP za 104 milijone dinarjev. Novoles, ki je po teh številkah na desetem mestu na Dolenjskem, je prav tako skoraj dosegel nekoč magično številko 100 milijonov dinarjev vrednosti lanske proizvodnje.

Tudi med izvozniki je na prvem mestu IMV, ki se bori celo za prvo mesto med izvozniki v slovenski industriji. Njen lanski izvoz je bil vreden 15 milijonov dolarjev. Na dolarski lestvici sledi IMV, Krka s 6,2 milijona dolarjev vrednim izvozom, Novoles, ki je izvozil za 2,8 milijona dolarjev, izvoz Lisce je bil vreden 1,6 milijona dolarjev, Avto Kočevje, ki je izvozil za 1,3 milijona dolarjev, in semiška Iskra z 1,1 milijona dolarji vrednim izvozom, Novoteks in Inles sta izvozila za več kot 800 tisoč dolarjev, prav tako brežiška tovarna pohištva.

Cene storitvam in prenočitvam v dolenjskih gostinskih objektih so po razvrednotenju denarja ostale nespremenjene. Brzkone pa jih bodo tudi dolenjski gostinci dvignili potem, ko se bodo pogovorili v gospodarski zbornici. Verjetno se bodo odločili tako, kot so v večini primerov v večjih turističnih središčih že storili: dinarske cene bodo dvignili za 20 odstotkov, torej toliko, kolikor se je spremenila vrednost dinarja v primerjavi z dolarjem. Ponekod imajo sicer za domače turiste sindikalne popuste v višini 15 odstotkov — tako da so cene ostale približno na dosedanji ravni. Na Dolenjskem verjetno tega ne bodo naredili, ker so že doslej veljale za prenočitve dokaj nizke cene: sedanja podražitev bo torej izenačila dolenjsko gostinstvo s slovenskim.

Kmetijski nasveti

NEPLODNOST SVINJ

Jalovost ali neplodnost naredi največ škode v govedoreji, ker pa je na Dolenjskem tudi veliko rejcev plemenskih svinj, si tokrat oglejmo, kako je z jalovostjo pri svinjah. Zmanjšana plodnost živali zmanjšuje dohodek pri rejci, predvsem seveda tistim rejcem, ki se v večjem obsegu pečajo z vzrejo pujskov.

Na plodnost imata zelo velik vpliv okolje, v katerem žival živi, ter hrana, s katero se krmi. Če je v hrani premalo hranil, vitaminov in hormonov, moramo to nadomestiti z dodatki. Tako na primer priporočajo pokladanje kaleče pšenice ali ovsu, ker vsebujeta veliko vitaminov, med njimi tudi tako imenovani plodilni vitamini, ki ima oznako E. Te snovi spodbujajo gonitev živali, s tem pa tudi plodnost.

Za svinje je znano, da se bukajo ob vsakem času, vendar močnejše spoladi in jeseni. Temu je prilagojena kmečka reja. Drugače je na farmah, kjer hočejo imeti prasiatve enakomerno porazdeljene skozi vse leto.

Zakaj se živali poleti težje oplodijo? Raziskovalci so ugotovili, da se ob dalj časa trajajoči vročini občutno zmanjša življenjska moč semena, to pa je tudi eden izmed vzrokov za manjšo plodnost svinj. Ker vročina neugodno deluje tudi na plemenske svinje, priporočajo primerne hleve, ki imajo dobro zračenje. Svetujejo celo polivanje in tuširanje s hladno vodo. Te stvari naj bi upoštevali rejci, ki se odločajo za graditev novih hlevov.

Ob vsem povedanem naj se dodamo, da obstajajo včasih plodnostne motnje, ki imajo druge vzroke. Znani so primeri svinj, ki so iz farmske reje prišle v kmečko rejo. Ker se je iznenada spremenilo rejsko okolje, se svinje niso hotele več bukati. Pojav imenujemo začasno sterilnost, take motnje pa lahko trajajo tudi po več mesecev. Živali se morajo najprej privaditi na novo okolje, ali kot temu strokovno pravimo: morajo se aklimatizirati.

Inž. M. L.

Bonboni VISOKI C
nimajo tekmeča
v kvaliteti

Šumi

Lanskoletni dogodki, zlasti v drugi polovici leta, so obeležili začetek novega obdobja v našem revolucionarnem razvoju. Ta začetek je bil velika prelomnica, ki jo po naravi in vsebini lahko primerjamo s podobnimi prelomnicami v naši revolucionarni preteklosti, kot so bile: začetek revolucije in vstaje, odpor informbiroju, začetek samoupravljanja itd. Ko to pravimo, se seveda zavedamo, da morda tu in tam pretiravamo, toda tega ne delamo kar tako, temveč namerno: z vso odgovornostjo in brez slehernega dramatisiranja. Zakaj tisto, kar napoveduje to prelomnico, in tisto, kar v tej smeri delamo, tako predvidevanje v celoti potrjuje.

Za kaj namreč gre?

Gre za spremembe v političnem in ekonomskem sistemu, kot za spremembe v odnosih med narodi in narodnostmi Jugoslavije.

Spremembe v političnem sistemu je napovedal tovariš Tito na sestanku z zagrebškim političnim aktivom, ko je izjavil, da bo predlagal, naj namesto predsednika republike uvedemo predsedstvo. Njegov predlog je naletel na veliko zanimanje v državi in po svetu. O njem so razpravljale skoraj vse družbeno-politične organizacije naše države in domala vse institucije. To idejo je obdelalo predsedstvo ZKJ, v podrobnostih pa jo je razčlenil tovariš Kardelj. O njej so govorili tudi na prvi seji konference ZKJ.

Kaj pravzaprav je Titov predlog?

To je nova federacija. Nova skupnost torej, ki bo temeljila na sklepkih AVNOJ, v njih pa je rečeno, da bo vsak narod, vsaka narodnost imela možnost za izražanje svoje individualnosti. Vsaka narodnost, vsak narod pa bo hkrati v enaki meri odgovarjal za socialistično skupnost.

To pomeni, da ne bomo več imeli države nad državami, kakor je to bila dosedanja federacija. Nasprotno: imeli bomo socialistično skupnost, ki bo v dogovoru z republikami in v njihovem imenu uresničevala skupne zadeve, za to pa bodo skrbeli seveda predsedstvo republike, zvezna skupščina ter drugi zvezni in izvršni ter zakonodajni organi, za katere bodo prav tako izvoljeni predstavniki republik in pokrajin.

Federacija bo torej izvrševala samo one stvari na zakonodajnem in izvršnem področju, za katere se bodo dogovorile republike in pokrajine, vse druge funkcije pa bodo prešle na republike.

Kaj to pomeni z drugimi besedami?

To pomeni, da so tudi na področju federacije predvidene velike spremembe, ki pa nikakor ne prekinjajo zaporedja v našem revolucionarnem razvoju. Nasprotno! Samo uresničujemo ideje, ki so vzklijele v revoluciji in se zavoljo objektivnih razlogov doslej niso mogle razviti. Gre namreč za samoupravno graditev naše federacije, za katero ne bo odgovarjala sama pred seboj, ampak bodo zanjo v prvi vrsti odgovorne republike in obe pokrajini. Taka odgovornost pa postavlja republike v nov položaj, iz katerega izhaja odgovornost do lastne državnosti in naroda ter do socialistične skupnosti.

KAJ MISLIJO O TEM SLOVENSKI KOMUNISTI?

Predvsem tole: vse naštetje je zgodovinsko pogojeno, kar velja tudi za novo revolucionarno obdobje, v katerem moramo spremeniti ne-

Predsedniku republike poteče mandat 17. maja 1971

3. decembra lani je bila v Beogradu 15. seja predsedstva ZKJ, na kateri so med drugim poročali o delu za razvoj političnega in gospodarskega sistema. Ko so razpravljali o predlogu sprememb, je tovariš Kardelj opozoril na izjemno kratke roke, v katerih je treba opraviti obsežno in odgovorno delo. Kakor je znano, poteče predsedniku republike mandat 17. maja 1971, zato bo morala zvezna skupščina dokončno določiti, kakšne bodo ustavne spremembe, vsaj do 17. aprila 1971, ko bi bilo po veljavnih ustavnih odredbah treba ponovno izvoliti predsednika republike.

Uradno bo spremembo ustave predlagal sam predsednik republike. Pričakujejo, da bo zbor narodov te dni določil osnutek načrta za spremembo ustave. Po objavi načrta se bo začela javna razprava, ki naj bi trajala ves februar in prve dni marca. Po končani javni razpravi naj bi vsi zbori zvezne skupščine do 17. aprila letos sprejeli sklep o ustavnih spremembah.

Časa bo na voljo res zelo malo, zato pa ga moramo v bližnjih javnih razpravah o spremembi ustave kar najbolje izkoristiti.

katere poglede in institucije. O tem so govorili že na VI. kongresu. Resolucija tega kongresa poudarja, da moramo „demonirati“ (razstaviti) staro federacijo in postaviti novo samoupravno skupnost jugoslovanskih narodov. Beseda o tem je tekla tudi na osmi seji CK ZK Slovenije in na I. konferenci Zveze komunistov Slovenije. O predlaganih spremembah je bila tudi posebna seja centralnega komiteja — sedemnajsta.

Na vseh teh sestankih so, tako kot še na mnogih drugih, ki so jih imeli v raznih družbeno-političnih organizacijah in institucijah, poudarjali, da velja samoupravno skupnost jugoslovanskih narodov in narodnosti graditi na samoupravni osnovi. Gre torej za to, da se uveljavi delovni človek, da se občuti njegova kar največja prizadevnost v združenem delu in na vseh drugih področjih in dejavnostih. Z drugimi besedami to pomeni, da zožujemo manevrski prostor države, s tujko torej etatizem, namesto tega pa naj dogovori in sporazumi omogočajo in dajejo „čiste račune“. Čisti računi seveda krepko podirajo etatizem na zvezni ravni, kot tudi povsod drugod.

Kakšen političen sistem želimo?

Takšnega, ki bo omogočil kar največje izražanje državnosti republik, s tem pa tako federacijo, ki bo močnejša in bolj vsestranska od dosedanje.

Kaj je bilo glede tega narejenega?

Kar precej! Ustavne komisije pri federaciji in v republikah se že dalj časa ukvarjajo s predlaganimi spremembami in iščejo najustrez-

nejše rešitve za predsedstvo SFRJ in za druge organe, kot tudi za politični sistem. V mnogih pogledih obstajajo razlike in različice v obravnavanju in oblikovanju teh organov kot njihovih pristojnosti. Seveda pa to ne pomeni, da te razlike ne bodo odstranjene. Prav narobe!

Kdaj se bodo zgodile te spremembe?

Na to je težko odgovoriti. Prepričani pa smo, da bo že leto 1971 v tej smeri zelo živahno, polno vsestranske dejavnosti in pričakovanih sprememb.

Kakšne spremembe so predvidene v ekonomskem sistemu?

Na tem področju so predvidene velike spremembe. Kaj pravzaprav predvidevajo? Predvsem to, da naj zajema federacija iz gospodarstva samo toliko, kolikor po dogovoru potrebuje za skupne zadeve. Te zadeve pa so:

- narodna obramba,
- zunanja politika in
- skupni trg.

Federacija bo dobivala tudi potrebna sredstva za zvezno administracijo, kot tudi denar za napajanje sklada za nerazvita območja in republike. Vse druge gospodarske pristojnosti zveze pa bodo prešle na republike; od teh je tudi odvisno, ali bo jugoslovanska skupnost imela v prihodnje kakšno večjo gospodarsko funkcijo.

Zvezni skladi bodo ukinjeni. S tem se bo zmanjšalo zajemanje federacije, ki je znašalo doslej od 20 do 30 odstotkov narodnega dohodka. Sredstva bodo torej vmjena gospodarstvu, ki jih bo koristno uporabilo za svojo razširjeno dejavnost. Tako bo tudi vpliv delovnega človeka veliko večji. Blizja mu bo poraba dobrin, ki jih je sam ustvaril. Na to porabo bo lahko vplival. Vedel bo, kam gre vrednost, ki jo je ustvaril, z eno besedo: njegova volja in odgovornost se bosta v celoti pokazali v teku združenega dela.

Predsedstvu SFRJ to, kar zdaj pripada predsedniku republike

Ko je tovariš Tito 4. decembra lani predložil poslancem zvezne skupščine svoj predlog za spremembo jugoslovanske ustave, je med drugim predlagal, da bi uvedli predsedstvo SFRJ ... kot samostojen ustavni organ federacije, ki bo sestavljen iz enakega števila predstavnikov vsake republike in ustreznega števila predstavnikov vsake pokrajine. S tem bi dosledno organizirali federacijo kot skupnost enakopravnih narodov in narodnosti ter zagotovili vpliv in odgovornost republik in pokrajin pri opravljanju funkcij federacije.

Predsedstvu SFRJ bi bile zaupane funkcije, ki po sedanjih ustavi pripadajo predsedniku republike. Poleg teh funkcij bi predsedstvo SFRJ opravljal tudi druge, z ustavo določene funkcije, ki bi predvsem obsegale politične in zakonodajne pobude ter predlaganje ukrepov in sklepov glede vprašanj, ki se tičejo odnosov med republikami in pokrajinami, ljudske obrambe in zunanje politike ...

Kako pa je bilo doslej?

Doslej je bil vpliv delovnega človeka na porabo sredstev v zvezi malenkosten. Poraba denarja, ki se je nabiral v proračunu in v skladih, je tekla takorekoč mimo njega in brez njegove vednosti. Zveza je med drugim porabljala denar tudi za velike investicije (hidroelektrarna Džerdap, železniška proga Beograd — Bar), uporabljala pa ga je tudi za financiranje izvoza opreme, za regresiranje turizma itd. Odslej vsega tega ne bo več.

Ali pomeni to nov družbenogospodarski sistem?

Kar zadeva družbenogospodarski sistem, velja povedati, da s tem ne delamo novega. Splošno mnenje je, da naj družbenogospodarski sistem niti ne bi bil skupen za vso državo, temveč je lahko specifičen glede na potrebe posameznih republik. To, kar je skupno, je skupni trg. Na takem trgu morajo svobodno krožiti blago, delovna sila, ljudje, svobodno se morajo oblikovati mednarodni trgovski sporazumi itd. Z drugimi besedami: skupni trg naj prepreči področno in republiško zapiranje gospodarstva ter omogoči svobodno kroženje in sodelovanje na vseh naštetih ravneh in v vseh smereh.

Kaj bo ostalo na zvezni ravni?

V njeni pristojnosti bodo na primer: carine, globalno dogovarjanje o tem, kakšno zunanje-trgovinsko politiko bo vodila naša država. Seveda bo v njeni pristojnosti tudi skupna denarna politika, skrb za enoten devizni režim in še kaj.

Kaj bo pa s stabilizacijo (gospodarsko učvrstitvijo)?

Stabilizacijski program je predvsem začasno sredstvo, da bi odstranili nekatere posledice, ki so se pojavile v gospodarstvu. To so skok cen, povečana poraba, zlasti splošna in investicijska potrošnja, povečan uvoz, povečan primanjkljaj v zunanjetrgovinski bilanci itd. Vsa ta povečanja so negativno vplivala na razvoj gospodarstva. Zato je veljalo najti sistem (način), ki bo to preprečil. To pa je med drugim zamrzovanje cen, omejitve glede porabe in uvoza itd.

Vsi ti ukrepi so seveda samo začasni. Nekatere tokove v našem gospodarstvu pa morajo spet spraviti v reformsko strugo. To je njihov poglavitni namen.

V ta okvir sodijo tudi najnovejši ukrepi.

VLAJKO KRIVOKAPIČ

Pred nekaj dnevi je končala delo koordinacijska skupina za spremembo zvezne ustave. Delo je trajalo več dni na Brionih. Sodeč po neuradnih izjavah, so se predstavniki republik in pokrajin na tem posvetu domenili o najvažnejših spremembah ustave, ki so velikega pomena za družbenopolitično in družbenoekonomsko življenje v naši večnacionalni so-

cialistični skupnosti. Pred nami je obdobje, ko bodo rezultate dela te skupine predelovali delovni ljudje na zborih in sestankih. — Na sliki od leve proti desni: Marko Nikezić, predsednik CK SK Srbije, Mijalko Todorović, član izvršnega biroja predsedstva CK ZKJ, predsednik Tito in Edvard Kardelj, član izvršnega biroja predsedstva ZKJ.

Po 30 letih junaškega boja Milana Majcna in Jančija Mevžlja v Murnicah

Prebivalstvo Šentjanža in okolice, zlasti še borci in aktivisti NOB, smo po osvoboditvi nekajkrat skušali spodbuditi in organizirati, da bi junaški boj Milana Majcna in Jančija Mevžlja v Murnicah, ki je potekal 28. in 29. oktobra 1941, dobil dostojen spomenik v Murnicah in v Šentjanžu. Z njim naj bi počastili in trajno likovno upodobili neizrecno veliko junaštvo teh dveh partizanov. Uspeha do sedaj nismo imeli. Morda je to celo dobro, saj prejšnje zamisli, skice in načrti s stališča spomeniškega varstva in umetniškega vrednotenja niso ustrezali veličini boja in pomenu dogodkov, ki jih želimo likovno prikazati in ohraniti.

JANČI MEVŽELJ

MILAN MAJCNEN

Ljudje, čas, prostor in zapletene razmere začetkov ljudske socialistične revolucije v pogojih narodno-osvobodilnega boja so od posameznikov in skupin, organiziranih v Osvobodilni fronti in Komunistični partiji Slovenije, zahtevali nesluteno junaštvo in zelo preudarno dejavnost. Nemci so, izpolnjujoč svojo zločinsko raznarodovalno politiko, že od junija 1941 – še pred napadom na Sovjetsko zvezo – množično lovili naše prebivalce in jih pošiljali v taborišča, jih zapirali in ubijali ter plenili in uničevali zasebno in narodovo premoženje.

Samo Komunistična partija, jedro Osvobodilne fronte, ter njeni najboljši člani so se hoteli, upali in znali upreti ter zaneti vseljudeki osvobodilni boj. S prav takim poslanstvom sta oktobra 1941 iz Mokronoga prišla v Šentjanško okolje partizana – komunisti Milan Majcna in Janči Mevželj. 28. oktobra so ju nemški žandarji, policaji in vojski obkrožili v Vodnikovi hiši v Murnicah. Vnel se je neenaki boj. Milan in Janči sta se skupaj in vsak posebej nadčloveško borila, branila in napadala. Nemci so imeli menda 12 mrtvih in 16 ranjenih. Janči je v boju zaradi hudih smrtnih ran umrl pozno zvečer, Milan je sam vztrajal do naslednjega dne, to je do 29. oktobra in dopoldne junaško umrl. Oba, takrat 26-letni Milan in 17-letni Janči, sta in bosta ostala v teh krajih nedvomno najiminennejša, najpogumnejša in najzaslužnejša borca – partizana.

Narodnoosvobodilna borba pa se je nezadržno razvijala. Partizani – kasneje – napadali Šentjanž in druge kraje. V tem kraju je padlo 52 borcev, veliko ljudi je pomrlo pod nemškimi streli, v taboriščih in drugih mučnicah. Osvobodilna fronta pa je dokončno in popolnoma zmagala.

Mar je vso to veličino, humanost, revolucionarnost, žrtvovanje ljudi lahko opisati, opredeliti ter upodobiti nje in dogodke, v katerih so tako častno izpolnjevali dolžnosti? O Milanu in Jančiju je malo podatkov, a vendarle dovolj, da bomo o njunih likih še pisali.

POBUDA ZA PROSLAVO IN DOSTOJNO SPOMENIŠKO UREDITEV

Marjan Gabrič, predsednik občinske skupščine Sevnica, in Ivan Gole, Šentjanžan, zdaj pa trebanjski občan, sta spomladi 1970, približno 17 mesecev pred 30-letnico boja in smrti Milana Majcna in Jančija Mevžlja, dala pobudo za pripravo vselave in dostojno spomeniško ureditev. Pobudo smo sprejeli in se v Šentjanžu sestali nekateri člani republiškega vodstva Zveze združenj borcev NOV Slovenije in drugi borci ter aktivisti iz občine Sevnica in Trebnje ter iz Ljubljane.

Na podlagi ogledov ruševin Vodnikove hiše v Murnicah, šole Milana Majcna, Milanovega in Jančijevega groba ter samega Šentjanža, so po vsestranskem pomenku o zamovi in organizaciji uresničitve te naloge v Sevnici izoblikovali predlog o imenovanju odbora. Sevnška občinska skupščina je na seji obseh zborov 10. septembra 1970 sprejela odločbo o

imenovanju odbora za proslavo 30-letnice herojskega boja Milana Majcna in Jančija Mevžlja. Odbor ima 26 članov iz Ljubljane, Krškega, Celja, Novega mesta, Trebnjega, Brežic, Sevnice in Šentjanža.

Kmalu nato smo Vladimir Lakovič, Stojan Batič in jaz šli ponovno v Šentjanž in Murnice, da bi proučili in odboru predložili podatke in prve zamisli spomeniško-urbanističnih in likovnih rešitev. V istem času je Mara Rupena prizadevno zbirala začetno dokumentacijo in poizvedovala o možnih virih za podatke o Milanu Majcnu in Jančiju Mevžlju. Jože Bavec je hkrati v Šentjanžu zbiral dragocene podatke o drugih borcih in fotografije objektov in krajev, da bi tako izpopolnil krajevne podatke in kroniko.

Prva seja odbora je bila v Ljubljani 17. novembra lani. Odbor si je razdelil naloge tako: predsednik odbora – Marjan Gabrič, podpredsednik – Viktor Avbelj, in 9 članov sekretariata: Jože Borštnar, Bogo Gorjan, Franci Kolar, Franc Krese, Nace Majcen, Mara Rupena, Simon Sekirnik, Ferdo Setrajčič in Niko Šilih. Delo sevnške skupine članov sekretariata vodi Marjan Gabrič, delo ljubljanskega dela sekretariata pa Viktor Avbelj. Likovno komisijo sestavljajo: Franci Kolar, Vladimir Lakovič, akademska kiparja Stojan Batič in Julij Renko, profesor inž. arh. Boris Kobe in dr. Ivan Komelj.

Komisijo za zbiranje dokumentarnejega gradiva in propagando vodi Mara Rupena, člani pa so še: dr. Tone Ferenc, Jože Bavec, Nace Majcen, Rezka Traven, Štefan Kuhar in še nekateri drugi sodelavci; pomagala naj bi jim še Franc Setine in Stane Kranjc. Finančno komisijo vodi Ferdo Setrajčič, pomagajo pa mu še člani Danilo Šbrizaj, Ivan Gole, Milan Šepetavec, Nace Majcen in Cene Božič.

VSESTRANSKA POMOČ IN SODELOVANJE MNOGIH

Posebna delegacija odbora, ki jo je vodil Viktor Avbelj, je obiskala predsednika republiške konference SZDL Janeza Vipotnika in predsednika republiškega odbora ZZZB NOV Janka Rudolfa in ju seznanila s predvideno proslavo. Delegacija je pri obeh predsednikih dobila zagotovila, da ta dva republiška politična foruma akcijo odobravata in podpirata. Posebna delegacija je obiskala tudi predsednika IO republiške izobraževalne skupnosti Ludvika Zajca in dobila od njega zagotovilo, da bo pri dograditvi šole Milana Majcna republiška izobraževalna skupnost prispevala ustrezen delež.

Zavod za spomeniško varstvo SRS je s posebnim pismom sporočil odboru, da bo v letu 1971 uredil razvaline Vodnikove hiše v Murnicah, za konzervacijska dela je predvidel sredstva v svojem proračunu. Del gradbenega materiala v ta namen je pripravljena prispevati krajevna organizacija ZZZB Šentjanž.

Odbor je proučil vprašanje, ali naj za kiparska dela razpiše natečaj. Spoznal je, da natečaj ni potreben, da glede na čas tudi ni več mogoč in da bi natečaj nujno zahteval veliko dodatnega denarja za nagrade in režijo. Zato je sklenil neposredno odajati oz. naročiti del pri kiparjih Stojanu Batiču za skulpturo v Šent-

janžu in pri Juliju Renku za doprsna kipa obeh junakov.

Odbor je seveda obširno razpravljal še o drugih vprašanjih in sprejel stališča o načinu svojega dela. Zlasti se je strinjal z nujnostjo za takojšnje meritve terenov v Murnicah in Šentjanžu in za priprave še drugih osnov za kvalitetno strokovno, spomeniško, urbanistično in likovno ureditev.

Sledile so še druge seje in delovni posveti v Ljubljani, Šentjanžu in v Sevnici. Sodelovanje so ljubezno sprejeli inž. Franci Filipčič kot urbanist, inž. Stane Kočvar kot urbanistični inšpektor ter inž. Hegečuš in Pavlin iz novomeškega Cestnega podjetja. Tudi republiški cestni sklad je izrazil pripravljenost za sodelovanje pri uresničenju načrtov. V občinski skupščini Sevnica je teče postopek za ureditev premoženjsko-pravnih razmerij glede zemljišča, na katerem stoji Vodnikova hiša in na katerem bo stal spomenik NOB v Šentjanžu.

O MURNICAH IN O VODNIKOVU HIŠI

Komisija za likovno umetnost pri republiškem odboru ZZZB NOV Slo-

venije, ki jo sestavljajo Vladimir Lakovič, dr. Ivan Komelj, Ivan Seljak, Stojan Batič, Aleksander Bassin in inž. Boris Kobe, je kot pristojna za odobritev osnutkov spomenikov revolucije in NOB tudi že obravnavala in odobrila idejni skici spomenikov v Murnicah in Šentjanžu.

Finančna komisija je pripravila osnutek finančne konstrukcije. Izvedbo celotnega načrta naj bi preko odbora financirali: Zveza združenj borcev Slovenije, SZDL Slovenije, Zavod za spomeniško varstvo SRS, občine Sevnica, Ljubljana-Šiška in druge ljubljanske občine, Brežice, Krško ter delovne ter druge organizacije. Stroški bodo predvidoma znašali nekaj nad 300.000 din (brez dograditve šole, ureditve ceste in nekaterih komunalnih ureditev). Tekoči račun je odprt pri občinski skupščini Sevnica, za drobne tekoče potrebe pa tudi pri RO ZZZB NOV v Ljubljani.

In zdaj še nekaj besed o Murnicah in o Vodnikovi hiši. Murnice so raztresena vas, ki leži med prisojnimi polji in gozdovi na jugovzhodnem pobočju Jatne. Od Šentjanža so oddaljene 2200 metrov zračne črte. Pot iz Šentjanža je zelo ovinkasta in strma ter prevozna za manj-

ša motorna vozila le v lepem vremenu. Vas leži kakih 600 metrov nad morjem in približno 300 metrov višje kot Šentjanž. Za Murnice sta v rabi še imeni Murence in Murnee. Katero je pravilno, sedaj še ne vem.

Vodnikova hiša je stala na zelo lepem prostoru, toda neugodnem za morebiten umik v hiši obkoljenega borca. Zgrajena je bila iz laporja, oblikovana pa kot tipična dolenska trdna kmečka hiša. Po borbi je zgorela in njeni sedanjí ostanki so značilna ruševina, kljub temu pa se sledovi boja še vedno vidijo. Restavrirati je ne bi imelo pomena, ohraniti je treba le ruševine s tem, da jih očistijo, konservirajo in uredijo.

Prostor pred hišo in tla veže, kleti in shrambe, kjer bi hodili obiskovalci, bi bila asfaltno tlakovana. Kroga označujeta v hiši in kuhinji prostora, kjer sta junaka umrla. Prav tu bi stal po en kamnit steber z ali brez portretov. Tla hiše, kuhinje in kamre, kakor tudi do pol metra visok ostanek zidu, bi bili obraščeni z bršljanom. Živa ograjca od poti ob hiši bi bila iz božjega dreveca (ilex). Sedanje spominsko obeležje bi morali odstraniti pred leti so ga zaradi razpadanja zidov morali premakniti na nov podstavek – steber. Ploščo bi prenesli in hranili v šoli kamor je treba prenesti tudi druge še obstoječe detajle.

To je takoimenovana tretja varianta. Prvi dve sta bili delani s predpostavko, da bomo zgradili nadstrežje. Od te zamisli pa smo zaradi različnih tehničnih in finančnih vzrokov, pa tudi zavoljo lepšega pregleda in kasnejšega dostojnega vzdrževanja, odstopili.

V ŠENTJANŽU bomo na južnem – zahodnem pročelju ob glavnem vhodu v šolo Milana Majcna postavili doprsna kipa Milana Majcna in Jančija Mevžlja, deli akademskega kiparja prof. Julija Renka, domačina iz Šentjanža. Enaka odlika kipov Milanove in Jančijeve glave bomo postavili v Murnicah, če se bomo za to postavitev sploh odločili. Za odlika Milanovega portreta se poteguje tudi novomeška garnizija JLA, ki nosi ime Milana Majcna. V šoli bomo uredili posebno spominsko sobo z dokumentacijo, muzejsko zbirko in detajli, ki jih moramo umakniti iz Murnic, da tam ne bi propadli.

Milanovega in Jančijevega groba ter nagrobnika ne bi spreminjali: le del groba, ki je prekrit z zemljo, bi obsadili z bršljanom.

V ŠENTJANŽU NAJ BOSTAL OSREDNJI SPOMENIK JUNAČINA

V Šentjanžu nameravamo postaviti po predlogu kiparja Stojana Batiča in arhitekta Borisa Kobeta osrednji spomenik. To je prostor, ki je v naselju najširši, od vseh strani najvidnejši, ki pa hkrati tudi dominira nad drugimi prostori, pa tudi razgled je od tu najlepši. Zdjaj je to s travo obrasla ploščad, kjer sta nekoč stali Stirnova trgovinca in pošta. To je torej najlepši in najobsežnejši spomeniški prostor. Upoštevati je tudi treba, da bo cestičke skozi naselje razširjeno na 6 metrov, ter nekoliko zravnano po višini in širini. Zato bo treba tudi umakniti en del škarpe, ki zdaj obdaja s kosta-

nji obraščeno senčnico nekdanje Majcnove gostilne.

Osnutek predvideva ledvičasto ploščad, ki je obdana z iz domačega lomljenca sezidano škarpo in na vrhu tlakovana. Na ploščadi, približno 4 metre od sedanjega cestnega roba, bi stal spomenik – bronasta plastika na približno 1,5 m širokem okroglem podstavku, visokem kakšen meter, zidanim iz lomljenca in grobo zaribanim ter z granitnim poliranim pasom pri vrhu. Tu bi bila vklesana imena padlih in žrtev fašizma s posevtili. Tekst bo pripravil književnik Cene Vipotnik. Plastika bo visoka 4 metre in simbolizira neenako borbo partizanov proti okupatorju. Zasnovana je dinamično in s svojo trpkostjo idejno ustreza dogodkom. Plastika je enakovredna z vseh strani in nima ne sprednje ne zadnje strani.

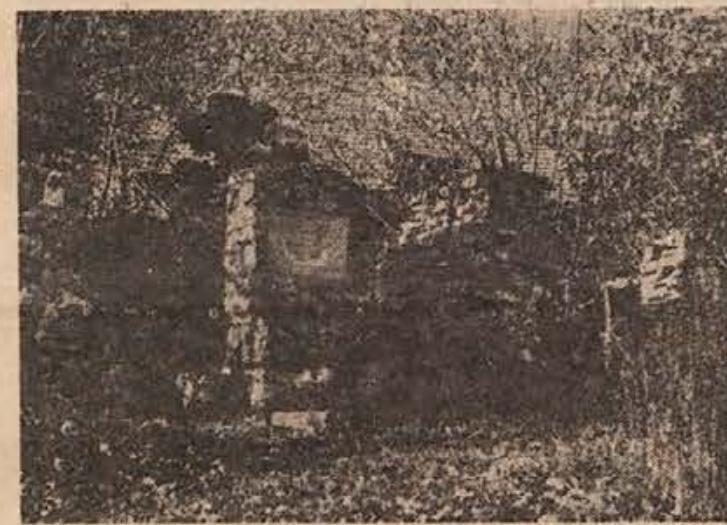
KIPAR STOJAN BATIC O SPOMENIKU:

Pripoved o legendarni bitki na Murnicah iz prvih dni upora me je miselno že dolgo angažirala; zdaj, ko se je nudila priložnost, da ustvarim plastiko „in memoriam Majcnu“, sem še bolj intenzivno pretelhal celotno zgodbo. Zamislil sem si plastiko, ki ima v svojem konceptu trpek izraz. Kompozicija sama je grajena kot vegetativna oblika, vsebinsko pa ima dovolj pripravljenih elementov zgodbe o Milanu Majcnu in njegovem tovarišu Jančiju Mevžlju, kot tudi o borcih, ki so padli na tem območju v narodno-osvobodilni borbi. Plastika vse to, pa tudi narodnoosvobodilno borbo nasploh, lepo prikazuje.

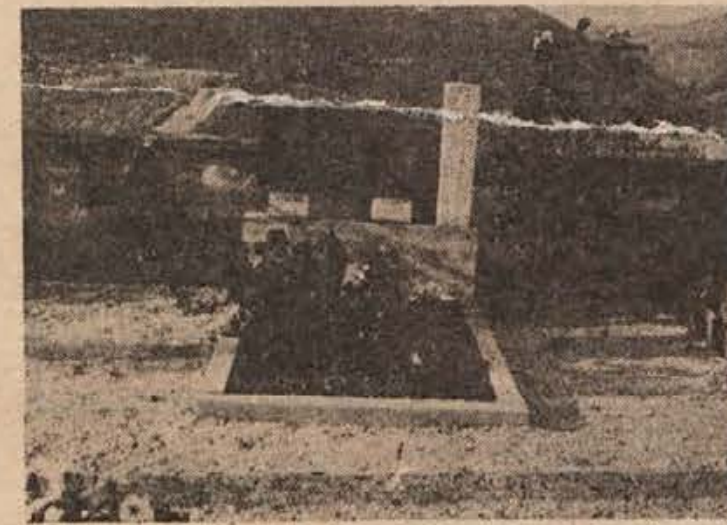
Z VSEMI DELI BOMO MORALI ZELO POHITITI

Sporod proslave še ni določen. To bomo morali narediti pozneje. Zdjaj ko nas od slavlja loči manj kot 10 mesecev, moramo zelo hiteti z delom pri materialnem oblikovanju sprejetih idej in načrtov. Pred kiparjem, arhitektom, restavratormi iz spomeniškega varstva, pred livarjem, pred kamnoseki in drugimi je veliko in zelo zahtevno delo. Skupina za zbiranje dokumentarnejega gradiva in propagando in skupina za zbiranje ter zagotovitev finančnih sredstev imata prav tako velike in zelo odgovorne naloge. Občina Sevnica, sosednje občine, zlasti Trebnje, krajevna skupnost Šentjanž, delovne organizacije ter sami Šentjanžani kot šola Milana Majcna – vsi moramo skupno in vsklajeno še enkrat dokazati, kaj zmoremo, kadar organizirano in enodušno ustvarjamo veličastje trajne vrednosti.

Dograditev šolske telovadnice, rekonstrukcija ceste in urejanje naselja bodo Šentjanž in njegovo okolico trajno obogatili, oplešali in mu dvignili vrednost. Toda te naloge odbor za proslavo 30. letnice ne more prevzeti. Lahko je pomaga odlovnim ljudem in organizacijam v občini ter krajevni skupnosti, da bodo tudi te pomembne naloge lažje uresničili.

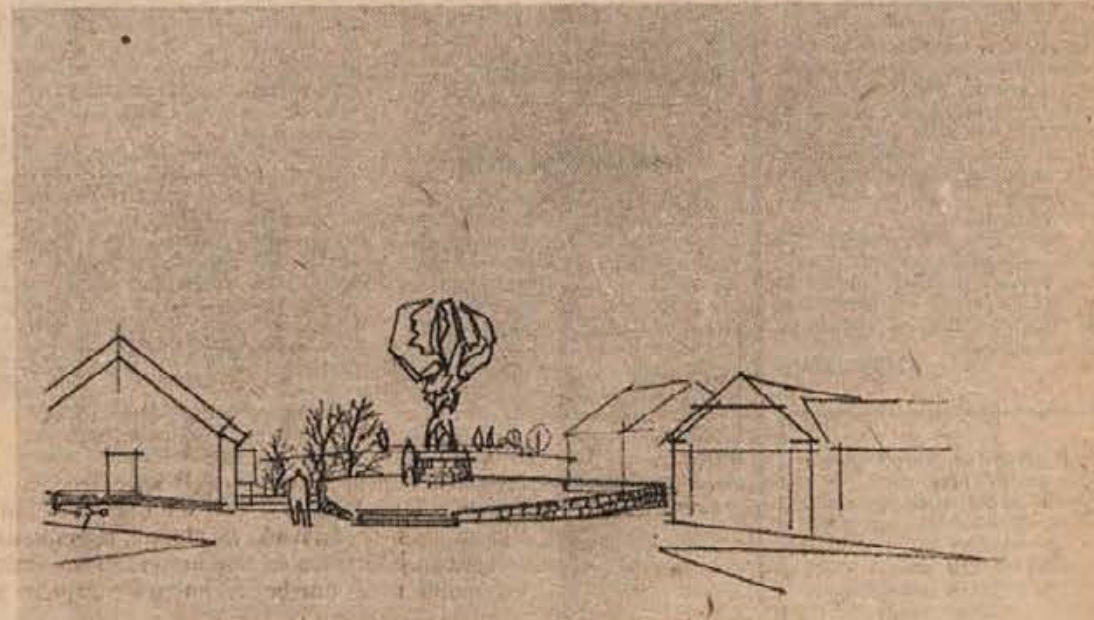
Del razvaline Vodnikove hiše v Murnicah. V ospredju spominska ploščad; v ozadju se vidi del gospodarskega poslopja

Grob Milana Majcna in Jančija Mevžlja na pokopališču v Šentjanžu

Idejna skica prof. inž. arh. Borisa Kobeta o ureditvi ostankov Vodnikove hiše. Spodaj desno je skica tlorisa hiše; puščice nakazujejo pot obiskovalcev

Pogled na spomenik in proti pokopališču (vrisana je tudi še hiša v izgradnji), delo prof. inž. arh. Borisa Kobeta

Nič več 'gluha' Sevnica

Mesto ob Savi je v petek dobilo novo telefonsko centralo, ki ima več zvez proti Krškemu

(Nadaljevanje s 1. strani)

bo zadostovala za dolgo vrsto let, ko pa bo nastopila potreba, bodo nanjo lahko priključili še 600 telefonov iz Sevnice in sosednjega Boštjanja.

Zal pa z novo centralo še ne bo dokončno modernizirana telefonija v tem kraju. Prenoviti bo treba tudi telefonsko omrežje, pri čemer pa občina in Poštno podjetje Novo mesto računata na pomoč podjetij, ki so tudi za centralo prispevala del denarja. Nova centrala je stala 650.000 dinarjev in je izdelek „Iskre“. Za stavbo, v kateri je, je bilo treba zagotoviti še dodatnih 140.000 dinarjev. 500.000 dinarjev je posodila celjska banka, 220.000 din je prispevalo poštno podjetje, preostanek pa sevnica podjetja.

Da bo Sevnica v prihodnje še bolj povezana s svetom, bo treba sčasoma še povečevati število linij proti Krškemu. Zdaj jih je že 12, nedolgo tega pa jih je bilo samo osem, in nič čudnega ni torej, če so v Sevnici imeli tolikšne težave s telefoniranjem. M. L.

Prešernu v spomin

Ob kulturnem prazniku slovenskega naroda — obletnici smrti dr. Franceta Prešerna je v Novem mestu predvidena vrsta prireditvev. Na vseh šolah so pripravili proslave v počastitev praznika, 5. februarja je bila v Dolenjski galeriji spominska slovesnost v počastitev Staneta Severja, od 6. do 28. februarja je v Študijski knjižnici odprta razstava ob 100-letnici rojstva pisatelja F. S. Finžgarja, 8. februarja je bil v Dolenjski galeriji večer poezije, 12. februarja bo v Domu kulture igrala Mihaela Šaričeva recitalna Prešernova Sonetni venec, pel pa bo Dolenjski okteti, 19. februarja bo v Domu kulture premiera komedije C. Goldonija „Krčmarica Mirandolina“ v izvedbi novomeškega amaterskega gledališča, 26. februarja pa bo gostovalo Mestno gledališče ljubljansko z delom W. D. Homa „Igra v štirih — kdo dobi“.

V počastitev kulturnega praznika je 8. februarja v novomeški gimnaziji koncertiral Trio Lorenz. Prof. Tea Mam, predsednica Glasbene mladine v Novem mestu je ob tej priložnosti desetim najobličjim dijakom izročila gramofonske plošče s skladbami letošnjega Prešernovega nagradnega skladatelja Lucijana M. Škerjanca, darilo Glasbene mladine Slovenije.

»Tistega lanskega dne...«

Na razpis, ki smo ga 7. januarja letos objavili na mladinski strani, je do roka prišlo v uredništvo nekaj nad 70 prijavov. Pisali so jun smučarji, dijaki in študentje, gospodinjice, kmečki fantje in dekleta, delavci, uslužbenci in vojniki. Posebna komisija, sestavljena iz članov uredniškega odbora, je ocenjevala predvsem neposrednost, iskrenost in prepričljivost tega, kar so mladi sodelavci zaupali papirju — in javnosti! Nekaj predolghih sestavkov in zgodb, ki niso ustrezale značaju razpisa, smo morali izločiti. Čeprav vseh poslanih zgodb in zgodb ne moremo objaviti, je vendarle treba pohvaliti vse, ki so se oglasili!

Prvih 10 nagrad je komisija razdelila takole:

1. nagrada — 500 din dobi Jožica Umek, novinarski krožek osnovne šole v Sentrupertu,
2. nagrada — 400 din dobi Sandra Dremelj, Hrušice 11, p. Šentjanž na Dol.,
3. nagrada — 300 din dobi Valčka Gril, osnovna šola Vavta vas;

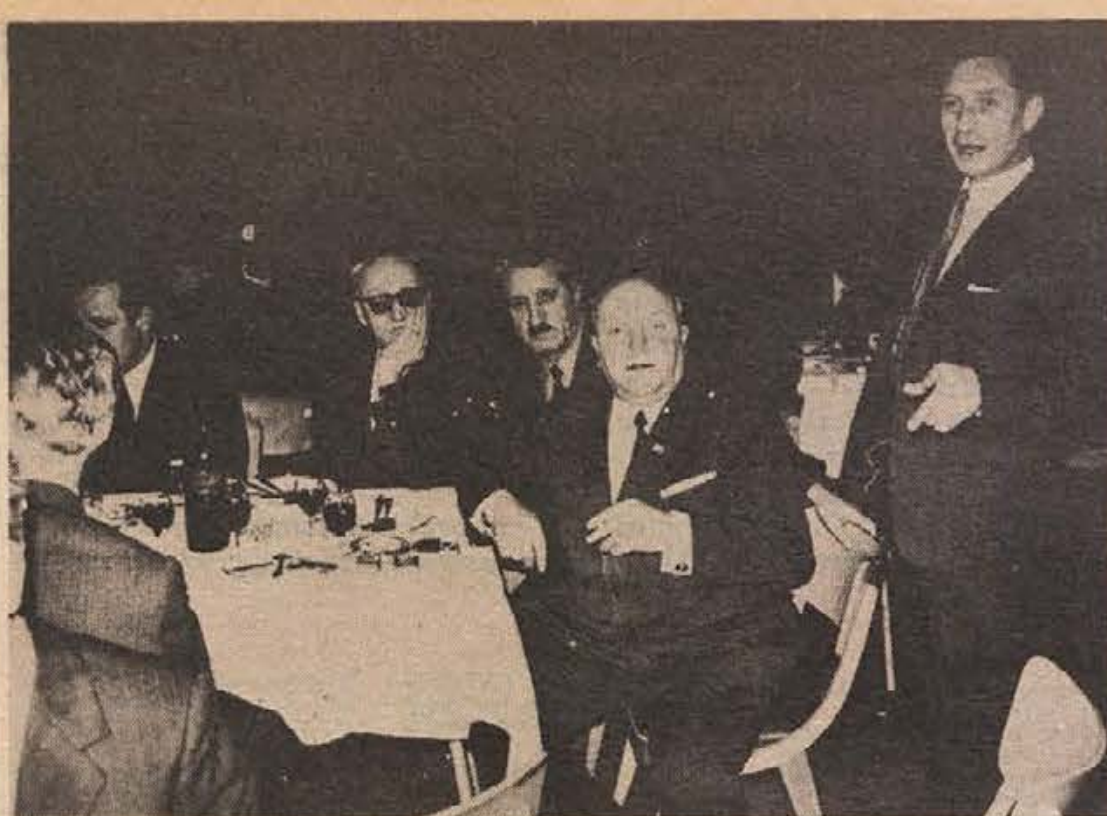
7 knjižnih daril bodo dobili: Nežka Dular, Novo mesto, Gubčeva ul. 4; Magda Piškur, dijakinja ESS, Novo mesto; Janez Zupan, Zerjavina 3, osn. šola Brusnice; Danica Kocmut, Ljubljana, Cesta na Vrhovce 43; Tonči Cimerman, učenka 5. a razr. osnovne šole v Sentrupertu; Fani Požek, Crnomelj, in Alojz Bavdek, osnovna šola Grosuplje.

Njihove nagrajene spise bomo začeli objavljati prihodnji teden na 7. strani Dolenjskega lista v rubriki „TISTEGA LANSKEGA DNE...“, morda pa bomo nato objavili še nekaj nenagrajenih poslanih zgodb.

UREDNIŠTVO DL

DVE PRIREDITVI ODPADLI

Preteklo nedeljo bi morali biti na Dolenjskem dve pomembni smučarski prireditvi: državno prvenstvo za mlajše mladince v skokih na Mirni in medobmočna šolska prvenstva v Crmošnjicah. Vendar sta zaradi pomanjkanja snega obe prireditvi odloženi za nedoločen čas.

V domu JLA v Ljubljani so vsoboto, 6. februarja, ob obletnici pohoda 14. divizije priredili družabni večer s kulturnim programom. Na sliki: borci 14. divizije, doma s Kočevskega. (Foto: F. Modic)

PRED LETOŠNJIM POPISOM PREBIVALSTVA IN STANOVANJ

Ljudje sprašujejo: čemu popis stanovanj

1. aprila zjutraj bodo popisovalci po vsej državi začeli z »ljudskim štetjem«, popisali pa bodo tudi nekaj nad 5 milijonov stanovanj, kolikor jih zdaj verjetno imamo — Vsi statistični podatki, ki jih bodo ob popisu dali posamezniki, veljajo kot uradna tajnost in jih morajo kot uradno tajnost varovati vsi popisovalci, instruktorji, kontrolorji ter člani občinskih in drugih popisnih komisij

Pisali smo že, da ne more biti dobrega popisa prebivalstva, če ni tesnega sodelovanja med organizatorji takega popisa in prebivalstvom. Brez zaupanja prav gotovo ne bo mogoče doseči točnih podatkov, brez njih pa je popis tako rekoč brez pomena. Žal je povsod po svetu tako, da vsak popis vzbuja različne dvome o njegovih namenih. Ne le preprosti ljudje, tudi občani z visoko izobrazbo in pomembnim položajem, ne verjamejo vedno popisovalcem in skušajo dati napačne ali nepopolne podatke. Zdaj je popis za vse republike in vse kraje enak in dobro vemo, da je obširen popis ljudi in stanovanj, ob katerem bodo hkrati zbirali dodatna pojasnila za stalni register prebivalstva, potreben in gospodarsko koristen.

Tudi za državo velja to, kar želimo od slehernega gospodarja: da ve, kaj ima doma, v hlevu in v žepu! „Ljudsko štetje“, ki ga poznamo že iz davnih časov, ne more dobro potekati, čemu vsi občani ne pomagamo. Zato ponovimo še enkrat: država računa na našo pomoč! Brez nje tudi popisovalci ne morejo izpolniti svojih odgovornih in zaupanih nalog. Ni odveč, če napišemo še enkrat: vsi podatki iz popisa prebivalstva in stanovanj so URADNA TAJNOST in jih ne sme nihče uporabiti za nikakršne druge namene, kot samo država za statistiko. — In čemu zdaj še popis stanovanj? O tem poroča K. BERIC iz Zavoda SR Slovenije za statistiko:

Ceprav Organizacija združenih narodov že nekaj desetletij priporoča, da se hkrati s prebivalstvom po možnosti popisujejo tudi vsa stanovanja, so take statistične akcije v Jugoslaviji pravzaprav „mlade“. Namen popisa stanovanj je, da pridemo do medsebojno usklajenih podatkov, ker je povsem razumljivo, da so stanovanja namenjena ljudem in da so to hkrati njihovo naravno okolje, od katerega sta odvisni družina in

gospodinjstvo kot osnovni skupnosti prebivalstva.

Popisi stanovanj so bili doslej izpeljani v naši državi le v mestih in večjih naseljih polmestnega značaja. Zadnjikrat so stanovanja popisali skupaj s prebivalstvom leta 1961. Tedaj so zbrali podrobne podatke za navedene tipe naselij. V vseh pa popis stanovanj v celoti ni bil še nikoli opravljen, če izzamemo posamične raziskave ob popisih kmetijstva. Tako so 1960 zbrali samo podatke o stanovanjski površini, vendar brez drugih značilnosti stanovanjskih pogojev, ki veljajo za podeželsko prebivalstvo. Zaradi tega imajo danes statistiki na voljo zelo malo podatkov o raznih jugoslovanskem stanovanjskem skladu, zlasti še, ker so zbrani podatki slabo primerljivi, saj njihovo zbiranje ni potekalo hkrati s popisom prebivalstva niti ne po enotnih metodah.

»Nisem prosila miloščine«

S člankom, ki sem ga pisala ob prazniku republike, 29. novembra, in v katerem sem opisala svojo borno življenje, nisem hotela prositi nikakršne miloščine. Zato me je toliko bolj zabolelo občutek vaščanov sosednje vasi, češ da sem že med vojno dobila dovolj hrane od partizanov in naj sedaj ne mislim, da me bo še kdo podpiral.

S pisomom sem se hotela spomniti samo nekdanjih obljub o enakosti in jih primerjati z današnjim življenjem, ki je drugačno, kot smo takrat mislili. Opisala sem svoje težave, da bi nekdanji borci vedeli, da sem še na svetu.

Po svojem možu dobivam pokojnino in hvaležna sem zanjo. Kljub temu pa me je usoda tako neusmiljeno prizadela, da se le s težavo prebijamo skozi življenje. Sin Lojze je invalid brez rok, hčerka Marija duševni bolnik, vnukinja pa je duševno tako nezavita, da jo je treba kljub 11 letom še vedno pitati. Ob vsem tem smo prihranili toliko, da smo kupili skromno bajto, da imamo kje prebivati.

Ce se nas kdo usmili, če da kaj v obteki, ki jo težko kupimo, vzamem rada. Če ni za nas, dam lahko sosednjim otrokom, ki tudi živijo v revščini in si marsičesa ne morejo privoščiti.

Naj še enkrat povem, da me zato očitki zelo prizadenejo in da svojega pisma nisem napisala zaradi tega, da bi prosila za pomoč.

JOŽA ŽUŽEK,
RIHPOVEC,
p. TREBNJE

Leta 1961 so popisali v Jugoslaviji 1 milijon 380 tisoč stanovanj pretežno mestnega značaja, medtem ko cenimo celoten stanovanjski sklad na 4 milijone 200 tisoč stanovanj. V zadnjih 10 letih smo zgradili skoraj 1 milijon 300 tisoč stanovanj, delno seveda tudi namesto starih, ki so jih porušili. Letošnji popis bi moral dati natančne številke o dejanskem prirastku stanovanj in o starosti sedanjega stanovanjskega sklada.

Zato statistiki računajo, da bo

Božo Kuzmički še v rumeni majici!

S sedmimi novimi naročniki Božo Kuzmički, pismonoša iz Sevnice, tudi v zadnjem tednu ni dovolil nobenemu izmed so-tekmovalcev na prvo mesto tekmovanja pismo-vo v 9 občinah. Zdaj ima Božo že 243 novih naročnikov, za petami pa so mu: novomeški Mustafa Suljagić — 227 naročnikov, Jože Radešček iz Šentjerneja — 118, Martin Stopar iz Podbočja — 80 in Franc Žnidarič iz Novega mesta — 71 novih naročnikov.

Tekmovanja še ni konec; februarja in marca je še čas, da se posamezniki izkažejo in uvrstijo med kandidate, ki bodo dobili tri mepede in devet „posebnih presenečenj“!

TEČAJ ZA VOZNIŠKE KANDIDATE

V Šolskem centru za kovinarsko stroko v Novem mestu se je včeraj končal prvi tečaj za vozniki-kandidate. Tečaj je obiskovalo 25 ljudi, prav toliko pa je prijavljenih za drugi tečaj, ki se bo začel jutri.

Iz kluba mladih

Prvi redni sestanek novomeškega mladinskega kluba je bil 3. februarja. Odslej bo imelo vodstvo kluba take sestanke vsak prvi petek v mesecu, nanj pa bodo povabili tudi stare in kulturne delavce. Odslej bo vsako soboto od 17. do 21.30 mladinski ples na plošče. Toni Vovko bo v prostoru, ki ga bomo preuredili, narisal portret Jimmyja Hendrixa, uredili bodo tudi razsvetljavo v modernem stilu in povečali ploščice. To soboto bodo na sporedu številne nove ploščice: predloge za pesmi, ki jih želite slišati, povejte v klubu. Z žrebom bosta dva plesalca dobila plošči, na ples pa vabi vodstvo tudi mlade iz drugih krajev Dolenjske.

D. VOVK

SMUČI ZA ŠOLARJE

Temeljna izobraževalna služba Kočevje je obvestila osnovno šolo Kočevje, da je ugodno rešila njeno prošnjo za nakup smučij. TIS je odobrila šoli nakup 20 parov smučij, kar bo veljalo okoli 5000 din. Upajo tudi, da bo letos zapadlo še dovolj snega, da bodo opravili enotedenski smučarski tečaj še štirje šolski oddelki.

Dva nastopa smučarjev

Mladi novomeški smučarji, člani SD Rog, so v zadnjem tednu nastopili na dveh smučarskih prireditvah. Člani in mlajši pionirji so smučali na Crnem vrhu, starejši pionirji pa na Pohorju.

Na Crnem vrhu je Tatjana Šebenikova med 35 tekmovalkami zasedla 9. mesto, Robi Peric in Matjaž Turk pa med 67 tekmovalci 11. oziroma 21. mesto. Pionirja Viki Turk in Darko Marolt sta zasedla 23. oziroma 50. mesto med 117 tekmovalci.

Na Pohorju sta tekmovala Tone Zupanc in Marjan Šonc in se med 50 tekmovalci dobro odrezala. Šonc je bil v slalomu 13., Zupanc pa se je uvrstil na 35. mesto.

V ponedeljek ob 16.15 se je na avtomobilski cesti pri Ponikvarju prevrnil morris 1300, s katerim so se proti Zagrebu peljali Janez Širočji iz Grosuplje (voznik), Jože Romec, Milan Jamnik in Marjan Trontelj. Vsi so bili ranjeni, škoda pa so ocenili na 20.000 din.

ŠMALČJA VAS: MLADOLETNIŠKOVA NESREČA — 3. februarja je Marjan Osolnik iz Novega mesta ustavil svoj NSU ob cesti v Šmalčji vasi. Mimo se je s fičkom Jožeta Lenciča pripeljal mladoletnik F. R. in zadel Novomeščanov avtomobil. Škodo so ocenili na 3.000 din.

TURIST HOTEL BREŽICE
GLASBA
vsako soboto zvečer

(Pre)malo državljanske zavesti

(Nadaljevanje s 1. strani)

Casnik nato omenja, da je prihodnost tržaške trgovine odvisna predvsem od samih trgovcev, od solidnosti blaga in cene, ki jo trgovec plača za dinar. Važno pa je po mnenju „Gospodarstva“ tudi celotno ozračje, pri čemer pravi list:

„Še danes naletiš onstran meje na znanca, ki niso pozabili na neofašistična razgrajanja po Trstu. Drugi zopet ne grede mimo iredentistične gonje, ki jo uganja znani tržaški dnevnik glede bivše cone B, ter pravijo, da jih zlepa ne bo več v Trst. Sicer je znano, da Jugoslovani radi pozabljajo in odpuščajo, vendar bi bilo zgrešeno računati na to njihovo lastnost, ker je v psihologiji narodov pač težko postavljati meje.“

Da kupujejo Jugoslovani v Trstu (pa tudi v Trbižu, Celovcu, avstrijskem Gradcu in še kje) „potrebne in nepotrebne reči“, nismo izvedeli šele iz tržaškega „Gospodarstva“. Uvodnik v tem listu nam samo potrjuje, da v resnici na marsikaj radi pozabljamo in da se nas „navada — železna srca“ kar pretrdo oklepa. In da dostikrat v resnici „poplavljamo“ Trst in našeta druga trgovska mesta blizu naših meja, seveda ni nobena skrivnost. Saj je končno tudi res, da dobrih otroških čevlčkov (na primer takih, ki so za otrokovo nogo pravilno ortopedsko oblikovani), pa raznih tehničnih predmetov in še česa v naših trgovinah žal še vedno ni dobili v zadostnih količinah in pravi izbiri. Nakupov onstran meje zato zlepa ne bo manj. Nihče ni nikomur nevoščljiv, če si lahko ogleda zamejska mesta in tam kupi to in ono, s čimer razveseli sebe in svoje. Žal pa je tako, da kupujejo naši ljudje onstran meje tudi veliko preveč nepotrebnih stvari. Glede tega smo podobni nekaterim našim veltrogovinam-voznicam, ki so zapravile prenekateri milijon deviz za uvoz nepotrebne ali luksuznega blaga, ki bi ga lahko prihramili in uvažali samo to, česar doma nimamo ali pa zares nujno potrebujemo.

„Podobnim ukrepom, ki so jih druge države že pred nami sprejele, smo se posmehovali, a te so obdržale vrednost svoje valute, mi je pa nismo. Po mojem noben občan ne bi imel pripomb, če bi rekli, da dobi vsak po novem le polovico deviz na razpolago, kadar potuje v tujino. Denar, ki so ga naši ljudje v težkih milijonih znošili v Trst ali v Gradcu, bi se nekje poznal,“ je odgovoril tovariš Franc Vrviščar, direktor podjetja Metlikatrans, na vprašanje naše novinark v zadnji številki Dolenjskega lista na metliški strani. Beseda je tekla o razvednotenju denarja in ukrepih, ki naj učvrstijo naše gospodarstvo. Tovarišu Vrviščarju moramo pritruditi. Le pogledimo, koliko je ljudi, ki čisto brez potrebe dvigajo devize na potne liste in jih zapravijo v tujini zgolj zato, da „jim ne bi propadle“, kot pogosto kar čujemo. Dolge vrste čakajočih občanov pred bančnimi okenci po devalvaciji denarja (na Dolenjskem takih vrst skoraj nikjer ni bilo — to je treba zarisati!) so potrdile nestrupnost nekaterih naših ljudi, ki nečesto ali pa ne morejo doumeti, da se moramo zdaj vsi opreti

- na notranje rezerve
- na varčevanje in
- na pametno porabo

vseh dobrin, ki so nam v državi na voljo. Brez takega sodelovanja vseh državljanov pač ne bo mogoče doseči gospodarske učvrstitve. Če bomo dopustili, da bo zvezni izvršni svet osamljen pri naporih, ko mora država ustvarjati zdrave in trdne temelje za nadaljnjo rast gospodarstva in s tem za blagor celotne družbe, naše državljanske dolžnosti ne bomo izpolnili.

Mar se ji sploh smemo izogniti, tej dolžnosti občanov in državljanov? Ko je pred nami tehten in pameten poziv našega vodstva, in vsa slierna delovna organizacija, na sklopu družbenopolitična skupnost prouči svoje delovanje, politiko dohodka, morebitne investicijske načrte in izkoriščanje notranjih rezerv, velja tudi za slehernega izmed nas „trenutek sedanjosti“: da po svojih močeh pomagava v boju za učvrstitev naše stvarnosti.

S premajhno mero državljenjske zavesti in z nestrpnim rušenjem bi sproti podirali politiko dohodka in cen, pri čemer pa so pomembna tudi dejanja, s katerimi smo začeli današnji uvodnik.

TONE GOŠNIK

DOLENJSKO ZIMSKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO

Občinska zveza za telesno kulturo Novo mesto, TVD Partizan Trebnje in uredništvo Dolenjskega lista razpisujejo dolensko zimsko košarkarsko prvenstvo, ki bo v nedeljo, 21. februarja, v Trebnjem; pričetek bo ob 8.30. Zmagovalna ekipa bo od uredništva Dolenjskega lista prejela pokal v trajno last.

Prijave sprejemajo na naslov: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, p. p. 33, do vključno 15. februarja.

Prireditelji pričakujejo, da bodo na tem enodnevnem turnirju igrala naslednje ekipe: Novo mesto, BETI — Metlika, Partizan — Trebnje, Partizan — Sevnica, Partizan — Kočevje, Partizan — Semič, Partizan — Crnomelj, Partizan — Straža, Partizan — Stična-Sentvid, TSS Krško in Partizan — Brežice.

NERAZUMEVANJE

TONE VOVKO, predsednik KUD Bela krizantema, na sobotnem zboru kulturnih delavcev novomeške občine: „Najprej so rekli: pokažite, kaj znate, in če ste sposobni, vas bomo podprli. Ko smo šli zbirat denar po podjetjih, smo poslušali: če občina ne da nič, tudi mi ne moremo. Imeli smo take zamisli, da so se nekateri pijemali za glavo, češ: vi, da to zmorate? Pripravljali smo republiško srečanje mladih kulturnikov, hoteli smo postaviti spomenik pisatelju Milanu Pughju in še marsikaj smo imeli in imamo v načrtu. Rezultat pa je takle: za 22 celovečernih prireditev smo bili deželni 50 starih tisočakov družbeno pomoči! Mislili smo, da bomo dobili priznanje, a ga do zdaj nismo dočakali. Bo kulturna skupnost pravilno ovrednotila in podprla naše delo?“

Ona, on in...

„Še vedno misliš nanj?“ V Franceljnovem glasu je bilo čuti rahlo jezico, ki je ni mogla pregnati roka, s katero ga je Micka nežno gladila po laseh.

„Saj moram! Misel nanj mi ne da spati. Kako je lep... in močan.“ Zavzdihnila je. „Tako sem si ga želela, sedaj je končno tudi malo moj, vsaj malo.“ Začuden se je ozrla na Franceljna, ki je zdaj že kar pihal. „Ne bodi no otročji, ljubček... razbremenil te bo, obema bo v veliko pomoč.“

Franceljnovo moško samoljubje je bilo zdaj dokončno ranjeno.

„Tako torej! Zdaj misliš, da sem za staro šaro. Naj me nadomesti neki... neki...“ Ni in ni mogel najti pravega izraza, zato se je samo sunkovito odmaknil od Micke, tako da je postelja presunljivo zaškripala.

„Veš, da nisem tako mislila,“ ga je Micka tolažila. „Vem, da si še vedno močan... še lahko vzdigneš stari mlinski kamen... in vse drugo, no, Francelj...“ Spet se je stisnila k njemu, da mu je zagomazelo od palca na nogi nazvorgor proti vratu.

„Oh, Francelj,“ je vzdihovala Micka, „daj, vstani, poglej, je še na dvorišču?“

„Še, še,“ se je od okna oglašil Francelj. „Pridi in poglej!“ Stala sta ob oknu, tesno objeta. Na nasprotni strani, pod skednjem pa je mesečina osvetljevala njega... nov, močan traktor.

B. DEBELAK

Starka

Bila sem na počitnicah pri stari mami. Nekega dne sem srečala upognjeno ženo, ki je za sabo vlekla voziček, na katerem je bila sveže pokošena detelja.

Ženica se je premikala s težavo. Pri hoji so jo ovirali stari, veliki čevlji, v katerih so tlačile njene suhe, izmučene noge. Oblečena je bila v temno krilo, za katerega se ni vedelo, kakšne barve je bilo, ko je bilo novo. Na njem so bile skrbno prilepljene zaplate. Starka je imela na sebi tudi črno bluzo z belimi pikami iz cenega blaga, ki ni posebno toplo.

Ob vsakem koraku je njeno telo vzdrtelo, roka pa se je krčevito oklepala ročaja vozička. Kakšna roka! Nisem še videla take. Prsti so bili suhi, koža na njih tanka, zdelo se mi je, da je prosojna in da vidim kosti.

Komaj sem si jo upala pogledati v obraz, niti sama ne vem, zakaj. Izpod rute so ji štrleli prameni sivih las in ji padali na zgubano čelo. Njen obraz je bil koščen, koža je bila suha in mlahava, ustnice majhne, skoraj jih ni bilo videti nad brezobnimi čeljustmi. Njene oči so bile globoko udrti. Modrina v njih je odsevala žalost, razočaranje in stisko.

Stala sem na cesti in gledala za ženo, ki se je že zdavnaj skrila za ovinkom. Nisem je poznala, pa vendar mi bo to srečanje ostalo še dolgo v spominu.

DARJA KAMBIČ

Rdeče vrtnice

Mimica je bila lepo dekle. Za domačo hišo, ki je stala na robu vasi, je imela ograjen vrtec, kjer je skrbno gojila najrazličnejše rože. Najraje je imela vrtnice.

Bilo je tik pred drugo svetovno vojno. Ko je nekega dne zalivala svoje rože, je mimo prišel fant iz vasi, s katerim sta se rada videla.

„Povsod govorijo, da bo vojna,“ ji je pripovedoval, „da se Hitler pripravlja in da nas bo napadel. Hoče nas uničiti.“

„Tudi jaz sem že slišala nekaj takega,“ mu je odgovarjala Mimica. „Pa se ne bomo dali kar tako! Če bo to res, se bomo morali vsi boriti, saj bo šlo za našo svobodo!“

Mimica si je močno želela, da se to ne bi zgodilo, in s strahom je gledala proti široki cesti, ki je vodila iz vasi. Nekaj dni za tem se je njen strah uresničil: po cesti so pridrevli nemški tanki in avtomobili, polni vojakov. Mimica je gledala tanke vsa otrpla od strahu.

„Le kaj bomo z golimi rokami proti tej oboroženi svojati?“ si je mislila. Vedela je, da njeni domači že doslej niso mirno spremljali vsega, kar se je dogajalo. Bala se je za očeta in brata, ki sta prav zadnje čase imela toliko skrivnih poti in sta se velikokrat nekaj po tihem pogovarjala.

Ze čez nekaj dni so se Nemci oglašili tudi pri njih doma. Zvezali so očeta in brata, ju obrčali in oklofotali in kljub Mimicini obupnim prošnjam odpeljali neznanu kam.

Mimica ni več držala doma. Ko je zvedela za partizane, se je takoj pridružila manjši skupini fantov in z njimi odšla v gozd. Vaščani so velikokrat slišali, da je pogumna borka, da ji ni para.

Mimica je svojim tovarišem govorila:

„Komaj čakam, da bomo spet svobodni. Doma imam vrtec. Spet ga bom uredila in nasadila veliko rdečih vrtnic.“

Nekega dne, ko se je s tovariši oglašila doma, so nenadoma pridrevli Nemci, obkolili hišo in začeli streljati. Mimica se je s svojimi hiši borila in pokalo je na vse strani, vendar so partizani kmalu sprevideli, da je Nemcev preveč. Hoteli so se prebiti iz hiše, toda sovražniki so že podtaknili ogenj na vseh štirih straneh in v trenutku je bilo vse poslopje v plamenih: partizani so bili ujeti. Nemci so pričakovali, da se bodo partizani predali, vendar tega niso dočakali. Nekajkrat je posamezno počilo, potem pa je bilo slišati le prasketanje ognja.

Ko so Nemci odšli in je ogenj pojenjal, so vaščani pregledali pogorišče in našli zoglenela trupla.

„Tudi Mimica je med njimi,“ je povedal nekdo izmed njih. Vse so zalile solze.

Zoglenela trupla so pokopali za vasio, na grob pa nasuli veliko rdečih vrtnic, ki jih je imela Mimica tako rada.

J. LIPOVŠEK

V rubriki „Gosje pero“, ki se je našim bralcem tako zelo priljubila, še nadalje objavljamo kratke življenjske zgodbe, ki so nam jih poslali bralci. Ker je bil nagradni natečaj za „Gosje pero“ zaključen že lani, smo se odločili, da bomo vse prispevke, ki so prišli po roku za razpis in jih lahko uporabimo, objavljali še naprej in honorirali kot običajno.

UREDNIŠTVO

To stran ste napisali sami! — To stran ste napisali sami!

Črmošnjice in Gače: zimskošportno središče

Občinski skupščini v Črnomlju in Novem mestu sta pripravljene pomagati, da bo sklad za pospeševanje turizma z 20.000 dinarji omogočil Dolenjski turistični zvezi, da pripravi idejni program za izgradnjo zimskošportnega središča na meji obeh občin

Tov. urednik!

Zares bi rad bral, kaj predlagajo vsi tisti, ki jih vabita tovariša Marjan Lapajne in Anton Globokar v objavljenem članku „ZIMSKI ŠPORT V NOvem MESTU“, glede Črmošnjice in njihovega deleža v zimskošportnem življenju oz. ali širše Dolenjske. Upam, da se bo še kdo oglašil.

Moje mnenje o tej zadevi je pa takole: to zimo sem bil večkrat v Črmošnjicah; čeprav cesta ni bila najlepša oz. najboljša, posebno na odseku Podturen—Črmošnjice, vam povem, da sem se vozil že po mnogo slabših zimskih poteh. Seveda imata zgoraj omenjena pisca prav: zveze

do Črmošnjic so iz Novega mesta še slabe. Toda, če bi bilo dovolj smučarjev, bi v vsaki ugodni zimi verjetno podjete „Gorjanci“ rado upeljalo do Črmošnjic občasne ali pa celo redne vožnje. Seveda ne za 4 ali 6 ljubiteljev smučanja, toda ljudje imajo čedalje raje dopuste tudi pozimi. Zjutraj tja, proti večeru nazaj! V gostilni v Črmošnjicah smo bili kar dobro postreženi. To velja tudi za mlade tečajnike, ki so se z enolončnico krepko podprli. Novomeški smučarji-tečajniki so se vozili tja in nazaj vsak dan, kakih 20 tečajnikov iz Črnomlja pa je stanovalo v gostilni.

Se iz predvojnih časov vemo, da so Novomeščani radi zahajali na Gače nad Črmošnjicami. Tam je sneg obležal najdlje izmed vseh krajev na Dolenjskem, saj so smučali na Gačah tudi konec februarja. Do Komarne vasi bi kazalo razširiti sedanjo pot, od tam pa na vrh Gač potegniti vlečnico: v dolino bi tako dobili odlično turistično progno, pa tudi hitreje proge za smuk za tekmovalce in tečajnike.

Več delovnih organizacij, ne pa le tovarna zdravl KRKA, naj bi blizu spodnje postaje sedanje vlečnice postavilo vikend hišice za svoje delavce in njihove otroke! Črmošnjice—bi hitro zaživele.

Zanima me, koga določeno menita tov. Lapajne in Globokar, ko pišeta o „najprimernejšem in najbližjem investitorju, ki naj bi ne kazal zanimanja za tovrstno investicijo“? Kolikor mi je znano, je vlečnica v Črmošnjicah last SD „Rog“, katerega posamezni delavni člani so jo zgradili za ceno zrtev osebnega odgovarjanja. Seveda bi bilo prav in pošteno, da bi društvo pomagale delovne organizacije; člani njegovega upravnega odbora nikakor ne bodo zmogli vseh stroškov in investicij, ki jih načrtna izgradnja takega športnega središča terja oz. jih bo terjala v prihodnje. Vprašam pa: ali je v bližini kak investitor, ki bi bil pripravljen „premakniti vlečnico na drug teren z enakimi ali boljimi snežnimi razmerami?“ Neugodne snežne razmere so letos konec januarja razočarale vse smučarje v naši pokrajini, ne le Črmošnjice.

Kaj menijo o zimskošportnem središču v Črmošnjicah in na Gačah v kolektivnih gostinskih organizacijah, kot so Dolenjske Toplice in Otočec? Zanimivo bi bilo slišati mnenje predstavnikov teh in drugih gostinstvo-turističnih podjetij! Zlasti pogrešamo zdravilni spodbud iz Dolenjskih Toplic — smuka, združena s kasnejšo kopejšo v termalno vodo, to je nekaj, za kar si drugod po svetu obližujejo prste! Povsod po svetu se

v tak aranžma vključijo tudi avtobusni prevozniki — če ne državni, pa veliko hitreje zasebni... V mnogih avstrijskih in drugih zimskošportnih središčih morajo vodo segreti v kotlih, da napolnijo z njo plavalne bazene, ki so polni vse večere in pozno v noč, a vse se izplača, vse živi od turizma — za turizem!

Slučajno sem zvedel, da je Dolenjska turistična zveza pred kratkim prevzela pobudo, da se čimprej izdela idejni program za izgradnjo zimskošportnega središča Črmošnjice—Gače. Skupščini novomeške in črmošnjaške občine sta že pristali, da sklad za pospeševanje turizma prevzame odgovornost za izdelavo programa DTZ, kateri bodo v ta namen zagotovili tudi 20.000 dinarjev. Dolenjska turistična zveza je že povabila na sestanek odgovorne predstavnike: Smučarskega društva ROG ter turističnih društev Dol. Toplice in Črmošnjice, da bi se pogovorili o zasnovah in obsegu programa, od katerega si lahko mnogo obetamo.

Če Črmošnjice in Gače niso mogle zažveti ob zgolj zasebnih pobudah v predvojni Jugoslaviji, jim morda zdaj z družbeno podporo lahko zagotovimo razvoj in s tem omogočimo širši Dolenjski, da pride do ustreznega zimskošportnega središča. Zares pa bi bilo prav, da bi se glede tega oglašili s predlogi in mnenji občani, športni delavci, vzgojitelji v šolah in starši.

P. M. Novo mesto

»OPREMA« iz Kočevja pojasnjuje

Na novico „Nič več moteni“, ki smo jo objavili v rubriki DROBNE IZ KOČEVJA, 4. februarja nam vodstvo podjetja „OPREMA“ iz Kočevja sporoča naslednje:

„S podatkem, kdo je po dolgih strokovnih preiskavah napako glede lokalnih TV motenj dokončno odpravil, se ne moremo popolnoma strinjati in dajemo zato naslednjo objektivno informacijo:

Res je, da smo s prikjučitvijo novo nabavljene visokofrekvenčne varilnega stroja švedske proizvodnje za varjenje PVC platna med delom povzročali manjše motnje na TV sprejemnikih. To velja samo za gledalce, ki sprejemajo program na 3. kanalu zaradi malih frekvenčnih valov, ki jih je oddajal oddajnik na tem kanalu in naš stroj. Med varjenjem sta se frekvenci prepletali, tako da so nastajale občasne motnje na TV sprejemnikih. To velja predvsem za predel Kidričeve, Seškove, Cankarjeve in delno Ljubljanske ulice, delno pa tudi za Trog svobode v Kočevju.

Na pritožbe nekaterih televizijskih gledalcev na RTV Ljubljana je lani prišla v Kočevje ekipa za ugotavljanje napake oz. povzročiteljev motenj programa TV Ugotovila je, da povzročajo v Kočevju take napake stroji za izdelavo plastičnih izdelkov na železniški postaji Kočevje oz. obrat delavce univerze „IDEX“ Kočevje, kakor tudi naš visokofrekvenčni stroj. Takoj po tej ugotovitvi smo se obrnili na razne, za to delo usposobljene strokovnjake ter ustanove v Ljubljani, da bi nam pomagali napako odstraniti. Svetovali so nam, naj vse stene, strop in tla izoliramo s pocinkano pločevino, okna pa s pocinkano mrežo v obliki satnic. Taka investicija bi nas stala 60 do 70.000 dinarjev, kar pa je precej, saj bi lahko ta denar gospodarneje uporabili.

Hkrati smo se stalno posvetovali s proizvajalcem teh strojev, predvsem pa z njegovim servisom na Dunaju. Od tam je njihov strokovnjak trikrat prišel k nam, toda motenji ni mogel odstraniti. Končno smo poslali na Švedsko predstavnika našega podjetja in Rudija Kopača iz Koblarjev, ki se spozna na naš stroj, pa tudi sicer popravlja napake na strojih. Na specializacijo smo ga poslali na Švedsko na stroške podjetja, vendar nam tega ni žal: uspeh je tu! Takoj po vrnitvi je tov. Kopač odstranil napako, seveda z mnogo manjšimi stroški, ki bi bili sicer potrebni po mnenju ljubljanskih strokovnjakov. Nam je prihranil skrb in denar, gledalcev TV v Kočevju pa upravičeno jezo, ki so jo povzročale motnje našega stroja.

S tem pojasnilom ne želimo omalovaževati uredništva ali njegovega dopisnika iz Kočevja, radi bi le povedali, da so bile omenjene nevednosti oz. motnje naša resnična skrb, odpravil pa jih je kočevski strokovnjak! V bodoče naj tudi dopisnik

MILAN ARKO, direktor OPREME

SLOVENIJALES, je to odnos?

Na novoletnem gorenskem sejmu v Kranju smo 20. decembra kupili pohištvo. Ob vplačilu je trgovsko podjetje SLOVENIJALES zagotovilo brezplačen prevoz na dom najkasneje v tednu dni. Minil je teden, minilo je Novo leto, pohištva pa ni bilo od nikoder. Ker je med tem časom zapadel visok sneg in je bila pot do naše vasi z avtomobilom otežena, sem 11. januarja telefoniral, naj pripeljejo pohištvo vsaj do Šentruperta, ter sporočil natančen naslov, kje naj ga pustijo. Spet so obljubili, da ga bodo zagotovo pripeljali tisti teden. Ker iz vsega tega ni bilo nič, sem poslal krajski članek v Hedelski dnevnik, kjer pa ga niso hoteli objaviti. Od tedaj je minilo že tri tedne, medtem sem se že dvakrat pogovarjal po telefonu, vendar brez uspeha. Skrbim nas, če se ni morda pohištvo v vrednosti skoraj 3000 N-din kje izgubilo. Sprašujemo tudi, kakšen odnos ima SLOVENIJALES do kupecv?!

VINKO AHLIN, Zaloka 6 Šentrupert na Dol.

NI NUJNO

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljeni na tej strani. — K prijaviteljem, ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, pripišite svoj celi naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebne želje pisca lahko ostanje njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisal ga bomo s kraticami ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovoren predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

V zimskem času uživate vitaminske bonbone VISOKI C

Šumi

Pomagajmo Jelki!

KAJ BO ODPISALO VODSTVO ZASEBNE ZAHODNONEMŠKE KLINIKE?

Jelka pričakuje odgovor iz Nemčije

Na Jelkini hranilni knjižici je za njeno zdravljenje pripravljenih zdaj že 52.931,70 novih din — Nove zbirke iz Šentjanža, Dol. Straže, iz Straže in Vavte vasi ter iz Potoka, Mraševega in Jurke vasi — Jelke so se spomnili tudi dijaki novomeške gimnazije in občani Kostanjevica, viniški šolarji ter delavci in delavke podjetij Lisca, Beti — Dobova in Modna oblačila iz Krke

2. februarja smo v imenu Jelke Lavrič prosili vodstvo zasebne klinike za multiplo sklerozo v Schoenmuenzachu (Schwarzwald) v Zvezni republiki Nemčiji, da bi našo rojakinjo sprejelo v zdravljenje. Družina Lavrič-Dolar je že lani dobila odgovor iz te nemške klinike, naj letos ponovno vpraša, če bi bilo kaj prostora za sprejem Jelke v tej kliniki. Z družino vred nestrno pričakujemo odgovor nemških zdravnikov, katerim smo tudi podrobno opisali izreden odmev na zbiralno akcijo, ki jo je na pobudo svojih bralcev in naročnikov za Jelko prevzel naš domači tednik. Čim bomo dobili odgovor, vas bomo z njim takoj seznanili.

Pri blagajni našega lista so vplačali za Jelko: Fani Somrak, Novo mesto, 10 din; Marija Kotar, Novo mesto, 30 din; vaščani Doinje Straže — zbrala krajevna organizacija ZSDL Dol. Straže: 822 din; Marija Magdič, Babinci 24 pri Ljutomeru, 50 din; Minka Sintič iz Hrušice, Jesenice na Gor., 50 din; zbirka med vaščani iz Straže in Vavte vasi (zbrala Pia Koligar): Milka Medic 50 din, Pia Koligar 50 din, Mimica Brus 50 din, Angelca Novak 50 din, Tinka Tavčar 50 din, Majda Gruden 30 din, Mira Kren 50 din, Tina Krstinc 30 din, Darinka Tavčar 50 din, Evi Plantan 50 din in neimenovana: 50 din.

Tri neimenovane trgovske uslužbenke iz Novega mesta: 30 din, neimenovana iz Zabye vasi 60 din; zbirka krajevne organizacije RK Straža v vseh Potok, Mraševo, Jurka vas in dol Straže: 1.879,50 din; Tone Kozlevar, Ljubljana, 100 din, Stefan Pečaver, Birčna vas, 20 din; zbirka med dijaki novomeške gimnazije: 720,60 din, Frančiška Kavček, Brod pri Novem mestu, 10 din, in Anton Klepec, Črnomelj, 50 din.

Na ziro račun Dolenjskega lista so poslali za Jelko: Betka Jarnovič, Novo mesto, 20 din, delavci in delavke obrata „Modna oblačila“, Krka, 554 din; de-

lavke obrata „Beti“ v Dobovi 550 din, Vesna Ferbežar, Struga v Makedoniji, 20 din, Marija Bakšič, Ljubljana, 10 din, kolektiv konfekcije tovarne „Lisca“, Sevnica, 800 din, zbirka na osnovni šoli na Vinici pri Črnomlju 300 din. Občani iz Kostanjevica na Krki so zbrali in poslali 520 din (prispevali so: Albina Bizjak 10 din, Milena Sintič 30 din, Margita Selan 30 din, Marija Jordan 20 din, Ivan Gerdin 20 din in Otmar Sever 15 din; ostali darovalci iz Kostanjevica želijo ostati neimenovani).

Marija Jajčnik, Trbovlje, 25 din. Neimenovana darovalka iz Trzišča na Dol. 50 din, zbirka na pobudo krajevne organizacije Rdečega križa Drašiči: učenka Veronika Prus je v Krmačini zbrala 120 din, Sonja Babič in Anica Stankovič pa sta zbrali v Drašičih 220 din.

Do ponedeljka, 8. februarja 1971 dopoldne, je bilo zbrano in oddano na hranilno knjižico Jelke Lavrič pri Dolenjski banki in hranilnici: 52.931,70 din.

Iskrena hvala za vse poslano! Zbirko še nadaljujemo.

DOLENJSKI LIST

kultura in izobraževanje

Jutri zvečer »Sonečni venec«

V počastitev kulturnega praznika bo jutri zvečer ob 19.30 v novomeškem Domu kulture slavnost, na kateri bo igralka Mihaela Šaričeva, Prešernova nagajenka, recitala Prešernov „Sonečni venec“. To bo izredno doživetje za ljubitelje Prešernove pesni. Na večerju bo sodeloval tudi Dolenjski oktet.

„KRČMARICA MIRANDOLINA“

19. februarja bo v Novem mestu že druga premiera domačega amaterskega gledališča. Tokrat se bodo novomeški gledališčniki predstavili s Carla Goldonija komedijo „Krčmarica Mirandolina“. Premiera sodi med prireditve v počastitev kulturnega praznika in obletnice Prešernove smrti.

DOŽIVETJE V GALERIJI

Amatersko kulturno-umetniško društvo Bela krizantema iz Novega mesta in Eksperimentalno gledališče iz Škofje Loke sta 5. februarja pripravila v Dolenjski galeriji v Novem mestu slovesnost v spomin igralca Staneta Severja. Kljub temu da so prireditelji javnost pravočasno obvestili o prireditvi, se je v dvorani galerije zbralo le okrog 70 ljudi, pretežno mladine novomeških srednjih šol, nekaj profesorjev in še manj tistih, ki ob vsaki priložnosti podarjajo, da je novomeško kulturno življenje na psu in da je premalo kulturnih prireditev. Obiskovalce, ki je prišlo na slovesnost, so je nehotе vsililo vprašanje, kje so vsi tisti prijatelji in občudovalci pokojnega igralca, ki so ob njegovi smrti vedeli o njem povedati toliko pohvalnih besed. Ali jih ni morda zadržalo doma zgolj nezaupanje do mladih, ki so ta večer pripravili? Vsekakor so tisti, ki niso prišli, ostali pri krajanu za lepo in dobro pripravljeno prireditev, s katero so prireditelji dokazali, da so vredni zaupanja in da jim namenjena denarna pomoč ne bi bila stran vržen denar.

A. V.

Štirikrat naj — v kulturi

V soboto, 6. februarja, so imeli kulturni delavci v Šmarjeških Toplicah svoje zborovanje. Najbolj neučakan je bil vodja dramske sekcije iz Straže Alojz Antončič, ki je že v petek vzel dopust in šel praznično običen na kulturni zbor!

Najbolj kulturna družina v Novem mestu so Kasteleci: na srečanju v Šmarjeških Toplicah so bili kar trije: Lojze, Jelka in Marjeta!

Najbolj previden v svojem govoru je bil Boris Savnik. Ki je previdno rekel: Ljudska republika Slovenija. Kdo ve, če imamo res že socialistično, si je bržkone mislil...

Najbolj duhovito pripombo je dal na zboru delovni predsednik prof. Jože Škufca. Ko razprave ni bilo, je dejal: „Dajmo, dajmo, zapisničarica je plačana po učinku!“ In pogovor je oživel...

Mali kulturni barometer

SREČANJE AMATERJEV — V avli trebanjske osnovne šole je bilo 5. februarja srečanje amaterskih kulturnih delavcev. Kulturne skupine iz različnih krajev, razen iz samega Trebnjega, so nastopile z izbranim sporedom. S tem srečanjem so v trebanjski občini počastili slovenski kulturni praznik.

PEM EVROVIZIJE — 20. februarja zvečer bo v Domžalah finalna prireditev, kjer bo odločeno, katera jugoslovanska popevka se bo uvrstila za „Pesem Evrovizije“ v Dublinu. Popcvke bodo izbirale tudi žirije v petih slovenskih mestih, med drugim tudi v Novem mestu.

ZENSKI ZBOR BO ZAČEL DELATI — Zenski pevski zbor v Črnomlju bo začel delati. Vodila ga bo Anica Jankovič, pomagal pa ji bo Franc Zupančič.

PREŠERNOVA PROSLAVA — Dijakinje šole za zdravstvene delavce v Novem mestu so tudi letos priredile proslavo v Prešernov spomin. Proslava je bila v ponedeljek, 8. februarja. Spored je obsegal odlomke iz del slovenskih književnikov.

173 RAZSTAV V KNJIŽNICI — V Studijski knjižnici Mirana Jarca v

Bogosav Živković: IKONA (les, vis. 49 cm, detajl) — Z razstave „Naivni kiparji Jugoslavije, Kostanjevica na Krki, 1970.“

V BREŽICAH BO KULTURNA SKUPNOST VZKLILA ŠE PRED POMLADJO

Včasih bo skupnost razširjen parlament

Gre za nenehno družbeno vrednotenje načrtov kulturnega razvoja in s tem povezano skrb, da se denar nalaga v tiste dejavnosti, ki so po merilih današnjega in jutrišnjega dne najbolj upravičene in potrebne

(Nadaljevanje s I. strani)

samoupravnosti v kulturi pa sodi seveda mnogo več kot samo viri in količina denarja.

Takšno družbeno vrednotenje kulturne tvornosti v občini bi naj vseboval perspektivni načrt razvoja kulture, ki bi moral biti toliko trdno dogovorjen in zgrajen, da njegovih osnovnih smernic ne bi menjavali, dopolnjevali in spreminjali iz leta v leto glede na modnost nekaterih manifestacij in želja posameznikov, ki so trenutni nosilci kulture v občini, društvu ali ustanovi.

Ce poskušam to uvodno razmišljanje soočiti s stanjem in problemi kulture v brežiški občini, lahko povem, da smo glede oblikovnega, zakonskega urejanja teh vprašanj gotovo že prav tako daleč kot sosednje občine.

Sekcija za kulturo pri občinski konferenci SZDL je že pred letom spodbudila vsa kulturna društva, zavode in svobodne ustvarjalce v občini, da so pripravili načrte svojih dejavnosti za daljše obdobje. S tem gradivom, ki bo lahko osnova za nekajletno kulturno dejavnost v občini, smo dobili precej koristnih pobud. Ker pa je bil republiški zakon o kulturnih skupnostih sprejet šele ob koncu lanskega leta, nismo vse leto imeli okvirov, da bi vanje postavili kulturno načrtovanje v občini. Zato se bodo člani naše sekcije šele v naslednjih dneh seznanili s predloženimi načrti kulturnih društev, zavodov, sugestijami posameznikov, nato pa bodo zbrano gradivo predložili Zupančičevo nagrado.

DVE IGRI

Dramska skupina pri oživiljenju kulturno-umetniškemu društvu „Miran Jarc“ v Črnomlju se je odločila, da bo letos nastudirala in uprizorila dve igri: Raztrgane in Dan oddiha. Zanj, da bi pri režiji pomagal Marjan Kovač, poklicni režiser iz Novega mesta. Z enim teh del bo društvo sodelovalo tudi na natečaju za Zupančičevo nagrado.

žili svetu za kulturo v občini, posredno pa prek sredstev obveščanja z njimi seznanili vse občane.

Tako pred javnostjo razgrnjen in od nje potrjen načrt kulturne dejavnosti v občini naj bo že od samega začetka program za delo kulturne skupnosti v občini. Naša sekcija je že pred tedni pripravila osnutek statuta občinske kulturne skupnosti in ga dala v razpravo članom iniciativnega odbora, ki ga je na zadnji seji imenovala občinska skupščina.

V osnutku statuta smo predvideli, naj bi skupščina kulturne skupnosti pri nas imela okoli 20 članov; polovica članov naj bi bili predstavniki „potrošnikov“ kulture, ostali člani pa naj bi bili izbrani izmed sodelavcev v kulturnih društvih, ustanovah in šolah. Da bi lahko redno in tekoče posloval, naj bi izvršni odbor imel več kot 7 članov. Razume se, da bo delo tega odbora samo izvršilne narave, vsa enoletna in dolgoročna programska načrtovanja pa bodo naloga skupščine. Skupščina bo občasno k razpravam o svojem delu pritegovala zainteresirane predstavnike javnosti. Če bo na primer razpravljala o spomeniškovarstvenih delih na posameznih objektih, o vzdrževanju in urejanju kulturnih domov, o kinofikaciji ali spomeniško zaščitenih rezervatih, je pač razumljivo, da bo takrat sodelovala s predstavniki gospodarskih organi-

zacij, krajevnih skupnosti turističnega društva itd.

Na osnovni in dolgoročni smoter

Belokranjska skupnost še v obrisih

Oboje je mogoče, nameč to, da bodo imeli onstran Gorjancev eno kulturno skupnost, lahko pa se zgodi, da bosta dve. Predsednik iniciativnega odbora Janez Dragoš pravi, da so se Črnomaljški lani pogovarjali z Metličani o eni belokranjski kulturni skupnosti, letos pa se še niso sešli in Črnomaljški pripravljajo statutarni osnutek, kot kaže, za svojo občinsko kulturno skupnost.

„Kaj je vmes?“

J. DRAGOŠ: „Na to vprašanje ne bi rad odgovoril, ker se premalo poznam kulturne interese v Beli krajini in ta trenutke ne vem, kje bi bilo jabolko nesoglasja. Vem le, da mimo medobčinskega sodelovanja, ki je v več kulturnih dejavnostih že zdaj razvito, ne bo mogoče iti in ga bo potrebno upoštevati, pa naj bi imeli eno samo ali pa dve kulturni skupnosti. Tako sodelovanje se je do zdaj najbolj izkazalo pri natečaju za Zupančičevo nagrado in tradicionalnem jurjevanju.“

„Recimo, da se pogovarjava o bodoči črnomaljski kulturni skupnosti. Na kaj računata?“

J. DRAGOŠ: „Na stalne virov dohodkov za kulturo. Pomembno bo, da bomo že na začetku leta vedeli, koliko bo denarja v tistem letu. Z drugimi besedami: natančno bomo vedeli, katero in kakšno dejavnost bomo razvijali, kdo bo v prvi in kdo v drugi vrsti. Denar bo razdeljen na podlagi načrtov, ti pa bodo pokazali tudi potrebe.“

Letos bo na voljo okrog 150.000 din več za kulturo, kar pomeni za približno 100 odstotkov več kot lani. Čeprav razni viri izkazujejo, da

ŠOLA IN GLASBENIKI

Na šmarješkem zboru kulturnih delavcev je bilo slišati, da bi lahko imeli v novomeški občini še več pevskih zborov, če bi dobili pevovodje. Teh strokovnjakov pa je, žal, zelo malo, zato amaterska pevska dejavnost upada. Ravnatelj glasbene šole v Novem mestu Ernest Jazbec je zagotovil, da je šola že sklenila nastavitve take strokovnjake, ki bodo skrbeli za glasbeno dejavnost ne le v občini, ampak po potrebi tudi v sosednjih območjih.

Za zdaj majhen odziv

Letošnji odziv na tradicionalni natečaj za Zupančičevo nagrado ni zadovoljiv, saj se je do roka prijaviło samo enajst skupin, in še te so zvečine iz črnomaljske občine. Pričakujejo, da bo letošnja udeležba vsaj taka, kot je bila lani.

Nekateri si manjši uspeh ob tokratnem razpisu razlagajo z dejstvom, da dosedanje nagrade niso bile dovolj spodbudne, češ, komu pa se izplača točiti znoj na odru za tistih petdeset, šestdeset starih tisočakov! Prireditelji upajo, da bo letos kako drugače in da bodo nagrade vsaj podvojili. Gotovo bodo debelejšje kuverte bolj vlekle in spodbudile tudi tiste, ki se jim ni zdelo vredno truditi se za dosedanje „plačilo“.

Bo ob Lahinji poslej kaj drugače?

KUD Miran Jarc v Črnomlju dobilo novo vodstvo — Predsednik je Dušan Košuta — Društvene sekcije delale tudi, ko ni bilo »vlade«

Na lanski podelitvi nagrad in priznanj najuspešnejšim skupinam s tekmovanja za Zupančičevo nagrado in z nastopov na belokranjski kulturni reviji, je nanesel pogovor tudi na pozivitev kulturnega amaterizma v mestu ob Lahinji. Dejali so, da kulturno-umetniškega društva malone ni več, da pa delajo nekatere njegove skupine. To pa ni edino mesto, kjer so obžalovali, da je tako z društvom, ki je bilo včasih drugim za zgled.

Kaže, da pogovori niso bili zaman. Na pobudo kulturnih delavcev in vseh tistih Črnomaljšev, ki jim ni vseeno, ali njihov kulturni amaterizem raste ali odмира, so januarja sklicali občini zbor društva. Le redki se spominjajo, kdaj je bil zadnji društveni občini zbor; tako dolgo je že tega, da so mnogi tudi leto pozabili. Direktor Zavoda za kulturo Ka-

milo Weiss je v uvodnem nagovoru poudaril, da v Črnomlju dejansko ustanavljajo novo društvo, čeprav so nekatere društvene sekcije delale vse do zdaj.

Delovne načrte in usmeritev društva so prihranili za prihodnjic, zato pa so se na občnem zboru pogovarjali bolj o ljudeh, ki jim kaže zaupati društvo v naslednjem obdobju. Pre-

pričani so, da se jim je to vprašanje posrečilo rešiti s tem, da so izvolili odbor, ki ga sestavljajo: Anka Tomc, Franc Zupančič, Valerija Palik, Janez Kramarič, Ivan Štrubelj, Bogomir Jakše, Kamilo Weiss, Dušan Košuta, Anica Jankovič in Anica Benčič. Sestal se je tudi odbor in izvolil za predsednika Dušana Košuta. Za tajnice predvidevajo Matko Jeršin, za blagajnika pa Vinka Vlahoviča, ki so ju sklenili kooptirati v odbor.

Nedvomno je zdaj skupna želja vseh, da društvo začne nemudoma delati. Le tako se bo tudi novi odbor obdržal.

IVAN ZORAN

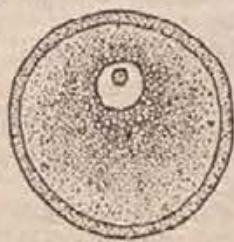

Petar Smajić: MATI Z OTROKOM (orehov les, 1970, vis. 38 cm, zasebna last) — Z razstave „Naivni kiparji Jugoslavije, Kostanjevica na Krki, 1970.“

SKRIVNOST, KI NI SKRIVNOST

5

Plodna voda sevda takoj odteče, začel se je porod ploda. Maternica sedaj v enakomernih presledkih potiska plod v rodni kanal - mama pri tem pridno pomaga - dokler ne pokuka iz rodnega kanala mokra glavica, za njo pa se kmalu nato izvije rožnato telesce.

Takole bi bilo človeško jajčece, če bi ga povečali do velikosti žogice za namizni tenis

Otroček je skoz medenico kot skoz slavolik stopil v družbo veselih otrok in dobrih in slabih ljudi.

Rožnata štruca, ki vsa mokra in sluzasta obleži na beli rjuhi, se nenadoma znajde v povsem novem svetu in takoj protestira. S krepkim jokom najavi svoj prihod. Tu jok je za vsako mamo

zato zveza z materjo ni več potrebna. Babica bo ob otrokovem trebuščku dvakrat prevezala popkovo in jo med obema prevezama prerezala. Mati in otrok tega nič ne čutita. Krajši konec popkavnice bo nato zvil v popek in ga prevezala s sterilnim povojem, da se bo prva ranica lahko v redu zacelila, kar se zgodi že po nekaj dneh.

Ko tako uredi novorojenčkov popek, se babica posveti materi. Pomaga ji, da se porodi še posteljica, nato se porodnico umije in uredi, prav tako ji uredi tudi posteljo, da se bo lahko spočila po tem razburljivem „potovanju“.

Šele ko je uredila mater, se posveti otroku. Okoplje ga in obliče v srajčke in plenčke, ki jih je mama z vso ljubeznijo pripravljala med nosečnostjo. Tako pripravi otroka za prvi obisk pri materi. Rožnato živo štruco, v belec plemenice povito, položi materi v naročje, da ga presrečna stisne v svoj objem.

Kmalu nato bo prišel pogledat otroka tudi njegov oče - če seveda med porodom ni bil ob ženi strani. Ko potečka to živo štruco, ko boječe poboža drobna lička in nežno pritisne svoje ustnice na otrokovo čelo, se z ljubezni polnim pogledom in

SEMENČICA je zares najbolj podobna žabjemu paglavcu. Okrogle glavice se drži tanek repček, v vratu pa je nakopičena potrebna energija, da bi se semenčica lahko prerinila do jajčeca in ga oplodila

Oče odloži semenčice v rodni kanal tik pred maternično ustje, odkoder nadaljuje pot proti jajčecu.

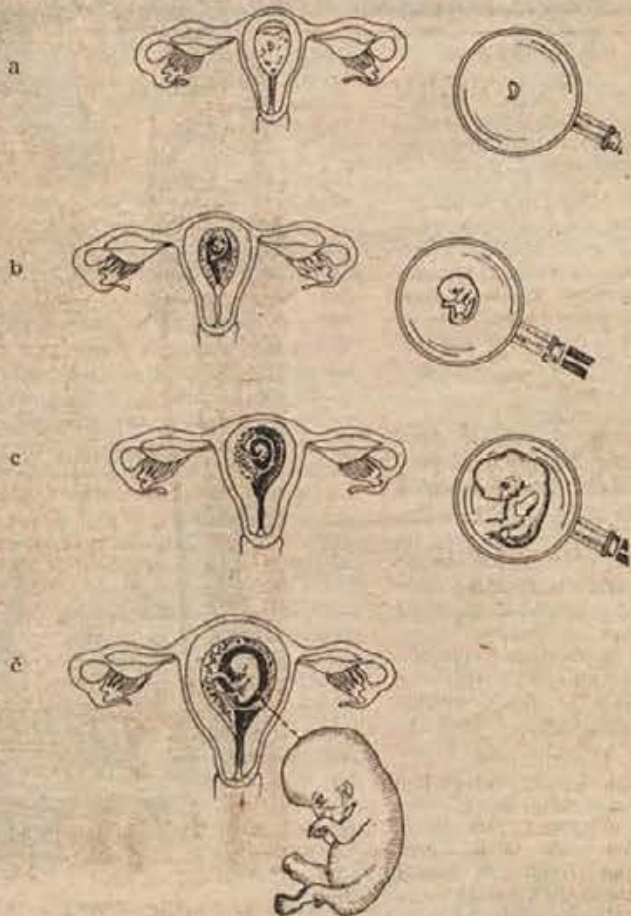
najlepša pesem, otrok, ki ga je čakala devet mesecev, je živ in zdrav, končana je dolga pot pričakovanja in uganjanja.

Ker pa je otroček še privezan na mamo s popkavnico - dvema cevčkama, po katerih je med nosečnostjo dobival hrano in odvajal nerabne snovi - bo babica, ki je mami pomagala pri porodu, najprej uredila to stvar. Ko otrok zadnja s svojimi pljuči, se otrokov krvni obtok osamosvoji.

topljim poljubom zahvali ženi za otroka, ki sta ga s toliko ljubezni čakala celih devet mesecev.

Sedaj ta njun otrok, njuna velika sreča, mirno in tiho leži v zibelki in počiva po naporni poti, ki jo je moral opraviti, tri srca pa so se ujela v en sam skupen ritem in postala ena družina.

Koliko veselja in sreče prinese takale živa štruca v dom. Vse morebitne težave in odrekjanja med nosečnostjo so pozabljene.

a) Plod je star 4 tedne
b) 6 tednov star plod je dolg dobrega pol centimetra
c) Takšen je 7 tednov star človeški plod
d) Dva in pol meseca star plod je že pravi človeček

»Dosljej se tega nismo zavedali«

10-dnevne politične šole v Krškem, ki sta jo organizirala občinska konferenca ZMS in Delavska univerza, se je udeležilo 34 mladincev

S kakšnimi občutki sprejemajo mladi ljudje besede politika, politična šola, osvencanje mladine in podobno? Kaj vedo mladi o današnji družbi, o svetu, v katerem živijo, o dogajanjih v družbi ter o vprašanjih, ki ta dogajanja spremljajo? Kako jih to zanima? Trije mladinci, ki so se udeležili politične šole v Krškem, so povedali:

STANE ZUPANČIČ: »Mladi moramo vedeti, kaj naj delamo in kako, da bo naše delo uspešno in da nam ne bodo starejši večno očitali nezrelosti in bodo bolj z zaupanjem gledali na naše delo. Moramo se izobraževati in si širiti obzorje. Moramo vedeti, kaj lahko zahtevamo

Jaroslav Kodelja, Vera Oštir in Stane Zupančič - trije mladinci iz Krškega, ki so se udeležili politične šole. (Foto: A. Vitkovič)

ITAS med najboljšimi

Po »Akciji 75« bodo pomagali tudi drugim

Pred približno tremi meseci so v kočevskem podjetju Itas ustanovili mladinski aktiv, ki je danes s svojo delavnostjo lahko zred mnogim drugim mladinskim aktivom v delovnih organizacijah po vsej Dolenjski, ki so že veliko prej sloveli kot delavnici. V čem je skrivnost uspeha mladinskega aktiva v Itasu, o katerem je sekretar v podjetju povedal, da je vodstvo podjetja na delo mladincev zelo ponosno?

V podjetju je okrog 150 redno zaposlenih mladincev in okrog 80 vajencev. Vsi so končali le osnovno šolo, razen predsednika aktiva, ki ima srednjo izobrazbo. Vsi so bili pripravljeno delati, niso pa vedeli, kje bi začeli.

Ko so se vključili v »Akcijo-75«, je postal pobudnik vsega dela predsednik aktiva Ivan Zerjav, ki je imel izmed vseh največ izkušenj. Čeprav je delovni načrt akcije zelo zahteven, se ga mladi v Itasu niso ustrašili. Sodelovanje v »Akciji-75« je, po besedah Ivana Zerjava, zelo pripomoglo k njihovi medsebojni povezanosti, tako da zdaj mladi v Itasu čutijo, da so člani svojega aktiva in da nekaj pomenijo.

Ko so se med seboj bolje spoznali, so ugotovili, kaj vse jim je skupno, kaj jih združuje in kako bodo reševali skupne težave. Zato so tudi njihova štiri predavanja in problemska konferenca o sportu zelo dobro uspela. Mladinci sedaj sami dajajo pobude za nova predavanja, za nove oblike dela. S svojim delom so tudi med aktivisti, ki sodelujejo v »Akciji-75«, med najboljšimi. To jih je spodbudilo, da se že sedaj dogovarjajo, kako bodo po končani »Akciji-75« vplivali na delo drugih aktivov v delovnih organizacijah v občini in jim pomagali.

MATURANTSKI PLES V DOL. TOPLICAH

Dijakinje IV. letnika novomeške šole za zdravstvene delavce bodo priredile v soboto, 13. februarja, v Dolenjskih Toplicah maturantski ples. Pričetek bo ob 20. uri. Igral bo ansambel ORIONI, za zabavo pa bo skrbel humorist Toni Gasperič.

Oko, ki spremlja resničnost

Vlasto Kodre iz Žužemberka je konec lanskega leta v Kopru osvojil dve bronasti odličji

Vlasto Kodre, učenec 7. razreda v Žužemberku, je navdušen fotoamater, zanima pa se tudi za znamke in značke. Slika že od 7. leta, ko ga je v to skrivnost uvedel njegov oče, ki je tudi priznan fotoamater. Vlasto je svoje slike razstavljal; najprej v Žužemberku ob koncu leta pa v Kopru na razstavi »Pionirski foto 1970«, pod nazivom »Ljubimo svojo domovino in vse njene bratske narode«. Osvojil je dve bronasti odličji: prvo za sliko »Zimski motivi III« in še eno za kolekcijo slik. Še več: za najboljši krožek so proglasili mlade fotoamaterje iz Žužemberka. Svet, ki ga gleda Vlasto skozi objektiv, je lep, takšen, kot je v resnici.

— Kaj te poleg fotografije še veseli?
»Rad berem, zlasti zgodovinske knjige, in spremljam sport, posebno košarko in gimnastiko.
— Kdo je tvoj mentor?
»Najbolj zaupam očetu.
— Kaj se misliš še udeleževati kot fotoamater?
»Če mi bo čas dovoljeval, bom še fotografiral, vendar ta dejavnost ne bo v mojem prvem planu.
— Kaj pa razstave?
»Če bom kaj lepega napravil,

bom rad razstavljal, saj sem dolžan braniti bronasto odličje. Veseli me, da bo letos razstava v Kočevju, tam so res dobri fotoamaterji.
— Na kaj najraje vržeš oko?
»Na naši šoli smo sami pokrajinarji, to nas najbolj privlači. Suha krajina je zelo lepa, zato lepih motivov nikoli ne manjka.«

S. DOKL

od družbe, v kateri živimo, in kaj nam ta družba nudi. Zavedati se moramo pomena samoupravljanja za vso družbo in za vsakega posameznika izmed nas. To sem pravzaprav vedel že prej, vendar se tega nisem zavedal v tolikšni meri kot sedaj. Šola mi je pomagala, da sem dobil jasnejšo predstavo o vsem tem in da bom vse to lažje posredoval svojim vrstnikom v podjetju Celuloza, kjer sem zaposlen. To, kar sem zvedel tu, mi bo zelo olajšalo delo v aktivu. Vključeni smo v »Akcijo-75« in nam bo znanje, ki smo si ga pridobili v šoli, tudi v veliko pomoč pri izpolnjevanju tega dela.

VERA OŠTIR: »V obratu Laboda v Krškem nas je okrog 100 mladinc. Veliko je nekvalificiranih delavk, ki so končale le osnovno šolo in o samoupravljanju ne vedo skoraj ničesar. V šoli sem zvedela veliko novih stvari z vseh področij in jih bom z veseljem posredovala svojim sodelavkam. O samoupravljanju je treba nas mlade najprej poučiti, šele potem lahko od nas zahtevajo, da bomo sposobni tudi odločiti in s svojimi predlogi prispevati k hitrejšemu reševanju vprašanj, ki zadevajo tudi nas. Mislim, da bi bilo potrebno organizirati še več podobnih šol, zlasti za delavske mladince.«

JAROSLAV KODELJA: »Zame je bilo zelo zanimivo predavanje o religiji in samoupravnih družbi. Vedel sem, da se veliko kmečke mladine hodi v cerkev in da je to zelo odvisno od vpliva staršev, nisem pa se zavedal, da tudi šolska in delavska mladina priključavata na različnih političnih predavanjih, hkrati pa zahajata v cerkev. Nisem se zavedal, da smo za to krivi tudi mi sami, ker tem vprašanjem posvečamo premalo skrbi, ker se o tem premalo pogovarjamo in premalo vplivamo na njihovo zavest. Pa ne samo na tem področju. Mi sami lahko z znanjem, ki je podkrepljeno s podatki in z dokazi, navdušimo za napredne nazore tudi tiste naše vrstnike, ki so doslej stali ob strani, kot da jih vse to nič ne briga. Sedaj šole se zavedam, česa nismo naredili, pa bi lahko.«

KRŠKO

Mladinci iz Dolenje vasi so pred kratkim sodelovali na občinskem šahovskem prvenstvu in dosegli 4. mesto. Vključili so se tudi v tekmovalstvo za najboljši aktiv na vasi, ki ga organizira republiška konferenca ZMS. Pred kratkim so se dogovorili, da se bodo tudi v bodoče sestajali vsako soboto, prirejali ples in izlete ter proslave ob praznikih.

Še četrtič: Kičo Slabinac

1. »Više nečeš biti moja«, K. Slabinac — 23 gl.
2. »Visoko nad oblaki«, Slaki — 19 gl.
3. »Obriši suze, draga«, B. Stefanović — 13 gl.
4. »San Bernardino«, Christie — 10 gl.

Tokrat ste nam poslali 98 izpolnjenih kuponov. Največ bralcev je spet glasovalo za zmagovalko iz prejšnjega tedna. Več bralk nam tudi piše, da je Kičo zadnje čase nji-

hov najbolj priljubljen pevec, in nas prosti, naj mu po časopisu pošljemo njihove pozdrave. Torej, Kičo, dolenjske bralke ti pošiljajo koš pozdravov!

Tokrat smo izžrebali naslednje bralce in jih nagradili s ploščami:

1. Jožica Lepšina, Brezina 36, 68250 Brežice,
 2. Joža Gačnik, Polje 16, 68296 Krmeč,
 3. Jožica Furman, Kristanova 40, 68000 Novo mesto
- Plošče so darilo Mladinske knjige iz Novega mesta.

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek

Ulica

Kraj

Rok: 15. februar 71

Kupon št. 5

Bonbone VISOKI C
dobite v šestih
različnih okusih

Šumi

Kaj hočejo pisci anonimnih pisem

Hvalevredna je zaskrbljenost ljudi ob nesreči človeka, ali pa je mogoče nekemu naprtiti odgovornost za dejanje, ki ga sploh ni storil? — V rado- viškem primeru bo nedvomno odločilen izid obdukcije

VLOMILCI PRAZNIH ROK — V noči od 4. na 5. februar so neznan storilec vlomil v dveh krajih v novo- meški občini. V Sentejnuju so vdrl v trgovino kmetijske zadruge, v Smerškem Toplicah pa v pošto. Sle- dovi kažejo, da so iskali denar, zado- voljiti pa so se morali zgolj z bornim plenom. Tako v trgovini kot na pošti so denar že prej dobro zavo- rali pred tatovi.

ZRTEV RAZPRTIJ — V novo- meški bolnišnici že od prvih februar- skih dni leži hujše ranjen 35-letni Hamet Bečić, delavec novomeškega Zavoda za požarno varnost. Ko se je 31. januarja zvečer vrnil domov na Sevno pod Trško goro, so se sprli in stegli, pri čemer je najhujše „potegnil“ prav Bečić.

ZGOREL MED POSKUSOM — 6. februarja zjutraj je v Gotni vasi na poskusni vozniki zgorel austin kombi IMV. Voznik Milan Kunstek je med obračanjem pred Drenikovo gostil- no upazil, da je izbruhnil ogenj iz dodatnega grelnika. Ogenj se je tako hitro širil, da se je Kunstek komaj rešil. Vozilo je povsem zgorelo. Sko- do pa so ocenili na 30.000 din.

OKRADEL KOLO — 6. februarja zvečer je neznanec ukradel s koleca Vladimira Bana na Zagrebški cesti v Novem mestu dinamo in zavoro. Lastnik je oškodovan za 80 din.

PRISILNO TREZNIJENJE — Novomeški miličniki so 1. februarja pridržali do iztreznitve Franca Kuk- mana s Suhorja. Zalotili so ga, ko je na dvorišču trgovskega podjetja Hmeljnik v Bršljanu razgrajal.

UTONIL V MIRNI — 4. februarja zvečer je na Mirni nesrečno umrl 39-letni Slavko Bon. Ko je šel z ve- drom zajemat vodo v Mirno, mu je na poledeh stopenicah spodrsnilo, da je padel v vodo in utonil.

UKRADENO IN NAJDENO — 6. februarja zvečer je Alojz Maršič iz Bračičeve ulice v Kočevju prijavi- l, da mu je, medtem ko je šel v klet, izgubila iz stanovanja ura, ki jo je do- bil za 20-letno delo pri Združenem KGP. Miličniki so se istega dne o- bili uro pri 55-letnem Jožetu Sle- kovecu iz Šalke vasi in jo vrnilo last- niku.

HUMOR IZ SPISOV NI BILO IZBIRE

Sodnik: Kakaj ste vrgli v steno pe- lenik?
Obdoženec: Ker drugega nisem imel pri toki...

RAZUMEL GA JE
Sodnik: „Obtoženi ste, da ste ukradli kokoši rjave barve...“
Obtoženec: „Ne, tovariš sodnik, bele so bile.“
Sodnik: „Na zaslišanju ste rekli...“
Obtoženec: „Da, ampak kokoši so se od takrat že tako postarale, da so...“
Sodnik: „Sve, vem.“

Lani 6. novembra je prišel k metliškim miličnikom 40-letni Nikola Borovca, delavec, doma iz Velike pri Slavonki Požegi in jim naznanil, kaj se mu je zgodilo prejšnji večer. Iz njegove izjave povzemamo tole:

„Oktober 1970 sem prišel na Radovico, kjer sem pomagal ljudem pri kmečkih opravilih. Za nekaj dni sem šel na Braslevico, kjer sem delal pri Marku Hrnjaku, potem pa sem se vrnil. Delo sem dobil pri nekem kmetu, prenočeval na njegovem kozolcu in tam spravljal tudi kovček z osebnimi rečmi in dokumenti. 5. novembra sem bil še pri tem kmetu. Zbolel me je želodec, pa sem šel na skedenj ležati. Gospodinja mi je ponujala čaj in jedi, a nisem mogel ničesar zaužiti. Tam sem ležal do noči. Ko se je stemnilo, sta me obiška- la mlajša moška. V obraz sta mi posvetila z baterijo in začela udrihati po meni. Ko sta opravi- la, sta me potegnili s skedenja in zunaj name poveznili gnojni koš. Izpod koša mi je pomagala ženska, ki je prišla mimo. Zavle- kel sem se na sosednji kozolec...“

11. novembra je Borovca umrl na kirurškem oddelku v novomeški bolnici. Dan kasneje so opravilo obdukcijo. Le-ta je ovr- gla sum, da je Borovca umrl za posledicami pretepa. Obdu- cent je res ugotovil lažje po- škodb, vendar je smrt nasto- pila zaradi slabosti srca in plju- č: Borovca je umrl v stanju, ki ga zdravniki poznajo kot alkoholni delirium tremens.

Glas o izidu obdukcije se je hitro raznesel iz Novega mesta in na Radovico naletel tudi na ljudi, ki so prepričani, da je Bo- rovca umrl za posledicami hudega pretepa. To svoje pre- pričanje so zapisali tudi v ano- nimnem pisnu, v katerem so zahtevali, naj obducent (oz. bolnišnica) spremeni svoje ugo- tovitve glede Borovčeve smrti (!!!). Podobna anonimka je pri- šla na naslov uprave javne var- nosti in zahteva za „povzroči- telje“ Borovčeve smrti najhujšo kazni. Obe nepodpisani pismi sta šli kajpak v mapo „zadeve Borovca“, vendar pa ne bosta mogli vplivati na postopek, ki se je medtem že začel proti obema moškima, ki ju je omenil sam Borovca v prijavi metliškim miličnikom. Hvalevredno je, da ljudi skrbi za človeka, četudi je tujec, grdo pa je nekemu pod- tikati dejanje, ki ga ni storil. V tem primeru radoviška javnost trdi nekaj, kar je izid obdukcije ovr- gel kot neresnično. Ali pa ljudje ne verjamejo ugotovitvam izvedenca, strokovnjaka?

Nesporno je, da bosta kmeč- ki delavec H. B. in posestnik I. M., ki sta v preiskavi še pri- znala, da sta pretepala Nikolo

495

Tudi na cesti smo ljudje...

Gorjanska cesta popoldne 3. februarja. Avtomobil gor, avto- mobil dol. Cesta je bila suha in gladka.

Po klancu navzgor je par konj vlekli voz, naložen z vrečami. Iz živali se je kadilo. Mukom sta vlekli voz in s kopiti iskali raz- pake v asfaltu, da sta se laže opi- rali.

Nenadoma je enemu konju spodrsnilo, da je s prednjima no- gama pokleknil. Tedaj je voz prehitel kombi, z druge strani pa je drvela škoda in takoj za njo fička.

Vsi smo že videli hud karam- bol, vendar ga na srečo (ali po naključju) ni bilo. Konj, ki mu je spodletelo, je drugega konja in voz potegnil čez sredino ceste in se ustavljal pri kolesih kombija, ki je v trenutku zmanjšal hitrost in po desetih metrih tudi ustavljal na levi strani ceste, pet ali šest me-etrov pred škodo in fičkom, ki sta že ustavljena čakala na izid prehitavanja.

Nesrečni konj se ne naposled pobral, se uprl z vsemi štirimi ob- nekoliško bolj hrpav asfalt in potegnil hkrati z drugim konjem težki voz po strmi cesti.

Sreča jo hotela, da se ni zgo- dilo kaj hujšega. Ali pa niso pre- precili nesreče tudi ljudje z raz- umnim ravnanjem?

I. Z.

Zdaj je stopil na trato, a se brž spet vrnil skoz okno, zvineglj okoli sobe in gor v spalnico, prav tako kot uren lovski pes, ki se bliža skrivališču divjačine. V spalnici je naglo raziskal okolico, končno pa je odprl okno in menda opazil nekaj, kar ga je še bolj pod- žgalo, kakaj sklonil se je ven in z glasnim vzkladi dal duška svoji notranji razvnosti in veselju. Nato je planil po stopnicah dol, skočil skoz odprto okno, se vrgel na trati na obraz, skočil spet pokonci in stekel v sobo. Vse to je počel z energijo lovca, ki je svojemu plenu tik za potami. Svetilko — do- cela običajen izdelek — je silno skrbno pregledal in na njenem ohišju nekaj izmeril. S svojimi ledami je pazljivo premočil ščit- nik iz lojevca vrh kamina, odstrgal nekaj pepela, ki je prikrival zgornjo ploščo, ga nekaj spravljal v zavetec in si ga vtaknil v list- nico. Končno — prav tedaj, ko sta se po- kazala zdravnik in uradna policija — je mignil vikarju in vsi trije smo odšli ven na trato.

„Z veseljem vam lahko povem, da moja preiskava ni bila povsem zama“, je pripomnil. „Ne morem sicer ostati tu, da bi lahko razpravljali o tej stvari s policijo, ven- dar bi vam bil silno hvaležen, gospod Roundhay, če bi hoteli izročiti moje po- zdrave inšpektorju in ga opozoriti na okno v spalnici in na svetilko v dnevnici sobi. Oba predmeta vzbujata različne misli, ki nam omogočajo že malone dokončne sklepe. Če bi policija želela še kake nadaljnje podatke, bom vsakega njenega predstavnika z vse- ljem sprejel doma. Zdaj pa mislim, Watson, da bo boljše, če si poiščeva kako drugo delo.“

Morda policiji ni bilo všeč, da se vtika v njene zadeve amater, ali pa si je domisljala.

Borovca, odgovarjala za to de- janje. Odgovarjala pa bosta le za lažje telesne poškodbe, ki sta jih prizadejala Borovcu. Samo zato in nič za drugega, ker ne moreta na zagovor zaradi de- janja, ki ga ni bilo. Obdukcija je ovr- gla sum, da bi bilo nad Bo- rovcom storjeno hujše nasilje, zlasti pa, da bi umrl za posledicami takega nasilja.

Slovimo kot kriminalci?

Po številu kaznivih dejanj na Dolenjskem je bila lani prva novomeška občina s 746 primeri

V črnomaljski, metliški, novomeški in trebanjski občini so lani odkrili in obravnavali 1173 kaznivih dejanj ali za šest desetink odstotka več kot leta 1969. Od tega je bilo 89 dejanj na gospo- darskem področju ali kar za 29 odstotkov več kot prejšnje leto.

Na tem področju je bilo tudi tež- je odkriti dejanja, ker so bili čisto vpleteni ljudje, ki bi že sami morali prijavit pojav kriminala.

Lani je bilo za 52 odstotkov več kaznivih dejanj zoper svobodo obča- nov, Ugotovili so, da se je zlasti povečalo število dejanj po 153. čl. KZ (ogrožanje varnosti). Dejanja so bila storjena pri medsebojnih preprih in obračunavanjih, nemalokrat na jav- nih krajih.

Ubojev je bilo lani prav toliko kot predlanskim: 7 v novomeški in eden v trebanjski občini. Hudih telesnih

BREZICE: RANJENA PRI TRČENJU — Na Trgu bratov Ribar-jev v Brezicah sta se 29. januarja za- letela osebni avtomobila, ki sta ju vozila Anton Pavlovič iz Bušeče vasi in Franc Škaler iz Cundrovcu. Pavlo- vič je na trgu zavil levo, Škaler pa se je pripeljal naproti. Skode je bilo za 5.000 din. Pri trčenju je bila ran- jena Jožica Volčanšek iz Brezice.

PRILIFE: S CESTE PO NASIPU — Dragun Singer iz Zagreba je 31. januarja na avtomobilski cesti v Pri- lipah med prehitavanjem zadel oseb- ni avtomobil Franja Kodrnje, nakar ga je zaneslo s ceste in se je prevrnil po 6 m visokem nasipu. Singer je bil

ranjen in so ga odpeljali v zagrebško bolnišnico.

GOTNA VAS: S FIATOM 124 V SKODO — Tatjana Vidović se je 7. februarja peljala s Skodo iz Novega mesta domov v Crnomelj. V Gotni vasi se je vanjo zaletel Stanko Gor- šan s fiatom 124. Goršan jo je hotel prehiteti, ker pa je naproti vozil avtomobil, je zavril, zavil na desno in trčil v Skodo.

BUČNA VAS: PO TRČENJU ODPELJAL — Novomešan Anton Iler je 7. februarja v Bučni vasi med prehitavanjem z osebnim avtomobi- lom zadel fičko, s katerim se je proti Karteljevemu peljal Anton Tomazin iz Trebnjega. Po nesreči Iler ni po- čakal in so ga izsledili kasneje. Sko- de je bilo za 1.000 din.

ZUZEMBERK: NESRECA PRI SREČANJU — Na Cvihlju pri Zu- zemberku sta se 7. februarja med srečanjem zaletela s fičkom Edo Urbančič iz Zavratnika pri Šmart- nem in Janez Molek iz Ambrusa. Skoda ni velika.

TREBNJE: TRČENJE NA KRI- ŽIŠČU — Anton Zeljko iz Račega sela se je 5. februarja pripeljal z osebnim avtomobilom v Trebnje in zavil na križišče, čeprav ni imel prednosti. Zaletela sta se z Alojzom Kekom s Pluske, ki se je peljal mimo. Skodo so ocenili na 8.500 din.

NOVO MESTO: ZBIL KOLE- SARJA — Andrej Lahajnar se je 5. februarja peljal s kolesom z Dolnjih Kamenc v Novo mesto. Ko je vozil po Ljubljanski cesti, se je z nepred- nostne ceste pripeljal z osebnim avtomobilom Jože Pelko in Lahaj- narja zbil. Na srečo se kolesarju ni zgodilo nič hudega.

NOVO MESTO: MIMOGREDE PODRE OGRAJO — Franc Bohte iz Irče vasi se je 4. februarja peljal po Partizanski cesti v Novem mestu z zastavo 124, mimogrede podrl le- seno ograjo pri hiši št. 31, in se od- peljal dalje.

KARTELJEVO: CISTERNA SE JE SKOTALILA — Jožo Bratalje- novič iz Djakova je 4. februarja vozil tovornjak po avtomobilski cesti pro- ti Ljubljani. Med vožnjo po karte- ljevskem klancu je s tovornjaka zdrslila ovalna cisterna, težka 7 ton, in se skotalila na travnik.

DRUŽINSKA VAS: AVTO- MOBIL NA STREHI — Dr. Valen- tina Šmončec-Pepolič se je 4. fe- bruarja z zastavo 850 peljala po avtomobilski cesti mimo Družinske vasi. Dohitela je tovornjak, zavrla, nato pa jo je zaneslo, da se je avto- mobil prevrnil na streho.

ZABJA VAS: Z OGRAJE V DREVO IN NA STREHO — Julij Trevičan iz Novega mesta je vozil 2. februarja renault R 4 od Slatnika proti Novemu mestu. V Zabji vasi ga je zaneslo v ograjo pri hiši št. 15. Nato je zadel drevo in se prevrnil na streho. Voznik je bil laže poškodo- van. Skodo so ocenili na 10.000 din.

JIRSOVEC: FICKOMA VZELI TABLICE — Pri Jiršovcu sta se 2. februarja zaletela s fičkom Franc Kolenc iz Praprotnice in Božo Cugelj z Odrge. Skodo so ocenili na 11.000 din. Voziloma so vzeli re- gistrske tablice.

BIČ: TOVORNJAK NA STREHI — 2. februarja je Trajan Georgijev pri Biču zapeljal tovornjak na ban- kino, ki pa težkega vozila ni vzdr- žala in vozilo se je prevrnilo po na- sipu na streho. Voznik in sopotnica Zlatija Ninkovič iz Loznice sta bila ranjena. Skodo so ocenili na 15.000 din.

HUMORESKA

IZPOVED

Ne bi rad, da bi me imeli za nepoštenega človeka. Kar sem naredil, sem namreč moral narediti. Zdaj pa me peče in peklje... Kaj bi kazni! Tu notri me žge, tisti občutek pravičnosti, katerega dandanašnji mar- sike pogrešamo.

Morda so minila tri, morda celo štiri leta. V mladostni za- gnianosti sem se odločil zgraditi hišo. Tako z majhnim vrtičkom okrog in okrog. Najel sem arhi- tekta, mu bogato plačal in dobil ličen načrt. Stopil sem na pri- stojno mesto, nalepil kolke na prošnjo in kolesja so stekla. Vsaj tako sem mislil.

Čakal sem in čakal, odgovora ni bilo. Stopil sem potlej na pri- stojno mesto sam in vprašal, kako je z zadevo. Dobil sem od- govor, da teče.

Spet sem čakal, pa spet nič. In spet sem stopil na pristojno mesto in spet je teklo.

Ko sem se oglašil menda dvaj- seti, sem dobil odgovor, da so zadevo odstopili pooblaščenemu podjetju, da ugotovi, ali je moja vloga v skladu z vsemi načrti, ki so bili, in onimi, ki niso bili raz- grnjeni pred javnostjo.

In spet sem čakal.

Vse bi bilo lepo in prav, saj sem ponižen občian in nevsiljiv. Vem, da imajo oblastva obilo dela, zato jih ne bi rad vznemir- jal z malenkostmi. Kaj je moja hiška v primerjavi s problemi deatizacije, zbiranja sredstev, integracije in podobnim? Čakal bi še naprej, ko ne bi vedel, da je koj zraven moje parcele začela rasti prva hiša, zraven še ena, malo zadaj pa še ena.

Moja zadeva pa je tekla pri pooblaščenem podjetju. Zraven je tekel tudi čas. Čenc so iz dne- va v dan rasle, dvigale so se sko- raj s prvo vesmirsko hitrostjo. Zračunal sem, da sem na zgubi že kar za nekaj starih milijonov. Z mojo zadevo pa nič, eno- stavno ne ja ne ne. Računal sem naprej in presenečen ugotovil, da sem na boljsem, če hiško zgradim na črno in plačam ka- zen, kot pa da čakam na konec uradnega postopka.

Rečeno — storjeno. Zdaj hiša stoji in tudi kazni sem že plačal. Pekli pa me tisto, saj veste, v no- tranjosti. Zakaj sem moral kišiti zakon?

JAKA PRAVICNIK

PREPREČUJMO zobno gnilobo!

5

Ko so dalj časa zasledovali uspehe in znanstveno beležili, so ugotovili, da je bilo zobne gnilobe v mestih, kjer so pitno vodo fluorirali, precej manj kakor v mestih, kjer pitne vode niso fluorirali. Ob vsem tem pa so znanstveniki, ki so se s tem problemom ukvarjali, tudi študirali, ali morebiti ta fluor ne povzroča kakšne škode na zdravju druge v telesu. Ko so deset let primerjali boleznih prebivalstva mest, v katerih so vodo fluorirali, z boleznimi, ki so se pojavljale pri prebivalcih mest, v katerih vode niso fluorirali, niso ugotovili nobenih posebnih razlik.

Fluoriranje vode pa zaradi dragih naprav, ki so za to potrebne, ne prihaja povsod v poštve, predvsem ne v manjših mestih. Zato si moramo pri nas v Sloveniji pomagati na druge načine. En primeren način je fluoriranje s tabletami. Pri tem uporabljamo tablete fluorokalcija (0,35), ki jih proizvaja tovarna LEK v Ljubljani. Te tablete naj bi uživale žene noseče žene od 3 meseca nosečnosti naprej. Fluor, ki ga vsebujejo te tablete, se začne vgrajevati v razvijajoče se mlečne zobe otroka in tako dobivajo sklerino (površinska plast zobne krone), ki bo vsebovala fluorapatitne kristale namesto hidroksiapatitnih! Ti kristali so precej bolj odporni proti zobni gnilobi. In ker vemo, da mlečni zobje zaupnijo še preden se otrok rodi, morajo torej žene noseče žene uživati fluorokalcij, da bo to pomagalo mlečnim zobem njihovih otrok. Jasno je, da mlečnim zobem uživanje fluorokalcija po rojstvu otroka na ta način ne more več koristiti.

Uživanje fluorokalcija pa lahko posredno koristi tudi zobem matere – noseče žene. Del fluorja se namreč izloči skozi žleze slinavke v usta matere. Preko njenih zob tvori tanko prevleko, ki zobe ščiti pred zobno gnilobo. Dalje preprečuje razvoj in delovanje bakterij, ki kot direktni faktor lahko sodelujejo pri nastanku zobne gnilobe. O tem smo že precej napisali v prvem delu članka.

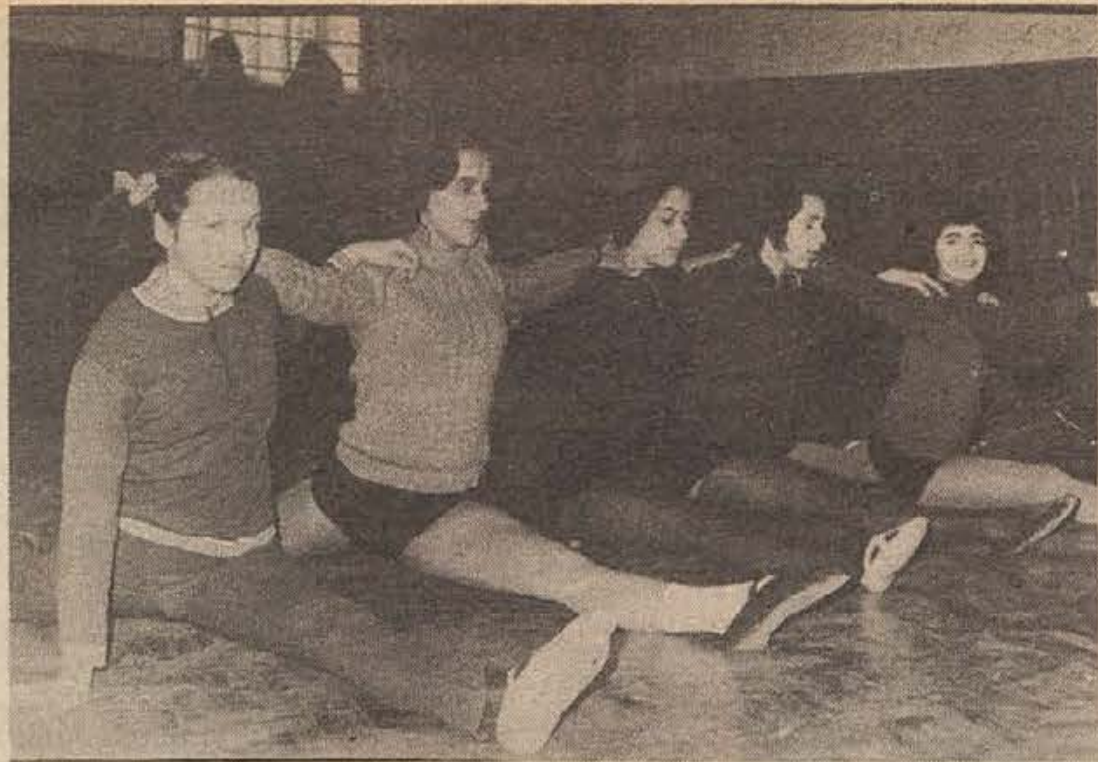
Fluor, ki se skozi žleze slinavke izloči v usta, pa tudi onemogoča delovanje encimov ali fermentov, ki so potrebni za razgradnjo ogljikovih hidratov, do kislin. Če pa ni kisline, se tudi karies ali zobna gniloba ne more tako razviti, kakor je bilo to že prikazano. Razen tega fluorokalcij ščiti tudi depozit kalcija noseče žene. Za mineralizacijo ali za aponje kosti bodočega otroka mora biti na razpolago kalcij. Ta pride v telo navadno s hrano in v naših krajih v tem pogledu normalno ni motenj. Če pa hrana noseče žene ne vsebuje dovolj kalcija, ga mora pač prispevati ženinno telo. Fluorokalcij torej ščiti tudi zalogo kalcija v materi.

Ko se otrok rodi, moramo še naprej uživati fluorokalcij. To koristi delno tudi mlečnim zobem, kakor smo opisali pri materi. Na način pa, da nastaja namesto hidroksiapatitnih kristalov v sklenini fluorapatiti, kakor smo že opisali, to koristi stalnim zobem, ki v tej dobi še niso izrasli, ampak zaupnevajo se v čeljustih. To imenujemo prvotno pridobivanje zaščite. Fluorokalcijeve tablete naj otroci uživajo vse do 14. leta starosti. Noseča žena naj uživa od tretjega meseca nosečnosti naprej 4 tablete na dan. Ko se otrok rodi, naj žena še naprej uživa fluorokalcij vse dotlej, dokler doji. Otrok bo tako dobil potrebno količino fluorja z materinim mlekom.

Na tem mestu naj poudarimo silno važnost dojenja za razvoj žvekalnega aparata in zob. Zelo narobe delajo žene, ki svojih otrok iz kakršnihkoli razlogov ne dojijo. Seveda, če mleka ni, je stvar drugačna. Ko se otrok neha dojiti, naj sam dobi eno tableto na dan vse do drugega leta starosti. Od drugega leta do vstopa v šolo naj dobiva dve tableti, od 6. leta do 14. leta starosti pa 3 do 4 tablete na dan. Ahi! bo dobival 3 ali 4, je odvisno do telesne teže otroka. Tablete lahko otrok poje tudi vse naenkrat ali pa deljeno, kakor je komu bolj primerno. Če torej začnemo tablete pravočasno uživati, si tako pridobimo sklenino, ki je kemično drugače sestavljena in zato mnogo bolj odporna proti zobni gnilobi. To odpornost imenujemo prvotno ali primarno. Ko jo imamo, se začne počasi izgubljati. Zato moramo gledati, da jo ohranimo skozi vse življenje. Kako to delamo, bomo opisali v naslednjem članku. Tedaj bomo obširneje govorili o lokalni fluorizaciji. Ze sedaj pa je treba naglasiti, da je fluor dodatno sredstvo za preprečevanje zobne gnilobe, da pa sam brez upoštevanja drugih preprečevalnih metod ne more mnogo pomagati.

LOKALNA FLUORIZACIJA IN ZDRAVJE ZOB

V zadnjem nadaljevanju smo spoznali, da je halogeni element fluor edino do sedaj znano medikamentozno sredstvo, ki lahko ob izpolnjevanju drugih preprečevalnih ukrepov uspešno prepreči ali pa vsaj zavre zobno gnilobo, ki predstavlja eno najbolj razširjenih socialnih bolezni.

Novomeške telovadke se marljivo pripravljajo na bližnja tekmovanja, ki se začnejo že v februarju. Na sliki – dekleta pri razmigavanju v parterju. (Foto: S. Dokl)

DOLENJCEM SE OBETA LEPA LETALSKA PRIREDITEV

Če ne svetovno – bo pa evropsko?

Novomeščani ne kandidirajo več za svetovno prvenstvo v jadralnem letalstvu, zato pa bodo predlagali uvedbo podobnega evropskega prvenstva – Do leta 1973 bo nared novo letališče in objekti v Prečni

Prizadevni novomeški letalski delavci na čelu z Zdenkom Hlavatyjem so se z vso resnostjo pripravljali na izvedbo svetovnega prvenstva v jadralnem letalstvu, ki bi moralo biti v Prečni 1974. V zadnjem času pa je prišlo do sprememb, ki nam jih je Zdenko Hlavaty pojasnil takole:

„Vse kaže, da je dokončno določeno – Vršac bo prireditelj svetovnega prvenstva leta 1972. Mi kandidature nismo vložili, ker do tega časa ne bi mogli pripraviti letališča, zgradb in marsičesa drugega, kar sodi k tako zahtevnemu tekmo-

vanju. Sam si nisem povsem na jasnem, kako bodo v Vršču organizirali prireditev, ki so jo drugi odpovedali, ker jim je zmanjkalo časa. Razumljivo, da želimo prireditelju čimbolj uspešno izvedbo, zlasti ker slovim kot dobri organizatorji prireditev

SPENT, HOKEJ, GIMNASTIKA 1970 itd. Škoda bi bilo zapraviti ugled, ki smo si ga s težavo priborili. Ker pa smo v priprave vložili že precej truda, gradimo letališče, zgradbe in drugo; bomo predlagali mednarodni letalski organizaciji, ki ima sedež v Parizu, da bi bili Dolenjci prireditelji 1. evropskega jadralnega prvenstva, ki pa bi bilo leta 1973. Ker takega prvenstva še ni, smo prepričani, da nas bodo podprli. Nanj bi povabili evropske letalce in tekmovalce z drugih celin. Bilo bi nekakšno neuradno svetovno prvenstvo, ki naj bi bilo stalna oblika srečavanja letalcev, ko svetovnih prvenstev ne bi bilo.

Verjetno bo tudi naša javnost podprla prizadevanja, saj lahko računamo na našo ugodno lego. Smo skoraj v sruču Evrope, to pa veliko pomeni. Prireditelj bi imela tudi velik gospodarski in turistični pomen. Zato je upravičenost gradnje velikega letališča in drugih objektov upravičena.“

S. DOKL

Športu bolj odpreti vrata

V črnomaljski občini je veliko zanimanja za šport – Za večji razmah telesnovzgojne dejavnosti pa bi potrebovali še več denarja

Inž. Gido Rozman je predsednik občinske Zveze za telesno kulturo v Črnomlju. Občinska zveza se po svojih močeh trudi, da bi se športna dejavnost v tej belokranjski občini čimbolj razvila. Pri teh naporih športni delavci zadnje čase čutijo večjo podporo, čeprav se to ne kaže v povečani finančni pomoči športnikom. Možnosti belokranjskih občin za podporo športu so majhne, zato športni delavci iščejo vire v posameznih delovnih organizacijah, ki so do sedaj pokazale še precej smisla.

S katerimi težavami se ubadajo, bo povedal predsednik OBZTK inž. Rozman:

„Naša osnovna želja je, da bi omogočili vsestransko in množično telesno vgojo mladine. Za izvedbo takšnih načrtov pa imamo premalo denarja. Sredstva, ki jih dobimo od občinske skupščine, ne zadostujejo. Saj če želimo podpreti nogometni klub, ki tekmuje v II. republiški ligi, nam za druge kaj veliko ne ostane. Če pa nogometašem ne podpremo, potem smo še ob edino športno ekipo, ki tekmuje v nekoliko bolj zahtevnem tekmovanju. V zadnjem času smo pričeli prebujanja dejavnosti rokometarjev. Kaže, da bomo kmalu dobili tudi ekipo rokometarjev. Hvalilemi smo kolektivno BELT-COSMOS, ki je prevzel pokroviteljstvo nad rokometarji.

Uspešno delajo tudi šolska športna društva. Razen tega je delovnih nekaj društev Partizana, čeprav jim primanjkuje kadrov. Veliko si obetamo od prizadevanja prof. Marjana Kolariča, ki zna navdušiti mladino za šport. Okrog sebe je zbral že precej športnih navdušencev, zato sem prepričan, da bo v črnomaljski občini – razumljivo, če bomo dobili podporo delovnih organizacij, občinske skupščine in krajevnih skupnosti – šport spet na takšni ravni, kot je bil pred desetimi leti.“

FARMACEVTSKE IGRE MAJA V SARAJEVU

Pretekli teden so se predstavniki novomeške tovarne zdravil Krka udeležili sestanka v Sarajevu, na katerem so razpravljali o organizaciji petih farmacevtskih iger, ki bodo od 26. do 28. maja v Sarajevu. Organizator je „Bosnaljek“, ki slavi tudi obletnico obstoja tovarne. Krka se bo letošnjih iger udeležila z dobro ekipo in je prav gotovo poleg Gale-nike in Zdravilja glavni kandidat za zmagovalca. Na tem sestanku so predstavniki obsodili tekmovalce Plive, ker se nočejo udeleževati teh iger, ki zblížujejo zaposlene v tej industriji.

M. GREGORČIČ

NAŠ RAZGOVOR

V Metliki – ženski šport?

V Metliki želijo dobiti šport, v katerem bi se udeleževala tudi dekleta – Največje zanimanje je za rokomet in košarko

Jože Mozetič, predmetni učitelj na metliški osnovni šoli, je mentor šolskega športnega društva. Včasih je bil tudi športnik, zanimal se je zlasti za atletiko in rokomet, zato ni nenavadno, da del svojega prostega časa tudi zdaj posveča mladim športnikom.

– Prosim, če nas seznanite z osnovnimi podatki vašega ŠSD?

„Šolsko športno društvo smo ustanovili 1967. Zgled smo imeli pri Novomeščanih, ki so takšno društvo menda ustanovili med prvimi v Sloveniji. Vključeni so vsi učenci od 6. do 8. razreda, vendar se jih aktivno bavi s športom blizu 40. Dejavnost zajema rokomet, košarko, namizni tenis, šah, streljanje in atletiko. Čeprav so v društvu vključeni sami mladinci, so na tekmovanjih pokazali že precej. Posebno dobro so se odrezali na lanskih športnih igrah metliške občine. Velik uspeh so dosegli tudi v srečanjih z vrstniki iz drugih šolskih športnih društev.“

– Kako na splošno ocenjujete dejavnost teh društev?

„Menim, da so koristna in zelo privlačna oblika združevanja mladih, ki se zanimajo za šport. Teh pa je iz leta v leto več. Namen društev je tudi, da vzgajamo bodoče mlade športne organizatorje, ki jih danes zelo manjka.“

– Kaj pa športni delavci v naši občini?

„Kadrov je malo, zato tudi prave dejavnosti ni. Razen košarke, šaha in nekaj osnovne telesnovzgojne dejavnosti pri Partizanu vse drugo spi. Krivda je gotovo v pomanjkanju strokovnjakov. Teh ni in jih tudi ne bo, če jih sami ne bomo vzgojili.“

– Ali ste zadovoljni s športno razgibanostjo v Metliki?

„Razen košarke, ki je že nekoliko pokukala izven občinskih

meja, drugega ni, zato je nujno, da v Metliki dobimo še ženski šport. Najbolj primeren bi bil rokomet, ker ga dekleta še najbolj cenijo.“

Za mnenje o metliškem ŠSD sem povprašal tudi podpredsed-

nika Obs Metlika inž. Ivana Kostelca, ki je povedal tole: „Šolsko društvo se je močno uveljavilo. Menim, da ga je treba še bolj podpreti in omogočiti mladim športnikom več tekmovanj. Namen društva je poleg ostalega tudi ta, da se mladi športniki udeležujejo in med sabo merijo moči.“

S. DOKL

šport

NOVO MESTO – Karate klub Novo mesto obvešča, da so redni treningi karateja vsak torek in četrtek od 17. do 19. ure v telovadnici Dijaškega doma Majde Šilc v Smihelu. Vsi, ki se zanimajo za ta šport, se lahko vpišejo ali pa dobijo pojasnila na rednem treningu. Istočasno obveščajo, da bo v nedeljo, 14. februarja, ob 9. uri v telovadnici osnovne šole Katja Rupena trening karateja, ki ga bosta vodila dr. Emil Topič iz Zagreba in prvi slovenski mojster karateja Stane Iskra iz Krškega. Na treningu bodo pokazali večšine karateja. Vsi, ki se navdušujejo za ta šport, imajo zdaj možnost videti mojstre pri delu. (S. A.)

KRSKO – 29. januarja so se zbrali člani nogometnega kluba Celulozar na rednem obnem zboru. Udeleženci so se temeljito in odkrito pogovorili o delu kluba in pretekli tekmovalni sezoni. Ugotovili so, da je glavni vzrok za neuspeh neodgovorno delo posameznih članov uprave odbora. Čeprav ima klub registriranih 28 nogometašev, se je večkrat zgodilo, da je ekipa nastopila na prvenstvenih tekmah samo z 10 igralci. To je dokaz, da ni bilo v klubu prave discipline. Razen tega tudi ni požrtvovalnosti in tovarštva. Klub je pristal v jesenskem delu prvenstva na šestem mestu med 12 klubi, kar pa je velik neuspeh glede na to, da je Celulozar še lani tekmoval v vzhodni conski nogometni ligi. Nogometni klub je zaradi preobremenjenosti dosedanjega trenerja Jožeta Vodopivca zaupal mesto glavnega trenerja strokovnjaku Božu Pribilu, medtem ko bo Vodopivec postal njegov pomočnik. Z rednimi kondicijskimi treningi bodo nogometaši pričeli že te dni in se bodo tako pripravljali za pomladanski del prvenstva. Seveda je uspeh vadbe odvisen od discipline vseh igralcev, ki bodo morali redno obiskovati priprave. Sklenili so, da tisti, ki se ne bodo resno pripravljali, ne bodo igrali v prvi ekipi. Celulozar bo letos praznoval 50-letnico nogometa v Krškem. Zato bodo pripravili posebno proslavo pomembnem jubileju te športne dejavnosti v Krškem. Med obnim zborom sta predstavnik iz Celja podelila pismeno priznanje NK Celulozar ter požrtvovalnemu krškemu športnemu delavcu Alfredu Isteniču. Na obnem zboru so izvolili novo vodstvo, ki ga sestavljajo: Alfred Istenič, Črtomir Cargo, Milan Nedoh, Tone Bizjak, Vladimir Žagar, Marjan Stajner, Božo Pribil, Josip Hampovčan, Marija Kic, Vladimir Stanojčič, Alojz Kavčič, Ivan Vanič, Jože Vodopivec, Drago Guček in Vladimir Božič. V tehnični komisiji pa bodo delali: Boško Karabaš, Ivan Kic, Predi Pirč, Milan Šonc in Milan Urbančič. (L. H.)

NOVO MESTO – Na šahovskem prvenstvu novomeške gimnazije vodi Poredoš z 12,5 točke. Sledijo: Komelj 12, Lamut 11 idr. (M. H.)

NOVO MESTO – Člani novoustanovljenega GO kluba Novo mesto so odigrali prvi redni mesečni dvokrožni turnir. Rezultati: Vidmar: Komelj 0:2, Dragan: Udri 1:1, Vidmar: Dragan 0:2, Udri: Komelj 0:2, Vidmar: Udri 0:2 in Komelj: Dragan 0:2. Vrstni red: Dragan 5 točk, Komelj 4, Udri 3, in Vidmar 0 točk. (J. U.)

NOVO MESTO – Prihodnje soboto in nedeljo se prične tekmovalne v republiški moški kegljaški ligi, kjer bodo nastopali tudi novomeški kegljači. Srečali se bodo v Mariboru in Zalcu, z ekipo Kopra. (J. M.)

KRSKO – V soboto, 13. februarja, se bo pričelo mladinsko državno kegljaško prvenstvo za posameznike in ekipe. Mladi tekmovalci bodo nastopili na dveh kegljiščih, in to v Krškem in Trebnjem. Prijavljenih je 25 kegljačev in 6 ekip. (M. J.)

KRSKO – Zvezni kapetan pri plavalni zvezi Jugoslavije je pismeno seznanil vodstvo plavalnega kluba Celulozar, da je določil za nastop v državni reprezentanci Franca Carga in Igorja Turka. Cargo je kandidat za državnega reprezentanta na tekmovanjih za pokal Evrope, balkanske in sredozemske igre. Igor Turk pa je kandidat za mladinsko državno reprezentanco, ki se bo srečala v troboju med Jugoslavijo, Nemško demokratično republiko in Poljsko. Prav gotovo je uvrstitev dveh Krčanov v reprezentanco velik uspeh za oba športnika, ravno tako pa tudi za požrtvovalnega in prizadevnega trenerja prof. Nika Ziberta. (L. H.)

BRESTANICA – Prihodnje nedeljo bo prijateljsko odbojarsko srečanje dveh dolenjskih ženskih odbojarskih ekip Brestanice in Novoga mesta. Tekma bo ob 9.30 v telovadnici brestaniške osnovne šole.

Kremžar

USTANOVILJENO 1909

60 let

Skoraj v vsaki vasi je kmetijski stroj izdelan v naši delavnici: prav to dokazuje trpežnost in hkrati jamči kvaliteto tudi sedanjem izdelkom.

Če potrebujete res prvovrstno in preizkušeno motorno gnojnično črpalko, tedaj kupite čimprej

ČRPALKA „MOTO-30“

in spoznali boste, da je praznjenje gnojnične jame sedaj za vas enostavnejše, ker je črpalka izdelana tako, da jo namestite nad jamo, na traktor ali pa je prevozna in montirana skupaj z elektromotorjem.

Kapaciteta: 1500 litrov v minuti

Pogonska moč: motor 2 Kw

Pocinkana sesalna cev za poljubno globino (do 6 m)

Gumijasta iztočna cev, dolga 2,5 m

Cena: 1.600 din za globino 2 m brez motorja

POLJEDELSKI STROJI
ST. VID. L.

Celovška 338

ZNIŽANA CENA: Šrotar „ORION-65“ (1.320), 1.100 din

VISOKI C bonbon

je ŠUMIJEV bonbon

šumi

ATENTAT NA HITLERJA

5 ANGLOAMERIŠKA INVAZIJA, 6. JUNIJ 1944

Stauffenberg ni verjel, da bi se zahodni zavezniki poskusili že to poletje izkrcati v Franciji. Telega menja se je oklepal še tudi potem, ko ga je polkovnik Georg Hansen, ki je prešel iz Abwehra v Himmlerjevo obveščevalno službo, v začetku maja opozoril, da se utegne invazija začeti že junija.

Tudi nemška vojska je ubigala, kaj se bo zgodilo. Predvsem ni vedela, kdaj se bo začel naskok in kje. V maju je bilo osemnajst dni, ko so bili vreme, valovi in plima kakor nmlaščo za izkrcanje, a Nemci so spoznali, da general Eisenhower tega ni izkoristil. Glavni poveljniki sil na zahodu Rundstedt je 30. maja poročal Hitlerju, da ni znamenji, ki bi pričala, da bo prišlo do invazije. „V neposredni prihodnosti“. 4. junija so letalski meteorologi v Parizu trdili, da zaradi neugodnega vremena vsaj še štirinajst dni ni treba pričakovati nikakršne zaveznike akcije.

Spricho teh in drugih obvestil, ki jih je bilo malo – Luftwaffe so namreč prepričali opravljati izvidniške poletje nad južnoangleškimi obalnimi mesti, kjer so se Eisenhowerove čete prav tisti hip v rojih ustale na invazijsko ladjeje, morarica pa je zaradi visokih valov umaknila oglednike čolne iz Rokava – je Rommel 5. junija zjutraj poslal Rundstedtu poročilo o položaju, s trditvijo, da invazija ta hip še ne bo. Takoj nato se je v avtom odpravil domov na Herringen, kjer je nameval preživeti večer in znoter družini, nato pa se naslednjega dne napotil v Berchtesgaden na posvet s Hitlerjem.

Nadželnik Rommlerjeva štaba general Speidel se je pozneje spominjal, da je bil 5. junij „miren dan“. Kazalo je, da ni razloga, zaradi katerega bi se Rommel moral odpraviti malce počitniški poti domov, v Nemčijo. Nemški agentje so kot običajno poročali, da se utegne zaveznika invazija začeti takrat med 6. in 16. junijem, toda takih poročil je prišlo od aprila sto in sto, pa ni se zanje nihče posebej menil. General Friedrich Dollman, poveljnik sedme armade v Normandiji, kamor so se že odpravljale zavezniki čete, je šestega zjutraj ukazal, naj začasno postopno nenčno stanje pripravijo, ter sklical višje častnike na štabne vaje v Rennes, ki leži približno 125 milj južno od Abale.

MARTIN KRPAN

Nemci torej niso vedeli, katerega dne se bo začela invazija, vedeli pa niso niti tega, kje bo do nje prišlo. Rundstedt in Rommel sta bila prepričana, da se bo to zgodilo v območju Pas-de-Calais, kjer je Rokavski preliv najozj. Tam sta zbrala največ čet, vso petnajsto armado, ki so jo spomladaj poveljali od desetih na petnajst divizij. Toda proti koncu marca je pri Adolf Hitler sprico nekakšno nedoumljivo intucije govoriti, da bo težiče invazije najozj. v Normandiji. V naslednjih nekaj tednih je ukazal, da morajo pošlati na območje med Seinom in Loire precej okrepitve, „Pazite na Normandijo!“ je kar naprej zabičeval generalom.

Nazvlic temu je bila večina nemških pehotnih in tankovskih divizij zbrana severno od Seine me H Lavrom in Dunkerquesom. Rundstedt in njegovi generali so pazili bolj na Pas-de-Calais kot na Normandijo. K temu jih je splejale tudi ameriško slepim manevrov, ki jih je aprila in maja izpeljal britansko-ameriško glavno poveljstvo. To je v njih utrjevalo vero, da imajo prav.

5. junij je vsaj na nemški strani razmeroma mirno potekel. Angleži in Američani so z letalstvom močno napadali nemške skladišča, radarske postaje, izstrelišča za V-1, promet in zveze, toda to je šlo tako dan in noč dve dnevi in tedne. Napadi se niso okrepili.

Kmalu po miru ter prispelo v Rundstedtovo poveljstvo obvestilo, da londonski BBC oddaja nenavadno mnogo šifriranih sporočil iz sile francoskega odporiškega gibanja in da zavezniki hkrati motijo nemške radarske postaje med Cherbourgom in Le Havrom. Petnajsta armada je od desetih zvečer prestregla šifrirano sporočilo BBC za francoski Odpor, ki je po njenem mnenju pomenilo, da se bo vsak hip začela invazija. To armado so prevedli v stanje pripravljenosti. Rundstedt pa je menil, da tega ukrepa ni treba uveljaviti v sedmi armadi. Njenemu sektorju, ki je ležal doli proti zahodu, med Caenom in Cherbourgom, pa se so zdaj, proti polnoči, na tisoč ladjah bilzale zavezniki sil.

Sedma armada, katere poveljnik se še ni bil vrnil s štabnih vaj v Rennesu, je šele 6. junija enajst minut čez eno uro zjutraj spoznala, kaj se dogaja. Sredi nje so bile pristajali dve ameriški in ena britanska letalsko-desantna divizija. Ob pol dveh zjutraj so razposlali splošni alarm. Petinštirideset minut pozneje je generalmajor Max Pemsel, načelnik štaba sedme armade, telefoniiral v Rommlerjev glavni stan generalu Speidlu in mu rekel, da „kaže, da je operacija velika“. Speidel tega ni verjel, obvestil pa je Rundstedta, ki je prav tako dvomil. Generala sta bila prepričana, da so vrgli padalec samo zato, da bi odvrtli pozornost od Calaisa, kjer se bodo izkrcali z glavnimi silami. Ob 02.40 so Pemslu sporočili, da po Rundstedtovem mnenju „to ni velika operacija“. Glavni poveljnik nemških sil na Zahodu se zdaj, 6. junija po zori, ko so prihajala poročila, da med rekama Vire in Orne veljavo zavezniki ladjeje pod varstvom morskoga ognja z vojnih ladij izkrcava obliči čet, ni mogel verjeti, da je to glavni zavezniki napad. To je postalo očitno, prvi Speidel, šele 6. junija popoldne. Tudi so se Američani že krepko oprjeli dveh obrežij, Britanci pa tretjega. In pridri za dve do šest milj v notranjost.

Speidel je od šestih zjutraj telefoniiral Rommlu na dom in Feldmarkal je z avtom zdiral nazaj, ne da bi šel k Hitlerju. V glavni stan armade skupine B je prispel šele popoldne. Medtem so Speidel, Rundstedt in načelnik Rundstedtovega štaba general Blumentritt telefoniiral v OKW, ki je bil tedaj v Berchtesgardenju. Zaradi nekoga norega Hitlerjevega ukaza ni smel niti glavni poveljnik vseh sil na Zahodu upošabiti tankovskih divizij brez izrecnega fuhrerjevega dovoljenja. Trije generali so še navezavajo zjutraj mdelovali za dovoljenje, da bi z vsjo naglico poslali v Normandijo dve tankovski diviziji. Jodi pa je odvrnil, da bi se Hitler najprej rad prepričal, kaj se pravzaprav dogaja. Potem pa je fuhrer legel v posteljo in ga do treh popoldne niso smeli nadlegovati, čeprav so generali vsi obupani kar naprej telefoniirali.

Ko se je nacistični vojvoda zbudil, so ga slabe novice naposled le spodbudile k dejanjem. Dovolil je – prepoznal, kot se je izkazalo – uporabi v Normandiji eno armadno in eno sesesovsko tankovsko divizijo. Izdal je tudi slovit ukaz, ki ga je dnevniki sedme armade ohranili za bodočnost.

6. junija 1944 ob 16.55

Načelnik štaba zahodnega poveljstva poudarja, da rhovno poveljstvo želi do večera 6. junija uničiti sovražnikovo mostiče, ker obstaja nevarnost, da bi se ti izkrcali novi pomorski in letalski desanti... Mostiče je treba očistiti najpozneje nočjo.

Kaže, da so v razredčenem gorskem zraku pri Obersalzbergu, od koder je Hitler zdaj skuhal voditi dotlej najbolj odločilno bitko vse vojne – saj je meseci in meseci govoril, da se bo uosodi Nemčije odločalo na Zahodu – ta edinstveni ukaz izdal čisto zares. Betovala sta mu po vsem videzu tudi Keitel in Jodi. Kaže, da ga je vzeli zares celo Rommel, ki ga je malo po peti uri popoldan, uro po vrnitvi iz Nemčije, telefonsko postal dalje. Sedmi armadi je namreč ukazal, naj se poda v napad z 21. tankovsko divizijo, edino, kar jih je bilo na tem območju. „neutegemo in ne oziraje se na to, ali bodo prispile take okrepitve ali ne“.

Divizija je to že storila, ne da bi bila čakala Rommlerjeva ukaza. General Pemsel, ki je govoril z Rommlerjem in poveljstva sedme armade, je na Hitlerjevo zahtevo, da morajo mostiče – v resnici so bila zdaj že tri – „očistiti do večera“, odgovoril zelo naravnost.

Pred pustom

Prigodi se, da me na poti skozi Čežebnico ustavi Za-barjev Jože, ki mu pravijo tudi Pepe, in me pokliče k sebi: „Krpan, ti si!? Kje pa hodiš? Da te vendar, že 20 let te nisem videl. Danes pa zebe. Sinoči je zajec iskal matere, ka-li?“

„Iskal, iskal“, mu pravim, „pa je menda ni našel. Jaz sem pa našel, po kar sem prišel. V hišo bo treba. le! Komaj čakam, da pridem na topla.“

Stopiva v hišo, kjer sedem na jelovo klop pri peči, pa denem leve nogo čez desno in se začnem razgledovati. Na peči so sedeli otroci in se igrali, kar jih oče opominj: „Martina Krpana poslušajmo, kajti skozi njegova usta govori pametna beseda. On dosti sveta obide, mnogo ljudi vidi in sliši, da poleg pripoveduje nam, ki zgolj doma sedimo.“

Tedaj stopijo predme domača in sosedova dekleta pa mi prineso polj domačega tolkova. „Se nam kaj povej!“ mi velijo in se poravno smejejo.

„Varujte se, dekleta,“ jim pravim, „kako se boste obnašale, da se vam ne bo sme-“

jalo staro in mlado. Saj menda veste, da se poradneli kaj radi norčujejo iz tistih, ki jim po pustu vlečejo ploč. Na svetu je že tako, da malo-katera dobi moža po svoji vseči. Kadar ga dobi, jo presneto dostikrat udarjto vrata po zadnji plati, vsaj tisto, katera je preveč izbirala, skrivaj na kavkljala. Vem, da me zdaleje gledate debelo ko zajec, kadar spi. Pa nikar kaj ne zamerite!“

„Na nogo bo treba“, mu pravim, „ves, najraje bi ostal še tri dni v tvoji hiši, da kobilica ne bi imela tovoru na hrbtu in da se palica ne bi ogrela v mojih rokah. Je že tako, da moram biti vedno na poti.“

„Veš kaj, Martin! Prazen vendar ne smes od naše hiše. Nekaj moras vzeti ze zastran lepšega, ko pa nisi nič jedel.“

„V culo mi stisne nekaj pustnih dobrot, posloviwa se kot stara prijateljca in se zaja-ham kobilico novim krajem napoti.“

Danes: nagradna križanka!

Precej naročnikov je zadovoljnih, ko jim zdaj pogosteje skrbimo za zabavo in trdijo ugarske orehе. Pa smo se znečili v urednosti: tu pa tam bo na vrsti tudi kakšna nagradna križanka; čeprav nagrade ne bodo tako bogate kot jih poznamo od velikih nagradnih križank pred prazniki, jih boste morda je veselil!

Kdor bo do četrtka, 18. februarja, poslal pravilno rešitev današnje križanke, bo sodeloval pri žrebanju, v katerem bomo razdelili 20 nagrad: pet denarnih —

100, 90, 80, 70 in 60 dinarjev.

Ter 15 knjižnih daril.

Poslajte nam izrezano križanko, poleg nje vsj točen naslov, v levi spodnji kot kuverte pa napišite: KRIZANKA. Premalo frankiranih kuvert na pošti ne bomo prevzeli, slabo čitljivih, popakanih ali zamazanih rešitev pa ne reševati!

VODORAVNO: 1. tovarna poštiva iz Cerknice, 6. španska prestolnica, 12. športni rekvizit, 13. glavno mesto Turčije, 14. prezivnina, vzdrževalnica, 16. velika afriška reka, 17. hitro premikanje, 18. vstopišemška oseba, 19. sil oblačeni, 20. oranje, 22. človek izrednih umskih sposobnosti, 23. malajska ožina, 24. grška pokrajina, 25. idoli, 28. vrsta antilope, 29. trava druge košnje, 30. ograja iz kamna, 34. nebessni svod, 35. kratka male republika, 36. ribja kobilica, 37. ime igralca Ranerja, 38. tvornice pratike, 40. rjav konj, 42. tropška smola, 43. tuje žensko ime, 44. orač.

NAVPICNO: 1. nesnaga, 2. skuter, kotač, 3. pripovedništvo, 4. ameriško moško ime, 5. vadiiteljica, 6. južnoameriški čaj, 7. portugalska poročevalska agencija, 8. Dragotin Kette, 9. zgodaj zrelo sadje, 10. redkojla kovina, 11. georgina, 15. naziv za zvezdo, ki nenadoma močno zasveti, 19. del izločilnih organov, 21. snov, 22. kriminalec, 25. vladar, 26. umetnikova delavnica, 27. ustaličeno, 28. visok hrib, 31. zadržan človek, 32. gledališka igra, 33. predverje, veža, 35. center ostrja, 38. mednarodna zveza književnikov, 39. jezik Bantu črncev v Sev. Rodeziji, 41. Veneza.

Vladimir Bajc, posled sodnik novomeškega občinskega sodišča, je ugotovil razliko med študenti in starejšimi študentje protestirajo tudi takrat, ko ni treba, stari pa sploh ne protestirajo več. Pa bi bilo včasih kupil se minja.

Tehnični urednik Dolenjskega lista Marjan Moško dokazuje, da res nikoli nima časa, čeprav zlobneži trdijo drugače: pri funkcijah kar narekovali članke. Bolj ko mislim, manj vem, od kod ta stavek: ali iz gnile prodvine Jugoslavije ali iz Stallnove Rusije!

Direktor Jože Zalokar je včasih ljubil besede, ki so se komale s —torij: laboratorij, sanatorij. Zdjaj ga veselo take, ki se začeljeno s samo — samo — samodrvstvo, samovlada... Samopraviljanja pa kljub temu ne mra.

Za uvod v zbor kulturnih delavcev v Šmarjskih Toplicah je Sentjemski oktet zapel „Pleniče je prala“: učinkovita napoved!

Če bi bila kultura taka, kakršna je bila v začetku razprava na sobotnem zboru kulturnih delavcev v Šmarjskih Toplicah, potem bi hitro izdihnila!

Zahvaljujem se dolenjskim študentom, ki so me na svojem sobotnem brucovaju na Otočcu tako počastili, da me imajo zaradi „Jagod“ za najboljšega vinarja v Novem mestu. Priporočam se...

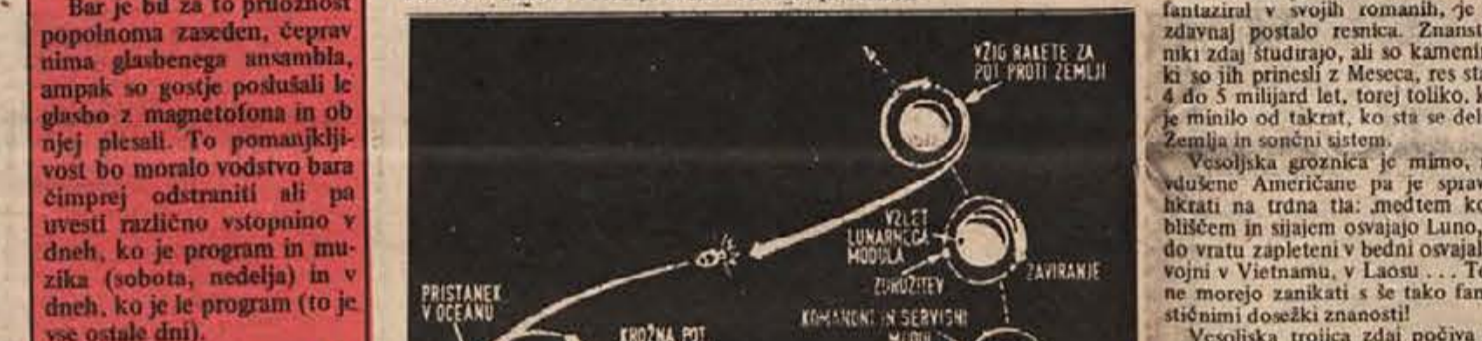

Orientalna plesalka Marie in češka striptizeta Monika sta nastopili v prvem barskem programu v zahodni Dolenjski 5. februarja v motelu „Jasnica“ pri Kočevju. Odslej bo v baru program vsak večer. (Foto: Drago Mohar)

Še enkrat na Mesec in nazaj...

Ameriška pustolovščina v vesolju — Dosežki tehnike pa ne morejo zbristati madeža ameriške osvajaalne politike in vojne v Vietnamu

Medtem ko so to poročilo o izstrelitvi Apolla 14 v ljubljanski tiskarni Ljudske pravice tiskali, so v turek, 9. februarja, ob minuto čez deseto zvečer televizijski gledalci v Sloveniji lahko gledali pristnek vesoljske triperesne deteljice — Sheparda, Mitchella in Roose v Tihem oceanu, južno od otočja Samoa.

Če je šlo vse po sreči, se je torej polet Apolla 14 kljub nekaterim spodbudanjem in neveseljnostim med polotom končal z zmagoslavno vrnitvijo. Vesoljci so z Lune odnesli 54 kilogramov kamenin, Shepard pa, ki je med vsemi ameriški vesoljci najmanj priljubljen, je v zgodovini osvajanja tega planeta prisel kot prvi človek, ki je igral golf na Mesecu. S palico je namreč udaril kamenček, ki je zaradi majhne privlačnosti, ki vlada na Mesecu, letel miše daleč, kot se je pošilil astronaut.

Izlet na Mesec, v področje kraterja Fra Mauro, naj bi rimsel odgovore na nekatera pomembna vprašanja o starosti Meseca, o čemer pa bodo svojo sodbo povedali šele znanstveniki, ki bodo preučili tisto, kar sta v riko — tako so imenovali vozilo, ki so ga vesoljci vzeli s saboj na Mesec — nabrala Shepard in Mitchell. Trije mošje iz posadke Apolla 14 bodo preživeli še nekaj dni v karanteni, preden jih bodo hvalisavi Američani, ki se za vsemirski prestiz borijo s Sovjetsko zvezo, pokazali svojim davkoplačevalcem in vesoljnemu svetu. Poraza v vesoljski borbi tokrat ni smelo biti, ker bi to dokončno pomenilo, da so Rusi prevzeli primat: 13 let po prvi ameriški izstrelitvi Explorerja I, prvega ameriškega satelita, ki je po-

biti, ker bi to dokončno pomenilo, da so Rusi prevzeli primat: 13 let po prvi ameriški izstrelitvi Explorerja I, prvega ameriškega satelita, ki je po-

biti, ker bi to dokončno pomenilo, da so Rusi prevzeli primat: 13 let po prvi ameriški izstrelitvi Explorerja I, prvega ameriškega satelita, ki je po-

biti, ker bi to dokončno pomenilo, da so Rusi prevzeli primat: 13 let po prvi ameriški izstrelitvi Explorerja I, prvega ameriškega satelita, ki je po-

biti, ker bi to dokončno pomenilo, da so Rusi prevzeli primat: 13 let po prvi ameriški izstrelitvi Explorerja I, prvega ameriškega satelita, ki je po-

biti, ker bi to dokončno pomenilo, da so Rusi prevzeli primat: 13 let po prvi ameriški izstrelitvi Explorerja I, prvega ameriškega satelita, ki je po-

biti, ker bi to dokončno pomenilo, da so Rusi prevzeli primat: 13 let po prvi ameriški izstrelitvi Explorerja I, prvega ameriškega satelita, ki je po-

biti, ker bi to dokončno pomenilo, da so Rusi prevzeli primat: 13 let po prvi ameriški izstrelitvi Explorerja I, prvega ameriškega satelita, ki je po-

biti, ker bi to dokončno pomenilo, da so Rusi prevzeli primat: 13 let po prvi ameriški izstrelitvi Explorerja I, prvega ameriškega satelita, ki je po-

biti, ker bi to dokončno pomenilo, da so Rusi prevzeli primat: 13 let po prvi ameriški izstrelitvi Explorerja I, prvega ameriškega satelita, ki je po-

biti, ker bi to dokončno pomenilo, da so Rusi prevzeli primat: 13 let po prvi ameriški izstrelitvi Explorerja I, prvega ameriškega satelita, ki je po-

biti, ker bi to dokončno pomenilo, da so Rusi prevzeli primat: 13 let po prvi ameriški izstrelitvi Explorerja I, prvega ameriškega satelita, ki je po-

biti, ker bi to dokončno pomenilo, da so Rusi prevzeli primat: 13 let po prvi ameriški izstrelitvi Explorerja I, prvega ameriškega satelita, ki je po-

Z naših vtov

ZADOLŽENI OBRTNIKI

Na nedavnem sestanku kočevskih in ribniških obrtnikov v motelu „Jasnica“ je predstavnik Zavoda za socialno zavarovanje med drugim sporočil tudi žalostno novico, da je 126 kočevskih obrtnikov dolgovala konec preteklega leta njihovemu zavodu 88.000 novih din, 178 ribniških obrtnikov pa kar 300.000 novih din.

Ko so presenečeni obrtniki po prvem „soku“ prišli spet k sebi, se je neki ribniški obrtnik prijel za glavo in dejal: — Ja, spet nejsmo usi sk'p tulku vrnajd'!

PA SE ENA VESELA

Na posvetu ribniških in kočevskih obrtnikov, ki je bilo v motelu „Jasnica“, so obrtniki zvedeli, da bo zavarovanje dražje, da so vse cene zamrznjene, in še marsikaj. Ker je bil se-stanek v prostorih restavracije, je nekdo izmed gostov navil glasbeno skrinjo. Vesela muzika je prerasila predstavnikova gospodarske zbornice, ki je obrtnikom nekaj razlagal. Več obrtnikov se je oglašilo:

— Prekinite glasbo! Neki obrtnik pa je menil drugače:

Pustite muziko! Naj poleg vsesga žalostnega slišimo tudi kaj veselega!

S topom nad ščuke

V manjši ribniški družbi ribičev in neribičev je našla beseda na ribolov (o čem drugem naj se ribiči sploh pogovarjajo!) in na ščuke. Vast ribič se je pridušal da premore ribniška Ribnica tako velike ščuke, da s trnkami ali blestivko pri njih nič ne opraviš.

Potem je neribič, pripadnik teritorialne enote, predlagal, da jim posodijo top, pa bodo lažje ukrotili bledovosko ščuko. Neutrlni poslušalec, niti ribič niti pripadnik teritorialne enote, pa je zavzdihnil: „Oh, saj bi šil, pa se boje, da bi prestrelili strugo in bi voda odtekla. Potem bi šel po zlu ves njihov trud pri vzgoji ribnega zaroda!“

Pa so sklenili modri ribiči da bodo — zaradi tiste luknje in strugi — rajše je naprej metali blestivke in namakali mreže, čeprav z njimi nič ne opravijo pri grozanskih ščukah.

Kaj so pred 80 leti pisale

Oho! Sto udarec na minuto... Sprejeti ste. (Karikatura I. Franča iz JEZA)

Vidiš, če te moja sestra Jožica prosa za nekaj tisočakov za novo obleko, govoriš pa pol ure skupaj!

Ah, gospod Vijačnik, saj sploh nisem vedela, da tudi to sodi v servisni pregled...

Veste, dežurni zdravnik mi je naročil, naj kaj podvzamem, če bo bolniku padal puls...

Dolenjske Novice.

Stanovanjska stiska

(Iz Novega mesta) — Nemogoče je tajiti, da zadnji čas tukaj primanjkuje pripravnih stanovanj za ug. uradnike. Čudno ni, ako pomislimo, da imajo sedaj tu 12 družin g. profesorjev tukajšnje gimnazije, kojo so vodili pred leti samo velec. g. očetje francoskani. Pomagati kako bodo potreba na vsak način; to prepričanje ima tudi mestni zastop. Zato se je sklical 18. preteč. m. mestni odbor v posvet, kaj naj bi se zgodilo. — Predlagalo se je, naj mesto zida hišo, v kateri bi se pripravili prostori za c. kr. okrajno glavarstvo, davkarjio, zandamerjio itd. s tem bi se izpraznilo v privatnih hišah dokaj stanovanj. Potreba bi pa bila, da vzmemo mesto v ta namen na posodo katic 60.000 glđ. Govorilo i ubigalo se je mnogo; potreba se ne da tajiti ali 60 tisoč goldinarjev za naše mesto — je zopet groza.

(Koroški Slovenci) so dali na svoje rojake krepak oklic, naj se vendar ne iznevtrijo, ampak voljo slovensko, verno, kakor zahteva Bbg in pamet.

(Veliki škof) in kardinal ogrski je umrl. Bil je vl katolik, le nekoliko preveč Mažari. Vse ubigije, kečo mu bude naslednik. V sedanjih razmerah, ko Mažari vse premorejo, skoraj gotovo kak ogrski škof, ki bude Slovonom še manj pravilčen, kakor umrl.

Samo čudež jo še lahko reši?

Pred dnevi smo brali v zahodno-nemškem revalnem tisku, da je večkratni multimilijonar Aristoteles Onassis, znani grški lastnik ogromnega ladjevja, „globoko presurjen“; njegova soproga Jackie, vdova nekdanjega ameriškega predsednika Kennedya, je po skrbnih preiskavah na znani pariski kliniki za bogataše „Marchal Foch“ nevarno oboliela za rakom. Samo še čudež naj bi ji lahko rešil življenje.

Za tak čudež naj bi poskrbeli japonski raziskovalci raka. Baje se jim je že posrečilo, da so zaustavili že razvita rakasta obolenja. Njihove metode zdravljenja so zadnji restilni blesk za Onassisa in njegovo bogato Jackie. Se ta mesec bo krški ljudski milijonar prepeljal svojo bolno ženo v Tokio, da bi ji lahko japonski zdravniki začeli zdraviti, prej ko bo prepreno. Zdravje Onassissove žene se slabša iz dneva in dan. Izgublja na teži, je vedno bolj blede, muči pa jo tudi velika utrujenost.

Gle je za reklamo, brez kakršne milijonarska „smetana“ na Zahodu ne more živetj? Bodi kakorkoli. Naši ljudje pravijo: „Smrt je za vse pravična.“

OGLAŠUJTE V DLI

na črnem kontinentu

15. Paradižnik je presenečen objel svojo „haremsko lepoticno“ — Brž odtoil! sta bila soglasna.

Sedla sta v svoj zanceljivi avto — Klara seveda je v primernejši obleki — in se urno odpravila v pristančnice. Tu pa je čakalo veselo presenečenje: na pomolu je bil zasidran njun parnik! Ne, tokrat ni bila fata morgana! S palube ju je poklical prvi častnik. Ni preteklo deset minut, ko se je kabriolet z zabal na krov in sta se naša potnikta spet znašla v svoji kabini.

Ne konca ne kraja ni bilo opisovanju nenavdnega brodoloma! In ko sta vse povedala, je bil tu šah. Pa pletenje... Cas je jedrno mineval. Ladja se je blizala velikemu mestu. Prekoračili so vroči ekvator, vozili se dan, dva in sprejeto jih je močno pristančnice. Kabriolet se je spet zazibal na trdnih tleh. Odtod bo odšel po levjo koto; tisto, ki bo ležala pred kavčem...

Dve nedokončani razpravi

Komite razpravljala o stanju v Mesno prehranbnem podjetju Novo mesto in o zadevi člana ZK Vladislava Seničarja

Na seji komiteja občinske konference ZK je 2. februarja tekla nedokončana razprava o dveh zadevah dvakrat dlje kot o poročilu komisije za organizacijo in razvoj. Seja, ki se je začela ob 16. uri, se je zavlekla čez 23. uro. Komite je razpravljala o stanju in notranjih odnosih v Mesno prehranbnem podjetju Novo mesto in pa še o zadevi člana ZK Vladislava Seničarja.

Komite je nato, ko je bila prebrana anonimka, ki opozarja na izigravanje samoupravljanja, na nepravilno poslovno usmeritev in na kazniva dejanja v Mesno prehranbnem podjetju Novo mesto, ugotovil, da o tej zadevi ne more zavzeti stališča, ker nima na voljo dovolj gradiva. Člani komiteja so se strinjali z ugotovitvami občinskih vodstev političnih organizacij, do katerih so prišla ta v razgovoru s samoupravnimi organi podjetja 12. januarja, o čemer je poročal sekretar Boris Gabrič (o teh ugotovitvah je podrobneje poročal Dolenjski list v prejšnji številki), menili pa so, da o zadevah, o katerih govori anonimka, komite ne more zavzeti konkretnih stališč, dokler nima ugotovitev SDK, ki je opravila pregled poslovanja v podjetju že novembra lani. Na seji so se spraševali, kako, da za zapisnik o teh ugotovitvah SDK ni bil dostavljen ne občinskemu komiteju in ne javnemu tožilstvu.

Komite je nato zelo dolgo razpravljala o zadevi člana ZK Vladislava Seničarja, proti kateremu je bil v času, ko je bil še odbornik Obs Novo mesto, v Novem mestu decembra 1968 začel postopek za odvzem opravilne sposobnosti. Člani

komiteja so bili na seji seznanjeni z zabeležko iz razgovora častnega razsodišča Konference ZKS z Vladislavom Seničarjem in z zahtevo člana ZK Dušana Zupanca, ki je kot tajnik Obs po sklepu kolektivnega organa začel postopek za odvzem opravilne sposobnosti, da komite razpravlja o njegovi (Zupančevi) krivdi. Komite je ugotovil, da je bil v danem trenutku 1968. leta postopek takratnega političnega vodstva v občini zoper člana ZK Vladislava Seničarja pravilen in da Dušan Zupanec, član ZK, ki je kot tajnik Obs po službeni dolžnosti in po sklepu kolektivnega organa podpisal dopis, s katerim je bil začel postopek zoper Vladislava Seničarja, kot član ZK ni kriv. Komite bo o zadevi člana ZK Vladislava Seničarja še enkrat obširno razpravljala na prihodnji seji.

M. JAKOPEC

170 GASILSKIH
PODČASTNIKOV

Te dni tečejo podčastniški tečaji, ki jih je organizirala občinska gasilska zveza Novo mesto. Organizatorji so pričakovali, da se bo tečajev udeležilo okoli 50 gasilcev, vendar je udeležba presegla vsa pričakovanja. Saj je prišlo k izpolnjevanju znanja več kot 170 kandidatov, ki bodo izpite opravili do konca marca.

Rezervisti, za prvič dobro

Naslednji izpiti bodo letos novembra — v počastitev 30-letnice vstaje — Proti neupravičenim izostankarjem bodo poslej ukrepali

Občinski odbor Zveze rezervnih vojaških starešin v Novem mestu je na razširjeni seji 3. februarja ugodno ocenil minule (prve) izpite rezervnih oficirjev in podoficirjev. Poprečna ocena prav dobro kaže, da je večina rezervnega starešinskega kadra preizkus znanja dobro prestala, več kot 80-odstotna udeležba na prvi poziv pa, da člani ZRVS izpitov niso podcenjevali ali jih omalovaževali.

Po mnenju članov občinskega odbora in predstavnikov krajevnih organizacij bi bila lahko udeležba in uspeh še boljša, če ne bi bilo malone v vsaki krajevni organizaciji nekaj takih članov, ki se izogibajo odgovornemu delu: ni jih bilo niti na predavanju niti na izpiti. Po zakonu o narodni obrambi pa je nenehno izobraževanje rezervistov nujno in obvezno ter so predvideni tudi ukrepi zoper vse, ki se tem nalogam neupravičeno izmikajo. Na seji so dejali, da je treba uporabiti dovoljene ukrepe, pa se bo izboljšala disciplina rezervnih starešin. Če bi proti neupravičenim izostankarjem že do zdaj tako ukrepali, bi imeli na izpiti še boljše rezultate.

Naslednji izpiti bodo že letos novembra. Za ta mesec se je ZRVS odločila zato, ker bomo letos praznovali 30-letnico vstaje, izpiti pa bodo ena od mnogih manifestacij ZRVS v tem jubilejnim letu. Predavanja bodo spet v prvi polovici leta, verjetno se bodo začela že ta mesec. Poleg splošnih in za vse rezerviste obveznih predavanj je letos pripravljen poseben načrt za izobraževanje starešin po rodovih in službah.

OBRAČUN DELA
LJUDSKE TEHNIKE

Prihodnji teden se bodo na občnem zboru sestali člani društva Ljudske tehnike v Žužemberku, ki je eno najbolj delavnih tovrstnih društev na Dolenjskem. Lani so odprli tudi nov dom Ljudske tehnike, ki je precej pripomogel, da se je dejavnost zelo razmahnila. Med najbolj delavnimi so sekcije radioamaterjev, AMD, kmetijskoizobraževalna in fotoamaterska.

NOVO MESTO V PODOBI

Iz težkih dni: v aprilu in začetku maja 1941 so hitlerjanski agitatorji zaslepljevali naše ljudi z obljubami paradiža, ki ga prinaša nemški nacizem. Zapeljanci so samovoljno premikali cestne mejne prehode med italijanskim in nemskim zasedbenim območjem v korist Nemcev in jih bližali mestu. Slika kaže tak premik na cesti na Cikavi.

Suhokrajinski
drobiž

PREBIVALCI VASI REBER IN ZALISEC PRI ŽUŽEMBERKU so močno prikrajšani pri oskrbi z električnim tokom. Napetost omrežja je v teh vajah tako slaba, da pred 22. uro ne morejo poslušati radijskih oddaj, razen ob nedeljah, ko je napetost nekoliko boljša. Razni priključki za kmetijstvo in gospodinjstvo, ki jih v teh krajih nekaj imajo, so tako rekoč brez pomena in koristi. Tisti, ki imajo pralne stroje, jih med tednom lahko priključijo le po 22. uri. Zato se občani teh vasi zavzemajo, da bi podjetje Elektro Ljubljana-okolica tu zgradilo in opremilo transformator ter preuredilo električno omrežje. Sami občani so pripravljeno opraviti večino težkih del, prispevati potrebne električne drobove, poleg tega pa bi vsako gospodinjstvo prispevalo še 300 din v denarju. Ta predlog bodo preko svoje delegacije posredovali podjetju Elektro Ljubljana-okolica. Spričo takega problema in pripravljenosti občanov za njegovo razrešitev bi se podjetje Elektro Ljubljana-okolica lahko še letos lotilo ureditve zadeve.

MNOGI ZAVEZANCI PRISPEVKOV OD KMETIJSTVA v Suhi krajini so neprijetno presenečeni nad povečanim prispevkom za zdravstveno zavarovanje kmetov. Položaj kmetovalcev v Suhi krajini je res vse prej kot rožnat. Še pred leti so imeli vsaj dohodek iz živinoreje, sedaj pa je le-ta močno nazadovala in je postala nerentabilna. Tako čisti kmetovalci nimajo rednega dohodka in gospodarsko nazadujejo. Boljše pa je seveda na kmetijah, kjer so posamezni družinski člani zaposleni. Teh povečana dajatev za zdravstveno zavarovanje kmetov ni prizadela.

Posledica tega je, da mladi ljudje še nadalje zapuščajo kmetije in se odseljujejo iz odročnih vasi, zato bo treba poskrbeti za ureditev razmer v teh krajih.

100 UR PROSTOVOLJNEGA DELA NA GOSPODARSTVO so v preteklem letu opravili občani iz vasi Veliki Lipovec pri Dvoru. Urejevali so pot iz Soteske preko Prelog v Veliki Lipovec in iz Velikega Lipovca skozi Boršt do ajdovške ceste. Tolikšno pripravljenost za prostovoljno delo lahko najdemo le v odročnih vajah, in te odročne vasi, ki vsako pomoč tako hvaležno sprejmejo in jo obogatijo, bo treba v bodoče bolj podpreti v njihovih prizadevanjih.

TURISTIČNO DRUŠTVO ŽUŽEMBERK bo v letošnjem letu imelo polne roke dela. Tako menijo nekateri turistični delavci, ki snujejo lepe zamisli za urejanje Žužemberka in okolice. V akcijo namerava vključiti čimveč prebivalstva, med njimi tudi šolsko mladino.

M. S.

Hladilnik — zmrzovalec

V prodajalni ELEKTRO-TEHNA na novomeškem Glavnem trgu lahko kupite kvaliteten izdelke Bauknecht. Zanimiv je kombiniran hladilnik, ki ima v zgornjem delu 160-litrski hladilnik in hladi do -18 stopinj C, spodnji del pa je 130-litrski zmrzovalec in hladi do -28 stopinj C. Ta hladilno-zmrzovalecna kombinacija velja manj kot 4.000 dinarjev.

Pri Elektrotehni lahko dobite tudi druge izdelke Bauknecht. Na zalogi imajo kuhinjske nape, 240-litrski hladilnike, stroje za ekspresno kuhanje jaje in razne druge gospodinjstvene stroje.

Obiščite prodajalno Elektrotehne v Novem mestu, Krškem in Sevnici, ki so vselej založene z vsem elektrotehničnim materialom, vodnoinstalacijskim materialom in drugimi pripomočki. (PO-E)

V soboto, 6. februarja, sta po 60 letih skupnega življenja spet sklenila zakonsko zvezo Marija in Janez Brkopec z Gornje Težke vode pri Novem mestu. Zakonca Brkopec sta se poročila 7. februarja 1911 v Stopičah in se jima je v zakonu rodilo šest otrok. V imenu občinske skupščine Novo mesto je biserima poročencema čestital odbornik Rudi Mraz. Na sliki — zakonca ponovno podpisujeta poročni list. (Foto: S. Dold)

ŽUŽEMBERŠKI PROSVETARJI PREKRIZALI KOPJA

Kdo bo potegnil krajši konec?

V Žužemberku prišlo do spora med prosvetnimi delavci zaradi lanske nagrade za izvenšolsko dejavnost — V krožkih so prenehali z delom — Najbolj bodo čutili posledice spora učenci, ki bodo za marsikaj prikrajšani

Lani je izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti Novo mesto na osnovi meril za nagrajevanje izvenšolskega dela ponovno upošteval plodno delo krožkov na osnovni šoli v Žužemberku in jih uvrstil v najvišjo skupino ter jim dodelil denarno nagrado v višini 7.600 dinarjev.

Pri razdelitvi teh sredstev pa je prišlo na osnovni šoli v Žužemberku do težav. Skupina štirih mentorjev, ki so opravili levi delež v krožkih, se namreč ni strinjala, da sredstva, ki so jih dobili za izvenšolsko dejavnost, gredo v sklad skupne porabe za osebne dohodke, namesto da jih dobijo krožki za svojo dejavnost. Omenjeni mentorji so izjavili, da se odpovedo nagradi.

Mentorji Marija in Srečko Kodre, Albina Kocjančič in Janez Mohorčič so se pisмено pritožili na svet sole in na svet kolektiva ter so dvakrat pri gla-

sovanju potegnili kratko; s svojimi zahtevami torej niso uspeli.

Ker so trdno prepričani, da se jim godi krivica, so razpustili vse izvenšolske dejavnosti. Čeprav so bili nekateri člani delovne skupnosti mnenja, da je dolžnost omenjenih prosvetnih delavcev voditi krožke. Vendar se po ostavki na poziv delovnega predsednika za vodenje krožkov iz vrst drugih prosvetnih delavcev ni javil nihče!

Spor je kot na dlani, treba ga je čimprej pravično rešiti, razumljivo, v okvirih samega delovnega kolektiva. Za javnost pa je

važno samo dejstvo, da na žužemberški šoli ne bo več takšne dejavnosti, kot je bila do sedaj, zato se drugo leto ne bo treba več pripraviti, komu gredo sredstva od nagrade. S. DOKL

KOMUNISTI O SVOJEM DELU

Najslabše je v Novem mestu

Po mnenju komiteja je vzrok za mrtvilo v velikih krajevnih organizacijah ZK v Novem mestu, zato reorganizacija v več manjših

2. februarja je komite občinske konference ZK Novo mesto nadaljeval na seji, na kateri so sodelovali tudi sekretarji organizacij, razpravo o poročilu komisije za organizacijo in razvoj. Tudi tokrat so vnovič ugotovili, da je stanje v organizacijah ZK sicer kritično, vendar pa ne tako, da bi bilo treba zvoniti preplah.

Po daljši razpravi o vzrokih za premajhno dejavnost organizacij ZK, med katerimi je bila vnovič omenjena previsoka članarina, so se na seji zedinili v ugotovitvi, da je najslabše v Novem mestu. V Novem mestu, kjer je pretežna večina vseh članov ZK v občini, smo z reorganizacijo 1967. leta ustvarili velike krajevne organizacije, ki niso zaživele. Udeležba na sestankih je slaba, kot je bila prej, sekretarji pa ne morejo obvladovati tako velikih organizacij. Nedejavnosti so v veliki meri krivi člani, ki so prej bili povezani v organizacijah v podjetjih, pa zdaj ne marajo sodelovati na terenu.

Sekretarji s podeželja so opozorili, da takšen slab vpliv iz mesta počasi že prihaja tudi na podeželje in da bi bilo treba zato čimprej v mestnih organizacijah narediti red. Na seji so zato sklenili, naj komisija za organizacijo in razvoj v 14 dneh pripravi predlog reorganizacije organizacij ZK v mestu. Pri tem naj upošteva, da organizacije na podeželju delujejo bolj uspešno zato, ker so vezane na krajevne skupnosti in naj zato v mestu predvidi povezovalni organ, ki bo organizacije tesneje navezal na krajevno skupnost.

O predlogu komisije za organizacijo in razvoj bo komite razpravljala

čez 14 dni. Na seji so sklenili, da se morajo organizacije sestajati pogosteje, najmanj pa na 45 dni, in da morajo v vseh organizacijah uvesti obvezno kontrolo uresničevanja sprejetih sklepov. Komite bo ob reorganizaciji organizacij v mestu zahteval posamezne člane komiteja in konference za posamezne naloge, ki jih bo treba pri tem opraviti. Na seji so opozorili tudi na to, da bo treba za prihodnje letne konference zelo temeljito izvesti kadrovske pripravne sekretariatske in sekretarjeve organizacije. V organizacijah morajo sekre-

tariati postati kolektivni organ, ki naj razbremenijo sekretarja, zato pa je potrebna delitev dela. M. J.

Presneta luža!

Sredi ceste se je bleščala precej velika, umazana luža. Segala je do pločnika. „Ali je to kaj posebnega v tem vremenu?“ boste rekli. Luža res ne bi bila nič posebnega, če bi ostala taka, kot je bila. Toda v trenutku, ko sem se ji približala, se je razpršila v tisoč kapljic, ki so obvisle na meni. V rjavih potočkih so drsele do robu plašča in padale na tla.

Da ne boste ugibali: luža je bila tista na Cesti herojev pred gimnazijo, avtomobil pa rdeče barve z novomeško registracijo. Žal je prehitro odpeljal, da bi si zapomnila še številko. Morda se me bo spomnil voznik in mi povrnil stroške za čiščenje plašča. A. V.

Vrnitev zdomcev: meglena

Adolf Šuštar, predsednik občinskega sindikalnega sveta: »Osebnih dohodki so ovira...«

Direktor Metropol Rudi Pintar je prejšnji četrtek vprašal, kako je bilo na sestankih z našimi delavci, ki delajo na tujem, in kakšne so možnosti za njihovo večje zaposlovanje v domovini. Predsednik občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu Adolf Šuštar meni:

„Sestanek je bil pravzaprav ob koncu lanskega leta namenjen temu, da našim zdomcem pokažemo, da jih družbeno-politične organizacije niso pozabile. Hkrati smo jih seznanili s tistim, kar smo v enem letu naredili, kolikor smo napredovali.“

Torej ste jim povedali... da so možnosti zaposlitve zdaj večje, kot so bile prej, spregovorili smo o osebnih dohodkih in splošnem razvoju občine. Razveselljivo je bilo, da so lahko spraševali predstavnike delovnih organizacij, ki so pokazali živo zanimanje za težave in načrte naših delavcev na tujem. Osnovna značilnost je bila, da delavci niso toliko govorili o svojih težavah pri delu v tujini, ampak so raje spregovorili o odnosu do delavcev, ki se vračajo domov. Poudarili so, da bi bili lahko ti sprejemni boljši, saj zdaj dostikrat ne dobijo

občutka varnosti in zanesljivosti zaposlitve, ko pridejo nazaj v domovino. Tudi upravni organi jim ne gredo vedno dovolj na roke, težave imajo tudi zategatelji, ker jim pri nas ne priznavajo kvalifikacij, pridobljenih v tujini.

Pogovori so tradicionalni: ob koncu leta se pomenite z delavci na tujem. Kakšne pa so možnosti, da bi ostali doma? Za zaposlitev so velike možnosti. To potrjujejo delovne organizacije, ki zadnje čase veliko zaposlujejo. Poglavitna ovira so osebni dohodki. Kadar je treba uskladiti želje zdomcev v osebnih dohodkih z našimi možnostmi, potem postajajo zaposlitve meglene. Mislim, da bo potrebno delavce na tujem hitreje in solidneje obveščati o gibanju osebnih dohodkov in življenjskih stroškov pri nas – potem bo upanje za zaposlovanje boljše.

Ljudje pravijo: delavce usposablja na tečajih, da gredo v tujino, potem jih pa želimo domov!

„Žal, plačajo tečaje nemški delavci. Pretežno gre za nekvalificirane delavce, ki v šestih mesecih dobijo polkvalifikacijo. Pri nas pa, kot kaže, nismo dovolj organizirani, da bi pripravili kaj podobnega. Kjer kaj takega imajo, so pa osebni dohodki navadno izredno nizki. Nemški pogoji so pač bolj vabljivi od naših!“

In vaše vprašanje? Zvezni izvršni svet je sprejel sklep, naj bi v delovnih organizacijah naredili načrte o gospodarjenju v zaostrenih pogojih stabilizacije. Po prvih ugotovitvah, ko je bil razvrednoten dinar, bosta bazična in tekstilna industrija najbolj prizadeti. Naj torej direktor Novoteksa Avgust Fajfar pojasni, kaj so doslej naredili. J. SPLICHAL

Izvozniki so po razvrednotenju dinarja na boljsem, trdijo: v sentjernejski Iskri, od koder je naš posnetek, pa se srečujejo z drugo težavo; kako poceniti upore in potenciometre, da bi bili na konvertilnem trgu konkurenčni. Prodajalcev je namreč več kot kupcev. (Foto: J. Splichal)

MORDA DA, MORDA NE

Z javnim mnenjem do bistva

Samoprispevek v novomeški krajevni skupnosti končan: kako zdaj?

V novomeški krajevni skupnosti se je plačevanje samoprispevka izteklo: na sestanku družbeno-političnih organizacij v novomeški krajevni skupnosti so bili mnenja, naj bi s preučitvijo javnega mnenja ugotovili, katere so tiste skupne stvari v skupnosti, zaradi katerih bi bili občani pripravljivi plačevati nov samoprispevek. Samoprispevki na Dolenjskem niso navedna oblika zbiranja prepotrebne denarja. Nasprotno je to značilnost manj razvitih občin, ki na ta način s skupnimi močmi poskušajo hitreje napredovati.

Zadnji samoprispevek je bil namenjen šolstvu. Na seji so se pogovarjali, kakšne so značilnosti morebitnega novega samoprispevka. Ugotovili so, da je otroško varstvo ena izmed skupnih potreb občanov. Petletni program otroškega varstva v občini – največji delež pa seveda ostaja v novomeški krajevni skupnosti – ob zdajšnjih višjih brzkone ne bo uresničen v tem času. Ob pričakovanih po-

dražtvah lahko računamo namesto petih kar deset let.

Druga stvar, prav tako pomembna za prebivalce tega dela novomeške občine, je športno-kulturna dvorana. O pomanjkanju prostora za športne in kulturne nastope je bilo že veliko povedanega in zapisanega. Če upoštevamo, da bo v Novem mestu 1973. leta tudi tradicionalni Zlet bratstva in enotnosti, potem je želja toliko bolj otipljiva. O gradnji take dvorane sanjajo Novomeščani že vrsto let:

ob prejšnjem Zletu je mesto dobilo stadion na desnem bregu Krke.

To pa sta kajpak samo dve možnosti za morebitno plačevanje in pomoč s samoprispevkom. Javno mnenje naj v anketi ali na kakšen drug način pokaže, kaj Novomeščani najbolj želijo.

Ostaja pa dejstvo: samoprispevek je pomembna oblika in pomoč pri reševanju občinskih težav, pomeni pa hkrati hitrejši napredek občine. J. S.

PO RAZVREDNOTENJU DINARJA:

Enim korist, drugim škoda

Ko bodo znane dokončne podražitve, bodo podjetja lahko točno izračunala nov položaj

Razvrednotenje dinarja tudi na Dolenjskem ni več prva tema pogovorov. Potem ko so delovne organizacije hitro izračunale, koliko bodo pridobile in izgubile z novim tečajem nacionalne valute, pričakujejo nove ukrepe, ki naj bi pomagali stabilizaciji. Zvezni izvršni svet je že predlagal višje cene nafte, elektrike, PTT in železnice, dokončno pa so bo vlada odločila na prihodnji seji. Kajpak bodo podjetja takrat točneje vedela, koliko bolj zaostreni so pogoji gospodarjenja.

Nedvomno drži, da bosta najbolj prizadeti bazična in tekstilna industrija. V Novem mestu se torej obetajo zlasti težji pogoji dela za Industrijo motornih vozil in za Novoteksa, seveda pa bo šlo teže vsem tistim, ki več uvažajo kot izvažajo. Med temi je na prvem mestu tovarna zdravil Krka. Njeni predstavniki so že ob Popitovem obisku v Novem mestu poudarili, da se bo akumulacija te tovarne zmanjšala vsaj za 10 milijonov dinarjev.

Med tistimi, ki bodo z novo vrednostjo dinarja pridobili, bo verjetno na prvem mestu Novoles, saj bo od-

slej njegov izvoz bolj zanimiv. Podjetje je na prvem mestu v izvozu slovenske lesne industrije, že prvi znaki pa kažejo, da bodo letos izvoz še povečali.

Novomeška kronika

PRODAJALNA BOROVO na Cesti komandanta Staneta je začasno zaprta zaradi preurejanja. Bil je že skrajni čas, da tudi ta trgovina začne poslovati v sodobno urejenih prostorih, kjer bo lahko kupcem nudila večjo izbiro in udobnejše pogoje za nakup. S preurejanjem bi bilo treba pohiteti, ker je trgovina ob glavni ulici in kamioni, ki se pred trgovino ustavljajo, ovirajo gost promet.

SNAGA in red vzdržujeta svet, pravijo. Veliko ljudi pa te resnice očitno ne pozna ali pa je ne upoštevajo, zlasti ne tisti, ki papirnatne in druge odpadke mečejo kar po pločnikih pred trgovinami na glavnem trgu, čeprav je na zidovih pritrjenih več košev za odpadke. Posebno nastlano je že v zgodnjih jutranjih urah pred trgovinami z živili, kar mestu vsekakor ni v okras. Morda ne bi bilo napak, ko bi stari doma in vzgojitelji v šolah otroke opozarjali na čistočo, saj je na tleh videti največ ovitkov bonbonov in družilnega gumija.

HORTIKULTURNO DRUŠTVO vabi svoje člane, ljubitejše cvetja in druge na občni zbor, ki bo v petek, 12. februarja, ob 17. uri v dvorani sindikalnega doma. Pogovorili se bodo o delu društva v zadnjem obdobju ter podelili nagrade tistim, ki so imeli lani najlepše urejene vrtove, balkone in okna. Pokazali bodo tudi nekaj barvnih diapozitivov o Novem mestu.

OGLASNE OMARICE posameznih društev in organizacij, ki so pritrjene na stene hiš ob glavnih ulicah, največkrat ne služijo svojemu namenu, saj ostajajo prazne ali pa v njih visijo več mesecev stara obvestila.

Ena gospa je rekla, da je učinkovitost novomeške trgovine neskončna: ko se je začela nagradna igra Coca-cola, je nemudoma zmanjkalo te pijače – le kdo bi naročal novo...
UMRLA JE Frančiška Štamfelj, Zabja vas 112 – 71 let.

TEMA TEDNA • TEMA TEDNA • TEMA TEDNA • TEMA

Bolj učinkovito delo SZDL

Marca bo občinska konferenca izvolila 19 novih članov – Odslej nič več samo teritorialno načelo: pričakujejo boljše delo

Petkova seja izvršnega odbora občinske konference SZDL v Novem mestu je bila namenjena posredno tudi krepitvi dela in učinkovitosti te naše najbolj množične politične organizacije. Govorili so namreč o izvolitvi tistega dela predstavnikov občinske konference, ki ga bodo izvolili po proizvodno – interesnem načelu.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Milan Teropšič, Martin Jeršin, Martin Avbar, Marija Zoran, Lado Potočar, Zvonka Kramaršič, Alojz Zoran, Breda Jakše, Anica Modic, Avguštna Stipič, Marija Kranjc, Franc Pavlin, Pepca Kovačič, Marija Kastelic, Anica Seničar, člani Novoteksa, Novo mesto; Franc Andrejčič, Alojz Bučar, Anton Lobe, Anton Andrejčič, Marija Juršič, Rozi Kovačič, Jože Kolenc, Jože Matko, Jože Jerele, Damjan Kos, Jože Cimprič in Matevž Mejač, člani IMV Novo mesto; Stelka Čedelčič in Marinka Smalc, članici Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Jože Janč, član Hmeljnika, Novo mesto; Janez Krejačič, Husein Vitič, Ivan Klemenčič in Šefik Begič, člani Pionirja, Novo mesto; Draga Cesar, članica Splošne bolnice, Novo mesto; Angela Derganc, članica Novolesa, Straža; Jože Srebrnjak, član Mercatorja, Novo mesto; Amalija Cerčan, gospodinja iz Goriške vasi; Jože Cirkovič, član Sekcije za vleko, Novo mesto; Janez Penca, študent iz Orehovca; Janez Progar, član osnovne šole Smarjeta; Marija Bobnar, Jožefa Mrgole, Anica Perše in Ivanka Gorenc, gospodinja iz Zbur; Anton Dežman, kmet iz Strelaca; Frančiška Turk, gospodinja z Dolže; Rudi Štimfelj, kmet iz Smarjeških Toplic; Jože Zupan, član osnovne šole Sentrupert; Marija Stancar in Stanka Junc, gospodinja iz Gorenje vasi; Frančiška Zabukovec, gospodinja iz Zalovič; Ana Golob, gospodinja z Griča; Anton Zupančič, kmet iz Daljnega vrha; Franc Pelko, član Vodne skupnosti, Novo mesto; Cvetka Gregorič, delavka iz Dolenje vasi; Tone Polc, član Meteorološke postaje, Novo mesto; Leopold Cvelbar, član GG Novo mesto; Franc Golob in Ivan Livk, kmeta iz Radovljic; Jože Bartolj, član Roga, Novo mesto; Marija Gregoričič, gospodinja iz Strelaca.

V čem je torej novost? Po dokumentu „SZDL danes“ naj bi občinske konference širše zajemale različne interese občanov v družbi. Zdajšnja sestava občinske konference sloni na teritorialnem načelu: iz vsake krajevne organizacije SZDL je vsaj en član konference. S tem pa seveda ni rečeno, da so pri delu dovolj izraženi interesi posameznih samoupravnih skupnosti, društev in drugih organizacij. Na podlagi že sprejetih pravil, ki določajo delovanje in organizacijo SZDL v občini, nameravajo zato marca izvoliti 19 članov občinske konference. Volile naj bi jih posamezne delovne organizacije in samoupravne skupnosti.

V Novem mestu naj bi po uvedbi te novosti dejavnost SZDL, njeni pogledi in stališča dobili svoj izraz tudi na tistih področjih, kjer največkrat odločajo in celo določajo materialni položaj in odnose v družbi. Zdj namreč prihaja do neskladij: v konferenci ni predstavnikov delovnih organizacij, samoupravnih skupnosti in društev. Dostikrat zaradi tega sklepi sploh niso uveljavljeni!

Zato pričakujejo, da bo izvolitev 19 novih članov pripomogla, da bo občinska konferenca delala bolj učinkovito in da bo lažje uveljavljala svoja stališča. Delo bo poslej boljše, saj zdaj zaradi tega, ker so bili člani voljeni po teritorialnem načelu, niso bili vselej dovolj dobro seznanjeni s tistim, o čemer so govorili in sklepali.

Ali veš, občan, svoj dolg?

Prispevajte za spomenik trpljenju in žrtvam!

Za tridesetletnico ustanovitve Brežiške čete in tridesetletnico preseljevanja je občinska Zveza združenj borcev NOV sklenila postaviti osrednji spomenik v Brežicah. Odkriti ga nameravajo za občinski praznik 29. oktobra. Z njim se želijo oddolžiti padlim borcem, aktivistom in žrtvam fašističnega nasilja. Spomenik bo opozarjal tudi na obletnico nasilnega preseljevanja prebivalstva v taborišča, kjer je velik del občanov prebil vojna leta.

Iniciativni odbor za postavitev spomenika pri ZZZB NOV vabi vse organizacije ZB in občane k sodelovanju v zbiralni akciji, ki so jo ponekod izredno uspešno zastavili. Za zgled so lahko Sromljani, Globočani in okoliš Velike Doline. V Breganskem selu skoraj ni hiše, ki ne bi prispevala svojega deleža. Tudi v Brežicah akcija že teče.

Za spomenik želi organizacija ZB NOV zbrati 120 tisoč dinarjev pri zasebnikih in v delovnih organizacijah. Člani ZB bodo obiskali vsako hišo in vsako podjetje. Vodstva in samoupravne organe v delovnih organizacijah opozarjajo, naj pri sprejemanju zaključnih računov za preteklo leto ne spregledajo priložne za prispevek k spomeniku. Če bo tudi v delovnih organizacijah toliko razumevanja kot pri večini občanov, potem vsote 120.000 din ne bo težko zbrati, v nasprotnem primeru pa bi se lahko zataknilo in spomenika do oktobra ne bi bilo. Zato še enkrat prosimo za razumevanje!

INICIATIVNI ODBOR

„DOBOVSKIH PET“ ZA OBLETNICO „SVOBODE“

Delavsko prosvetno društvo „Stane Vogrine“ iz Dobove praznuje letos petindvajsetletnico obstoja. V naslednjih mesecih se bo zvrstilo več jubilejnih prireditvev. V nedeljo, 14. februarja, prireja ansambel „Dobovskih pet“ večer domačih in zabavnih napevov v prosvetnem domu. Nastopili bodo Stanko in Anton Kežman, Jože Urek, Jože Toporišč in Anton Ferencak. Peli bodo Jožica Cvetko, Mirko Lazanski in devetletna Stanka Kežman.

Marca bo počastil jubilej društva moški pevski zbor s samostojnim koncertom, v aprilu pa napovedujejo prireditev „Dobova pleše in poje“.

KAKO ŽIVE VAJENCI

Mladinska organizacija v Brežicah bo prvo naslednjo konferenco posvetila vajencem. Na njej bodo sprejeli odločitev o razmerah, v katerih vajenci delajo in živijo. Gradivo za konferenco zbira komisija za aktivne v delovnih organizacijah. Ta teden je komite razposlal vprašalne liste in od odgovorov nanje si obeta najosnovnejše podatke o številu vajencev, o delovnih organizacijah in zahtevnostih, ki jih zaposlujejo, ter o stroških, za katere se učijo mladi ljudje. Konferenca želi osvetliti vprašanje vajencev z vseh strani ter vplivati na izboljšanje pogojev, v katerih delajo učenci raznih obrtnih poklicev.

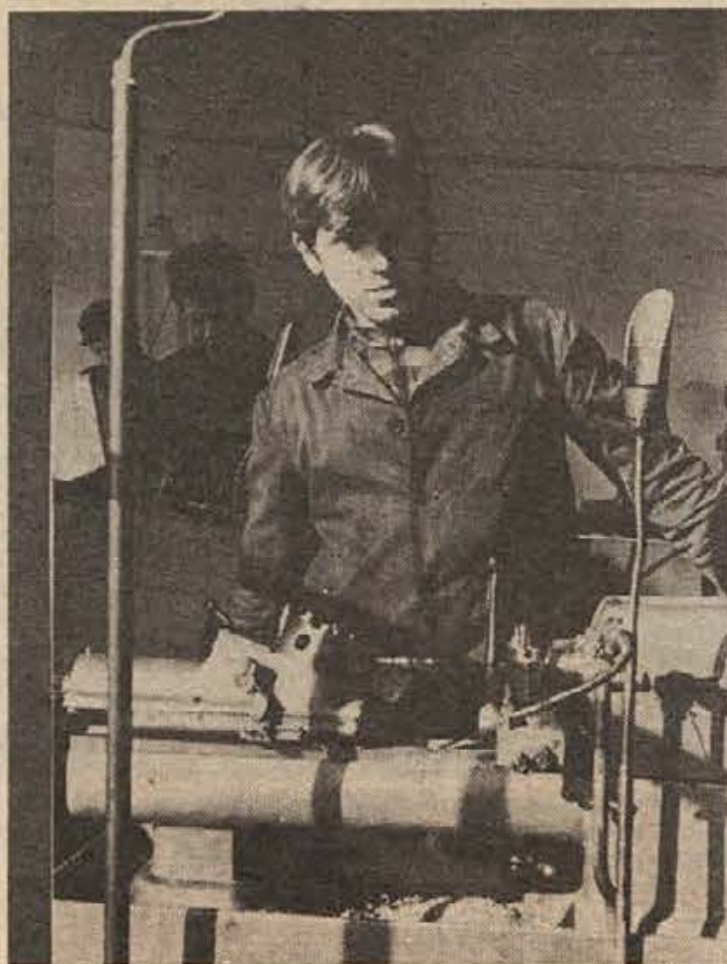
NOVO V BREŽICAH

V INICIATIVNI ODBOR za ustanovitev temeljne kulturne skupnosti v Brežicah je občinska skupščina imenovala devet članov. To so: Stanko Škaler, Iva Gorenc, Špela Pirnat, Jožica Teppey, ing. Karl Filipič, Ivan Tomš, Miloš Kovačič, Vlado Podgoršek in Danilo Koritnik. Prvo sejo odbora je njegov predsednik prof. Stanko Škaler sklical v sredo, 10. februarja. Na dnevnem redu je bila razprava o osnutku statuta temeljne kulturne skupnosti Brežice.

NA CATEŽU TRI IN POL MILIJONA NAGELJNOV. Vrtnarski obrat Agrar je lani vzgojil 3,5 milijona cvetov. Letos bo število nageljnov spet večje, vendar ne bistveno, ker bodo nekatere stare rastlinjake obnavljali. Do konca aprila bodo zastekli spet novo halo s površino 6.200 kvadratnih metrov.

SEMINAR ZA MLADI. Komisija za idejno politična vprašanja pri občinski konferenci Zveze mladine je pripravila program za dvodnevni seminar mladinskih vodstev. Seminar bo v Šmarjetškem Toplicah in je napovedan za 13. in 14. februar. Predstavniki aktivov iz delovnih organizacij so in vasi bodo predavali člani predsedstva republiške konference ZMS.

V BREŽIŠKEM GRADU bo za grebška televizija snemala televizij-

Dva meseca je tega, kar so se delavci Kovinoplasta na Jesenjak preselili iz temnih, majhnih „lukenj“ v delavnice s sončno svetlobo. Samo kovačnico morajo se preseliti. Dela imajo vedno več, za material in za denar pa je vedno težje. Tudi to malo podjetje bo občutek devalvacije na svoji koži, saj uporablja za izdelovanje vijakov veliko uvoženega materiala. Na sliki: pogled v novo delavnico (Foto: J. Teppey)

ČESTITKE ZA JUBILEJNO LETO

25 let glasbene šole v Brežicah

Četrstoletna tradicija je trden temelj za nadaljnji razvoj — Vpis učencev vsako leto narašča — Tudi revnim in nadarjenim odprta vrata

Glasbena šola v Brežicah slavi letos srebrno obletnico. V tem jubilejnem letu bo šola priredila koncert učencev glasbenih šol, javni nastop pa bo posvetila dnevu mladosti. Šola se predstavi javnosti vsako leto z zaključnim koncertom. Prireja tudi interne nastope za učence in starše ter tedenske oddaje lokalne radijske postaje. Učenci se razen tega redno vsako leto udeležujejo republiških revij.

Minuli teden so se zbrali na razširjeni seji delovne skupnosti predstavniki občinske skupščine, temeljne izobraževalne skupnosti in skupnosti glasbenih šol Slovenije. Razvojno pot šole je opisal Franc Baškovič, nakar je ravnateljica Elizabeta De Gleria opozorila na vse težave, s katerimi se ubada zavod.

Nižjo glasbeno šolo v Brežicah obiskuje 158 učencev. V oddelku za klavir jih je 37, v oddelku za violino 6, kitaristov je 16, klarinetistov 5 in prav toliko se jih uči igrati trompeto. Največ je harmonikarjev, in sicer 89. Zanje so morali vpeljati celo skupinski stipendije, a odziva skoraj ni. Mnogi imajo

strah pred zaposlitvijo, drugi se branijo tega se do sedaj niso kdove kako posrečili. Šola bo razpisala še dve redni delovni mesti, ker pri sedanjih sedem ob tolikšnem številu učencev ni kos zahtevnim nalogam. Dokler so imeli otroci pouk v izmenah, je bilo to lažje organizirati, po preselitvi osnovne šole v novo zgradbo pa so vsi učenci vezani na popoldanske ure.

Letos so ob vpisu morali od-

V škripcih zaradi velikega uvoza

Izvoz bodo zadržali na lajski ravni — Julija že nova skladišča

V brežiški tovarni pohištva morajo na dan napraviti za 130 tisočakov vrednosti, na mesec pa za 3 milijone dinarjev. To pomeni vsak mesec 300 regalov za izvoz in še 600 spalnic za domače tržišče. V prvem polletju lani so napravili še polovico manj in decembra je mesečna vrednost proizvodnje že poskočila na tri milijone.

Uspeh pripisujejo za 30 odst. zmanjšani režiji, večji odgovornosti in boljši organizaciji dela. Morda bi se sami še lep čas ne izkopal iz gospodarjenja po starem, ko pa so se pridružili Slovenijalesu (čeprav kot samostojna pravna oseba), sprememb ni bilo več tako težko uveljavljati. Dobro stran takih priključitev vidijo v tem, da ni težav z nameščanjem novih ljudi in zamenjavami, ki jih sicer speljejo zelo težko ali pa sploh ne.

Devalvacijo bo kolektiv precej občutil, ker je vezan na velik uvoz. Skoraj ves furnir, iverice in okovje naroča v tujini, ker je tega doma pre malo in ker je kakovost slabša. Direktor Franc Puhner pravi, da bodo omejili uvoz za 50 odst. Prepričan pa je, da kljub temu ne bodo kaj prida na boljšem. Domače cene reprodukcijejskega materiala se že izenačujejo s cenami iz uvoza. Podjetje se je znašlo v velikih škripcih zaradi pologov za uvoženi material, saj so tako ob velik del denarja, ki bi ga sicer lahko obračali. Tudi

letos planirajo za približno 11 milijonov izvoza.

Kljub vsem težavam pa se niso odrekli načrtom za razvoj. Še letos si bodo postavili skladišče. Za investicije so namenili osem milijonov din. Modernizirali bodo tehnološki postopek in odpravili vse pomanjkljivosti, ki še ovirajo proizvodnjo. Tudi ograjo bo tovarna dobila, tokrat zares. Leta in leta so govorili, da je potrebna, zdaj pa jo le po-

stavljajo, ker pomeni to večji red za podjetje.

TEŽAVE S PREVOZI

Občinski sindikalni svet v Brežicah zbira podatke o tem, koliko je v delovnih organizacijah še delavcev, ki nimajo organiziranega prevoza na delo. Če bo vožnje na delo mogoče urediti s popravki voznega reda rednih avtobusov, bo prihodnje leto to zadostovalo. V nasprotnem primeru bo sindikat poskušal za izboljšanje izrednih prog.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 11. FEBRUARJA
16.00 do 16.10 — Napoved progna in poročila — 16.10 do 16.30 — Nove plošče RTB — 16.30 do 16.40 — Aktualnost tedna — 16.40 do 16.50 — NAJ POP LOT — 16.50 do 17.00 — Mednarodne poslušane melodije — 16.50 do 17.00 — Obvestila in reklame — 17.00 do 18.00 — Glasbena oddaja: Libralna

SOBOTA, 13. FEBRUARJA
16.00 do 16.30 — Pol ure za prijatelje — 16.30 do 16.40 — Dr. Zvonimir Skofljanc — Poškodbe na delovnem mestu — 16.40 do 16.50 — Mednarodne zvoki nekaj obvestil in reklame — 16.50 do 17.00 — Najpopularnije melodije z opatijskih festivalov — 17.00 do 17.30 — Za naše narodne — Martin Krpan — 1. del 16.30 do 18.00 Narodnozabavne na 192 m.

NEDELJA, 15. FEBRUARJA
10.30 — Domače zanimivosti — Sobilizacija skozi občinska očala — Poročilo s seje sveta za gospodarnost pri občinski skupščini Brežice — Naše kmetovalce — Jože Grošelj — Organska gnolja — Minute z ansambelom Borisa Kovačiča — Gradnja ob Savi — nedeljska reportaža — Obvestila, reklame in sport — 12.30 — Matograf — 12.30 — Občani

TOREK, 17. FEBRUARJA
16.00 do 16.15 — Napoved progna in minute s tamberlarskega ansambelom PD Oton Zupančič — Article — 16.15 do 17.15 Poročilo Jugoton vam predstavlja — Srečno jemo vam — Iz naše glasbene knjige — Kaj prinaša nova številka Dopolnke lista — Obvestila, reklame in pregled filmov — 17.15 do 18.00 — Mladinska oddaja — 18.00 — Prostovoljna, ne po ekonomski

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Anka Kobal, stara 72 let; podpiranka iz Požarkovca, stara 72 let; Francka Klokočar, obd. stara 72 let; Francka Okljukove pore, stara 72 let; Franc Simončič, soc. pokojnik iz Zabukovja, star 57 let; Francija Ljaj, gospodinja iz Novo Brežic, stara 60 let; Tatjana Sintič, stara 60 let; Vel. Mlake, star 2 meseca; Susin, gospodinja iz Malega

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Jožeta Krnec iz Kapel — dečka; Anica Skrbinek iz Dol. Leskovca — Borisa; Darinka Prešern iz Brežic — Natalijo; Tereziya Poljanec iz Polja — Milana; Antonija Kvarth iz Koritnega — dečka; Marija Uršič iz Trebč — Draga; Marica Čizmek iz Dovškega — Matija; Tereziya Požun z Blance — Bojana; Marija Skofljanc iz Vel. Malence — deklko; Marija Kovačič iz Vrija — Romana; Božena Kunjas iz Drenja — Zorana; Ljudmila Jazbec iz Sevnice — Edit; Justina Zupančič iz Pletterij — Melito; Albina Kežman iz Malega Obreža — Stanka; Barica Šoštar iz Samobora — Tomislava; Tereziya Jagrič iz Pišec — Dušana; Ljudmila Njeguš iz Sevnice — Matjaža; Olga Krušnik iz Cateža — Sandija; Tereziya Merlin iz Vel. Podloga — Nado; Ana Kunec iz Vojskega — Romana; Ivanka Brdar iz Braslovja — Renato; Anica Martinko iz Laduča — Dražena; Marija Koritnik iz Brežic — Claudia; Tereziya Vodopivec iz Sp. Pijavškega — Romana; Dragica Dobranič iz Braslovja — Zdenko. — Čestitamo!

J. T.

PONTONI ČAKAJO, DA BO UPADLA VODA

Kmalu bodo zavrtali v Savo

Vse elemente za novi most bodo delavci podjetja Gradis iz Maribora zbetonirali na gradbišču

Graditelji mostu čez Savo v Brežicah imajo vso zimo dovolj dela. Betonirali so pilote, ki segajo osem do 12 metrov globoko v zemljo. Edino v savski strugi jih še niso napravili, ker jim je nagajala velika voda. Pontoni so pripravljani, in ko se bo vodna gladina znižala, bodo začeli.

Vrtanje opravlja Geotehnika iz Zagreba. Novi most bo dolg 359,8 m in 10 m širok. Most čez Savo bo veljal 9.760.000 din. Gradi ga cestni sklad Slovenije, občinska skupščina pa je prispevala zemljišče. Dokončan mora biti aprila prihodnje leto.

V Brežicah na to novo zvezo čez Savo komaj čakajo. Stara mostova čez Savo in Krko sta zelo razdejana in ves težji promet usmerjajo čez krški most. Razen tega sta mostova zelo ozka in dve težki vozili se skoraj ne moreta srečati brez nevarnosti.

Stari most bodo morali tudi za lažji promet temeljito popraviti. Občinska skupščina bo po postavitvi novega prevzela njegovo vzdrževanje. Poslej računajo le na prehod pešcev, osebnih avtomobilov in vprežnih vozil. Ves drug promet pa se bo preselil na most pri Budiču. Z njim bo dobila tudi bizeljska cesta večjo veljavo, zlasti se, če bodo asfaltirali odsek proti Bistrici ob Sotli. Ta cesta bo najkrajša povezava z Mariborom in sosednjo Avstrijo.

Del gradbišča za novi brežiški most na desnem bregu Save pri Budiču. Stroj za vrtanje pilotov bodo po znižanju vodne gladine prestavili na pontone, da bo nadaljeval delo v strugi. Del gradbišča za novi brežiški most na desnem bregu Save pri Budiču. Stroj za vrtanje pilotov bodo po znižanju vodne gladine prestavili na pontone, da bo nadaljeval delo v strugi. Del gradbišča za novi brežiški most na desnem bregu Save pri Budiču. Stroj za vrtanje pilotov bodo po znižanju vodne gladine prestavili na pontone, da bo nadaljeval delo v strugi. (Foto: Jožica Teppey)

BREŽIŠKE VESTI

Zadovoljstvo je na obeh straneh

S svečano sejo komiteja občinske konference ZK so v soboto dopoldne zaključili desetdnevno politično šolo. Obiskovalo jo je 33 mladih proizvajalcev, med njimi devet žensk, ki so prišli iz enajstih delovnih organizacij. Šola je bila dobro pripravljena, za kar gre zasloga predavateljem in organizatorjem. Poleg domačih predavateljev so na šoli predavali tudi nekateri znani slovenski politiki, med njimi Janez Vipotnik, predsednik republiške konference SZDL, Franc Šetinec, urednik slovenske izdaje Komunista, sekretar centralnega komiteja ZMS Živko Pregl in Dušan Vakselj, član CK ZKS.

Na svečani seji so vsem slušateljem šole podelili pismena priznanja za sodelovanje, pet pa so jih sprejeli v Zvezo komunistov. Sekretar komiteja občinske konference ZK Milan Ravbar je v krajšem nagovoru poudaril, da so bili predavatelji zadovoljni s prizadevanostjo slušateljev, ki so se trudili, da bi pridobili čim večje družbeno - politično znanje. Slušatelji pa so obljubili, da bodo pridobilno znanje s pridom uporabljali in ga še izpopolnjevali.

TRI TISOČ KG KRUHA SPEČEJO VSAK DAN

Po petnajstem decembru lani v Krškem ni več slišati pripomb zoper kakovost kruha iz nove pekarnice. Nekaj časa je le moralo preteči, da so se ljudje privadili strojev in novega postopka. Poslej je tudi izbire dovolj. Vsak dan pečejo bel, črn, koruzen in maslen kruh, pa tudi kruh za sladkornebolnike. Razen tega zalaga pekarna trgovino s kakovostnim drobnim pecivom. Na dan spečejo v Imperialu po 3000 kg kruha, zmogljivost pekarnice pa je 4000 kg v osmih urah. Nova pekarna oskrbuje s kruhom Senovo, Brestanico, Krško in Leskovec, medtem ko Kostanjevičanom vozijo kruh iz Novega mesta.

SPOMENIKE SO POPISALI

V krški občini so na pobudo Zveze združenj borcev NOV pripravili pregled vseh spomenikov in spomniških znamenj, ki obeležujejo narodnosvobodilni boj. Zbrali so tudi podatke o padlih borcih in žrtvah sovražnikovega nasilja. Vse to gradivo nameravajo izdati še letos za tridesetletnico vstaje slovenskega naroda.

Na Senovem svečana akademija

V nedeljo, 7. februarja, je bila na Senovem svečana akademija ob kulturnem in krajevnem prazniku. Proslava sta pričela z uvodnim govorom tov. Pavle Petan in predsednik ObS Krško Jože Radej. V programu so sodelovali mladiški pevski zbor osnovne šole Senovo, ženski pevski zbor "Lisce", moški pevski zbor s pomočjo rudarske godbe in recitatorji osnovne šole in "Lisce". Proslava je zelo lepo uspela. Ob koncu so najboljšim športnikom osnovne šole podelili priznanja in nagrade. Akademijo so zaključile mladinke osnovne šole s ritmično vajo.

M. R.

KRŠKE NOVICE

V PETEK ZVEČER je v dvorani Svobode nastopil Silvester Mihelčič z elektronsko harmoniko in svojimi pevci. Poslušalci, ki so tokrat prvič poslušali ta ansambel, so bili prijetno presenečeni in so nastopajočemu večkrat nagradili z dolgotrajnim aplavzom. Prireditelj je bila v počastitev slovenskega kulturnega praznika.

MLADINA IZ KRŠKE OBČINE se je v nedeljo sestala na redni letni Volilni konferenci. Vsekaror jo lahko označimo za uspešno tako po udeležbi kot po živahni razpravi in sklepih, ki so jih na njej sprejeli. Da bodo vse sprejete načrte uresničili, bo skrbelo na novo izvoljeno 15-člansko predsedstvo. Konferenci so prisostvovali tudi sekretar Komiteja občinske konference ZK Milan Ravbar, predsednik občinskega sveta sindikatov Edo Komočar in sekretar občinske konference SZDL Peter Markovič. Podrobneje bomo o konferenci poročali v naslednji številki.

BRESTANIŠKA VETERINARSKA POSTAJA je razširila svojo dejavnost z organizacijo pogodbenice reje pujskov za farmo v Dubrovici na Hrvaškem. Do sedaj se je vključilo v rejo le manjše število kmetovalcev, zato posredujemo še nekaj napotkov za tiste, ki še ne vedo za to donosno obliko pogodbenega sodelovanja. Kmetje morajo spiliti pujske do teže dvanajstih kilogramov, kar lahko dosežejo v štirih ali petih tednih. Dvanajst kilogramske

pujske odkupi hrvaška farma po ceni, ki je kar za polovico višja od cene na domačih sejmih. Vsem kmetom, ki se po pristanku brestaniških veterinarjev vključijo v pogodbeno rejo, preskrbi farma plemenske svinje, ki so jih uvozili iz Zahodne Nemčije.

RECITAL DOLENJSKIH LITERATOV je v terek priredila v svojih prostorih Valvasorjeva knjižnica in čitalnica. Poezijo in prozo so na prireditvi v počastitev slovenskega kulturnega praznika brali Ivanka Hergešova, Janja Kastelic, Ivan Zoran, Vladimir Zajc in Ivan Perhaj.

V KRŠKI OBČINI sta do sedaj najavljene dve pustni prireditvi. Obe bosta v soboto, 20. februarja. V dvorani brestaniške Svobode bo na pustovanju igral ansambel Steb s pevko Tatjana Gros in pevcom Milanom Jevšnikom. V krškem hotelu Srečič bo na maskaradi, ki jo prireja Svoboda, igral ansambel Akordi. Tudi tu bodo najboljšie maske primerno nagradili.

V KOSTANJEVICI pripravljajo ustanovitev mladinskega aktiva. Ustanovna konferenca bo v soboto, 13. februarja, ob 5. uri popoldan v mali dvorani Kulturnega doma.

KMETJE BODO LETOS lahko kupovali enodnevnice piščance in močna krmila tudi na brestaniški veterinarski postaji. Lani je v krški občini primanjkovalo zlasti močnih krmil, veterinarji pa zagotavljajo redno preskrbo.

Slušatelji mladinske politične šole so skupaj s člani političnega aktiva v Krškem minuli petek poslušali razlago predsednika republiške konference SZDL Janeza Vipotnika o pomenu političnih in gospodarskih sprememb v Jugoslaviji (Foto: J. Teppey)

Do zdaj me ni nihče nič vprašal, in kjer ni vprašanj, ni odgovorov

Marjan Pirc ob vstopu v Zvezo komunistov — »Dolgo sem čakal na to«

Šestintrideset mladih ljudi iz krških podjetij je prebilo dneve od 25. januarja do 6. februarja v šolskih klopih. Delo v proizvodnji so za kratek čas zamenjali za učenje v politični šoli. Sest udeležencev so na svečani seji komiteja občinske konference ZK v soboto sprejeli v Zvezo komunistov.

Strojni tehnik Marjan Pirc iz tovarne papirja je bil med tistimi, ki so zapisali v anketni list, da želijo vstopiti v vrste ZK. To bi bil storil že dosti prej, če bi mu bil kdo ponudil. O šoli je povedal najboljše vtise. Čeravno je bilo to izobraževanje kratko, mu je odprlo pogled v politično delo, zato meni, da bi moral skozi take oblike družbenega izobraževanja vsak občan. Omenil je celo, da bi morala biti šola stalna oolika, namenjena predvsem mladim ljudem za širjenje političnega obzorja.

Morda bi si pot vanjo izbirali še na druge načine. Tokrat so samo v podjetjih predlagali, kdo naj jo obiskuje. Koristno pa bi bilo, da ne bi spregledali tistih, ki se želijo izpopolnjevati predvsem po lastni odločitvi.

Na vprašanje, zakaj se je odločil za vključitev v Zvezo komunistov, je petindvajsetletni Marjan pojasnil, da želi dobiti več vpogleda v politične dogodke. Kot predsednik sindikata v obratu lesa čuti, da ga zaprtost v obrat utesnjuje in da so nujni stiki s širšim krogom ljudi v podjetju in občini, z ljudmi, ki

so z vsem na tekočem.

Pri sindikalnem delu je v dosednji mandatni dobi opazil dvoje pomanjkljivosti, zaradi katerih vpliv organizacije peša. Vzroki za to segajo nazaj tja do volitev, ki sicer zadoščajo vsem

Živko Pregl v Krškem

Predsednik republiške konference ZMS Živko Pregl, se je 5. februarja mudil v Krškem. Udeležencem politične šole mladih samoupravljalcev je predaval o podobi in vprašanjih sodobne mladine. Odgovarjal je tudi na vprašanja mladih, ki so se zanimali zlasti za vlogo mladih v podjetju. Po končanem razgovoru so si skupno ogledali tovarno papirja in celuloze v Krškem.

J. K.

ČAKALNICA ZA ŠOLARJE

V stavbi tehniške srednje šole v Krškem si bo vodstvo osemletke s pogodbo zagotovilo en prostor za čakalnico. V njej se bodo zbirali otroci, ki prihajajo v šolo z Gore in drugih oddaljenih krajev, do katerih vodijo slabe ceste. Pred TSS jih bo naložil avtobus in jih nato odpeljal do nove šole na Vidmu.

Pohod Senovčanov na Bohor

Kulturna prireditev v počastitev praznika

Osmi februar je praznik Senovega. Vsako leto ga počastijo s kulturno prireditvijo v spomin na prihod Štirinajste divizije pred 27. leti. Na Senovo je prispela Štirinajsta v noči od 8. na 9. februar 1944. Nemci so dolgo občutili njen mimohod. Tisto noč so partizanski borci uničili jašek za izvoz premoga v Zakovu, razdeljali separacijo, zažgali materialno upravo in razbili žandarmerijsko postajo. Malo pred šestimi uro zjutraj so nadaljevali pohod proti pobočjem Bohorja.

Po isti poti so v soboto krenili pionirji, pripadniki Ljudske milice in nekdanji

borci. Njihov cilj je bil planinski dom na Bohorju, od koder so se vračali na Senovo naslednji dan. S seboj so prinesli praznično razpoloženje.

Prebivalci Senovega in bližnje okolice so se v nedeljo popoldne zbrali na akademiji. Kulturni spored zanjo so prispevali učenci osnovne šole in sekcije DPD Svoboda. Slovesnost je organizirala krajevna skupnost, ki vsako leto za to priložnost naveže sodelovanje s šolo, prosvetnim društvom in političnimi organizacijami, zato krajevni praznik Senovega nikoli ne mine brez dostojne počastitve.

Zlata kolajna že leta 1912

Janez Bračun, mojster v Imperialu, je priznan strokovnjak v čokoladni industriji — V podjetju dela že od 1930

Janez Bračun, obratovodja v brestaniški tovarni čokolade in pecciva Imperial, je najstarejši član tega delovnega kolektiva; v tovarni je od 1930. Tega leta je Janez na pregovornost danjšega ljubkega ravnatelja Ivana Slavca v Kočjem zapustil Kozjansko in svojih 11 bratov in sestru ter se spustil v dolino. Sel je po isti poti kot številni Kozjanci. Lokal je svet in kruh, ki mu ga ni mogel dati ta zaostali kraj.

Prišel je k trapistom v Rajhenburg, kjer se je učil in vzgajal. Pržno je delal in si v dolgih letih nabral tudi gradoceniški izkušnji, ki so se odražale v odličnih izdelkih iz tovarne. Njihovi izdelki so med najboljšimi. To zgovorno potrjujejo številne pohvale. Med drugim imajo tudi priznanje s habsburškega dvora iz leta 1912.

Cesarski dvor se je trapistom odločil za oskrbovanje dvora z zlato kolajno, ki pa se je žal izgubila.

— Kakšno čokolado delate danes?

„Prej smo dobivali kakavovec iz Brazilije, danes pa iz Gane, zato sem prepričan, da je bila včasih čokolada boljša. Razen tega je veliko odvisno tudi od kakovosti mlečnega prahu.“

— Kdo dela v svetu najboljše čokolado?

„Verjemite mi, da bi želel, da bi to bili mi, vendar so na prvem mestu Švicarji. Mleko njihovih krav je iz goratih predelov, poleg tega pa švicarska čokolada zori v svežem in čistem zraku, kar ji daje še posebno aromo.“

— Kaj pa pri nas?

„Težko je odgovoriti. Najboljše možnosti bi imela „Gorenjka“ iz Lesc, ki se vsaj deloma lahko približa švicarskim pogojem.“

— Ste že kje razstavljali?

„Razstavljaj sem že samostojno pred drugo svetovno vojno, po vojni pa preko združenja čokoladne industrije.“

— Imate bogato znanje v tej stroki? Ali ga prenašate na mlajše?

„Prav rad. Ne skrivam ničesar, čeprav morate vedeti, da obstajajo tudi posebne inačice, ki se jih ne da kar tako naučiti. Potrebne so namreč tudi bogate izkušnje.“

— Česa se najbolj veselite?

„Da se je naš delovni kolektiv tako lepo uveljavil; spominjam se, ko nas je bilo samo 20 in smo bili za vse. Danes pa nas je že 180 in se podjetje lepo razvija.“

SLAVKO DOKL

Nič zato, če so dnevi šteti

Zvečilna guma prinaša več denarja kot čokolada, zato bodo izdelovanje čokolade opustili

Vse tovarne, katerih proizvodnja je odvisna od uvoza, muzično preračunavajo dolarje v dinarje in seštevajo izgubo, ki jim jo prinaša razvrednotenje

dinarja. Nekatere bo zadelo huje, druge manj očitno in mnogi imajo za bregom še nove cene.

V krškem Imperialu pravijo, da cene že dve leti niso poskočile in da so jih še zadržali pri starem. Če bi izdelovali samo čokolado, bi se začeli zanje slabši časi. Na leto uvozijo po 150 ton kakavovca, kar predstavlja poldrugi milijon stroškov.

Za zvečilno gumo uvažajo na srečo samo 16 odst. surovine, vse drugo lahko dobijo doma. Ker ima zvečilna guma boljše prihodnost od čokolade, že letos povečujejo njeno proizvodnjo za 90 odst. Pri izdelovanju zvečilne gume je trenutno zaposlenih 70 delavcev, pri čokoladi, ki so ji v Imperialu dnevi šteti, pa samo 50.

Kolektiv je lani močno povečal dohodek. Za sklade bo ostalo še enkrat več kot pred letom dni. Vrednost letne proizvodnje raste in se bo v prihodnjem letu povečala od 20 milijonov na 35 milijonov dinarjev.

Imperial je sedaj obrat Zita iz Ljubljane in matično podjetje je prevzelo nase skrb za tržišče ter usmerjanje proizvodnje. Zvečilna guma je izdelek, ki je do dobro prodrl na trg, kljub konkurenci. Začeli so ga izvažati, za sedaj večinoma na Češko in na Madžarsko, manjše količine pa so poslali tudi v Švico. Seveda želijo osvojiti predvsem tržišča s trdno valuto.

J. T.

Počitnice brez snega

Od 8. februarja dalje uživajo učenci krške osnovne šole polletne počitnice. Snega, žal, niso dočakali, čeravno je bil napovedan. Prihodnje leto bodo pomaknili počitnice, raje nazaj k novemu letu. Takrat se najbolj gotovo zapade sneg. Letos so imeli ljubitelji smučanja izredno smolo, saj jih je najmanj sto čakalo na smučarski tečaj ob kostanjeviški vlečnici.

ZBIRANJE PRISPEVKOV ZA SPOMENIK PADLIM

Po vseh treziški občini so krajevne organizacije poslane svoje člane čurat prispevke za spomenik padlim borcem in aktivistom, ki bo simboliziral tudi trpljenje medvojnih izseljencev z tega območja. Te dni bodo člani ZZB NOV obiskali tudi podjetja s prošnjo za prispevke. Zbrati nameravajo 120 tisoč dinarjev, zato se nadejajo, da jih ne bodo odklonili. Kakšen bo spomenik, za zdaj še morejo reči, ker se bodo o tem pomatrali z republiško komisijo za spomeniško varstvo.

LESKOVCANI ZMAGALI V BRESTANICI

Na ekipnem šahovskem prvenstvu mladinskih ekip krške občine, ki je bilo v Brestanici, so mladi šahisti iz Leskovec dosegli velik uspeh, saj so zmagali prvo mesto. Za uspeh so dolžni v trajno last pokal občinske konference ZMS Krško. Končni rezultati: 1. Leskovec (Colarič, Znidaršič, N. Mlakar in Kukec) 23 točk, 2. Brestanica 18,5, 3. Senovo 17, 4. Krško 14, 5. Prekopa 11, 6. Dolenja vas 11, 7. Rožno 10,5, 8. Koperinica 9. Zmagovalci so dosegli naslednje rezultate: Leskovec - Brestanica 2:2, Senovo 3:1, Krško 4:0, Prekopa 3:1, Dolenja vas 3:1, Rožno 4:0, Koperinica 4:0.

L. ŠRIBAR

HRVATI BOLJŠI KOT SLOVENC

Prvih dnevi je bil v Zagrebu karate klub med reprezentancama Hrvatov in Slovencev. V reprezentanci Hrvatov nastopila tudi Krčana, ki je bila poražena, edini zmagovalci pa so bili Hrvatji iz Ljubke Božovič. Slovencev pa so poraženi, edini zmagovalci pa so bili Hrvatji iz Krčane Rudi Iskra. Vodja reprezentance je bil Krčan Stane.

DOLENJSKI LIST — kdor si ga naroči zdaj: do konca marca 1971 BREZPLAČNO!

KRŠKI TEDNIK

Samoprispevek za cesto Krmelj—Šentjanž?

Obupna cesta Krmelj—Šentjanž in stalno negodovanje ljudi je spodbudilo krajevni skupnosti Krmelj in Šentjanž, da sta začeli z akcijo za ureditev te ceste. Dosedanji odziv je razveseljiv. Mnogi delavci Metalne iz Krmelja so pripravljeno za lastnimi prispevki podpreti zamisel, seveda pa bi bilo potrebno, da bi tudi prevozniska podjetja, katerih vozila vozijo po tej cesti, prispevala svoj delež. Tudi z uvedbo krajevnega prispevka bi zbrali nekaj denarja, novomeško Cestno podjetje in občinska skupščina Sevnica pa naj bi prispevala manjkajoči denar. S sodelovanjem vseh teh bi cesto lahko asfaltirali. Za proslavo 30-letnice smrti Milana Majena hi bila to zelo pomembna pridobitev.

B. D.

KAJ MENI SVET O PRESEŽKU

2. februarja se je v Sevnici sestala svet za gospodarstvo in finance ter obravnavala vrsto zadev, o katerih bo dokončno besedo rekla občinska skupščina, ki se bo sestala 12. februarja. Med njimi je tudi stališče sveta, naj bi presežek, ki ga je imela temeljna izobraževalna skupnost v minulem letu, porabili letos. Presežek je znašal približno 150.000 dinarjev, ki bi v sedanji veliki proračunski stiski, ki se obeta, prišli zelo prav.

PRVIC CELOLETNA MALA ŠOLA

Znanstvene raziskave pri otrocih so pokazale, da se pri šolski vzgoji in izobraževanju zamudi veliko časa, če se začne šele s sedmim letom. Povsod v svetu so začeli zelo naglo razvijati različne dejavnosti in oblike, h katerim pritegnejo predšolske otroke. Pri nas so to predvsem male šole, ki delajo nekaj mesecev, zdaj pa so začeli poskušati še s celoletno malo šolo. Tako šolo imajo v Sevnici, kjer 21 otrok obiskuje malo šolo že od začetka šolskega leta in bo trajala tako dolgo kot redna šola. Tako malo šolo so uvedli, da bi na praktičnem primeru preučili, kako se bo obnesla novost.

ZADNJI, KI SO BREZ ELEKTRIKE

Da bi se zamislili čimprej spreminile v resnico, to je velika želja vaščanov Osredka in dela Mrzle planine, ki so eni zadnjih v sevniški občini še brez električnega toka. Električna postaja dragocen pomočnik na kmetiji, to lahko vidijo drugod. Toda kako do 90.000 dinarjev, kolikor bo napeljava približno stala? Pripravljeno so veliko sami delati, toda vsega ne bodo zmogli, zato pričakujejo, da jim bo z denarjem pomagala občina.

SEVNIŠKI PABERKI

SE IGRISČA PRI ŠOLI. Zo lani so bili narejeni načrti, po katerih bi sevniška osnovna šola imela sodobna, asfaltirana športna igrišča, ki bi služila šolam in telesnovzgojnimi organizacijam. Gradnja bi veljala 340.000 dinarjev, vendar pa jih šola sama nima. Predstavniki občinske skupščine menijo, da bi denar lahko zbrali v obliki prispevkov delovnih organizacij. Naredili so že razdelnik, po katerem naj bi zbrali. Pri podjetjih bi prispevalo nad 15.000 dinarjev, vse druge delovne organizacije pa manj in Sevnica bi se lahko pohvalila, da je poskrbela tudi za športno udejstvovanje. Akcijo je vredno podpreti, posebno če se zavedamo, kako malo je bilo doslej narejenega za šport.

MASKARADA — BO. Poseben odbor, ki pripravlja letošnje pustoVANJE, se je na pobudo turističnega društva nekajkrat že sestala. Zaenkrat lahko povemo samo to, da bodo tradicionalno sevniško maskarado zagotovo priredili, kaj bo tokrat na sporedu, pa še ni dokončno odločeno. Predlogov ne manjka, sicer pa nikjer niso v zadrugi z njimi: pomislimo samo na naše gospodarske krize in težave na dinar pa devalvacija pa občinske zadeve...

SPET NESKLEPCNI. Prejšnji teden je bila spet sklicana seja koordinacijskega odbora za pomoč ostarelim in osamljenim ljudem. Ker je bilo premalo udeležencev, se niso mogli pogovoriti, kako in kaj delati. Stvari bo očitno treba bolj „vzeti v roke“, sicer se lahko zgodi, da se bomo še naprej veliko pogovarjali, pa malo naredili.

STUDENTJE NA SMUČANJU. Klub študentov, ki združuje viroko-

VSADKANJOST V SEVNIŠKI KOPITARNI. Te dni so se v podjetju zvrstili razburljivi dogodki. (Foto: Legan)

DELO POSTAJE MILICE V MINULEM LETU

Številke iz temne plati življenja

Vsak tretji dan ukradeno kolo ali moped — Razveseljivo: manj mladoletnih prestopnikov — Skupno neraziskanih 17 odstotkov kaznivih dejanj

Ob prehodu iz enega leta v drugo delamo različne bilance in poročila, da bi tudi v številkah prikazali, kako je bilo v letu, ki je minilo. Tokrat si ogledamo podatke iz tiste bolj temne strani življenja, ki se kaže v delu postaje milice. Komandir sevniške postaje Anton Bregar nam je postregel z nekaterimi številkami.

Postaja milice je imela lani opraviti z 208 kaznivimi dejanji, kar je šest manj kot leto dni prej. Neraziskanih je ostalo 36 primerov ali 17 odst. vseh, to

pa je večji uspeh, kot je bil v letu 1969, ko je bilo neraziskanih 46 kaznivih dejanj.

Pomeni manjše število kaznivih dejanj, da se občani zavedajo, kako nesmiselno je početi kaj kaznivega? Tega ne bi mogli trditi, število kaznivih dejanj se je namreč zmanjšalo na račun manjših tatvin, teh pa ljudje verjetno več toliko ne prijavljajo, ker se je vrednost denarja v teku let zmanjšala in se za manjšo vsoto marsikomu ne izplača imeti „sitnosti“.

Sevnica postaja pravi raj za tatove koles in mopedov; kar daje postaji milice zelo veliko dela. V lanskem letu je bilo ukradenih, ali kot pravijo storilci, „sposojenih“ nič manj kot 112 koles in mopedov; 77 so jih našli in vrnili lastnikom, za drugimi pa ni več sledu.

Izračunali so tudi materialno škodo, ki je bila povzročena s kaznivimi dejanji. Skupno je znašala 234.849 dinarjev, to pa je več kot še enkrat manj kot v letu 1969, ko je bila velika tatvina v Kopitarni. Lani so miličniki posredovali skupno

136-krat proti kaljenju javnega reda in miru, obravnavali pa 216 kršilcev.

In kdo so ti ljudje, ki prihajajo navzkriž z zakoni in predpisi? Polnoletnih storilcev kaznivih dejanj je bilo lani 172 ali 22 več kot eno leto prej. Število mladoletnih prestopnikov, ki jih je obravnavala sevniška milica, se je zmanjšalo od 44 v letu 1969 na 30 v letu 1970. Za trikrat se je zmanjšalo tudi število otrok, ki so se pregrešili zoper postave. Lani jih je bilo takih le še 6, predlanskim pa 19. Zmanjševanje prestopništva med mladino je posebno razveseljivo, vendar ostaja vprašanje, koliko prestopkov je ostalo prikritih, da možje zakona zanije niti zvedeli niso.

M. L.

LETNI OBRAČUN »SVOBODE« IZ KRMELJA

Le na ramenih starejših

Na letni konferenci krmeljske »Svobode« so znova ugotavljali, da mladina premalo sodeluje

Nad 50 ljudi se je 29. januarja zbralo na letni konferenci krmeljskega društva Svoboda. V poročilu so ugotavljali, da je društvo delovalo predvsem v športnih sekcijah. Posebno prizadevna je bila šahovska sekcija, pohvaliti pa je treba tudi delo rokometišev, čeravno lani niso dosegli pričakovanih rezultatov. V tečajnem položaju se je znašla kino sekcija, ki kljub dobremu programu nima zadosti obiskovalcev, čeprav je kino edina zabava in razvedrilo za mnoge Krmeljčane.

Delovala je tudi kegljaska sekcija. Njeni člani bodo morali

prej ali slej poskrbeti za preureditev kegljišča. Razveseljivo je, da je znova začel vaditi pevski zbor, zaenkrat le moški, upamo pa, da bo v letošnjem letu začel delovati tudi mešani pevski zbor. Pevce vodi znani zborovodja Ludvik Ahačič iz Šmihela pri Novem mestu, pri tem pa mu pomaga Franci Bastardi, ki naj bi sčasoma prevzel tudi vodstvo zbora.

Na konferenci so ugotavljali, da je knjižnica slabo obiskana in da ni zanimanja za dobre knjige, da pa slabo literaturo prodajajo v trafikah v velikih količinah. Lani je bilo v Krmelju tudi več gostovanj gledaliških skupin, ki so imela dokajšen uspeh. V krajši razpravi so udeleženci ugotovili, da bi morala mladina bolj sodelovati v društvu, saj je zdaj delo predvsem na ramenih starejših članov. Na koncu so podelili priznanja najboljšim šahistom in izvolili nov odbor.

B. DEBELAK

JUTRI O OBRTI

Jutri dopoldne se bosta v dvorani gasilskega doma v Sevnici sestala oba zbora sevniške občinske skupščine na prvi letošnji seji. Na dnevnem redu bo razvoj storitvene obrti v sevniški občini, ki že leta in leta zaostaja za drugimi gospodarskimi panogami. Razen tega bo skupščina obravnavala še vrsto občinskih odlokov, razpravljala o družbeni materialni pomoči prebivalstvu in o družbenem dogovoru o stipendiranju in kreditiranju učencev ter študentov v sevniški občini.

K. ZORKO

PRIMER, DRUGIM V PODUK

Odnosi dragoceni kot kruh

Ob dogodkih teh dni v sevniški Kopitarni

Vrenja v sevniški Kopitarni je zdaj konec. Dosedanji direktor podjetja inž. Martin Novak je dal ostavko, kot so zahtevali na kolektivnem sestanku. Poglavitni očitki, ki so bili na njegov račun izročeni na sestankih, so v bistvu podobni tistim, ki jih je inž. Novak nameril prejšnjemu direktorju Maku Bilcu. Inž. Novaku so očitali zapostavljanje organov samoupravljanja, ne sprejemljiv odnos do podrejenih in samodržstvo. Kopitarno bo do izvolitve novega direktorja vodil kot vršilec dolžnosti direktorja Janko Rebernik, doslej tehnični vodja podjetja.

Tako je bilo dokončno odločeno po mnogih sestankih v tem podjetju. Trenutno se sicer ne da nič spremeniti, niti ni to namen našega pisanja, iz vsega tega bi radi povzeli le poduk za delo in ravnanje v podobnih primerih. Ni Kopitarna edino podjetje, v katerem ni bilo dobrih medsebojnih odnosov. Primer lahko služi tudi za razmišljanje, kaj naj bi delale politične organizacije v podjetju in kakšne naj bi bile pravilne metode tega dela.

Sevniška občina premore, reci in piši, komaj nekaj več kot ducat ljudi z visoko izobrazbo, kar je le polovico odstotka zaposlenih. Prejšnji direktor Kopitarne je diplomirani inženir, in kot mu v podjetju priznavajo, tudi dober strokovnjak. Prav zato občini ne more biti vseeno, ali ima podjetje strokovne ljudi ali jih nima, če skrbi za izboljšanje kvalifikacijske strukture ali ne.

Ni razloga, da bi sumili v namen inž. Novaka, da je hotel dobro podjetje, kar vztrajno podarja. Hotel je dobro podjetje, toda očitno se ni vprašal, za kakšno ceno in s kakšnimi metodami.

Če je zahteval disciplino in terjal red, če je pošteno in odkrito kritiziral slabo delo, mu je treba dati prav. Zato je zavzemal vodilno delovno mesto. Toda če je klical člane odbora za medsebojna razmerja posamično v svojo pisarno in nanje vplival, koga naj volijo, če se je mimo vredenosti samoupravnih organov in prizadetih ljudi dogovarjal s svojim nekdanjim sošolcem, za katerega se je šele naknadno izkazalo, da ne ustreza razpisanim pogojem, za vodjo komercialno,

če bi bil dovzeten za tovariško kritiko, če ni bil takten z ljudmi, ki so že leta in leta gradili podjetje, če je spreminjal dogovore, če si je dovolil še nekatere druge očitne samovoljnosti, na katere so člani kolektiva zdaj opozorjali na sestankih, je povsem razumljivo, da je do spora prišlo in da je inž. Novak ostal v njem skorajda osamljen.

V Kopitarni se je izkazalo, da so dobri, človeški medsebojni odnosi vredni celo več kot denar, kot zaslužek. Ravno neustreznosti odnosi so očitno največ pripomogli, da je v sporu zmagal kolektiv, čeravno tudi vse njegove metode niso bile najbolj demokratične (zahteve po referendumu o odstavitvi direktorja, biranje podpisov), ker so izkjučevale možnost, da bi se prizadeti branili.

Iz dogodkov v Kopitarni lahko potegnemo še en sklep. Politične organizacije v podjetjih niso tam zaradi lepšega, marveč zato, ker so potrebne! Svojostojaj pa opravljajo samo tiste, ki so zavestno aktivne, ki ne delajo le po ukazu višjih vodstev (kar se lahko sprevrže v škodljivo vamšavanje).

Se preden je prišlo do dramatičnega razpleta, bi vse te organizacije v podjetju lahko preplele s svojo avtoriteto, odkritostjo in odločnim posredovanjem. Družbeno-politične organizacije ne bi tako, kot so zdaj, nastopale v vlogi „gasilcev“, ko so se soglasja že razplamtelja in medsebojni odnosi zelo razbolneli. Inž. Novak je imel možnost, da pove in razloži svoja stališča na sestanku ošuvne organizacije ZK, vendar se je temu izogibal s različnimi izgovori. Čeravno je bilo očitno, da so bili medsebojni odnosi v kolektivu vzajemni od vsega drugega. Ker tega ni hotel storiti, so ga na sestanku osnovne organizacije celo izkjučili iz Zveze komunistov.

Primer iz Kopitarne je znova potrdil znano dejstvo, da strokovna usposobljenost še ni dovolj za opravljanje direktorskih funkcij. Od vodilnega človeka se terja več. Izredno pomembno so osebne vrline, pravilen odnos do podrejenih, ki zelo veliko prispeva k ustvarjalnem vzdušju brez katerega ni uspešnega dela.

MARJAN LEGAN

50 let zakona

Vesolja, mnogo več vesolja je bilo v nedeljo, 7. februarja, v motni hiši na Metnem vrhu pri Sevnici, če ne bi oče Franci Franc, ležal bolan na postelji. Pripravljeno je bilo za 50-letnico zakona, da bi s stari skupaj slavili 50-letnico zakona.

7. februarja je namreč minilo natanko pol stoletja, odkar se je vzela zdaj 70-letna Marija doma iz Zabukovja, in 78-letni Franc. „Starši so takrat uspešno stvarili, ko je šlo za zakonsko stvar, smo jih otroci ubogali, nam vendar dobro hoteli,“ spominja Marija in hitro pravi: „Toda s Francem sva se sicer razumela, vsojila otrok in jih spravila h kruhu.“

Sprašujete, če so zdaj otroci dobri z nama. Dobri, obiskujejo in tuji pomagajo. Srečni so, bi bilo zdravje, pa bi bila srečna človeka na svetu. Franc tri posledice iz prejšnjih tovrstnih vojne, ko je bil ranjen. Še pred nekaj leti je bil delal, zdaj pa se mu je zmanjgalo poslalsalo. Zakonci daja Marija.

Kljub vsemu pa je spomin leta skupnega življenja. Pravi, da je bilo treba iz države pravnemu mučiti po bregovih Zupanova sta živela za otroke, za nadaljevanje Hvalcazna sta, da otroci ne pozabljajo.

»Dolenjski list v vsako družino«

V slovo dr. PAVLINU

jev. V Trebnje je prišel v juniju 1945. Dolgo časa je bil edini zdravnik za približno 20.000 prebivalcev. V zelo težavnih razmerah je z neizčrpano energijo širil zdravstveno miselnost in potrjevalno zdravilo, zraven pa se vedno našel čas za strokovno izpopolnjevanje.

Vse življenje je posvetil ljudem, vestno in dostojanstveno je opravljal poklic, skrbel za zdravje pacientov, spoštoval njihove skrivnosti ohranjal čast in plemenite tradicije zdravniškega poklica. Zdravniški zaobljubi je ostal zvest do konca življenja.

Vsi, ki smo imeli čast delati z njim, smo cenili obsežno medicinsko znanje in njegov izredni čut za opazovanje, s pomočjo katerega je postal odlični diagnostik. K njemu so se bolniki z zaupanjem zatekali po pomoč. Ob vsem obsežnem delu je sledil napredku stroke in nas je vedno znova presenečal s svojim znanjem. V 40 letih zdravniškega praktičnega dela je izoblikoval lik pravega ljudskega zdravnika.

Dr. Jože Pavlin pa ni bil samo sposoben strokovnjak, temveč tudi dober človek v pravem pomenu besede. V njegovi osebnosti smo posebno spoštovali voljo, da je ob vsakem času, ne oziraje se na osebno počutje in zdravje, hitel pomagati bolnemu človeku. Ob vseh teh dolgoletnih naporih pa ni tarnal in se pritoževal, marveč je iz dneva v dan delal z enako vnemo, dokler mu niso začele pohajati moči. Bil je pošten in nadvse dober svetovalec ter prijatelj. Znal se je približati ne samo sodelavcem, marveč vsakemu, še tako preprostemu človeku. Zato nam bo ostal v spominu kot velik zdravnik in plemenit človek.

NJEGOVI SODELAVCI

Tetka, neozdravljiva bolezen je 3. februarja končala bogato in plemenito življenje dr. Jožeta Pavlina, dolgoletnega zdravnika v Trebnju.

Rodil se je pred 70. leti v Kamenem pri Postojni. Po dokončanem študiju medicine v Ljubljani se je najprej zaposlil v ljubljanski ženski bolnišnici v Kmetih, kjer je bil 10 let zdravnik Bratovske skladišnice rudarstva.

TREBELNO: POMOČ REVNIJ

V soboto, 6. februarja, je poln tovarniški odbor občinske konference SZDL ter obravnaval priprave na letošnje konference krajevnih organizacij. Ker bo občinska skupščina v februarju sklicala zbor obččanov, so predložili letne konference SZDL priprave na marec. Na seji so imenovali izvršni odbor, ki bo pripravil letošnje konference dneva Osvobodilne fronte, ki bo še posebno slavnostno.

KONFERENCA PRESTAVLJENE V MAREC

Minuli teden se je v Trebnju odvijala 11. letna konference krajevnih organizacij SZDL. Na seji so obravnavali priprave na letošnje konference krajevnih organizacij. Ker bo občinska skupščina v februarju sklicala zbor obččanov, so predložili letne konference SZDL priprave na marec. Na seji so imenovali izvršni odbor, ki bo pripravil letošnje konference dneva Osvobodilne fronte, ki bo še posebno slavnostno.

Sahista Ante Žutić in Jože Hočevnar. (Foto: S. Dokl)

Mokronog: šahovska trdnjava

V Mokronogu je najbolj razvejana šahovska dejavnost v trebanjski občini — Na osnovni šoli raste mlad in nadarjen šahovski naraščaj

V zadnjih letih je izredno zrasla šahovska dejavnost v Mokronogu. Prosvetna delavca Jože Hočevnar in Ante Žutić, sta vzgojila vrsto mladih šahistov, ki igrajo že kar dobro. Med mlade šahiste so v ospredju zlasti Ante Žutić in Darko Zajc. Sahista Hočevnar in Žutić se ukvarjata tudi na področju šahovskega šaha. Odkrila sta jo pripravila na papir in tudi objavi vrsta njihovih šahovskih problemov je zagledala luč sveta v časopisih. V zadnjem času Hočevnar sicer malce pomane šaha, Ante Žutić pa še vedno beska in išče nove možnosti in kombinacije. V zadnjem času je poslal nekaj svojih bolj zapletenih problemov tudi v svet, kjer jih oceni njihova vrednost. Sahista Hočevnar, ki je tudi predsednik šahovskega kluba v Mokronogu, je povedal, da je zadovoljen, saj v tem kraju precejšen smisel za to lepo in koristno igro.

njih pa raste tudi drug kader. Omenil je, da bi lahko še več naredili, če bi imeli boljše pogoje. Tako pa so v glavnem vezani na delo v šoli, kjer je med učenci izredno zanimanje, saj znajo v nekaterih razredih vsi učenci šah. Igrajo tudi stalne mesečne hitropotezne turnirje, sodelujejo na občinskih in drugih tekmovanjih ter igrajo za prvenstvo Mokronoga. Pedagoška Hočevnarja smo vprašali, kaj meni o svoji varovanki Nadi Peterle. Povedal je: „Nada je izreden talent, saj s svojo prodorno in razgibano igro navdušuje. Naša želja je, da čimprej pride v stik z močnejšimi igralkami, ker bi ji to koristilo. Pripravljeni smo jo poslati tudi na mladinsko žensko republiško prvenstvo, seveda če bo denar na voljo. Nada kaže izredno voljo do šaha, to pa je tudi velika prednost, ki je ne gre zanemariti. Ni pa rečeno, da ne bo ob Nadi zrasel še kakšen dober šahist. Zlasti nekateri mlajši kažejo precejšen smisel za to lepo in koristno igro.“

S. DOKL

Več tisoč ljudi je v petek popoldne spremilo na zadnji poti dr. Jožeta Pavlina. Na sliki je žalna slovesnost pred zdravstvenim domom, kjer je o pokojniku spregovoril dr. Jože Možgan.

LETNA BILANCA SODNIKA ZA PREKRŠKE

Kdaj konec naraščanja prekrškov?

Lani kaznovanih že 1376 ljudi in 27 pravnih oseb — Večji del gre na račun prometnih prekrškov — Spet več mladoletnih prestopnikov

Če se bo tako nadaljevalo, bo trebanjska občina sčasoma potrebovala dva sodnika za prekrške, ker eden ne bo več zmožal vsega dela. V minulem letu je namreč prejel že 1410 predlogov za kaznovanje, in če temu pristojimo še 392 nerešenih zadev iz predhodnega leta, dobimo številko, ki močno presega normative dela za enega sodnika.

Najbolj vztrajno se množijo cestnoprometni prekrški, kar je delno tudi razumljivo. Kar 1.021 prometnih prekrškov ali skoraj 200 primerov več je bilo v letu 1970 kot v letu 1969. Največji delež pri tem imajo kršitelji, ki uporabljajo motorna vozila brez vozniškega dovoljenja, 262 primerov v enem letu kaže, da se je med ljudmi razpasla navada voziti brez dovoljenja.

V nasprotju s tem pa se je lani zmanjšalo število voznikov, ki so zaradi alkohola prišli v navzkriž z zakonom. Takih primerov je bilo v letu 1970 skupno 78, leto dni prej pa deset več. Polovici vseh prestopnikov so odvzeli vozniška dovoljenja za čas od 30 dni do šest mesecev.

Še vedno velik delež imajo prekrški zoper javni red in mir. Lani je dobil sodnik za prekrške prijave za 211 primerov, kar je nekaj več kot leto dni prej. Prav

nič razveseljiva pa ni ugotovitev, da se je spet povečalo število mladoletnih prestopnikov. Ti se posebno radi „udejstvujejo“ v cestnoprometnih prekrških, mnogi se strezljivo šele, ko se morajo večkrat zagovarjati pred sodnikom. Hkrati z rastjo prekrškov rastejo tudi kupi papirjev in delo

iz njimi. Nič čudnega torej, če kaka zadeva ne pride kmalu na vrsto. Lani, na primer, je bilo na območju trebanjske občine kar 300 prometnih nesreč in marsikatero mora obravnavati sodnik za prekrške. Toda ljudje so neučakani, radi bi čimprej uveljavili pravico do povračila škode, vendar ne gre tako naglo in je treba najprej priti na vrsto. Občinski sodnik za prekrške je odvisen od dela sodnikov v drugih občinah in posebno iz drugih republik prihajajo dopisi z zamudo in večkrat tudi pomankljivi.

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Trgovine ne ustrezajo

Na seji sveta KS Mokronog so spet kritizirali trgovine — Sprejet obsežen letni delovni program

Tudi letos čaka krajevno skupnost Mokronog obilica dela. Tako napoveduje letošnji program, ki ga je svet KS sprejel na prvi letošnji seji.

Če bo občinska pomoč tolikšna, kot je bila lani, bo KS Mokronog imela na voljo kar precej denarja. Doslej je namreč prihranila približno štiri stotine milijone, ker nekatera doslej predvidena dela iz objektivnih razlogov niso bila opravljena. Pripravili načrte za avtobusno postajo, kanalizacijo in trznico, asfaltirati nekaj cestnih odsekov, napeljati javno razsvetljavo do Puščave, dokončati gradnjo vodovoda v Brunji vasi, dograditi bencinsko črpalko v Mokronogu, to so najvažnejše letošnje naloge, zajete v letnem programu. Svet krajevne skup-

nosti je prepričan, da bodo ljudje pomagali, ko bo potrebno, saj bo šlo za skupne koristi.

Na seji sveta krajevne skupnosti so spet negodovali nad trgovskimi lokali v kraju, čes da ne ustrezajo in da so bolj skladišča in „ropotarnice“ kot pa sodobne trgovine. Menili so, naj bi trgovsko podjetje „Dolenjka“ moderniziralo vsaj eno ali dve prodajalni, ter dodajali, da bo krajevna skupnost povabila še kako podjetje, naj odpre v Mokronogu svojo prodajalno.

Ob srečanju amaterjev

Da ima tudi trebanjska občina kaj pokazati v amaterskem kulturnem udejstvanju, je v petek vnovič potrdila prireditelj v avli v osnovni šoli v Trebnju.

Po globokem, osebno razmišljanju Franca Režuna, ki je imel uvodno besedo o pomenu kulture, so se v nastopu zvrstili pevec iz Mokronoga in z Mirne pod vodstvom Vilka Videčnika in Staneta Pečka, igralci iz Sentruperta in Velike Loke, instrumentalni trio in folklorna skupina iz Mokronoga — ter recitatorka Barica Videčnik. Samo središče občine Trebnje se v nastopu ni moglo postaviti z urednikom, ker amaterskega kulturnega življenja takorekoč nič več ne premore.

Kot že rečeno, je imela prireditelj namen prikazati delo kulturnih skupin, hkrati pa s pozornostjo do amaterskih kulturnih delavcev spodbuditi njih ustvarjalnost. Taka srečanja naj bi ob slovenskem kulturnem prazniku 8. februarja postala tradicionalna. Skoda, da se skupine niso predstavile tudi širši publiki v prosvetnem domu. Spored hi, malo dopoljen lahko sestavljal privlačno predstavo za slovenski kulturni praznik. Proslava 8. februarja se (v nasprotju z Mirno in Mokronogom), kot kaže, v Trebnju žal opušta.

M. L.

V KRATKEM ZBORI OBČANOV

Okoli 20. februarja bodo v vseh večjih krajih trebanjske občine zbori obččanov, na katerih bodo obravnavali proračun za leto 1971, predlog odloka o prispevkih in davkih, ki prinaša pomembne novosti glede davčnih olajšav, razen tega pa bodo udeleženci nadrobneje seznanjeni, kako se uporablja samoprispevek za šolstvo. Obeta se zanimiva razprava, ker bodo na dnevnem redu pomembne zadeve.

Slavko Bon

Nenadne smrti je v četrtek, 4. februarja, umrl 38-letni Slavko Bon z Mirne, sin mlinarja in kmetovalca. Nesreča se je pripetila doma, ko je šel napajati živino. Z vedrom je hotel zajeti vodo, se prevesil v potok in se v vodi zadušil. Pokojni Slavko je bil več let član gasilskega društva Mirna in lovsko družine. Bil je priden in skromen fant, ki je vsakemu rad pomagal. Mirenčani so se od njega poslovili v nedeljo, 7. februarja.

D. P.

DROBNE Z MIRNE

V ČAST KULTURNEGA PRAZNIKA 6. februarja je bila na Mirni proslava slovenskega kulturnega praznika, ki ga slavimo ob obletnici smrti Franceta Prešerna.

KNJIŽNICE NI — Na Mirni že dalj časa ni čititi delovanja knjižnice. Večina ljudi, ki imajo radi dobro knjigo, hodi ponje v Trebnje. Pred leti je na Mirni vodila knjižnico pokojna učiteljica Elica Zupančič. Mirna je dokaj velik kraj in bi bilo prav, da bi boljše poskrbeli za knjižničarstvo.

POGOVOR O KROMPIRJU — Prejšnjo nedeljo je bil na Mirni posvet s kmetovalci, ki bodo pridelovali industrijski krompir za novo tovarno na Mirni. Sestanek je bil uspešen, razen na Mirni je bil še v sedmih drugih krajih trebanjske občine, in pričakujemo, da bo imela tovarna jeseni dovolj surovine.

ZAOSTAJA USLUŽNOSTNA OBRT — Na Mirni in v okolici še vedno primanjkuje poklicnih uslužnostnih obrtnikov. Ljudje imajo težave zaradi manjših popravil, ker ni ljudi, ki bi opravljali to delo. Manjka podkovskih kovačev, mizarjev, čevljarjev, ključavničarjev.

„GMAJNI“ SO DNEVI STETI — Sredi prejšnjega tedna so delavci

Splošne vodne skupnosti Dolenjske začeli sekati grmovje na tako imenovani „gmajni“ sredi Mirne. Kaže, da se bo tega „kamna spotike“, ki kazi podobo kraja, Mirna vendarle enkrat rešila. Upamo, da bo v tem letu regulacija Mirne speljana skozi naselje.

ZE PET PROPADLIH MLINOV — Ob Mirni je bilo pred vojno veliko mlinov. Ta, svoj čas donosna in potrebna obrt zdaj vse bolj propada, vodne mlina pa spodbujajo električni — valjni mlini. Verjetno ne bo minilo več dosti let, da bodo propadli tudi zadnji mlini, katerih lastniki še vztrajajo v svojem delu. Mogoče bi kazalo kak mlin zaščititi, da bi ostal kot turistična zanimivost.

ZE V VINOGRADIH — 14. februarja bo Valentin, ki ima ključ od korenin. Ta dan se šteje za začetek del v vinogradu. Ker pa je letos nenavadno mila zima, so mnogi lastniki vinogradov že pohiteli in opravili prva vinogradniška dela.

V MARCU BITKA NA NERETVI — Znani Bulajčev film „Bitka na Neretvi“, ki prikazuje reševanje tisočev ranjenec med hudo sovražno ofenzivo, bo na Mirni na sporedu od 10. do 14. marca letos.

DOLENJSKI LIST

1x na teden!

TREBANJSKE NOVICE

Mnogo velikih žlic in majhna skleda

RIKO: uspešen start izvoza

Razvojni načrt je drag, a potreben — Kako bomo gospodarili letos? — V občinsko blagajno, ki boleha za sušo, bi se z boljšo davčno politiko lahko steklo več denarja

1. februarja je bila v Ribnici skupna konferenca družbeno-političnih organizacij ZK, SZDL, ZMS, ZB in sindikata, katere se je udeležilo nad 60 vabljenih. Obravnavali so trenutno najpomembnejši vprašanja v občini: izdelavo dolgoročnega načrta razvoja občine in predlog ekonomske politike in izhodišč za zbiranje in trošenje sredstev za splošne družbene potrebe v tem letu.

Zadnje mesece je bilo zaradi izdelave razvojnega načrta občine že precej posvetov na najrazličnejših ravneh. Vse dogovore s skupno konferenco družbeno-političnih organizacij lahko strnemo v nekaj najzanimivejših ugotovitev: razvojni načrt je občini nujno potreben in vsi podpirajo dosedanja prizadevanja občinske skupščine v tej smeri. Do občutnih razhajanj pride ob stroških izdelave načrta, saj bi le-ti po predlogu doslej najzamejšega ponudnika znašali skoro 1,5 milijona dinarjev. Velika večina gospodarskih organizacij v občini ga ni sposobna financirati v takem obsegu in bi glavno breme padlo pravzaprav na Inles in Riko. Mnogi tudi dokaj skeptično gledajo na koristnost takega načrta, vendar je to močno pogojeno tudi s protirano ceno. Končna ugotovitev konference je bila, da je treba prizadevanje za izdelavo načrta razvoja občine podpreti, poiskati pa drugačne, predvsem cenejše možnosti. Ena iz-

med iniače predlaganih na konferenci, je: skrajšati obseg načrta na najnujnejše, izvedbo pa raztegniti na daljše časovno obdobje. To je verjetno tudi najboljša rešitev.

Dokaj polemičnih razprav je vzbudil skupščinski akt o gospodarski politiki v občini letos. Tak akt, so poudarili, naj bi pomenil predvsem politično usmeritev v določenem obdobju, je pa daleč od tega. Dokaj na splošno obravnava mnoga pomembna vprašanja (otroško varstvo, komunalo, izobraževanje, telesno vzgojo, pomen skladov ipd.), po drugi strani pa je veliko prostora in besed posvečenih glasbeni soli, ki zaradi bistvenih sprememb v financiranju B programa pri TIS res prihaja v hudo zagato. Vendar, so poudarili mnogi, to kljub vsemu ne bi smelo biti osnovni problem v smernicah ekonomske politike v občini. Če so, potem so prav gotovo na mnogih drugih področjih, kjer pa obravnavana in odločena ostajajo hudo deklarativna in celo redkobesedna. Družbeno-politične organizacije, njihova vloga in financiranje npr. sploh niso omenjene, čeprav tudi pri financiranju teh ni vse kristalno čisto. V prihodnje je nujno urediti financiranje družbeno-političnih organizacij, vezanih na občinski proračun, sistemsko, s posebnim odlokom, ki bo organizacijam zagotavljal redna sredstva za nemoteno delovanje.

Konferenca je sprejela vrsto priporočil in sklepov, med katerimi velja omeniti predvsem priporočilo o nadaljnjem krepitvi davčne službe v občini. Z doslednejšo davčno politiko bi lahko zajeli tudi dobrisni del denarja, ki se sicer steka mimo občinske blagajne, katera boleha za kronično sušo. Posebno letos je podobna ne prevleki skledi, v katero sega mnogo velikih žlic.

F. G.

Razpored konferenc SZDL

Konference in zbori od 7. do 21. februarja

Med 7. in 21. februarjem bodo v ribniški občini konference krajevnih organizacij Socialistične zveze in zbori volilcev, katere sklicujeta občinska konferenca SZDL in skupščina občine. Razen pregleda dela, načrtov prihodnjih akcij in volitev novih vodstev organizacij SZDL bodo občani razpravljali še o proračunu in skladih občine, o večjih delih krajevnih skupnosti letos (priprave na asfaltiranje cest skozi naselja, urejanje kanalizacij, vodovodov, vzdrževanje cest 4. reda, gradnja avtobusnih postajališč). Organizacije SZDL in zbori volilcev bodo morali v prihodnje podrobneje spregovoriti tudi o razvoju družbenih dejavnosti na svojih območjih: otroškim varstvu, pozitivni kulturne dejavnosti, urejanju družabnih in društvenih prostorov ipd. Kot posebno točko dnevnega reda predlagata sklicatelja tudi vprašanja volilcev.

Konference in zbori volilcev bodo za posamezne volilne enote, ki se vedno ne pokrivajo z območji organizacij SZDL „Ledino“ so zavržili na Gori in v Grčaricah, kjer sta bili konference 7. februarja. V Dolenji

vasi, Prigorici in Lipovcu bodo konference in zbori volilcev 13. februarja ob 18. uri; 14. februarja ob 8. uri pri Sv. Gregorju, ob 9. uri pa na Velikih Poljanah; 15. februarja ob 18. uri v Sodražici in Zimaricah; 16. feb. ob 18. uri v Rakitnici in za Vinice in Zapotok; 17. februarja ob 18. uri v Ribnici; 18. feb. ob 18. uri v Bukovici, Jurjevici, Dolenjih Lazih in Sušju; 19. feb. ob 18. uri v Nemški vasi, Otavich in Goriči vasi in 21. feb. dopoldne v Loškem potoku.

Da bi zagotovili solidno udeležbo, bodo poslali slehernemu gospodinjstvu natisnjeno vabilo z dnevnim redom.

-vec

Vsi o krajevni skupnosti

Oživiti delo krajevne skupnosti Ribnica, ki je zdaj brez predsednika in tajnika

Osnovna organizacija Zveze komunistov Ribnica je bila pobudnik nedavnega posvetovanja, na katerem so kritično preverili delo krajevne skupnosti Ribnica. Ta krajevna skupnost dela v občinskem središču in zato mnogo svojih nalog prepušča v reševanje občinskim organom.

Prvotna trditev, da je delo krajevne skupnosti popolnoma zastopalo, je bila ovržena z nizom del, ki so bila opravljena na njenem območju. Ta dela so: asfaltiranje Opekarske ceste, delna ureditev okolice stolpičev in zelo pomembna razširitev pokopališča.

Kljub temu pa so skušali dognati, kaj je dušilo delo krajevne skupnosti, saj ni opravila vseh nalog, ki si jih je bila zadala. Razen tega sta dala ostavko predsednik in tajnik krajevne skupnosti.

V živahni razpravi, ki jo je večer vodil sekretar osnovne organizacije tovariš Mate, so bili ugotovljeni naslednji vzroki: pomanjkanje denarja, vtikanje tujih organov v delo krajevne skupnosti, predpostavljane zasebnih koristi koristim skupnosti in seveda včasih tudi premočna oziroma pristranska kritika.

Posebno je bila poudarjena neresnost podjetij, ki so jim bila dana posamezna dela v izvajanje, njihovo slabo delo in neopravičeno prekoračevanje postavljenih rokov. Ne nazadnje pa je prišla na dan še prezaposlenost tajnika v ostavki, ki ni bil kos vsemu ogromnemu delu v krajevni skupnosti.

Sklenili so, da bodo vse družbene organizacije pomagale krajevni skupnosti, predvsem pa bo

JUTRI SEJA SKUPŠČINE

Za jutri, 12. februarja, je sklicana seja občinske skupščine Ribnica. Na njej bodo razpravljali o osnutku občinskega proračuna in finančnih skladov za letos, o sklicu zborov volilcev, o delovnih programih komunalnih delovnih organizacij splošnega pomena, sklepali o ustanovitvi podjetij in sprejeli več odlokov oziroma sprememb odlokov. Razen tega so na dnevnem redu še vprašanja odbornikov, imenovanja in soglasja.

njeno delo nekaj časa spremljala tudi osnovna organizacija ZK. Postavljena je bila komisija v sestavi Lesar, Pucelj, Sever, ki naj bi pripravila predlog sprememb v vodstvu krajevne skupnosti. Ta predlog bo pripravljen do letne konference krajevne organizacije SZDL, ki bo okoli 17. februarja.

Ko so razpravljali o predlogu srednjeročnega načrta dela krajevne skupnosti, so bile predlagane nekatere spremembe vrstnega reda del. Izražene so bile tudi zahteve, da se v načrt vnesejo nekateri telesnovzgojni objekti in prepotrebna pot, ki bi povezovala Prijateljev trg s trgovskim središčem Ribnice.

V ribniškem RIKO so v lanskem letu izvozili na zahodno tržišče za milijon mark svojih proizvodov. Tudi letos so dobro začeli, saj so v januarju prodali na zahodni trg za 70.000 dolarjev svojih izdelkov. Za izdelke, ki jih izvažajo v tujino, uporabljajo pretežno domače surovine. V lanskem letu so izdali za nakup uvoženega reprodukcijskega materiala vsega skupaj 10.000 mark.

V ceni izdelkov, ki jih prodajajo v tujino, je obsežno 65 odstotkov vrednosti delovne sile in le 35 odstotkov vrednosti materiala, kar daje izvozu še večjo veljavo. Vse to jamči, da bodo uspešno premagovali težave v zvezi s stabilizacijo gospodarstva.

Naj povemo še, da se uspešnost gospodarjenja v tem podjetju kaže tudi v razmeroma dobrih osebnih dohodkih, ki so znašali lani poprečno 1.335 din na mesec, kar je precej nad občinskim poprečjem.

USPEŠEN ZAČETEK

Odsek za odkup in prodajo suhobarskih izdelkov pri kmetijski združitvi Ribnica se je uspešno uveljavil. Lani, v prvem letu obstoja, je ustvaril promet okoli milijon dinarjev, letos pa naj bi znašal promet že 2.700.000 din. Suho robo odkupujejo tudi na sodražičkem območju. V Ribnici odkupujejo suhobarske izdelke ob ponedeljkih, sredi in petkih, v Sodražici pa ob torkih.

ANKETA

O IZOBRAŽEVANJU

Občinski svet Zveze sindikatov in delavska univerza Ribnica sta organizirala med delovnimi kolektivi v občini anketno o osnovnem, strokovnem in družbenem izobraževanju zaposlenih delavcev in uslužbencev. Namen ankete je ugotoviti, kolikšno izobrazbo imajo zaposleni in kakšne oblike izobraževanja imajo v posameznih delovnih kolektivih. Dobljeni podatki bodo dali podobo o izobrazbi zaposlenih, o oblikah izobraževanja, ki že obstajajo, in o potrebah po raznih oblikah izobraževanja. Anketa, ki je prva te vrste, pa bo dosegla svoj namen le, če bodo v vseh delovnih organizacijah odgovorili na njena vprašanja.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljave v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje	Ribnica
	(cene v din za kg)	
krompir	1,20	1,25
sveže zelje	2,70	2,60
kislo zelje	3,30	3,40
kisla repa	3,30	2,60
ohrov	3,60	6,25
evetača	5,00	4,40
špinacea	6,20	6,50
solata	6,00	4,90
fižol v zrnju	5,40	7,60
	in 7,80	
čebula	3,60	3,65
česen	8,40	8,65
korenje	4,30	7,70
	in 7,60	
petersilj	6,50	6,85
rdeča pesa	2,80	2,60
radic	12,00	12,10
jabolka	2,40	4,20
	do 4,10	
hruške	5,60	5,60
	in 6,00	
grozdje		6,30
limone	5,30	4,90
pomaranč	4,20	5,00
	in 4,50	
banane	6,30	6,15
jajca	0,81	0,85
	(cena za kos)	in 0,95

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

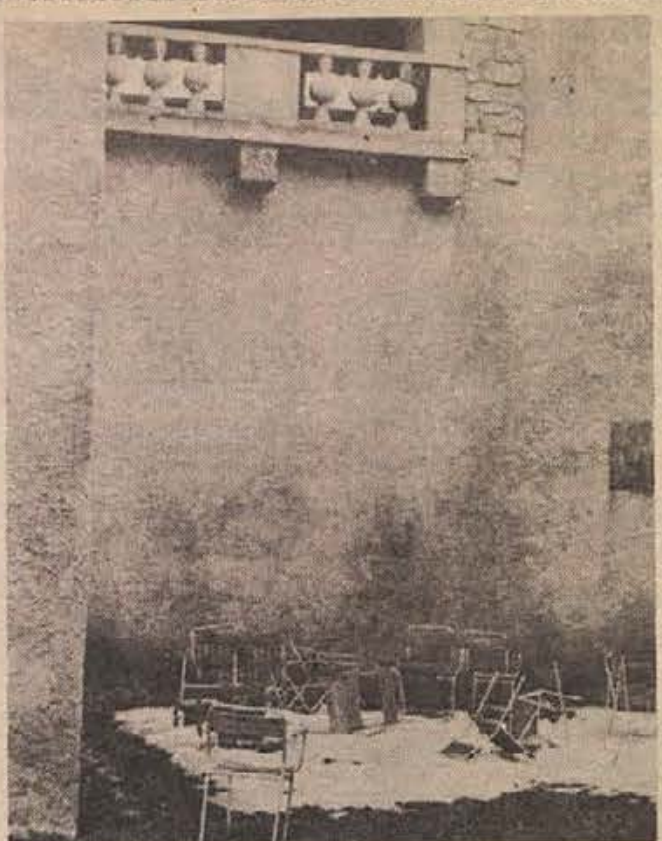
PREŠERNOVA PROSLAVA — Učenci ribniške osemletke, ki nosi ime po pesniku Prešernu, so pripravili 8. februarja proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku. Proslava je bila na gornjem hodniku nove šole.

KRAJEVNE SKUPNOSTI IN DENAR — Mnoge krajevne skupnosti se zavzemajo, da bi občina v proračunu zagotovila stalen odstotek denarja zanje. Vendar dotiranje ne bi smelo biti zgolj simbolično. Lani je bilo v proračunu za krajevne skupnosti okrog 50.000 din, a so tri četrtine tega denarja porabili le za plačilo javne razsvetljave. Tako je za delo krajevnih skupnosti malo ostalo. S predvidenimi prerašnji novih pristojnosti na krajevne skupnosti — vzdrževanje cest 4. reda, skrb za otroško varstvo, naloge iz splošnega ljudskega odpora itd. — bo treba poskrbeti tudi za izdatnejše in njihovo stalno financiranje. Sicer bo krajevna samouprava v mnogih krajih še naprej spala spanje pravič-

nega ali pa se vrtela v začaranem krogu neuresničenih želja.

NAŠA VEZ — Inlesovo glasilo „Naša vez“ je zaključilo sedmi letnik. Doslej je izšlo 38 številk časopisa, ki je dokaj uspešno obveščal kolektiv predvsem o dogajanjih v INLES, o delu samoupravnih organov, precej prostora pa je posvečal tudi dogajanju po domovini. Dosedanji urednik Franjo Levstik je odšel v pokoj in urejanje lista prehaja v druge roke. Prva letošnja številka bo izšla v polovici februarja, s pogostejšim izhajanjem, morda celo mesečnim, pa bodo poskušali obveščanje še popestriti in izboljšati.

MUZEJ PROSI — Muzejsko društvo namerava razširiti svojo zbirko, za kar potrebuje nove prostore. Že skoraj leto dni prosi za kletne prostore v gradu, kjer ima Komunala nekaj orodja. Vendar ni uspeha. Ustne in pismene prošnje na razne naslove so zaman, čeprav je to edini prostor v gradu, kamor se lahko razširi muzej.

Skoz okno ribniškega gradu zaljubljeni ali morda drugi ponočnjaki pridno mečejo gostilniške vrtnice in stole. Podjetje JELKA, ki tudi ni napravilo vsega za zadostno zavarovanje inventarja, bo zato precej oškodovano. (Foto: Jože Primc)

Zaljubljeni uničevalci

V Ribnici „skrbe“ za družbeno premoženje. To se lepo vidi na gornji sliki. Skoz okno ribniškega gradu so „neznanji zlikovci“ zmetali več vrtnih miz in stolov. Ta inventar, ki ni iz železa, ampak le iz aluminija in lesa, se je seveda polomil.

Ribničani vprašujejo: „Kdo so ti huligani?“ Na vprašanje si odgovore kar sami: „To so zaljubljeni, ki najdejo zvečer zatočišče v grajskih prostorih. Zaradi ne popolnoma ali ne dovolj uslišane ljubezni jim ostaja

še mnogo neizkoriščenih moči, ki jo spročte nad nedolžnim pohištvo.“

Drugi Ribničani pa spet menijo, da bi podjetje JELKA, ki je lastnik tega pohištva, lahko uničevanje preprečilo. Stole in mize bi lahko gostinci oziroma trgovci spravili v svoj gostinski lokal, ki ga imajo v gradu, za pa že dalj časa zaprt. V zaklenjenem prostoru bi bila oprema varna, podjetje pa bi si prihranilo izdatke za popravo razbitega pohištva oziroma za nakup novega.

J. P.

OBISK »SUKNA« V JURJEVICI

Pred desetimi leti še kmetice, danes dobre tekstilne delavke

Delavci pomagajo svoji tovarni — Marsikaj še vedno postore s prostovoljnimi delom, kot je bil drugod običaj v prvih povojnih letih — V svoji stroki na drugem mestu po višini osebnih dohodkov

Pred desetimi leti so v Jurjevici odprli tekstilni obrat podjetja „Sukno“ iz Zapuž. Nekdanji zadrugi dom se je spremenil v tovarno, z njim vred pa so se začeli spreminjati v industrijske delavce oziroma delavke prvi domačini-kmetje.

Iz skromnega obrata je do danes zrastle že prava tovarna, ki zaposluje okrog 90 ljudi, od tega večino žensk. Lani je delovni kolektiv obrata ustvaril za 10 milijonov din oziroma za milijardo starih dinarjev proizvodov. Pred petimi leti je znašala toliko vrednost proizvodnje celotnega podjetja.

Obrat ima sodobne tekstilne stroje, kar omogoča veliko proizvodnjo. Tudi osebni dohodki so za tekstilno stroko ugodni. Poprečni osebni dohodek na zaposlenega je znašal v lanskem letu 950 din in je drugi največji v tekstilni stroki v Sloveniji. Višje plače so le še v NOVO-TEKSU v Novem mestu.

Delavci imajo radi svojo tovarno. Lani so s prostovoljnimi delom dograjevali delovne prostore tovarne, za kar so porabili 356 prostovoljnih delovnih ur.

REDKI NE MALICAJO

Po podatkih republiške skupnosti otroškega varstva ni prejelo v šolah v ribniški občini proti koncu lanskega leta kar 15,6 odstotka vseh šolarjev malice. Številka se verjetno do sedaj ni bistveno spremenila. Ni potrebno posebej poudarjati, da je malica za odraslejšo solarje zelo pomembna. Menimo, da je malo staršev, ki ne bi zmogli plačati malice, ki je mnogo izdatnejša in koristnejša za otroka kot pa kos kruha, ki ga prinese s seboj v šolo.

Na nedavnem obnem zboru sindikalne organizacije so sklenili, da bodo v februarju, če bo dopuščalo vreme, vsi člani kolektiva prostovoljno delali pri betoniranju tlaka v novem skladišču gotovih izdelkov.

Računajo, da bodo do aprila letos načrt gradnje tovarniških

objektov uresničen. Nova kotlarna, ki je ena zadnjih pomembnejših nalog, je že skoraj nared.

Delovni kolektiv obrata SUKNO v Jurjevici je v desetih letih opravil zrelostni izpit. Kmečka dekleta so postale dobre industrijske delavke in celo več. Zavedajo se, da je tovarna potrebna njim in one njej. Drug drugemu so v pomoč. Zato se obratu v Jurjevici obeta lepa bodočnost.

Delavci si sami kuhajo

Za železničarje ni prostora na avtobusu

Sindikalna organizacija železniških delavcev v Ribnici šteje 21 članov, kolikor je tudi zaposlenih v tej ekonomski enoti ŽTP. Kolektiv sestavljajo Slovenci in Bosanci, ki se med seboj dobro razumejo.

Kruh naših železniških delavcev je precej grenak. Njihovi osebni dohodki znašajo 730 do 800 oziroma 900 din mesečno. Nad našimi delavci stalni visi negotovost: kaj bo s progro Grosuplje-Kočevje? Bo ostala ali bo ukinjena?

Delavci so prepuščeni precej sami sebi. Tako so si na svoje stroške organizirali kuhinjo, da imajo vsaj enkrat na dan toplo hrano.

Ker na kočevski progi ni potniških vlakov, se morajo neka-

teri delavci voziti na delo z avtobusi. Ribniški železniški delavci tako niso v enakopravnem položaju z ostalimi železniškimi delavci, ki se vozijo na delo z vlakom brezplačno, ribniški pa morajo plačati iz svojega za vožnjo z avtobusom 15 din na mesec.

So zelo skromni. Menimo, da bi vodstvo ŽTP lahko ustreglo njihovi prošnji in jim kupilo radijski sprejemnik. Tako bi imeli v prostem času v železničarski stavbi v Ribnici, kjer prebivajo delavci iz Bosne, vsaj nekaj razvedrila. Želijo si tudi časopis v svojem jeziku, izboljšanje osebnih dohodkov ter jasen odgovor o obstoju ali ukinitvi proge Grosuplje-Kočevje.

Se 200 telefonov

Ko so leta 1946 uvedli nova ATC v Črnomlju, so morali za 200 priključkov iskati naročnike. Danes pa se je stanje bistveno spremenilo, številka je že zdavnaj zmanjkala. Pritisk je tako narasel, da ga ni moč več zadržati. Zato so v Črnomlju naročili še 200 novih števil, ki jih bodo, če bo šlo vse po sreči, priključili že letos. ISKRA je že dobavila material, zdaj je samo še vprašanje montaže.

Z novimi številkami se bo precej opomogla zlasti lokalna telefonska mreža, dobili pa bodo tudi 10 linij več z Novim mestom. Te dni bodo pričeli nabirati nove naročnike.

Upravnik pošte Vinko Škof je povedal, da nimajo več takih skrbi kot so jih imeli pred sedmimi leti. Vedo, da bodo spravili v promet tudi tih dvesto števil. Po njegovem mnenju bodo zadostovale komaj za kakšno leto oziroma dve. Za nadaljnji razvoj telefonije pa je važno tudi to, da bo poleg Črnomlja in Semiča dobila ATC še Vinica, vendar komaj prihodnje leto.

Kljub mrazu, ki je pritiskal prve dni februarja, je na črnomaljski tržnici na prostem precej živahno (Foto: S. Dokl)

Odločna zahteva: pokriti tržnico!

Pet črnomaljskih gospodinj, rednih obiskovalk trga in trgovin, smo povprašali, kaj menijo o črnomaljskem življskem trgu oziroma kakšno mnenje imajo o postrežbi, založenosti in izbiri trgovine v mestu. Odgovorile so takole:

ANGELA KRNIH – gospodinja: „Glede založenosti trga nimam kaj pripomniti, čeprav včasih zmanjka to in ono, najbolj pa pogrešam skuto in smetano. V trgovinah imajo za ženske, ki so grajene po JUSU, dovolj veliko izbiro, za ostale pa je nekoliko težje. Ze precej časa iščem primerno jopicco. Odnos prodajalcev do kupcev je dober.“

ANICA VIPAVEC – uslužbenka: „Na trgu se lahko oskrbujem, samo včasih zmanjka solate. V naših trgovinah je premalo izbire za otroke, morda bi trgovci kaj pokrenili. S postrežbo sem vedno zadovoljna.“

MARIJA BUTALA – gospodinja: „Dokler imamo tržnico pod milim nebom, ne moremo zahtevati ne vem kakšne založenosti trga. Saj razumete: če je mraz ali dež, ženske raje ostajajo doma. Tudi cene so nekoliko previsoke, zato imamo pri roki še samopostrežnice. Trgovine so dobro založene, odnos izreden, zato nimam pripomb.“

VILMA MATKO – uslužbenka: „Zelim si bolj urejen trg, kakovost blaga me ne zadovoljuje. Dobro, da

Nepričakovana pripravljenost in odziv

V črnomaljski občini so izvedli že precejšen del zborov volivcev, na katerih so glasovali o krajevnem samoprispevku. Udeležba je bila v delovnih organizacijah izredna, pa tudi na terenu je presegla pričakovanja. Na vseh teh zborih je bilo prisotnih več kot 50 odst. volivcev, ki so se v veliki večini odločili podpreti razgibano gradbeno obdobje v letih 1972–1977. Zbrali bodo namreč 29 milijonov dinarjev, ki bodo šli v glavnem za izboljšavo vodovodov in cestnega omrežja. K tej vsoti bodo primaknile lep delež tudi delovne organizacije, ta bo znašal blizu 7 milijonov dinarjev.

Do zdaj je glasovalo že 4511 občanov, od teh se jih je samo 18 izreklo proti samoprispevku. Takšen rezultat je plod dobrih političnih priprav, ki jih je imela v rokah SZDL v sodelovanju z vsemi drugimi organizacijami, in visoke zavesti ter zaupanja ljudi. Veliko pa je pripomogla tudi uspešna izpeljava prejšnjega krajevnega samoprispevka, ki se konča letos. Program bo v celoti izveden, tako kot je bilo predvideno.

OBIŠČITE „BELOKRANJSKO PREJO“!

Društvo Bela krajina v Ljubljani bo priredilo v soboto, 20. februarja, v domu JLA v Ljubljani družabni večer, imenovan „Belokranjska preja“.

Na tej prireditvi se bodo zbrali prijatelji Bele krajine ter poskušali ustvariti v družbi z nekdanjimi prijatelji in znanci prijeten domač večer. Vzdušje nekoč tako priljubljene preje bodo pomagale ustvariti predice, tkalke prtičkov iz Adlešičev in izdelovalke belokranjskih pisanic. Na prireditvi bodo sodelovali tudi priznani umetniki iz Bele krajine in Ljubljane. Predsednik društva dr. Janez Klobučar je povabil vse ljubitelje deželice brez na to prireditvi v Ljubljano.

Res je: starost je huda žalost!

V črnomaljski občini je 21 odstotkov kmetov, ki so stari več kot 65 let — Koordinacijski odbor za pomoč ostarelim in onemoglim bo v kratkem pričel s svojo dejavnostjo — Podpore komaj 60 dinarjev

Izvršni odbor občinske konference v Črnomlju je na zadnji seji obravnaval stanje ostarelih in onemoglih ljudi v občini. Iz statističnih podatkov je razvidno, da je v občini 127 takih, ki bi nujno potrebovali pomoč. Zato koordinacijski odbor pri SZDL pripravlja program pomoči.

Predlaga, naj se 71 ljudem podelijo stalne socialne podpore. Te sicer že prejema 58 starejših, vendar znašajo povprečno komaj 60 din. Kljub temu pa gre za socialno dejavnost iz občinskega proračuna 8,9 odstotkov. Nadalje iščejo primerne oblike zdravstvenega zavarovanja za 58 starejših, ki ga nimajo, ker niso poravnane davčne obveznosti. Imajo tudi 36 primerov, ko bi morali nuditi zdravniško pomoč na domu, 15 pa, ko bi bilo nujno potrebno zdravljenje v bolnišnici. Pričakujejo, da bo odigrala humano poslanstvo tako imenovana „soseska pomoč“, ki naj bi vzela pod svoje okrilje 75 starejših, 12 pa bi jih spravili v zavode. Tudi stanovanjsko vprašanje je kritično; 70 ljudi živi v neprimernih življenjskih prostorih, večina teh je brez otrok

Dr. Zlatko Mihelič in prosvetna delavka Lidija Saje iz Črnomlja nista preveč zadovoljna z zdravstvenim stanjem prvošolčkov. Na sliki: zdravnik pregleduje Cigančka Tončka Hudorovca. (Foto: S. Dokl)

imamo še druge trgovine. Izbira v naših trgovinah ni ravno najboljša. Če ne dobim tukaj, grem v Karlovac ali Novo mesto. Menda je najtežje s čevlji. Kjer je večje mesto, je več trgovin, zato je večja izbira.“

VITA MUŠIČ – višja medicinska sestra: „Trg je slabo založen, menda se jim ne plača, saj je kupcev izredno malo. Osvežitve so prav gotovo ribe, ki jih lahko dobimo dvakrat na teden. Če hočem kupiti kaj boljšega, grem kupovat v Ljubljano. O postrežbi pa vse najlepše.“

Na koncu smo povprašali za mnenje o tržnici še predsednika občinske konference SZDL Lojzeta Sterka, ki je povedal, da ni zadržkov za zalogo tržnice še v letošnjem letu. S tem bo gospodinjim in prodajalcem menda precej pomagano.

SPRAŠEVAL: S. DOKL

Včasih luč, kaj pa danes?

Električno omrežje je v Beli krajini že dotrajalo, zato so težave z električnim tokom — Kaj bo neke celo ugasnila »luč«?

Množična elektrifikacija je v letih 1946 do 1953 zajela tudi Belo krajino. S pomočjo družbe in s pridnimi rokami občanov je v večini belokranjskih vasi zasvetila luč. To je bila tudi osnovna želja ljudi, dobiti čimprej so-

dobnejšo in zanesljivejšo razsvetljavo. Od tedaj pa je minilo že več kot 20 let. V tem času je električno omrežje preživelo svojo življenjsko dobo. Se več, iz tega omrežja se danes napaja veliko število radijskih in televizijskih sprejemnikov, pralnih strojev in še marsikaj drugega. Takšnega bremena pa nepeljava ne prenese več, zato ni nič čudnega, da v nekaterih belokranjskih vaseh luč

le brli, kaj šele, da bi takšen tok pogajal stroje!

Kaj meni o tem vprašanju, pa bomo zvedeli od vodje tehničnih del pri Elektro Ljubljana — enota Novo mesto, Črnomaljskanu Francu Ovnu:

„Omrežje je dotrajalo. Nimamo pa sredstev niti kadrov, da bi ga v doglednem času obnovili. V zadnjih dveh letih je bilo obnovljenega 15 kilometrov nizkonapetostnega enofaznega in trifaznega omrežja. Trudimo se po svojih močeh, vendar gre vse prepočas. Težave bodo trajale še kakšnih pet let, upam, da se bo do leta 1975 precej uredilo. V zadnjih letih se je poraba električne energije tako povečala, da ni moč vsem ustrediti. Nihče nas tudi ne vpraša za mnenje pri nakupih. Poznam primer, ko je nekdo kupil pralni stroj, potem pa se je prišel jeziti, zakaj mu ne damo dovolj močnega toka.“

Težave niso samo v Beli krajini. Znan nam je še težavnejši položaj vsega elektrogospodarstva pri nas. Sicer bomo gradili jedrsko elektrarno, vendar bodo kljub temu velike težave. Industrija, ki proizvaja razne stroje, bi morala vendar računati tudi na naše zmogljivosti. Saj bo sicer prišlo do tega, da bodo ljudje celo ob tisto »luč«, za katero so se borili takoj po vojni. Ne vem, kdo bo potem miril duhove.“

Nič kaj razveseljivo stanje

Na obveznem šolskem zdravstvenem pregledu učencev prvega razreda črnomaljske šole smo povprašali za mnenje o zdravstvenem stanju otrok in njihovem razvoju dr. Zlatka Miheliča. Ob tej priložnosti je z umestnimi pripombami veliko pomagala tudi prisotna prosvetna delavka Lidija Saje.

Pri večini otrok se pozna, da imajo enostransko prehrano, zato so slabokrvni. Ta pomanjkljivost se kaže predvsem pri učencih, ki obiskujejo pouk popoldan. Zaradi popoldanskega pouka nimajo namreč rednega opoldanskega obroka, to pa se jim precej pozna. Na to vplivajo tudi precejšnji fizični napori v šoli. Otroci zdržijo pri pouku največ tri ure, potem pa se že čuti povečana utrujenost.

Zdravnik je povedal, da bo stanje v prihodnjih letih sicer precej boljše, ker se zadnja leta poročinam in dojenčkom posveča precejšnja pozornost. To pa bo nedvomno ugodno vplivalo tudi na zdravo rast bodočega mladega rodu.

ZDAJ SE MESTNA KONFERENCA SZDL

Na zborih volivcev z območja krajevnih konferenc SZDL Črnomelj so izvolili 30 članov bodoče mestne konference SZDL. Preostalih 15 članov pa bodo izvolile druge družbene organizacije in društva v mestu: ter večje delovne organizacije. Glavni namen tega novega telesa je, da usklajuje skupne želje doleženih dejavnikov na območju mesta in koordinira delo posameznih organizacij. Izvolili bodo tudi 9-članski odbor, ki bo operativno telo.

Zasebni oddajnik

V zadnjem času se je pojavila piratska radijska postaja v Črnomlju. Duhovni oče je Gabro Lumar, ki tudi po svoje kroji radijski spored. Dobro bi bilo, če bi Črnomelj spet dobil svojo radijsko postajo, vendar bodo ob rojstvu morali poskrbeti še za kaj drugega, ne samo za oddajnik. Člani radiokluba bodo to zamisel iznajdljivega Lumarja laho vključili tudi v svojo dejavnost in s skupnimi močmi uspeli.

IZREDNO ZANIMANJE

Kaže, da bodo starši v Črnomlju lahko že kmalu poslali svoje otroke k baletni vzgoji. Ko so slišali, kaj ta dejavnost lepo uspeva v Novem mestu, so se začeli tudi sami zanimati za to dejavnost. Na Zavodu za kulturo so povedali, da se je za baletni pouk prijavilo že več kot 70 otrok.

Velika izbira novega pomladnega metrskega blaga za obleke, posteljnine, konfekcije, pletenin in perila. Prodaja tudi na 5-mesečno obročno odplačilo.

„VELETEKSTIL“, ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

SLABA CESTA — Makadamska cesta Kanjarica—Dobliče—Kočevje, ki jo oskrbuje cestno podjetje Novo mesto, je v nemogočem stanju. Ker ni cestarja, niso kanali občiščeni, šotranje je neredno, zato ni nič čudnega, da je skoraj neprevozna.

IZPITI ZA STAREŠINE — Izpiti za rezervne podoficerje in starešine bodo v črnomaljski občini izvedli do konca februarja. Rezervisti črpa material iz „Naše obrambe“. Občinska organizacija rezervnih starešin bo se pred izpiti imela z vsemi posebnimi sestanki, kjer se jim bodo pojasnjevale morebitne nejasnosti. Zaradi lažje izvedbe izpitov so že določili kraje, kjer jih bodo izvajali. Razen v Črnomlju bodo še v Semiču, Adlešičih, Dragatušu in v Vinici.

PREDAVANJA ZA NERAZPOREJENO PREBIVALSTVO — Tudi v tem tednu so nadaljevali s predavanji za nerazporejeno prebivalstvo. Kot vedno doslej je bila tudi tokrat udeležba izredna. Predavanja, ki jih spremljajo poučni filmi, so dokaj zanimiva, zato je udeležba temu primerna. Končali so jih tudi v Ziljah in Stranski vasi.

RAZPRODAJA — Blizu se pomlad, v nekaterih črnomaljskih trgovinah imajo razprodajo artiklov, ki c gredo.

PREMALO PISMONOS — Stalno razširjanje naselij otežuje delo pismonoš pri enoti PTT Črnomelj, ki sedaj samo pet raznašalcev

Črnomaljski poročevalec

Mati in vzgojiteljica

Branka Hauptman: »Jasli so nujno potrebne!«

„Ena izmed novic, ki so se je metliške mamice z majhnimi otroki zadnje čase najbolj razveselile, je bila tudi ta, da bodo še letos oh sedanjem otroškem vrtcu stale tudi otroške jasli za dojenčke in otroke do treh let starosti.“ Je povedala Branka Hauptman, vodja metliškega vrtca. „Tudi sama sem mati in vem, kako težko je zaposleni materi, če mora v službo, dojenčka pa nima kje pustiti. Pomagajo si na

„O vpisovanju v jasli smo pismeno obvestili vse mlade matere, ki so zaposlene, kajti zanimanje za jasli je, kot sem že povedala, zelo veliko. Prijavljenih imamo precej otrok, za sprejem otrok pa je zaprosilo tudi nekaj bodočih mamic. Mislim, da bo za vse dovolj prostora.“

– Vi ste vzgojiteljica v tem vrtcu že nekaj let. Na kaj bi želeli opozoriti starše?

„Potrebno bi bilo predvsem starše navaditi na red. S tem mislim na vpisovanje, ko starši hočejo otroka vpisati v vrtec šele takrat, ko je to edini izhod, to pa je največkrat sredi leta, ko v vrtcu ni dovolj vzgojiteljic. Starši naj bi otroke vpisovali v vrtcu v začetku šolskega leta, to se pravi septembra, da lahko poskrbimo za primerno število vzgojiteljic, kajti sicer moramo otroke sredi leta odkloniti.“

– Omenili ste, da je še precej otrok v zasebnem varstvu. Ali je tako varstvo cenejše?

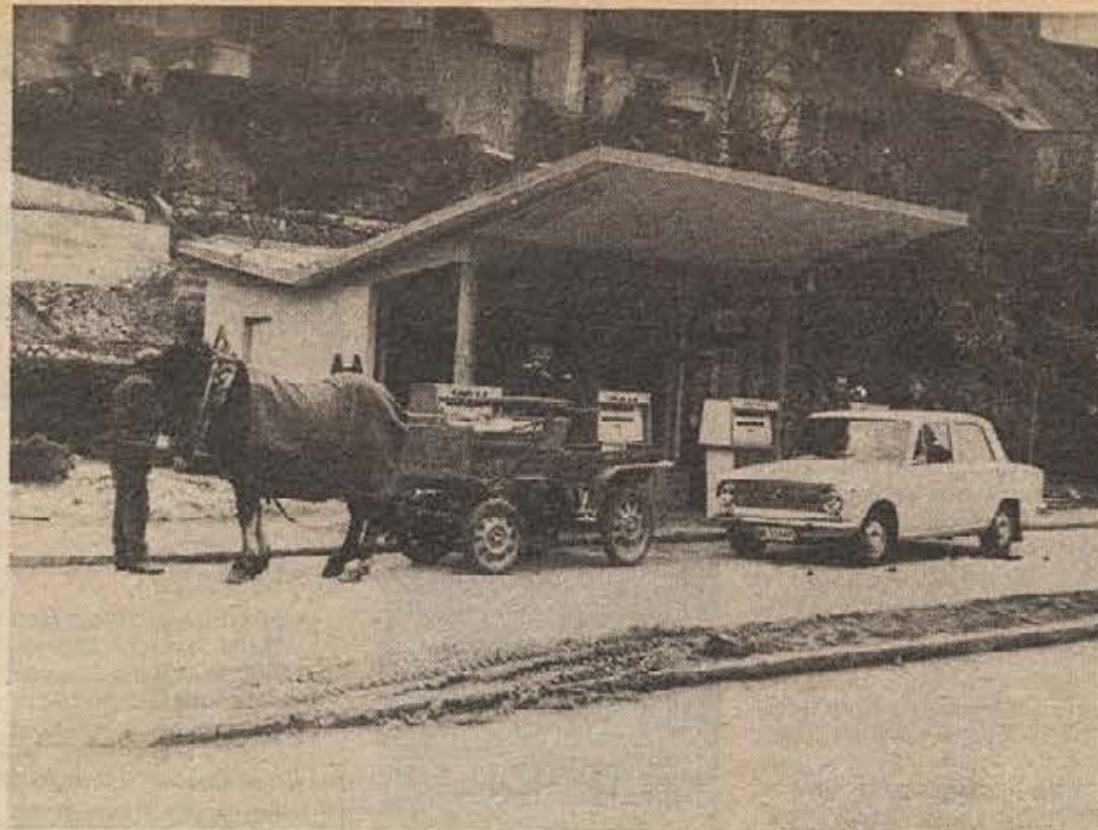
„Nasprotno, mislim celo, da je precej dražje, vendar v vrtcu ni popoldanskega varstva, veliko mater pa dela v izmenah in otroci potrebujejo tudi popoldansko varstvo. Prav zato mislim, da bi se naše tovarne morale bolj zavzeti za matere z majhnimi otroki in jim omogočiti dopoldansko delo, saj tudi v vrtcu otroci ne bi mogli ostajati do 10. ure zvečer.“

A. V.

različne načine z varstvom pri sorodnikih ali sosedah, vendar vse matere le nimajo niti te možnosti. Vsi pa vemo, kako zelo je otroku prav v prvih letih življenja potrebna strokovna nega in skrb.“

– Začeli ste že vpisovati otroke v jasli. Ali ste o tem obvestili matere in kakšen je odziv?

„Hopla, ta se je pa zmotil!“ boste rekli, pa ni tako. Takle prizor pred bencinsko črpalko v Metliki ni nič nevsakdanjega. Kmet iz okoliške vasi je prišel s konjem in vozom v mesto po gorivo za svoj traktor. (Foto: A. Vitković)

Temeljite priprave na konference

V krajevnih organizacijah SZDL želi jo, da bi bile njihove letne konference čim bolj uspešne, zato se nanje temeljito pripravljajo

Izvršni odbor občinske konference SZDL je letos poskrbel, da bodo redne letne konference krajevnih organizacij SZDL dobro pripravljene. Na seji 2. februarja so razpravljali o izvedbi ter o vsebinskih in kadrovskih pripravah na konference.

Redni letni konferenci krajevnih organizacij SZDL sta že bili v nedeljo v Podzemlju in na Dobravicah, v februarju pa se bodo zvrstile še v naslednjih krajih: V Grabrovcu 13. februarja ob 19. uri, na Suhorju 14. februarja ob 9. uri, v Gradcu 13. febr. ob 19. uri, v Draščih 17. febr. ob 18. uri, v

Slamni vasi 20. febr. ob 18. uri ter v Bozakovem 21. febr. ob 14. uri.

Konferencam v posameznih krajih bodo prisostvovali tudi predstavniki občinske skupščine in občinske konference SZDL. Razpravljali bodo o perečih vprašanjih davčne politike, socialnega zavarovanja, o uresničevanju del v petletnem načrtu, za kar je namenjen samoprisevek, o borčevskih vprašanjih, o občinskem proračunu za tekoče leto ter o vprašanjih, ki zadevajo posamezne kraje. Razen tega bodo volivce seznanili tudi s sistemom evidentiranja za bodoče odbornike in poslanice ter z uveljavljanjem delegatskega sistema na volitvah.

Letos bodo namreč v krajevnih organizacijah SZDL volili

predstavnike za občinsko konferenco iz članov SZDL in različnih interesnih skupin.

Izvoljene krajevne konference se bodo nato kmalu sešale in sprejele delovni program.

Pred konferencami v omenjenih krajih se bodo sestali tudi odbori krajevnih organizacij SZDL s predstavniki drugih krajevnih organizacij. Razpravljali bodo o pripravah na konference ter o kadrovanju v novo konferenco.

OBISKALI SO 21 BORCEV

V januarju so člani mestnega odbora ZB obiskali 21 bolnih članov ZB na njihovih domovih in jih obdarili.

V februarju bodo organizirali konference v vseh krajevnih organizacijah ZB. V Metliki in na Radovcu, kjer sta konferenci že bili, so razpravljali o delu v lanskem letu.

NAČRTI ZA KULTURNO POLETJE

Mladinska igralska skupina „Osp Sest“ bo letos sodelovala na nekaj gostovih prireditvah. Pripravljajo se za gostovanje na Doberdolu, kamor bodo odšli marca, hkrati pa tudi že na drugo srečanje mladih literatov Dolenjske in Bele krajine, ki bo 23. maja na grajskem dvorišču v Metliki. Skupaj z Gostinskim podjetjem pripravljajo tudi spored za prireditev 3. julija, ki se bo imenovala „Noč na Kolpi“. Prireditev bo na splavu, na sporedu bo tudi modna revija tovarne Beti. Sodeloval bo ansambel Silvestra Miheličiča.

SPREHOD PO METLIKI

NA ZADNJEM OBČNEM ZBORU MESTNE GODBE v Metliki so godbeniki naprosili generalnega direktorja Centromerkurja iz Ljubljane Ljuba Kobala, naj prevzame častno predsedništvo mestne godbe. Tov. Kobal, ki se je minulo jubilejno leto veliko trudil, da je praznava 120-letnice godbe tako lepo uspela, in ki je hkrati prisrkel društvu znatno finančno pomoč, je ponujeno čast sprejel in društvu se v prihodnje obljubil svojo naklonjenost. Upravni odbor godbe je tov. Kobalu podelil častno spominsko plaketo.

METLIŠKA MESTNA GODBA je v zadnjih letih popolnoma obnovila svojo instrumentalno zasedbo, saj je kupila 41 novih instrumentov, medtem ko se 1. a. starih vadi mladi na račun. Danes ima godba 15 novih mladih muzikantov, ki imajo štirikrat na teden vaje. Trenutna skrb godbenikov je, da si čimprej prisrkuje primerno dežne plašče.

NA METLIŠKEM ŽIVILSKEM SEJMU 2. februarja se niso cene skoraj nič spremenile. Liter koruzne moke je stal 1,20 din, ajdove 4 din, ječmena 3 din, žitne kaše 5 din in

Zlata poroka na Suhorju

Konec preteklega meseca sta na Gornjem Suhorju pri Metliki praznovala zlato poroko domačin Anton Željko in žena Marija, doma iz znane Šukljetove družine v Bušnji vasi. 74-letni Željko je po svojem talentu in spretnosti znan daleč naokrog, saj ni le dober gospodar, ampak tudi godec, pevec, prodvsem pa preparator in risar. Kot preparator samouk je nagačil že na stotine ptic in četrtonožcev, ki danes krasijo domače lovcve in drugih po Beli krajini in Dolenjski. Čudovite so tudi njegove pisanice-dranske, to je rjavo ali zeleno pobarvana juja, na katera je Željko narisal oziroma vanje z britvijo izpraskal najrazličnejše motive, med drugim tudi portrete naših velikih mož, od Trubarja, Prešerna, Zupančiča in drugih do marsala Tita. Te njegove umetnine so razširjene daleč preko slovenskih meja, nekaj najlepših pa hrani tudi Belokranjski muzej v Metliki.

Naj omenimo še, da se k zakoncema Šukljetojima večkrat zatekajo tudi slovenski etnografi in zbiralci narodnega blaga, saj sta jim zanesljiva posredovalca našega ljudskega življenja, kmečkega znanja in modrosti.

Jubilanta imata hčer in tri sinove, od katerih sta dva v Kanadi in eden v Nemčiji. Ko se bodo na poletje njuni otroci spet zbrali v domači hiši, želimo, da bi se zlatoporočenca v njihovi sredi pomladila in si nabrala moči za še dolgo in lepo življenjsko jesen.

V SOLI BOLJSI USPEH

Učiteljski zbor na osnovni šoli v Metliki ugotavlja, da se uspeh učencev iz leta v leto zboljšuje. Osip učencev je še vedno velik, vendar vedno več otrok uspešno konča osnovno šolo. Slabše uspehe dosegajo vsaki otroci, kar pripisujejo zlasti slabim socialnim razmeram na vasi. Letošnje prvo polletje je razred izdelalo brez nezadostnih ocen 381 učencev izmed 536, kolikor jih obiskuje metliško osemletko.

KAKŠNA BO OCENA OBČNIH ZBOROV?

Občinski sindikalni svet je na seji predsedstva pred kratkim razpravljalo o pripravah na sejo sveta, ki bo še februarja. Na seji bodo namreč dokončno ocenili uspeh občnih zborov, sprejeli program dela in proračun.

ZGODNJE POVPRASEVANJE

Zaradi ugodne zime za gnojenje je letos v metliški Kmetijski zadrugi večje povpraševanje po gnojilih, kot je bilo prejšnja leta. V kmetijski zadrugi so povedali, da je dobava gnojil sicer nekoliko zastala, vendar upajo, da ne bo prišlo do pomanjkanja. Znatno se je povečalo tudi povpraševanje večjih kmetov po kmetijskih strojih (traktorjih in motornih kosilnicah), ker kmetje računajo na posojila, ki naj bi jih dobili od sklada za pospeševanje kmetijstva in banke.

POPIS OD 1. DO 10. APRILA

Občinska skupščina je že imenovala komisijo za popis prebivalstva in stanovanj ter inštruktorje za popis. Podatke že zbirajo. Pri popisu bo sodelovalo okrog 50 ljudi. Popis prebivalstva se bo pričel 1. aprila in bo trajal do 10. aprila. Popisovalci bodo imeli zlasti veliko dela v mestu, ker nekatere nove hiše še niso oštevilčene.

Kako bo z Martinovo cerkvico?

Ena izmed najstarejših belokranjskih cerkva stoji neizkoriščena

Martinova cerkvica v Metliki je ena izmed najstarejših cerkva v Beli krajini. Zgradili so jo v začetku 15. stoletja, pozneje pa je bila večkrat preurejena z značilnimi različnimi stavbarskih slogov, ki so sledili v poznejših obdobjih. Znana je zlasti po renesančnih nagrobnikih Burgstallov, ki so vzdani v veži.

Cerkvico je Belokranjski muzej obnovil leta 1952. Do 1961 je bil v njej arheološki oddelek muzeja, pozneje pa, ko je muzej svoj zbirko preselil v grad, je ostala prazna.

Metliški kulturniki so prišli na misel, da bi bila cerkvica, ki stoji neizrabljena, zelo primerna za manjše kulturne prireditve: koncerte, recitale in podobno. V ta namen bi bilo treba očitno notranjost cerkvice, jo primerno urediti, napeljati električno razsvetlavo in poskrbeti za primerno ogrevanje, da bi bile v njej možne prireditve tudi v zimskem času. Uprava Belo-

kranjskega muzeja in metliški kulturniki so se o tem že večkrat pogovarjali, vendar je doslej ostalo le pri pogovorih. O možnostih, da bi cerkvico uredili in prostor za tovrstne kulturne prireditve, je ravnatelj Belokranjskega muzeja Jože Dular povedal naslednje:

„Cerkvica bi bila zaradi svoje akustičnosti primerna zlasti za manjše koncerte, literarne večere, recitale in podobno, za kar jo je uprava muzeja tudi pripravljena odstopiti. Preuredili bi jo lahko z majhnimi stroški. Odvisno je le, v koliki meri se kulturniki zanimajo za prire-

ditve v njej in kakšno je za tovrstne prireditve zanimanje prebivalcev. Vsekakor upam, da bomo že letos rešili tudi to vprašanje in cerkvica ne bo ostala zapuščenca.“

Vaška mladina se prebujaja

Zima je ugoden čas za delo vaških aktivov

V metliški občini je še veliko vaške mladine, ki prav zadnje čase postaja vedno bolj organizirana. Mladi v posameznih vaseh ustanavljajo svoje aktivne, se med sabo povezujejo in si prizadevajo, da bi z različnimi oblikami dela poživili življenje v svojih vaseh.

Zaradi tega je tudi predsedstvo občinske konference ZMS zadnje čase usmerilo svoje delo v tesnejše stike prav z vaškimi aktivni, ki so začeli z delom, ker jim je sedaj pomoč najbolj potrebna. Člani mladinskega pred-

sedstva so si zadali nalogo, da bodo še pred redno letno konferenco, ki bo v začetku aprila, obiskali vse vaške aktivne in organizirali razgovore z mladinci. Obiskali so že aktivne v Slamni vasi in na Suhorju, v kratkem pa se bodo pogovarjali tudi z mladinci v Draščih, na Bozakovem, na Klasincu in drugod.

Po prvih pogovorih ugotavljajo, da je vaška mladina pripravljena delati, ima pa težave zaradi pomanjkanja svojih prostorov, ponekod pa tudi zaradi nerazumevanja starejših.

Mladina v Slamni vasi si na primer ureja svoj klub v vaški hiši, na Suhorju pa se borijo za prostor v prosvetnem domu. Nekateri drugi aktivni si urejajo športna igrišča, ker jih doslej niso imeli, in želijo v športnih dejavnostih doseči večje uspehe ter se tudi pomeriti s svojimi vrstniki v mestu. Vedno večje je med vaško mladino zanimanje za igranje, filmsko vzgojo in plesne tečaje. Potreba po udejstevanju v športnih dejavnostih se tudi na vasi vedno bolj pojavlja.

V vaških aktivih so prepričani, da bo njihovo delo še bolj uspešno, če jim bo občinska konferenca ZMS s kadri in z naveti res tudi pomagala, kot so jim obljubili. T. GAŠPERIČ

Martinova cerkvica čaka na svoje nove obiskovalce. (Foto: A. Vitković)

metliški tednik

Plača dobra, zabava slaba

»Naši predstavniki so preveč važni, ko se pogovarjajo z nami, delavci v tujini.«

Fric Mlakar iz Koblarjev pri Kočevju je po poklicu strojni ključavničar. Dela že dve leti v podjetju CAH v Rawensburgu v Zahodni Nemčiji.

- Prej sem delal v INKOP Kočevje. Ker je bil zaslužek slab, sem šel v Nemčijo.
- Ste z delom in zaslužkom zadovoljni?
- Z zaslužkom 800 DM na mesec sem in s stanovanjem tudi.
- Pa z ostalim?
- Tam, v tujini, pogrešam razvedrilo in zabavo. Pri nas, doma, se znamo bolje zabavati; v Nemčiji pa je boljša "colenga" (plača) in tudi socialno za-

varovanje. Če si bolan, dobis plačano, kot da si delal.

- Se mislite kmalu vrniti domov?

- Še pet let bom verjetno delal zunaj. Potem se bom vrnil in se zaposlil pri ITAS v Kočevju.

- In vaša želja?

- Da bi bili v tujini boljši stiki med nami, delavci, in predstavniki domovine, kot so konzularni predstavniki, socialni delavci in drugi. Saj jih včasih vidimo, čeprav bolj poredko, vendar so v pogovorih z nami preveč važni, premalo domači, naši.

J. PRIMC

Edvard Kuraj iz Stare cerkve pri Kočevju je star 22 let. Zaposlen je pri IBT Trbovlje, dela pa od marca 1968 pri podjetju Husgarretewerk v Berlinu.

Ni prav, če je sorodnik pomembnejši od znanja

»V tujini bom lažje kaj prihranil, ker je plača večja.« — Pravi, da IBT obrekujejo

- Kje si bil zaposlen, preden si šel v Nemčijo?

- Pri ribniškem obratu ŽIČNICE Ljubljana.

- In zakaj si šel v Nemčijo?

- Doma sem premalo zaslužil, le 600 do 800 din na mesec. V Nemčiji zaslužim 3 do 5-krat več oziroma okoli 1000 DM. Pri ŽIČNICI je bilo takrat težko. Obrat livarne v Ljubljani je šel v likvidacijo, mi pa smo plačevali njeno izgubo. Od novega leta do marca je ribniški obrat ŽIČNICE, ki je štel le 27 ljudi, zapustilo kar 6 kvalificiranih delavcev. Šli smo, pa čeprav

smo se zavedali, da je to lahko za kolektiv usodno.

- Se misliš kmalu spet poslati doma?

- Malo bom še počakal. V Nemčiji se zasluži bolje, jaz pa bi rad kaj privarčeval.

- Pa si doslej kaj prihranil?

- Ne kaj posebnega. Sem komaj leto dni star zakonec. Z ohceto je bilo precej stroškov. Vendar menim, da si bom hitreje opremil dom, če bom še delal v Nemčiji.

- Omenil si IBT, o katerem smo hrali pri nas veliko slabega, češ da trguje z ljudmi itd. To drži?

- Sploh ne. Jaz se udeležujem sej delavskega sveta, čeprav nisem član DS, in vem, da je vse to le natolekovanje. Podjetje so začeli obrekovati taki, ki se na gospodarjenje in samoupravljanje ne razumejo. Za vse te je bil IBT še pred letom dni zlata jama, sedaj pa vsi po njem tolčejo.

- Katera razlika med razmerami pri nas in v Nemčiji te najbolj boli?

- Zdi se mi prav, da dobi v Nemčiji vsak, kdor ima isto delo in kvalifikacijo, enako osnovno plačo. Nekoliko več dobi le tisti, kdor je dalj pri podjetju. To je nagrada za stalnost oziroma udeležba pri dobičku. Pri nas ni povsod tako, razen tega pa je v Jugoslaviji v mnogih primerih za plačo še vedno pomembnejše prijateljstvo ali sorodstvo kot kvalifikacija.

J. PRIMC

Kakšne carine — neverjetno!

Ciril Dajčman iz Vavte vasi je šel v tujino za kruhom s pomočjo svojih znancev, ne preko zavoda za zaposlovanje. V Schwetzingenu v bližini Stuttgarta v Zahodni Nemčiji že dve leti dela v tovarni frizerskih oprem. Zasluži 1300 do 1400 mark, 900 mu jih ostane. Žena uči v Vavti vasi, od treh otrok pa dva hodita v osnovno šolo.

»Samo do velike noči bom v Nemčiji, potem se bom vrnil domov. Lahko trdim, da ne bom šel nikoli več nazaj. Razumljivo je, da sem šel s trebihom za kruhom samo zaradi denarja, zdaj sem si kupil hišo v Novem mestu, v IMV pa se nameravam poslej zaposliti kot mizar.«

- Se je bilo težko prilagoditi?

- Hitro sem se znašel, ker sem bil že 1961. leta prav v tej tovarni. Odločitev, da grem spet v tujino, je še olajšal družinski posvet, tako da je bilo to preračunano dejanje. Vedel sem tudi, kam grem, ker sem imel vse urejeno: od hrane do stanovanja. Tovarna mi plača tudi pol kosila.«

- Boste kaj prinesli, ko se boste vrnili?

»Otroci pogrešajo očeta, jaz pogrešam nje — vrnitev je odločeno. V tovarni sem se dobro razumel s šefom, pa mi je za božič podaril ročno motorno žago. Mislim sem jo prinesiti domov in sem na carini vprašal, kako in kaj. Neverjetno: moral bi plačati okrog 70 starih tisočakov carine, zato bom žago, ki je pri nas gotovo vredna okrog 200 tisočakov, kar prodal. Vem, da mi bo žal, ampak take carine so previsoke. Mislim, da bi morali tistim, ki se vračajo domov, tudi s carinami olajšati, da bi se raje vračali!«

J. S.

Počutim se, kakor bi bil v zaporu

V Frankfurtu se mora naš človek izogibati družbe — Vrnil se bom s prvim vlakom, ko bo priložnost za to«

Na dopust je prišel poln razočaranj. Toni Horžen je po poklicu strojni tehnik in je bil pred odhodom v Nemčijo osem mesecev brezposeln. Dela v Siemensovem podjetju v Frankfurtu, vendar je bil poslan na

tuje kot delavec Strojne tovarne iz Trbovelj. Pogodbo ima sklenjeno do maja 1971. »Ko se mi bo ta iztekla, bom na cesti,« je dejal.

»Kako ste se privadili novemu okolju?«

»Za silo sem se vživel, vendar me spremlja občutek, kot da sem v zaporu. Hodim na delo in domov in pazim, da sem čim bolj zdrav. Če zbolim, te nihče noče. Družbe nimam. Prišel sem do spoznanja, da se je zlasti v Frankfurtu treba ogibati. Jugoslaviji sovražne skupine sprva obljubljajo pomoč, iz njihovih obetov pa se potem rodi izsiljevanje. V medsebojnih sporih na javnih mestih policija sploh ne posega vmes.«

»Kaj boste doma s prihranki?«

»Potabil jih bom za to, da bom imel lastno stanovanje. Denar nalagam pri Ljubljanski banki in sem zadovoljen z obrestnimi pogoji. Vrnil se bom ob prvi priložnosti in s prvim vlakom, če bom našel primerno zaposlitev doma. Delavcem, ki imajo nemške delodajalce, se godi v tujini bolje kot nam. Prikrasani smo za marsikaj, kar je zelo žalostna legitimacija za naše podjetje v Trbovljah.«

»Ali delate z bratom pri istem podjetju?«

»Da, skupaj sva in tudi na samostojno obrt misliva, če bova lahko pripeljala s seboj stroje za manjšo carino. Tolaživa se z upanjem, da bo bolje.«

JOŽICA TEPPEY

Drznost pa taka!

3. februarja ponoči sta se na Otočec pripeljala mlajša moška s taunusom 17 M reške registracije. Pograbila sta prtljago, jo prenesla v sosednji avtomobil nemške registracije in se odpeljala po tretjerazredni cesti proti Kronovcu.

Novomeški miličniki so med poizvedbami ugotovili, da je bil taunus ukraden prejšnji dan na Reki, z avtomobilom, ki sta ga neznanca »sunila« na Otočcu, pa se je v domovino pripeljal naš delavec Ivan Antolovič.

5. februarja so brežiški miličniki sporočili, da so Antolovičovo vozilo našli v Dobovi. Antolovič so vozilo vrnili, prav tako so poskrbeli, da je taunus spet prišel do lastnika, niso pa se ugotovili, kdo sta drzna avanturista. Za zdaj ni glasu, ki bi povedal, kam sta jo mahnila.

Sin, mož, žena ali hči

»Kaj je novega doma? Kaj se je zgodilo v zadnjem tednu? Cemu mi že 14 dni niste nič pisali, ali se je kaj hudega pripetilo? Kaj delajo v sosednjih vaseh? Ste vodovod že potegnili do konca naselja? Kako napreduje gospodarstvo naše občine? Kaj se bo zidalo letos?«

In tako naprej in naprej. Brez konca in kraja se vrste vprašanja vseh vrst. Naše delavce in rojake na tujem zanima prav vse, kar se dogaja doma in česar se tu dostikrat niti ne spomnimo, saj vse to sami sodoživljamo in — vidimo. Drugače na tujem: toda vsak teden svojemu sinu, možu, hčerki ali ženi v Nemčijo ne morete pisati, pa tudi vsega ne morete spraviti v pismo. Pomagajte zato sebi in svojcu v tujini:

naročite mu še danes DOLENJSKI LIST! Vsak teden mu bo povedal vse, kar ga zanima in za kar vas ponovno prosi v pismih. Njegovo »pismo iz domačih krajev« naj bo poslej naš domači tednik! Pišite našo upravo (Novo mesto, poštni predal 33) — in rešeni boste velike skrbi ter odgovornosti!

DOLENJSKI LIST
Novo mesto

ŠE MALO O TISTEM, KAR ZDOMCI SAMI NERADI POVEDO

Tam, kjer je marka edini bog

Zapoznala reportaža o tem, kako smo Ludwigu pomagali graditi čudež

Čez sedem let vse pride na svet, in ker je sedem let že minilo, berite, kako smo svoj čas Ludwigu Erhardu, takratnemu nemškemu gospodarskemu ministru, pomagali gospodarski čudež graditi. Priznam: delež ni bil velik, a bil je.

Morda kdo pričakuje prijetno poobedno branje o zanimivih doživljajih in znamenitostih dežele. Ne, to bo pusta, vsakdanja, resnična pripoved, kako smo se študentje, praktikanti na tujem, učili domovino ceniti.

Ko sva se s prijateljem znašla pod kupolo frankfurtske železniške postaje, mi je rekel: »Ti se znajdeš, ti si že bil na Nemškem, znajdi se!« In res sva se znašla v paradizu, še več: tudi v rajnu ne more biti toliko rož. Samo cvetje, cvetje zjutraj, cvetje popoldne, cvetje zvečer. Režala sva ga, spletala šopke ameriških nageljnov, zalivala vrtove, trebila vsiljivo zel, ki se je prikradla v grede, in sploh... Tisto poltje je svet obkrožila novica, da si je lepa Maryken vzela življenje. Kako je to sploh mogla?

Kaj bi pel, če človek ni rojen za to! Povsem naj raje manj pesniško: delal sva v vrtnariji, veliki za deset ali še več Čateških Toplic.

Ni kaj reči. Strokovna kmetijska praksa tole delo v vrtnariji, zato sva bila vendar poslana prek mednarodne študentske organizacije I.A.E.S.T.A. Kdo si upa reči, da tlačani v tujini, da sva šla za markami in ne na prakso?

JUGOSLOVANI SE NE DAMO

Pa kaj, ko vse lepo naglo mine! Prišel je prvi obračun in vse bi bilo, če bi bilo malo več tistih podobic z možakarjem, ki ima starševsko pokrivalo na glavi, in v posteljo ponarejevalec: kdor denar ponareja ali prepredane bankovce prepredaja, ne bo dobil manj kot dve leti zapora.

Ne boš naju, stari Sinaj (tako je bilo ime lastniku vrtnarije), menda si Žid, vendar midva sva Jugoslovana. Jugoslovani se ne damo nikomur! Izkoriščanje smo imeli dovolj pred vojno, učijo stari, dobri učbeniki.

Se en ogled vabljivih trgovin na Zeilu sredi Frankfurtu in hajdi v sosednje mestce Hannau. Življenje je, prosim vas, boj. Treba je živeti, delati, pa čeprav na cesti ali v rudniku.

Ze ljubljanski profesor Aleksander Bajt nas je v svoji knjigi podučil, da dobi Neme-

lep del plače v obliki svojega belega ovratnika s samozaveznico. Zatorej: dol z njo, mi hočemo celo plačo, prišli smo zaslužiti. Naj bomo umazani, naj delamo tisto, česar Nemci počejo, važno je le, da nam pošteno plačajo.

To je bila (in je še) edina logika Slovencev, Hrvatov, Italijanov, Grkov, Spancev, vseh, ki so se tisto poletje znašli v razpadlih barakah na bregu reke Main, kjer so do roba topopljeni »booti« nenehno tovorili premog in nafto, ob sobotah in nedeljah pa so se v belih barkah vozile vesele družine, da se je hrup razlegal tja do nas.

Znašla sva se torej med tistimi ljudmi. Teško bo kdaj pozabiti prvi dan novega dela. V šol nekaj tedno prej visoka znanost, termodinamika, kemija, politična ekonomika, kar nam je dajalo nade, da bomo mladi vrgli svet s tečajev. V Nemčiji, ki je gradila svoj gospodarski čudež, pa: dvoje veder, zvrhanih asfalta, in lesen jarek čez rame in marš v četrto nadstropje, kjer polagajo asfaltni pod. Nemci so računali: ljudje so cenejši kot stroj. Sicer pa, kakšno delo naj bi dali temle južnjakom?

Bilo je pri nekem kinu. Nemški fantje so vodili dekleta pod roko, tujci pa so mimo njih nosili jame na ramenih. Norost, saj to so vendar kot sužnji! Kaj niso Hitler, njegov zmesani filozof Rosenberg ali propagandist Goebels hoteli samo to in nič več?

In vendar se je zgodilo natančno tako, kot je zapisano. Komaj 17 let po vojni.

Ni bilo mogoče zdržati. Po prvem dnevu sem zbežal, se pripeljal na dolgo vrsto brezposelnih pred uradom za delo v Frankfurtu, in ker blizu primerne delo ni bilo, sem se moral ponizati in znova poskusiti pri Sinaju. Takrat se nisem vedel, da bom postal »dokazno gradivo«. Pokazali so me Italijanom, ki so delali pri tej firmi, v živ opomin, kaj se zgodi s tistimi, ki hočejo drugam in ki niso zadovoljni s tistim, kar jim firma nudi. Toda

M. LEGAN

»Kmalu bom nazaj, če le dobim delo,« pravi Toni Horžen iz Črešnjice pri Cerkljah. (Foto: J. Teppey)

AGROKOMBINAT KRŠKO
KOMISIJA ZA OSNOVNA SREDSTVA

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. traktor goseničar TG 90
2. dva traktorja FE 555
3. gradbene parcele na Raki za 6 gradbišč
4. gradbene parcele v Dovškem, Zadovinku, Kostanjevici in Krškem za 5 gradbišč
5. kmetijsko zemljišče v Sotelskem in Krškem
6. vinograd v Tršlavec pri Krškem (2 ha)
7. kmetijsko zemljišče v Dol. Leskovcu pri Brestanici (pribl. 30 a)
8. kozolec v Dol. Leskovcu (4 okna).

Javna dražba za zemljišča na Raki (tek. št. 3) bo v soboto, 20. februarja ob 10. uri na kraju samem. Dražba ostalih osnovnih sredstev pa bo v torek, dne 23. februarja ob 8. uri na upravi podjetja v Krškem. Interesenti, ki želijo sodelovati na dražbi, morajo predhodno položiti kot garancijski znesek 10% od izklicne cene.

Podrobnejše informacije so na razpolago med rednim delovnim časom na upravi Agrokombinata v Krškem.

IGM »SAVA«

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA IN MONTAŽA — KRŠKO

razpisuje naslednje

štipendije:

1. eno štipendijo za študij na FAGG
2. eno štipendijo za študij na fakulteti za strojništvo
3. dve štipendiji za študij na GTS — oddelek za industrijo gradbenega materiala
4. dve štipendiji za študij na GTS — oddelek za gradbene delovodje.

Višina štipendij: na srednjih šolah 400 do 450 din, na visokih šolah 500 do 600 din.

Kandidati za štipendijo naj pošljejo svoje vloge s priloženimi dokazili o učenem uspehu v preteklem šolskem letu in o gmotnem stanju na naslov:

IGM »SAVA«, KRŠKO, GASILSKA 4

Razpis velja do 20. marca 1971.

Veleblagovnica »NAMA«, Ljubljana, Tomšičeva 2

objavlja prosto delovno mesto za

Blagovnico v Škofji Loki, in sicer za VODJO BIFEJA

Pogoj: srednja strokovna izobrazba gostinske smeri, znanje enega tujega jezika, 5 let prakse na sorodnih delovnih mestih, poskusno delo 2 meseca, delo za nedoločen čas

Možnost ureditve stanovanja v Škofji Loki po posebnem dogovoru.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazilom o izobrazbi in praktični sprejema kadrovska služba podjetja 8 dni po objavi.

ODSLEJ »NOVOGRAD«!

GRABENO IN OBRTNO PODJETJE NOVO MESTO

OBVEŠČA

vse svoje cenjene stranke, investitorje in dobavitelje, da smo s 1. januarjem 1971 preimenovali naziv podjetja v

GRABENO PODJETJE »NOVOGRAD« s sedežem v Novem mestu, Germova 4

COSMOS Ljubljana TOVARNA »BELT«, ČRNOMELJ

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih sredstev:

- dostavni avto IMV — servis letnik 1967, izklicna cena 8000 din
- 5-tonska prikolica tip AP 3 izklicna cena 3500 din
- moped TOMOS Colibri T-12 letnik 1967, izklicna cena 800 din

Licitacija bo v prostorih tovarne BELT, Črnomelj, dne 23. februarja 1971 ob 8. uri za družbeni sektor, ob 10. uri za zasebne. Ogled vsak dan od 8. do 14. ure v prostorih tovarne.

ISKRA — tovarna usmerniških naprav, Novo mesto — v ZP Iskra Kranj

objavlja

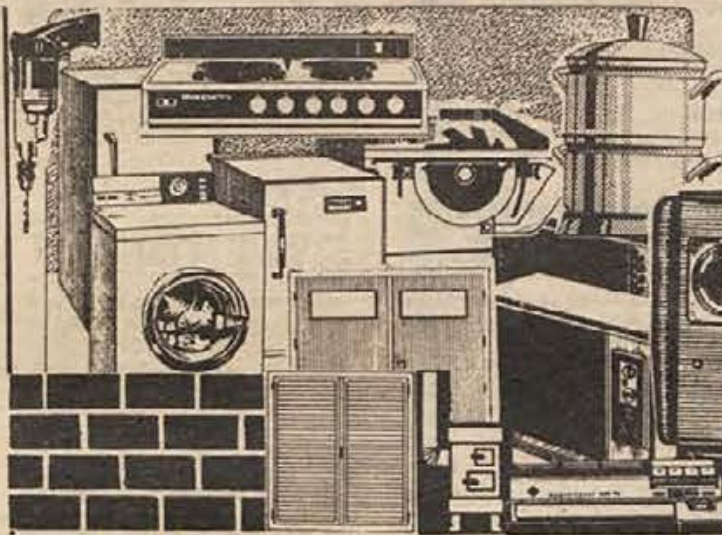
prosto delovno mesto za

**VODJO
TEHNOLOŠKE KONTROLE**

Za razpisano delovno mesto mora kandidat poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja strokovna izobrazba elektro smeri in 3 leta delovnih izkušenj; ali
- srednja strokovna izobrazba elektro smeri in 10 let delovnih izkušenj.

Osebnih dohodkov po pravilniku o OD tovarne. Prijavo je treba poslati do 20. februarja 1971 na splošni sektor tovarne.

Gradbeni material, gospodinjske stroje, avtomobilske gume, instalacijski material in drugo tehnično blago kupujte pri

DOLENJKI v ŠENTJERNEJU

Veleblagovnica »NAMA«, Ljubljana, Tomšičeva 2

potrebuje za svoj počitniški dom v NOVIGRADU (Istra) **KUHARICO z večtelno prakso na samostojnih delovnih mestih**

Delo v počitniškem domu bo trajalo približno od 1. junija do 20. septembra 1971. Stanovanje je zagotovljeno v domu. Kandidati, ki se želijo v času letne sezone zaposliti ob morju, naj se osebno zglasijo v kadrovski službi podjetja.

V skladu s 13. členom odloka o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča (Skupščinski Dolenjski list št. 19/68) **razpisuje STANOVANJSKO PODJETJE KOČEVJE**

javno ustno licitacijo

za oddajo mestnih stavbnih zemljišč v letu 1971

Licitacija bo opravljala komisija, ki se bo sestajala v določenih razdobjih. Prvi sestanek bo v sredo, 10. III. 1971 ob 16. uri v pisarni razpisovalca.

Vse podrobnosti licitacije, kakor tudi datum nadaljnjih sestankov komisije bodo objavljeni na oglašnih deskah občinske skupščine, krajevne skupnosti na Trgu svobode 44 in razpisovalca, Ljubljanska cesta 19, in sicer 1 mesec pred sestankom komisije.

STANOVANJSKO IN KOMUNALNO PODJETJE BREŽICE

razpisuje

**JAVNI NATEČAJ
ZA ODDAJO 17 STAVBNIH PARCEL V NOVI VASI,
POSTA JESENICE NA DOLENJSKEM**

Na javnem natečaju, ki bo v ponedeljek, 1. marca, ob 9. uri v sejni sobi Doma družbenih organizacij v Brežicah, Cesta prvoborcev 24, se odda 17 stavbnih parcel za gradnjo enodružinskih stanovanjskih hiš v Novi vasi. Izklicna cena za 1 m² zemljišča je 10 din. Investitor plača poleg izklicne cene tudi stroške za pripravo in opremo zemljišča. Ti stroški in drugi pogoji natečaja so razvidni na sedežu podjetja.

Republiški sekretariat za notranje zadeve v Ljubljani

razpisuje sprejem

150 UČENCEV V STROKOVNO ŠOLO ZA NOTRANJE ZADEVE V ODSEK ZA MILIČNIKE-KADETE

Pogoji za sprejem:

Razpisa se lahko udeležijo mladinci, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo pogoje:

- da so uspešno končali osemletno osnovno šolo
- da niso starejši kot 17 let
- da so telesno in duševno zdravi
- da zoper nje ni bil izrečen vzgojni ukrep in da niso v kazenskem postopku
- da obvladajo slovenski jezik
- da imajo pismeno privoljenje staršev ali skrbnikov

Začetek in trajanje šolanja

Začetek pouka bo 6. septembra 1971 in bo trajal tri leta.

Pravice in dolžnosti učencev:

Kandidati, ki bodo sprejeti v šolo, bodo imeli brezplačno stanovanje in hrano, uniformo, obutev, perilo, učne pripomočke, zdravstveno in invalidsko zavarovanje ter pravico do denarnega zneska za osebne potrebe.

Absolvent šole je oproščen služenja vojaškega roka in mora po končanem šolanju delati v organih za notranje zadeve najmanj šest let.

O pravicah in dolžnostih učencev se ob sprejemu v šolo sklenu pogodba.

Po končanem šolanju je priznana absolventu srednja strokovna izobrazba.

Kako naj se kandidati udeležijo razpisa:

Kandidati, ki se želijo udeležiti razpisa, naj pošljejo najbližji postaji milice, najpozneje pa do 1. julija, naslednje dokumente:

1. prijavo za vpis v šolo na obrazcu 1.20, kolkovano z 1,00 din, ki jo morajo obvezno podpisati starši ali skrbniki, kar je hkrati dokaz o njihovem privoljenju za vpis;
2. spričevalo o končani osemletni osnovni šoli; tisti, ki 8. razred še obiskujejo, naj prilože spričevalo 7. razreda, ob prihodu na izpit pa morajo prinesiti spričevalo o končani osemletni osnovni šoli;
3. potrdilo, da zoper kandidata ni bil izrečen vzgojni ukrep;
4. potrdilo, da kandidat ni v kazenskem postopku;
5. pismeno priporočilo in mnenje šole, v kateri se je zadnje leto šolal.

Kandidati, ki bodo izpolnjevali vse pogoje v razpisu, bodo poklicani na zdravniški pregled in sprejemni izpit. Sprejemni izpit obsega: preizkus znanja iz slovenščine, psihološko testiranje in preizkus telesne zmogljivosti. Sprejemni izpiti bodo v strokovni šoli za notranje zadeve v Ljubljani v juniju in v prvi polovici julija. O datumu bodo kandidati pismeno obveščeni. Pri sprejemu imajo prednost kandidati z boljšim učnim uspehom in tisti, ki bodo pri sprejemnem izpitu dosegli boljši uspeh.

Vsa pojasnila daje:

1. Republiški sekretariat za notranje zadeve SR Slovenije, telefon 23-801, interna št. 427 ali 380;
2. Strokovna šola za notranje zadeve Ljubljana, Tacen, tel. št. 51-737 ali 312-227 in postaje milice.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

Gozdno gospodarstvo Novo mesto

razpisuje

javno licitacijo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. stranski jarmenik MOSSER M1, izklicna cena 18.000 din
2. tračna žaga v Straži, izklicna cena 4.000 din
3. blok motorja Aran 7-11

Na izklicno ceno se zaračuna za zasebni sektor še prometni davek.

Pred licitacijo je treba položiti 10% varščine od izklicne cene.

Licitacija bo v ponedeljek, 15. februarja, ob 7. uri za družbeni sektor in ob 8. uri za zasebni sektor na upravi podjetja, Novo mesto, Gubčeva 15.

»DOLENJKA«

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO IN DROBNO NOVO MESTO

objavlja prosti delovni mesti:

1. nekvalificiranega delavca v osrednjem skladišču na debele
2. snazilke v upravi podjetja

Pogoji:

pod 1. zdravstvena in telesna sposobnost za opravljanje fizičnih del.

Kandidat bo sprejet na delo za določen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja 15 dni;

pod 2. kandidatka mora biti sposobna za opravljanje nalog na tem delovnem mestu. Delo traja 4 ure na dan. Poskusno delo 15 dni.

Rok za prijavo je 8 dni po objavi.

Razpisna komisija pri podjetju

»MONTER«, Ljubljana, Celovška c. 180/b

razpisuje

več delovnih mest za

- KVALIFICIRANE KLEPARJE in
 - PRIUČENE DELAVCE V KLEPARSTVU
- Nastop službe takoj ali po dogovoru.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

IGM »SAVA«
Krško
PRODA
10 GARAJ
pri stolpih na Vidmu
Najnižji ponudek je 6000 din.
Interesenti za nakup naj pošljejo pisмено ponudbo na naš naslov.

TEREZIJE ŽAGAR,
roj. KREN
se najlepše zahvaljujemo dr. Vodniku za lajšanje bolečin, darovalcem vencev in cvetja, organizaciji SZDL Birčna vas, sindikalni organizaciji UIV Novo mesto in vsem ostalim, ki so jo v tako lepem številu spremlili na zadnji poti. Nadajmo se zahvaljujemo za vsestransko pomoč Petricevima, kakor tudi prečistitemu gospodu patru za spremstvo in poslovilne besede ter vsem, ki so nam izrekli sožalje.
Zalujoči: sin Stanko, hčerki Jožica in Cvetka z družinami, sestra in bratje ter drugo sorodstvo
Birčna vas, Lakovnice, Novo mesto, Straža, Ljubljana

Vodna skupnost Kočevje
išče
INKASANTA
za območje Kočevja s takojšnjim nastopom.

Ob prerani izgubi naše drage sestre in tete

ANE KAMBIČ
iz Sodjega vrha pri Semiču
se iskreno zahvaljujemo prijateljem, znanecem, darovalcem vencev in cvetja. Zahvaljujemo se tudi vsem za ustno, pisмено ali brzojavno izraženo sožalje, ter vsem, ki so z nami sočustvovali in nam na kakršenkoli način bili v pomoč. Prav lepa hvala tudi gospodu kaplanu za opravljen obred in vsem, ki so pokojnico spremlili na zadnji poti.
Zalujoči: brat Janez z družino, brat Jože z družino, sestra Marija z družino, sestra Neža z družino in drugo sorodstvo

Sprejemmo
KURJAČA
za nizkotlačne kotle
Pogoji: izprašan kurjač, 2-mesečna poizkusna doba, ostalo po dogovoru.
Zl. DE Pekarna in slaščičarna Novo mesto

Ob prerani, težki izgubi dragega moža in očeta

ALOJZA BOŽICA
iz Smolenje vasi 25
se toplo zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanecem za sočustvovanje, podarjene vence in cvetje. Iskrena zahvala zdravniškemu in strežnemu osebju novomeške interne bolnišnice, gospodu kaplanu, tov. Remsu za poslovilne besede podjetju ZITO, tovarni NOVOTEKS in Industriji obute. Se enkrat toplo zahvala vsem, ki so ga spremlili do njegovega preranega groba.
Zalujoči: žena, hčerki, bratje, sestre in drugo sorodstvo
Smolenja vas, 8. februarja 1971

Oskrbnik dobi službo
Planinsko društvo Novo mesto objavlja razpis
za oskrbnika koč
»Dom Vinka Padersiča«
pri Gospodični na Gorjancih Koča bo tudi v bodoče dana v zakup. Interesenti naj vložijo prošnje najkasneje do 25. febr. 1971 na naslov: Planinsko društvo Novo mesto, Jerebova 2.

ZA ENOTO IDEK
iščemo
UPRAVNIKA
Delovno mesto je s polovičnim delovnim časom. Kandidat naj ima organizacijske sposobnosti in izkušnje pri vodenju delavnice. Imeti mora osebni avtomobil. V počevter pridejo tudi upokojenci oziroma osebe, ki bi to nalogo lahko opravljale v dopolnilnem delu (honorarno). Plačilo po poslovnem uspehu. Pisnene prijave pošljite do 30. 2. 1971. Informacije po telefonu št. 86-089.
Delavska univerza
»Jože Seško«, Kočevje

POSEST

VINOGRAD z zidnico na Vel. Slatniku (v hribih) prodam. Gostilna Drenik, Gotna vas, Novo mesto. **PRODAM VINOGRAD** (15 arov) v Mladi gori pri Smarjeti. Jože Pungarčar, Zaloviče 34, Smarješke Toplice.
PRODAM HIŠO, primerno za upokojenca na Dolenjskem. Naslov v upravi lista (251/71).
PRODAM HIŠO z vrtom v Hrastovici pri Mokronogu. Naslov v upravi lista (268/71).
UGODNO PRODAM nedograjeno stanovanjsko hišo 10 x 10 m v Sentjerneju. Ponudbe pošljite pod »Gotovina«.

RAZNO

NA POTI iz pokopališča Smihel proti naselju Nad mlino sem dne 8. 2. 1971 izgubila uro znamke Helvetia. Ker mi je drag spomin, prosim poštenega najditelja, naj mi jo vrne proti nagradi. Sonja Jovandič, Nad mlino 3, Novo mesto.
DRUŽINI, ki mi preskrbi službo v tovarni in sobo, nudim v prostem času pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista (248/71).
TUDI PRI NAKITU se moda spreminja - iz starega vam naredi nov prstan Otmar Zidaric, zlatar v Ljubljani, Gosposka 5. - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ČESTITKE

Vidi Medic za uspešno opravljeno diplomu na ESS iskreno čestitajo sodelavke.

Dragima mami in očetu Ani in Mihaelu Brodarju iz Novega mesta, Partizanska 17, za 30. obletnico poroke želijo vse najlepše, predvsem pa zdravje, otroci Marjan, Andrej, Marija, Milka, Stanka z družinami in Anka.

PREKLICI

Jože Hictaler, Koprivnica 27, prepoveduje vsako kupčijo na svojih travnikih, ki jih je podedoval po Mariji Kukovičič. Antonija Ašič nima pravice prodajati košnje.

OBVESTILA

NOVO: praktične ščetke za čiščenje radiatorjev in vse ščetarske usluge nudi Ščetarstvo Armič, Tržaška 52, Ljubljana.

Berite
»Dolenjski list«

MLADA ZAKONCA

iščeta sobo in kuhinjo v Novem mestu. Plačata dobro. Ponudbe pod »Mina«.
TAKOJ SPREJMEM na stanovanje dekle. Trdinova 21, Novo mesto.
»TRGOVKA« išče sobo v Novem mestu, po možnosti s posebnim vhodom. Ponudbe pod »Čimprej«.
ODDAM prazno sobo. Naslov v upravi lista (256/71).

Motorna vozila

PRODAM dobro ohranjeno Zastavo 750, letnik 1963. Dopoldne se zgleda na telefon 21-075, popoldne pa na naslov Košir, Ragovska 9 a, Novo mesto.
PRODAM FIAT 750, letnik 1965, v dobrem stanju. Ogled vsako nedeljo na domu. Martin Udovc, Jerman vrh pri Bučki, Škofljan.

FIAT 620 D-2 T z rezervnim motorjem, vozen in registriran, zaradi odhoda v tujino prodam po zelo ugodni ceni. Branko Hribar, Senovo 217, 68281 Senovo.
PRODAM FIAT 750, letnik 70, ali zamenjam za kombi MORIS. Naslov v upravi lista (270/71).

PRODAM

PRODAM GRABLJE SONCE 3 in travnik. Straža pod Rako. Puntar, Mali Podlog, Leskovec.
TRAKTORSKE KOMBINIRKE (obračalnik) na kardan, Fergusonov dvobrazadni plug in mlatilnico prodam. Cvelbar, Gorenja vas 22, Smarješke Toplice.
PRODAM motorno kosilnico BCS s cirkularjem, vprežni obračalnik ter motorno žago. Ivan Berkopec, Zemelj 1, Gradac.
PRODAM plinski štedilnik po ugodni ceni. Mara Knežević, Zagrebška 27 (pri Zibertu), Novo mesto.
PRODAM SPALNICO (tudi po kosih) in kavč. Kastelic, Trdinova 5a, Novo mesto.
PRODAM trivrstno diatonično harmoniko. Ogled mogoče samo ob sobotah in nedeljah dopoldne. Ivan Vrbanc, Dalnje njive 5, Vinica.
PRODAM električni štedilnik, kombiniran s plinom in visečo kredenco. Ana Soster, Muhaber 7, Novo mesto.
PSICKE foksterije, stare dva meseca, prodam. Marija Jesenko, Trška gora 12, Otočec.
PRODAM kuhinjsko opremo, vzdoljni štedilnik na drva in elektriko - viseče omare in delovni pult s pomivalno mizo. Martin Cvelbar, Cesta herojev 19, Novo mesto.
PRODAM dobrega, neplašljivega srednje težkega konja (7 let). Fortuna, Smrečje 6, Vrhnika.
PRODAM skoraj nov bariton s 4 tipkami. Janez Debeljak, Ljubljanska cesta 5, Kočevje.
UGODNO PRODAM sobno in kuhinjsko pohištvo. Kajfež, Šalka vas 102, Kočevje.
ČREŠNJEVE DESKE prodam. Naslov v upravi lista (266/71).
PRODAM malo rabljen električni štedilnik na štiri plošče, kuhalnik na dve plošči ali zamenjam za plinskega, ter šivalni stroj MIRNA, vse v dobrem stanju. Jarc, Muzejska 8, Novo mesto.

KRŠKO: 13. in 14. 2. ameriški barvni film „Knez – vojak“.

17. in 18. 2. ameriški barvni film „Hladnokrvni kaznjenci“.
METLIKA: Od 12. do 14. 2. nemški barvni film „Vrag vzemi profesorje?“. Od 12. do 14. 2. mehiški barvni film „Divje srce“. 17. in 18. 2. brazilski barvni film „Antonio smrti“.

MIRNA: 13. in 14. 2. ameriški barvni film „Arabeska“.

MOKRONOG: 13. in 14. 2. ameriški barvni film „Bonnie in Clyde“.
NOVO MESTO: Od 12. do 14. 2. ameriški barvni film „Petorica v akciji“. 15. in 16. 2. ameriški barvni film „Ujctniki vesolja“. 17. in 18. 2. ameriški barvni film „Deček zelenih las“. - **POTUJOČI KINO NOVO MESTO:** Od 12. do 16. 2. mehiški barvni film „Pojem za Pancha Villa“.

RIBNICA: 13. in 14. 2. angleški barvni film „Umazana igra“.

SEVNICA: 13. in 14. 2. ameriški film „Tajna vojna Hari Griga“. 17. 2. nemško-brazilski film „Avanture na Amazonki“.

SODRAŽICA: 13. in 14. 2. domači film „Bitka na Neretvi“.

TREBNJE: 13. in 14. 2. ameriški barvni kavbojski film „Nasilje v Derichu“. 17. 2. ameriški barvni avanturistični film „Poslednji safari“.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 12. februarja - Damijan Sobota, 13. februarja - Katarina Nedelja, 14. februarja - Ciril Ponedeljek, 15. februarja - Jovita Torek, 16. februarja - Julijana Sreda, 17. februarja - Hilda Četrtek, 18. februarja - Simeon

KINIO

BREŽICE: 12. in 13. 2. ameriški barvni film „Hiša iz kart“. 14. in 15. 2. italijanski barvni film „Mrtev ali živ“. 16. in 17. 2. ameriški barvni film „Mrtev ali živ“.
BRESTANICA: 13. in 14. 2. italijanski barvni film „Smešne stvari so se zgodile na poti v Forum“.
ČRNOMELJ: Od 12. do 14. 2. francoski barvni film „Šalako“. 16. 2. jugoslovanski barvni film „Most“.
KOČEVJE: „Jadran“; 13. in 14. 2. italijanski barvni film „Oaza smrti“. 15. in 16. 2. ameriški barvni film „Najdi si prostor, da umreš“. 17. 2. turški barvni film „Odsev ljubezni“. 18. in 19. 2. ameriški barvni film „Zajezdi veter“.
KOSTANJEVICA: 14. 2. ameriški barvni film „El Dorado“.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

IŠČEMO DEKLE, ki ima veselje za delo v gostilni. Nastop službe takoj. Ponudbe pošljite na: Gostilna „Pod Stolom“, Gorenjska, Moste 59 - 64274 Zirovnica.
DEKLE 18-30 let, po možnosti z nekaj prakse, dobi zaposlitev natakariče. Hrana in stanovanje v hiši, odlični osebni dohodki. Zglasite se osebno ali pišite na naslov: Gostilna Drenik, Gotna vas, Novo mesto.
GOSPODINJSKO POMOČNIČO iščem za dve osebi. Zglasite se na spodnji naslov zaradi dogovora. Stanovanje preskrbljeno. Ana Zajc, Razdrto 19, Smarje-Sap.
SPREJMEM TAKOJ polagalca parketa - plastike. Vinko Novak, Podturn 3, Dolenjske Toplice.
MIZARSKEGA POMOČNIKA zaposlim. Plačam dobro, ostalo po dogovoru. Peter Demšar, Sentvid pri Ljubljani - vprašajte v restavraciji Jelen.
SPREJMEM mizarskega vajenca in pomočnika ali fantja, ki ima veselje do mizarskega poklica, ter prodam vprežne luksuzne sani. Mizarstvo Ipavec, Mengeš, Gorenjska 10.
SPREJMEM v službo pleskarja in soboslikarja. Pleskarstvo, Cvelbar, Cesta herojev 19, Novo mesto.
IŠČEM ZENSKO, ki bi me učila strojnega pietiljstva. Plačam dobro. Naslov v upravi lista (255/71).
IŠČEMO pridno in pošteno dekletje za pomoč v kuhinji in gostilni. Nastop službe takoj, hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Gostilna Kužnik, Krško, Cesta 4. julija.

STANOVANJA

DEKLE do 30 let takoj zaposlim v delavnici. Plača dobra, hrana in stanovanje v hiši. Ivan Udri, izdelovalec grelcev za centralno kurjavo, Goriče 2, Golnik.
GOSPODINJSKO POMOČNIČO takoj sprejemamo k 4-članski družini. Nudim hrano in stanovanje. Plača po dogovoru. Inž. Prelec Koper, Kovačičeva 38 a.
SPREJMEM mizarskega pomočnika. Hrana in stanovanje v hiši. Plača dobra. Milan Oražem, Ribenska 14, Bleč.
DRAGO Drenski, krojaštvo, Krško, Tovarniška 6, sprejme takoj vajenca in pomočnika, Stane Skoberne, Radiomehanika, Krško, Tovarniška 4, sprejme vajenca.
KEMIČNA ČISTILNICA Oberč, Novo mesto, sprejme delavko - likarico. Nudimo opremljeno sobo. Zglasite se čimprej.
PEKOVSKI pomočnik ali priučen delavec pekarske stroke dobi zaposlitev v pekarni Alojza Zemljiča, Bregana.

Fran Sal. Finžgar 5 BELI ŽENIN

„No, katero?“ se je obrnila proti njemu Suhadolka.
„Tebe!“ je rekel odločno Vrban.
Suhadolki je zdrsil šop pese iz roke.
„Veš kaj, Vrban...“
Vrban pa je započil koso v tla in stopil k Poloni.
„Pa prav tebe. Sklenil sem in sedaj odgovori.“
„Pomisli vendar na hčere!“
„Kaj hčere! Tebe vprašam, ali bi me vzela ali ne. Nihče me ne ume. Jaz ne morem biti brez žene. Torej, povej.“
„Mreta gre z vozom.“ ga je opozorila Suhadolka.
„Naj gre. Reci!“
„Ne bodi tiščinast. Saj vendar ne morem kar zviška puhnuti v zakon.“
„Torej me nočeš?“
„Tega nisem rekla.“
„Potem se pa pripravi.“
Mreta je vtem zavila na ozare in začela nakladati.

V VRIŠČ
Hčere so bile srečne, ko so opazile, kako gine očetovo zalovanje. Spet je oživel in z dvignjeno glavo ukazoval. Res je bil rečavast, toda taka je bila njegova navada od nekdaj.
Neke nedelje je pripeljal celo zidarja, da sta ogledala sobo.
„Prebelil mi jo boš. Ampak prav tako višnjev trak mi potegni pod stropom, svetega duha nad mizo pa kar pusti. Ga ne boš pogodil, če ga prebeliš.“
V ponedeljek so znosili opravo iz hiše. Hčere so drgnile in pomivale, zidar je belil, Vrban pa ves čas mojstroval, da je bilo vse novo - a vendar tako kot nekdaj. Ko so znašli pohištvo nazaj, je morala z njim tudi postelja pokojne žene v kot na svoje staro mesto.
Sosed Cebin je povasoval na pragu in si ogledal direndaj po hiši.
„Salobolsko, ali bodo ogledi, ko tako drgnete in belite? Kaj, Polonica?“
Toda kakor sta prebrisano skrivala,

„Za gledanje nikogar ne potrebuje-mo, za delo nas je pa dovolj.“ se je odrezala dekletje in nesla mimo njega škaf luga.
Vrban pa je Cebinu fantovsko pomežiknil in rekel:
„Naj le pridejo ogledi, saj nismo brez nevest; tudi ženin bi se dobil, mar ne?“
Stopil je upokonč. n pred soseda, ki je - suhljač - zavidno gledal trdne Vrbanove mišice.
„Grča si; pes vedi, kaj te še piči.“ In se mu je namuznil in pomežiknil nazaj.
Vrban pa ni samo pobelil, oskrbel si je novo obleko, in ne navadne, zakmašne: pravo svatovsko si je dal umeriti pri krojaču v drugi fari. In kastorec si je kupil, kakor so ga tedaj nosili fantje in vsi mladi ženini. Doma ga ni pokazal. Varno ga je zaklenil v omaro.
S Suhadolko sta se shajala, samo slučajno seveda. Celu na kopico je prišla Polonica slučajno, ker je bila na obisku pri zlahti. Prijazna je bila s hčarami in tako postreljiva, da jo je Polonica povabila v kuhinjo in ji razkazala gospodinjstvo. - Vrban pa je hodil med sosedi, veleva in dvigal prošenico, da je bil kos vsakemu fantu. Suhadolke se je ogibal in le mimogrede jo je ošinil s pogledom resničnega ženina, ki je vprašal: „Kaj, Polonica, še sem kavelj?“
Toda kakor sta prebrisano skrivala,

skrila nista. Ljudske oči te zasačijo pri skriti misli.
Ko so potekli trije meseci strogega zalovanja za rajnico, je Polona bleknila pri šivilji nepremišljeno besedo - in tedaj je završalo po vsej fari:
„Vrban se ženi!“
„Sivec, sram ga bodi!“
„Hinavec, na grobu je rjul, sedaj ze tišči za drugo, fe!“
„Takile so! Noben dedec ni vreden ene same ženske solze!“
„Smrt namesto harmonike naj nese godec pred belim ženinom.“
„Da sem jaz Polonica, nasujem baburi mišjice prvi dan, ko bi prišla k hiši.“
Le malo jih je bilo, ki so sodili drugače in dajali Vrbanu prav, češ kdo ga bo opravil v boleznih in starosti; naj se le oženi.
Pri Vrbanovih pa je bila ta novica, kakor bi tresčilo v gnezdo. Prvim vestem hčere res niso verjele. Plaha tesnoba jih je objela, da so se tiščale venomer skupaj in mislile in mislile. Toda kakor bi jim kdo snemal mreno z oči, so začele razumevati očetova dejanja. Več jim ni bilo obstanika in nekoč po večerji je vprašala Polonica:
„Oče, ali se res ženi?“
Vsem je zastala sapa, desetere oči se je vpičilo v Vrbanovo lice, da ga je resnično zbolelo in ni vzdržal. Poveljil je pogled od sramu. Toda počasi so se mu dvignila pleča, nato se je postavila med njimi glava, vzdržal je po-

glede kot mož, ki je bil vajen samo vevlati, in s trdo besedo je povedal:
„Res!“
Postavil je težko pest na mizo, da so se mu kocine na vzhoklih mišicah podlakti naježile.
Hčere so odprle usta vse hkrati, toda niti besedice niso mogle izgovoriti.
„Res.“ je ponovil oče še enkrat, in vam čisto nič mar.“
Tedaj se je utrgalo iz src otrok. Krik in jok je planil po kuhinji.
„Kaj pa tulite, norice?“ se je dvignil Vrban in se izzivalno naslonil z obema rokama na mizo. „Ali mar nisem več gospodar?“
Tedaj je stopila Mreta, ki je bila najbolj po očetu, k mizi:
„Kdo vam pravi, da niste gospodar? Toda če ni sram vas, je pa nas in zato pojdemo od hiše.“
In je udarila z drobno pestjo pred očetom po mizi.
„Vse pojdemo.“ so potrdile črüge.
„Usivke! Kar precej, če hočete! Hiša je zidana na dvojne duri, obojne so odprte. Le ven, da vas bodo bile tuje duri po petah, spetovanje nevažne! O, če ne bi skrbel stari zase, bi jermal konec v smeteh. Preskusil sem vas.“
„Oče!“ je dvignila Polonica roke proti njemu. Mreta pa jo je odsunila: „S sekuro jo sprejemmo, če se privleče ta ženska v hišo!“

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18., 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 12. FEBRUARJA: 8.10 Operna matineja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Tone Robič: Gospodarjenje na naprednih kmetijah v hribovitih krajih. 12.40 Z ansamblom Fantje treh dolin. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Človek in zdravje. 17.20 Operni koncert. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Jožeta Burnika. 20.00 „Naj narodi pojo...“ 20.30 „Top-pops“. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 13. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Lojze Briški: Pomen analize zemlje in lista za gnojenje nasadov. 12.40 Poje Zlata Ognjanovič. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Od vasi do vasi. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 16.40 Dobimo se ob isti uri. 17.10 Gremo v kino. 18.45 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Borisa Kovačiča. 20.00 „Nove melodije“. 21.15 Parada zabavne glasbe. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 14. FEBRUARJA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Miroslav Košta: Stijne fantje - muzikantje. 9.05 Koncert iz naših krajev. 10.05 Še pomnite, tovariši... Winston Churchill: Med „Morskim levom“ in „Barbaroso“. 10.25 Pesni borbe in dela. 10.45 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. - vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 11.50 Pogovor s poslušalci. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.50 Z domačimi ansambli. 14.30 Humoreska tega tedna - Jean Kerr: Dieta tete Jean. 17.05 Iz opernega sveta. 17.30 Radijska igra - Marjan Marinc: Nedeljsko kosilo. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 „V nedeljo zvečer“. 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 15. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Spangring: Občutljivost različnih sort poljščin za herbicide. 12.40 Igrajo veliki pihalni orkestri. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne. 18.15 „Signali“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Fantje treh dolin. 20.00 G. Puccini: „La Boheme“ - opera v štiri dejanjih. 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 16. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Šiptarske

pesmi s Kosova. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Nada Rihtarič: Poraba krompirja pri nas in v svetu. 12.40 Melodije iz filmov. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Glasbena tribuna mladih. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Popoldanski simfonični koncert. 18.15 V torku na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z orkestrom Dorka Škoberneta. 20.00 Prodajalna melodij. 22.15 Glasba evropskega Srednjega veka.

SREDA, 17. FEBRUARJA: 8.10 Operna matineja. 9.05 Za mlade radevedne. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Mirko Šošarič: Redki gozdni veličani v vzhodni Sloveniji. 12.40 Zvoki iz glasbenih revij Victorja Herberta. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Koncertni valčki. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni

intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 16.40 Na obisku v studiu 14. 17.25 Naša glasbena galerija. 18.15 Iz opusa Edwarda Griega. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbena razglednica. 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v našem stereo studiu. 22.15 S festivalov jazz.

ČETRTEK, 18. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Janez Žilindra: Pod do 4000 kg mleka na kravo. 12.40 V ritmu koračnic. 13.30 Priporočajo vam... 14.45 „Mehurčki“. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Atija Sossa. 20.00 Četrtek večer domačih pesni in napevov. 21.00 Literarni tokovi sedmih desetletij - V. oddaja. 22.15 Iz opusa Arthurja Honeggerja in Benjamina Brittna.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 12. februarja: 9.30 TV v šoli (Zgb) - 14.30 Nogometni turnir „Veleža“ - prenos iz Mostarja (Sarajevo-Lj) - 15.15 Rezerviran čas (Lj) - 16.25 Nadaljevanje prenosa (Sarajevo-Lj) - 16.15 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 16.40 Oddaja za prosvetne delavce (Bgd) - 17.45 Vijavaja-ringaraja (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Zabavnoglasbena oddaja (Zgb) - 18.45 Variete (Zgb) - 19.00 Svet na zaslonu (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Vrni se, mala Sheba - ameriški film (Lj) - 22.15 Izkazimo se - quiz (Bgd) - 23.15 Poročila (Lj)

SOBOTA, 13. februarja: 9.30 TV v šoli (Zgb) - 14.35 London: Predolimpijske igre v Sapporu - prenos v barvah (EVR-Lj) - 15.30 Nogometni turnir „Velež“ - prenos II. polčasa (Sarajevo-Lj) - 16.25 Državno prvenstvo v košarki - srečanje Rabotnički - Borac - prenos (Skopje) - 17.10 Rezerviran čas (Lj) - 17.20 Nadaljevanje košarkarskega prenosa (Skopje) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Po domače s Fanti treh dolin - Triom Brakjo in Boštjančič (Lj) - 18.45 Holandski dragulji - serijski film (Lj) - 19.15 Mozaik (Lj) - 19.20 Afriška ekspedicija - oddaja S kamero po svetu (Lj) - 19.45 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 TV magazin (Zgb) - 21.35 Filmska burleska (Lj) - 22.05 Nepremagljivi - serijski film (Lj) - 22.55 TV kazipoti (Lj) - 23.15 Poročila (Lj)

NEDELJA, 14. februarja: 8.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bgd) - 9.30 Po domače z beneškimi fanti (Lj) - 10.00 Kmetijska oddaja (Bgd) - 10.45 Mozaik

(Lj) - 10.50 Otroška matineja: Carobna piščalka, Svet, v katerem živimo (Lj) - ... TV kazipoti (Lj) - 14.00 Nogometni turnir „Veleža“ - finale (Sarajevo-Lj) - 14.45 Propagandna oddaja (Lj) - 14.55 Nadaljevanje prenosa (Sarajevo-Lj) - 15.45 Nove melodije - posnetek javne radijske oddaje (Lj) - 16.45 Košarka Lokomotiva - Zadar (Zgb) - 16.55 Judo turnir (Bgd) - 17.05 Nadaljevanje košarkarskega prenosa (do pribl. 17.45) (Zgb) - 18.30 Meestece Peyton - serijski film (Lj) - 19.45 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 Naše malo mesto - humoristična oddaja (Zgb) - 21.35 Videofon (Zgb) - 21.50 Športni pregled (IRT) - 22.20 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 15. februarja: 9.05 odprta univerza (Bgd) - 9.35 TV v šoli (Zgb) - 10.30 Nemsčina (Zgb) - 10.45 Angleščina (Zgb) - 11.00 Matematika (Bgd) - 14.30 Pariz: Predolimpijske igre v Sapporu - prenos v barvah (EVR-Lj) - 15.40 Angleščina - ponovitev (Zgb) - 15.55 Nemsčina - ponovitev (Zgb) - 16.10 Francoščina (Bgd) - 16.40 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bgd) - 17.38 Napoved sporeda (Lj) - 17.40 Mendo in Slavica (Zgb) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Od zore do mraka: Nobesna straža (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Mladi za mlade (Skopje) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Moška zvrst - angleška TV drama - ... Živa dediščina: Za bolezen so zdravila (Lj) - ... Poročila (Lj)

TOREK, 16. februarja: 9.35 TV v šoli (Zgb) - 10.40 Ruščina (Zgb) - 11.00 Spoznavanje narave in družbe (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zgb) - 15.35 Ruščina - ponovitev (Zgb) - 16.10 Angleščina (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.45 Tiktak: Pravljica o neprijetnem obisku (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Tortkov večer: George London Show (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Poplave - oddaja o narodni obrambi (Lj) - 19.30 Vzgoja za življenje v dvoje - 7. oddaja (Lj) - 19.40 Per minut za boljši jezik (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Film meseca: Velika ljubezen Elvire Madigan - švedski film (Lj) - 22.05 Nokturno: Na oni strani srebrne črte (Ela Peroci) (Lj) - 22.20 Poročila (Lj)

SREDA, 17. februarja: 8.15 TV v šoli (Zgd) - 17.05 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.20) (Bgd) - 17.55 Carobna piščalka - serijski film (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Amaterski ansambli ((Zgb) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Od filma do filma (Lj) - 19.20 Po sledih napredka (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Cesare Pagni: Esmeralda - balcet (Lj) - 21.45 Jazz na zaslonu (Lj) - 22.00 Košarka Olimpija : Ignis (Lj) - 23.00 Poročila (Lj)

ČETRTEK, 18. februarja: 9.35 TV v šoli (Zgb) - 10.30 Nemsčina (Zgb) - 10.45 Angleščina (Zgb) - 11.00 Francoščina (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev ((Zgb) - 15.40 Nemsčina - ponovitev (Zgb) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zgb) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 18.00 I. Petrič: Divji Bik Ferdinand - glasbena pravljica (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Svet, v katerem živimo - film (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Enkrat v tednu (Lj) - 19.20 Vse življenje v letu dni - serijska oddaja (Bgd) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Pogled naprej: Prihodnost v komuniciranju (Lj) - 21.25 S. Maugham: Padec Edwarda Barnarda (Lj) - 22.15 Karajan vam predstavlja: J. S. Bach: Bradenburški koncert (Lj) - ... Poročila (Lj)

čateške toplice
vabijo na
pustno
zabavo

V soboto, 20. februarja, vas bo zabaval VIS Plava zvezda s pevcem, v torek, 23. februarja pa bo pel

MISO KOVAC

z ansamblom Borisa Bobinskega.

Obakrat bo „zasedal“ pustni parlament iz Brezic. V soboto in torek bodo najduhovitejše maske bogato nagrajene!

VAŠA BANKA JE DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s podružnico v KRŠKEM in ekspoziturami v METLIKI in TREBNJEM ZA VAS

- nudimo najugodnejšo obrestno mero na hranilne vloge in devizne račune - od 6 do 7,5 odst.
- dajemo kredite za stanovanjsko izgradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- vodimo žiro račune občanov
- vodimo devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo tudi vse druge bančne posle

Zaupajte nam svoje denarne posle! Opazimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Poslužite se hranilne službe, ki jo za vas opravljajo tudi vse pošte na območju banke in kmetijske organizacije: kmetijska zadruga Žužemberk, Novo mesto, Trebnje, Metlika in Agrokombinat Krško.

DBH NOVO MESTO

»Dolenjski list«
v vsako družino

GOLTE VABIJO

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

- celodnevna karta za sistem žičnic med tednom 25 din
- popoldanska karta 15 din
- v soboto in nedeljo 40 din
- Nižje cene, obsežnejša smučišča, obilo snegal

IZLETNIK
Celje

AB Agraria BREŽICE
Ste v zadregi za darilo?
Šopek nageljckov ali vrtnic je primerno darilo za vsako priložnost. Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v najbližji cvetličarni nagelječke ali vrtnice iz vrtnarije Čatež!

Pridružite se modernim ljudem, ki pijejo
CYNAR

ZAHVALA
Ob nepričakovani izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in brata
TONETA ZAGORCA
iz Dol. Prekope
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili na zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter nam izrekli sozlagje. Posebno se zahvaljujemo kolektivom »Gorjanci« iz Novega mesta, »ISKRI« iz Sentjerneje, »Labode« iz Krškega, ZB in SZDL Kostanjevica in Gasilskemu društvu iz Prekope za podarjene vence in spremstvo, enako tudi osmomi šoli iz Kostanjevice za spremstvo ter gospodu kaplanu za obred.
Zalujoči: žena, hčerke Anica z možem in sinčkom, Minka s Francejnom, Verica, bratje in sestre z družinami ter drugo sorodstvo in znanci

ZAHVALA
Ob boleči izgubi našega dragega očeta
KARLA ČUKA
iz Salke vasi
se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in dobrim vaščanom, posebno družini Oženti in vsem, ki so nam izrazili sozlagje, darovali vence in cvetje ter spremlili pokojnika na zadnji poti. Posebna zahvala gasilec Rudnika in Salke vasi, rudarjem Rudnika Kočevja, delavski godbi iz Kočevja in govnikom tov. Stanetu Letonja in Veku Figarju za ganjlive poslovalne besede. Še enkrat vsem iskrena hvala.
Zalujoči: sin Karlo z ženo Marijo in otroka Mirko in Stanko Kočevja. 2. februarja 1971

ZAHVALA
Po dolgi boleznini nas je zapustila naša draga mama, stara mama in sestra
FRANČIŠKA ŠTAMPFEL
iz Zabje vasi
Zahvaljujemo se vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti, ji poklonili vence ter cvetje. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in srednjemu osebju internega in kirurškega oddelka bolnice v Novem mestu za zdravljenje in nego, kolektivno in sofarjem Novoteksa ter sosedom iz Zabje vasi in Gotne vasi za podarjena venca.
Zalujoči: sin Peter z družino in drugo sorodstvo

Stane Jarem — simbol Osilnice

Pravijo, da je Osilnica ob Kolpi eden izmed najlepših krajev v Sloveniji. Družina Jarmovih je daleč po Sloveniji in Hrvaški znana po očeti in sinovih, ki so se proslavili po svojem umetniškem ustvarjanju. Kipar Stane Jarem s svojim umetniškim izpovedovanjem nadaljuje tradicijo, ki je v tej družini prehajala iz roda v rod.

Ze njegov ded je bil znan kot cerkveni slikar — podobar. Tudi njegov sin, Sta-

netov oče, je bil podobar. Imel je devet otrok. Sin Peter, katerega kipe je občudovala vsa vas, se je zaradi pomanjkanja denarja moral opovedovati umetniškemu poklicu, čeprav so o njem vsi govorili: „Ta pa zna!“

Sin Stane, ki je bil 19 let mlajši od Petra, je prav tako čutil v sebi neizmerno željo po umetniškem izpovedovanju. Po vojni, ko so nastopili boljši časi, je dobil študentsko in se vpisal na šolo za umetno obrt. Svojo željo po umetniškem izpovedovanju je pozneje izpopolnjeval na akademiji za likovno umetnost, po končani akademiji pa kot učenec Borisa Kalina.

O svojem poznejšem življenju kipar Stane Jarem pripoveduje:

„Vleklo me je nazaj v Osilnico med svoje ljudi. Tu sem najlaže živel in ustvarjal. Če me mati ne bi bila prepričala, naj se zaposlim v Kočevju, bi verjetno tu ostal vse življenje. Osilnica je zame najlepši predel sveta, kar ga poznam, vendar me

boli, da so tisti, ki so največ obljubljali, da bodo zanj poskrbeli, nanj najbolj pozabili. Ostal je tak, kot je bil. Napredek do tja se ni prodrl. Nima moči, da bi vplival na razmere, ki bi se morale spremeniti, vendar vem, da tako ni prav. Upam, da bo vsaj cesta, ki je predvidena, temu predelu ob Kolpi odprla lepšo bodočnost. Osilnica z okolico je že dolgo zapostavljena, skrajni čas je, da tudi zanjo kaj storimo, kajti sicer bo ostala zapuščena.“

Takšen je kipar Stane Jarem. Kadar ga človek prosi, naj mu pripoveduje o sebi, nehoti začne pripovedovati o svojem rojstnem kraju in ljudeh. To je v njem, to je del njega, to je področje njegovega umetniškega izpovedovanja, zaradi tega so ga ljudje v kočevskem koncu tako zelo sprejeli za svojega. To končno izpovedujejo tudi njegova dela v Rudarskem domu, pri Sv. Gregorju, na pokopališču, spomenik v Osilnici in drugod.

Ceprav živi Stane Jarem daleč od kulturnega središča, sledi vsem dogajanjem, ob vsem pa ostaja svoboden. Z vsem, kar naredi, skuša ostati zvest tistemu, kar meni, da je prav, ne glede na vplive od drugod. Ima nešteto načrtov, idej in upa, da bo letos lahko ustvaril več kot doslej, ker se bo iz svoje lesene delavnice preselil v svojo hišo in prostornejšo delavnico.

Z željo, da bi svet likovne umetnosti približal ljudem, se je tudi Stane Jarem pred nekaj leti pridružil tistim, ki so začeli organizirati razstave v Kočevju. Dela ni opustil, čeprav v republiškem merilu ni dobilo priznanja, kakršno bi zaslužilo. „Prav bi bilo, da bi časopisi in televizija imeli več poslušalcev, ki so sredstvom javnega obveščanja najlaže dosegljivi,“ pravi Stane Jarem. „Prav bi tudi bilo, da bi ob ustanavljanju kulturnih skupnosti namenili denar za tiste kulturne dejavnosti, ki to ime res zaslužijo. Doslej pa te ni bilo denarja, sedaj pa, ko denar bo, na te dejavnosti ne bi smeli pozabiti, sicer bo vse ostalo pri starem in napredka ne bo.“

ANA VITKOVIČ

Medvedka zapustila mladiče

Enega ima v oskrbi lovec, dva pa sta poginila, ker se mati medvedka ni vrnila

Pred nekaj dnevi so delavci sekali les v tako imenovani „Pakiževi ogradi“, ki je le nekaj 50 m od naselja Sodražica. Med delom so zaslišali cviljenje. Zelo so bili presenečeni, ko so v bližini nekega grma našli tri medvedke, stare po nekaj tednov. O najdbi so takoj obvestili sodrške lovce. Ti so poslali v Pakiževo ogrado komisijo, ki je ugotovila, da je medvedka iz neznanih vzrokov zapustila mladiče.

Mladiči so bili po mnenju lovcev že nekaj dni brez hrane, saj so v bližini razpraskali celo sneg, da bi našli kakšno hrano. Lovci so enega mladiča vzeli s seboj in ga dali v oskrbo nekemu članu lovške družine, dva mladiča pa so pustili v gozdu, misleč, da se bo medvedka morda le vrnila k svojim medvedkom. Medvedke pa ni bilo. Oba mladiča so našli naslednji dan

Lisica, lisjak, sta pila... Verjeli ali ne: Alojz Mencin, član lovške družine iz Velikih Lašč, je v soboto, 6. februarja zvečer v mesečini z enim strelom ustrelil lisico in lisjaka. Na tak strel bi bil vsak lovec ponosen! (Foto: Franc Modic)

mrtva. Zanimivo je, da so ljudje nekaj dni po odkritju mladičev videli v bližini Sodražice medvedko z lanskim mladičem.

Lovci vodo povedati, da se zelo redko zgodi, da bi imela medvedka mladiče v bližini naselja, še bolj pa, da bi zapustila svoje mladiče. K. ORAZEM

Nesreča ali požig?

7. februarja okoli 20. ure je izbruhnil požar v Dešehi vasi pri Žužemberku. Goreti je začel kozolet, last Danice Pograjc. Ogenj je kmalu zajel tudi bližnji skedenj. Poslopji sta zgoreli, z njima vred pa tudi 7 ton sena, mlatilnica, slamorezница in razno drugo kmečko orodje. Lastnica je imela poslopji zavarovani za 20.000 din, škode pa je za več kot 40.000 din. Gasilci iz Zagradca, Šmihela, Dvora in Žužemberka so se hkrati s prizadevnimi domačini potrudili pri gašenju in preprečili se večjo škodo. Prve ugotovitve kažejo, da gre za požig.

V STOTEM LETU: Valentin Goršek z Brega pri Sevnici (Foto: Legun)

KAKO ŽIVETI NA STARA LETA?

Tudi letom dodajati življenje

Kot mnogim starcem je tudi Valentinu dolgo življenje le še — breme

Zakaj nastopa starost? Že stoletja skušajo ljudje odgovoriti na to vprašanje, pa še danes ne morejo povsem natančno. Trume znanstvenikov iz različnih področij se pečajo s tem vprašanjem, starost so temeljito opisali, spoznali njene spremembe, dokončno pa vendarle še niso našli vzrokov. Iz tega izhajajo tudi neuspehi pomlajevalnih metod.

Na te ugotovitve gerontologa (raziskovalca staranja) dr. Smoldake sem nehoti pomislil, ko sem sedel ob postelji Valentina Gorška z Brega pri Sevnici kak dan prej, preden je stopil v stoto leto svojega življenja.

Zivimo bolje, kot so živeli naši predniki, zato bi radi živeli dlje. Ne tarnamo več toliko nad „solzno dolino“, življenje je postalo lažje, čeravno še ne za vse. Nehoti se sprašujemo, kaj je nekomu pomagalo do dolgega življenja, kaj mu dolgost bivanja na svetu sploh pomeni?

Ljudje, ki jim je narava naklonila dolgo življenjsko pot, nas po svoje razočarajo. Gori-

močjo naočnikov. Vesel je bil, ko so ga obiskovali člani krajevne organizacije Rdečega križa ob njegovih jubilejih.

Zdaj, ko se zima levi v pomlad, je z njim slabše. Na postelji leži v svoji kamri, ob časa do časa nabasa čedro in puha pod strop. Ko sem vstopil, je najprej vprašal, če sem župnik. Tega pričakuje, da mu bo sklenil življenje. „Toliko mladih, zdravih ljudi je pomrlo, moji vrstniki so se že zdavnaj poslovili, jaz pa sem ostal sam, tako dolgo sam,“ večkrat ponavlja zadnja leta.

Z drugimi besedami pripoveduje bridko resnico za stare ljudi, ki jo je raziskovalec starosti Barbera takole označil: „Ni le potrebno življenju dodajati leta, ampak je potrebno tudi letom dodajati življenje.“

M. LEGAN

Klemenčičevo umira

Kako bo z eno izmed zadnjih mestnih kmetij?

„Včasih se je pri nas reklo na Marofu, danes pa pravijo na Mestnih njivah,“ je začela pripovedovati Nežka Klemenčič, gospodarica na eni izmed zadnjih mestnih kmetij v Novem mestu.

„Naša domačija se vedno bolj pomika v mesto. Včasih so bile daleč okrog same njive, sedaj pa tam že stojijo naselja blokov. Tudi poslopja tovarn, v katere se ozirajo moji otroci, so vedno bližje. Jaz pa sem še vedno navezana na to zemljo, čeprav mi ni lahko.“

Nežka že sedem let sama gospodari na kmetiji. Ko ji je umrl mož, je morala preživljati pet otrok, sama orati, sejati in žeti, kolikor je pač pridelala.

Nežkina kmetija šteje okrog 18 ha zemlje. Obdelovalne je okrog 6 ha. V hlevu ima konja, tri krave, dva prašiča in okrog 70 kokoši.

„Zemlja rodi le, če jo dobro obdeluješ,“ pravi Nežka. „Sedaj je laže tuči pri nas, ker je najstarejši že v službi in le pride kakšen dinar več za davke. Prav te dni sem dobila račun: 2000 din za tri mesece. Od kod naj jih vzamem? Nekaj že zbe-

rem z mlekom in jajci, vendar živeti tudi moramo. Mož je bil kmet in podpore nima nikaršne. Otrokom sem lahko dala le to, kar sem pridelala. Sedaj, ko je sin v službi, gre bolje.“

Nežka računa, da bo eden izmed sinov le ostal na kmetiji in da mu bo le še pomagala gospodariti, ko bo prišel čas za to.

„Samo ne vem, koliko časa se bomo še obdržali tu, kajti mesto se širi na vse strani. Tudi sin ima veselje do zemlje, vendar pravi, da se ne bo vedno mučil le za davke. Večkrat poslušam kmetijske nasvete in berem o napredni kmetovanju. Razmišljam, kako bi bilo tudi pri nas po novem in kako bi se kmetija dala preurediti, toda vse se ustavi pri denarju. Potrebni bi bili novi stroji, gnojila, škropiva in drugo, denarja pa ni.“

Jaz zemlje ne bom pustila, ker sem nanjo navezana in navajena trdo delati, toda otroci si bodo najbrž izbrali lažje življenje.“ A. V.

SPOROČILO

Turistično društvo Brežice nam je sporočilo, da bo ples v maskah v Čateških Toplicah 20., in ne 27. februarja, kakor je bilo napačno napisano v zadnji številki Dol. lista v prispevku tov. Maksa Topliška o letošnjem pustovanju v brežiški občini.

Kontaminirana TV

Kar je vredno hvale, je treba pohvaliti! Moja žena ima to dobro lastnost, ki je na žalost med Slovenci redka, da bi lahko zdržala pred televizorjem od začetka do konca programa.

Oni dan pa je začela najprej potihno, potem pa vedno glasneje bentiti, da sem razločno slišal njeno negodovanje v kuhinjo:

— Spet nas televizija zastruplja s tukjami!

Seveda sem pohitel v dnevno sobo, da bi tudi jaz videl tiste lepe tuje ženske, s katerimi nas v dobi seksualne revolucije zastruplja naša televizija.

To sem bil razočaran! Namesto manj ali nič oblečenih žensk je bil na televiziji neki dedec, ki je bil še bolj plešast kot jaz, gledal pa je nedolžno kot angelček.

— Kaj me zafrkavaš? sem se razjezil nad ženo.

— Saj te ne. Prisluhni. Kar naprej govori: „Kontrola... dekontralala“. Kaj, za vruga, to pomeni?

No, zdaj sem prisluhnil še jaz. Ugotovil sem, da moža

kar na televiziji neprestano govori o „kontaminaciji“ in „dekontaminaciji“.

— Najbrž govori o kontracepciji (preprečevanje zanositve), je skušala žena navezati edino tukjo, ki jo je poznala, na svoje praktične zadeve.

— Ne, prej bo šlo za kontribucijo (davek), saj je januar mesec znan po tem, da je treba prijaviti dohodke.

Zinila sva se to in ono, da bi se skoraj sprla. Toda zmagala je zdrava pamet. Kot vsak, ki hoče danes kaj razumeti, imava tudi midva doma slovarček tukj. Pod „kontaminacija“ sem v slovarčku našel, da ta beseda pomeni: okužitev, onesnaženje, kvarjenje, maličenje. Zdaj pa še vedno ne vem, če je bilo takrat na televiziji predavanje o obrambni vzgoji za široke ljudske množice, kot mi je kasneje zatrjeval neki znanec, ali pa je imela TV spet svojih deset minut okužitve, onesnaženja, kvarjenja ali maličenja našega jezika!

JOŽE PRIMC

»Je hlačice odpel in...«

17-letni D. P. je znan kočevski izgredek. Vse kaže, da je vedno bolj obšten morda prav zato, ker ga doslej za njegova dejanja ni še nihče dovolj resno prijel.

5. februarja je šel k predstavi v kino „Jadran“ v Kočevju, ki se je začela ob 18. uri. Potem je šlo nekaj časa kot v tisti pesmici o petelinčku...

Uradna prijava sodniku za prekrške omenja, da je bil v kinu pijan, da se je prepiral in vedel nespodobno, da je kršil javno moralno in kadil v prostoru, kjer je kajenje izrecno prepovedano. Med kino predstavo je opravičeval drugi vrsti sedežev malo potrebo.

Ko ga je kasneje miličnik peljal na postajo milice, kjer naj bi ga pridržali do izteznitve je ušel. S pomočjo občanov je bil prijet.

Pri sodniku za prekrške pa se bo moral zagovarjati tokrat še zaradi betačenja in nadlegovanja gostov. 20. januarja zvečer je namreč naberačil v mladinskem baru „Metka“ 10 steklenic piva.

Ljudje, ki poznajo mladoletnega D. P. kot izgredek, so zahtevali zanj pripor ali razne druge ukrepe. Kaže, da so vsi odgovorni temu mladoletniku predolgo prizanašali. Otroku je treba na ta ali oni način pokazati pravo pot, če je sam ne najde. Fantu bo le koristilo, če ga bo kdo spravil s krive poti. Napačno pa bo in fantu v škodo, če bi morda zaradi očeta preveč prizanašali fantu oziroma čakali da se bo sam spametoval. S tem ga le zavajamo k novim prestopkom. Meni namreč lahko, da to, kar počenja, ni nič hudega ali pa da je tako „sem-mogočen“, da mu nihče ničesar ne more.

J. P.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnjak, Ciril Gril, Jože Jeke, Ivan Kastner, Lojzka Potrč, Slavko Smerdelj in Franc Stajdohar.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Prime, Jože Spilchal, Jožica Teppy, Ana Vitkovič in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev oz. 8 ameriških dolarjev (ali ustreznega druga valuta v tej vrednosti).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oz. 10 cikero) 33 din. 1 cm na določeni strani 45 din. 1 cm na 1., srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do predklica cenik št. 4 od 6. I. 1971.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-9-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 66.001 Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročeni rokopolisov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani.